

Raport diagnostyczny

**Portret partnerstwa gmin
Koniecpol, Lelów, Irządze
Razem dla Rozwoju**

GMINA
IRZĄDZE

MIASTO I GMINA
KONIECPOL

GMINA
LELÓW

Raport diagnostyczny

**Portret partnerstwa gmin
Konięcpol, Lelów, Irządze
Razem dla Rozwoju**

Raport diagnostyczny

Partnerstwo Gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju

Opracowanie

Związek Miast Polskich

Zespół autorski

Artur Stelmach

Robert Adach

przy współpracy

Adama Mikołajczyka

Kierownik projektu CWD

Jarosław Komża

Projekt „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego” poprzez bezpośrednie doradztwo ZMP w strategicznym planowaniu rozwoju 38 partnerstw samorządowych, ma na celu popularyzowanie idei partnerstwa między samorządowego, wzmocnienie zdolności gmin i powiatów do podejmowania przemyślanej i celowej współpracy oraz planowania kompleksowych przedsięwzięć aktywizujących potencjał obszaru partnerstwa i budujących jego rozwój.

Dzięki współpracy Związku Miast Polskich, samorządów lokalnych i regionalnych oraz Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, dla ponad 370 partnerskich gmin i powiatów z obszarów borykających się z problemami rozwojowymi przygotowywane są diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej, a następnie strategie terytorialne oraz pakiety przedsięwzięć podnoszące jakość życia mieszkańców.

Projekt „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego” realizowany jest w okresie od września 2020 do marca 2022 roku w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

2021 © Związek Miast Polskich

Skład Partnerstwa

Miasta i Gmina Koniecpol,

Gmina Lelów,

Gmina Irządze

Skład Rady Partnerstwa

Pan Ryszard Suliga - Burmistrz Miasta i Gminy Koniecpol

Pan Krzysztof Molenda - Wójt Gminy Lelów

Pan Jan Molenda - Wójt Gminy Irządze

Skład Grupy Roboczej

Miasto i Gmina Koniecpol:

- Pani Liliana Bielas-Kostyra
- Pan Gwidon Jelonek
- Pan Sebastian Musiał
- Pani Monika Starczewska

Gmina Lelów:

- Pan Radosław Dziura
- Pani Paulina Kępska
- Pan Artur Miłek
- Pani Joanna Sokolińska

Gmina Irządze:

- Pani Katarzyna Dylewska
- Pan Krzysztof Kawatek

Spis treści

1	Charakterystyka partnerstwa – informacje ogólne, wewnętrzne powiązania funkcjonalne, wiodące funkcje, obowiązujące polityki rozwoju partnerów	10
1.1	Podstawowe informacje o partnerstwie	10
1.2	Powiązania funkcjonalno-przestrzenne na obszarze Partnerstwa.....	18
1.2.1	Identyfikowanie powiązań funkcjonalnych na obszarze partnerstwa.....	18
1.2.2	Wiodące funkcje obszaru partnerstwa	23
1.3	Współpraca z kluczowymi partnerami instytucjonalnymi dysponującymi zasobami, które mogą powiększyć potencjał rozwojowy partnerstwa – inne obszary funkcjonalne, region.....	26
1.4	Analiza aktualnych polityk rozwoju gmin/partnerów	36
2	Portret statystyczny obszaru partnerstwa – charakterystyka wskaźnikowa (analiza podstawowa i pogłębiona).....	59
2.1	Analiza wskaźnikowa (podstawowa) w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowo-przestrzennym	59
2.2	Analiza wskaźnikowa pogłębiona dla obszaru partnerstwa.....	110
2.2.1	Sytuacja demograficzna	110
2.2.2	Popyt na usługi (publiczne i rynkowe) oraz infrastrukturę techniczną i społeczną w kontekście zmian demograficznych	117
2.2.3	Potencjał społeczny i ekonomiczny społeczności na terenie partnerstwa, potencjał ekonomiczny podmiotów prawnych, potencjał partnerów.....	130
2.2.4	Rynek pracy, potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki.....	147
2.2.5	Stan i jakość środowiska na obszarze oraz zagospodarowanie przestrzenne .	154
3	Analiza potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych obszaru partnerstwa.	174
3.1	Potencjał obszaru partnerstwa.....	175
3.2	Bariery, problemy, deficyty obszaru partnerstwa.....	182
3.3	Determinanty potrzeb rozwojowych obszaru partnerstwa	197
3.4	Kluczowe wyzwania, kierunki strategicznej interwencji i współpracy	202

Celem niniejszej części dokumentu jest przedstawienie syntetycznej diagnozy społeczno-gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej **Partnerstwa Gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze „Razem dla Rozwoju”**, zakwalifikowanego do pilotażowego projektu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej pn. „Centrum Wsparcia Doradczego”. Wymieniony projekt dedykowany jest gminom z obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i służy wypracowaniu modelu planowania strategicznego dla partnerstw tych jednostek samorządowych.

Diagnoza sporządzona została w oparciu o podstawowe dane statystyczne i porusza **najważniejsze zagadnienia dla rozwoju obszaru Partnerstwa.**

Zakres czasowy opracowania obejmuje - co do zasady lata **2010-2019**, jednakże tam, gdzie było to możliwe wykorzystano najbardziej aktualne na dzień sporządzenia opracowania informacje, natomiast dla analizy procesów demograficznych rozszerzono zakres czasowy diagnozy na lata 1995-2019.

Dane wykorzystane do analizy pochodzą przede wszystkim z **krajowej statystyki publicznej** (dane Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Finansów, właściwych miejscowo Urzędów Skarbowych) i zasobów informacyjnych jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład Partnerstwa.

Ważnym punktem odniesienia w procesie analitycznym, w tym formułowania wniosków były dane oraz informacje zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2030 oraz dane dotyczące całego kraju.

Analiza danych statystycznych została uzupełniona **wywiadami z władzami i pracownikami jednostek samorządu terytorialnego**, wchodzących w skład Partnerstwa, **liderami lokalnymi** (społecznymi, gospodarczymi), a także ankietowymi **badaniami mieszkańców i młodzieży, jak również wnioskami i informacjami uzyskanymi podczas prac Grupy Roboczej**.

Diagnoza składa się z trzech zasadniczych części:

1. Charakterystyki Partnerstwa zawierającej podstawowe informacje, powiązania funkcjonalne, wiodące funkcje oraz obowiązujące kierunki rozwoju partnerów wynikające z dokumentów strategicznych.
2. Charakterystyki statystycznej podstawowej i pogłębionej obszaru partnerstwa, dokonanej w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowo – przestrzennym.
3. Analizy potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych obszaru partnerstwa wraz z identyfikacją głównych wyzwań i strategicznych kierunków współpracy.

Powyższy układ diagnozy umożliwia przeprowadzenie analizy sytuacji, posiadanych potencjałów rozwojowych i zasobów oraz występujących problemów i zjawisk niepożądanych na terenie partnerstwa, a następnie przeprowadzenie procesu wnioskowania wraz z rozpoznaniem wspólnych kierunków rozwojowych i interwencji stanowiących punkt wyjścia do kolejnego rozdziału dokumentu.

1 Charakterystyka partnerstwa – informacje ogólne, wewnętrzne powiązania funkcjonalne, wiodące funkcje, obowiązujące polityki rozwoju partnerów

1.1 Podstawowe informacje o partnerstwie

Tabela 1 Podstawowe informacje

	Miasto i Gmina Koniecpol	Gmina Lelów	Gmina Irządze	SUMA
Liczba mieszkańców	9408	4824	2601	16833
Powierzchnia km²	146,62	123,5	73,5	343,62
Gęstość zaludnienia os/km²	64	39	37	49
Rodzaj gminy	Gmina miejsko - wiejska	Gmina wiejska	Gmina wiejska	-
Powiat	Powiat Częstochowski	Powiat Częstochowski	Powiat Zawierciański	-

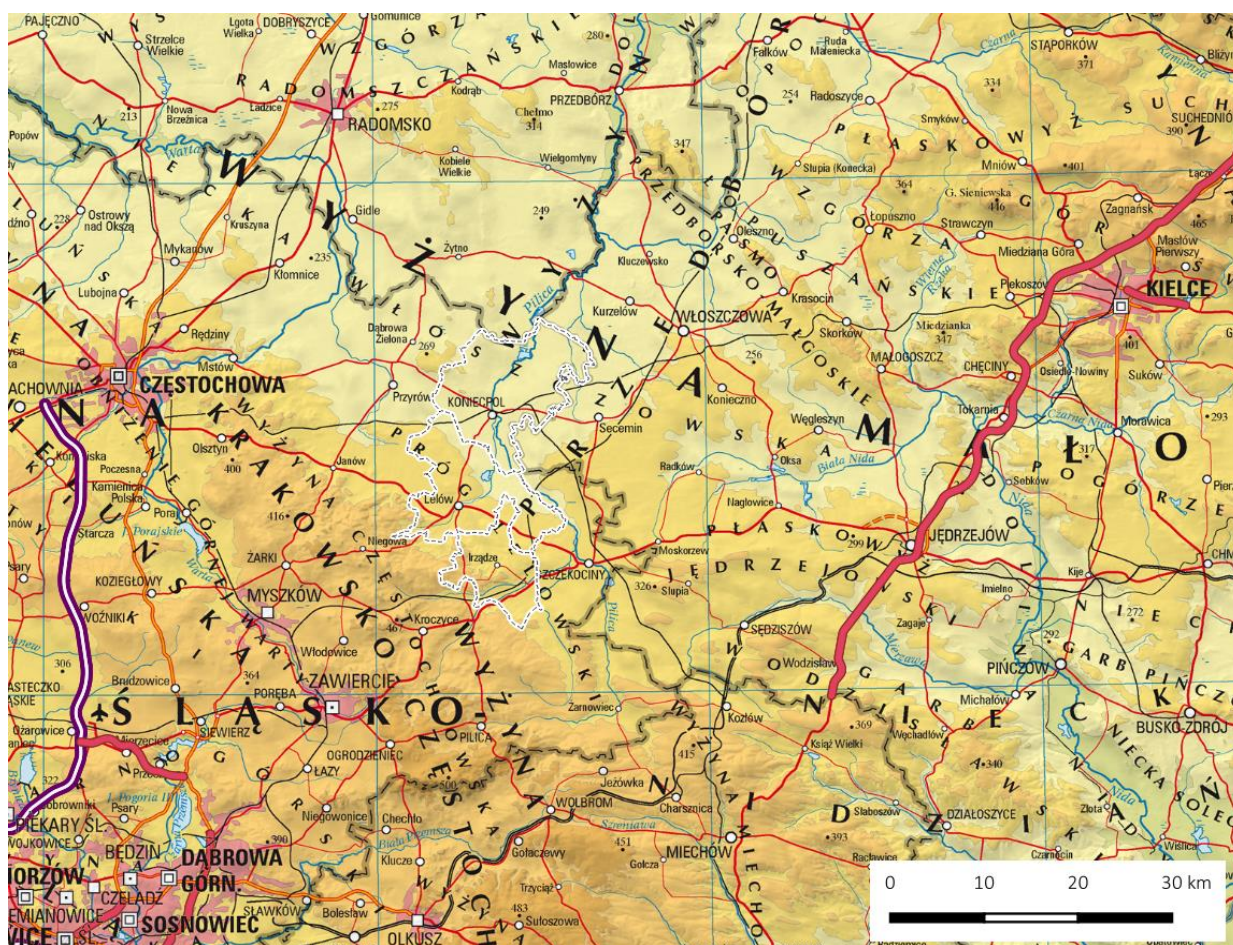
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Partnerstwo zawiązały jednostki samorządu terytorialnego województwa śląskiego: Miasto i Gmina Koniecpol, Gmina Lelów z terenu Subregionu Północnego oraz Gmina Irządze z terenu Subregionu Centralnego.

Gmina Koniecpol oraz Irządze zostały wskazane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz Strategii Województwa Śląskiego 2030 jako obszary, na których występuje kumulacja niekorzystnych zjawisk i czynników zagrażających ich trwałą marginalizacją. Gmina Lelów, znajduje się pomiędzy wymienionymi jednostkami i ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo jednostki wykazują powiązania w wymiarze funkcjonalno – przestrzennym oraz społeczno-gospodarczym.

Partnerstwo położone jest w północnej części Województwa Śląskiego i graniczy od wschodu z Województwem Świętokrzyskim. Miasto i Gmina Koniecpol oraz Gmina Lelów leżą na terenie Powiatu Częstochowskiego, Gmina Irządze należy do obszaru administracyjnego Powiatu Zawierciańskiego. Obszar geograficzny partnerstwa mieści się m.in. w obrębie doliny rzeki Pilicy, Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej na granicy otuliny Jurajskich Parków Krajobrazowych i zajmuje powierzchnię 343,62 km². Miasto i Gmina Koniecpol posiada status gminy miejsko - wiejskiej, Gmina Lelów i Irządze mają status gmin wiejskich.

Mapa 1 Obszar Partnerstwa

Źródło: opracowanie Związek Miast Polskich

Gminy należące do Partnerstwa charakteryzują się podobnymi warunkami naturalnymi, środowiskowymi, gospodarczymi, społecznymi, przestrzennymi i komunikacyjnymi.

Wcześniejsza współpraca, bezpośrednie sąsiedztwo, podobne uwarunkowania jednostek nakreśliły cele i kierunki rozwoju oraz wspólnie zidentyfikowane obszary współpracy:

- rewitalizację obszarów zdegradowanych i przeznaczenie ich na cele inwestycyjne tworzące miejsca pracy;
- podjęcie działań w zakresie infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego, poprawiające dostępność komunikacyjną;
- zintegrowane zarządzanie zasobami przyrodniczymi poprzez zrównoważony rozwój turystyki i dydaktyki ekologicznej;
- efektywność energetyczną energooszczędność z wykorzystaniem OZE.

Finalnym efektem wymienionych działań było podpisanie w dniu 15 października 2020 roku Listu intencyjnego w sprawie współpracy partnerskiej, stanowiącego podstawę powołania partnerstwa oraz Rady Partnerstwa pod przewodnictwem Pana Ryszarda Suligi - Burmistrza Miasta i Gminy Koniecpol.

Powołane Partnerstwo w skład którego wchodzi gminy (Koniecpol i Irządze) wskazane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary strategicznej interwencji (OSI) zagrożone trwałą marginalizacją, zostało zakwalifikowane do projektu doradczego Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej pn. „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego”. Efektem uczestnictwa w tej inicjatywie jest opracowanie Strategii terytorialnej dla obszaru partnerstwa.

Partnerzy posiadają doświadczenie we wspólnych przedsięwzięciach bazujących na przynależności do organizacji m.in.: Śląskiego Związku Gmin i Powiatów (Koniecpol, Lelów, Irządze), Związku Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, Stowarzyszenia do spraw Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego (Koniecpol, Lelów), Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Jurajska Ryba” (Koniecpol, Lelów, Irządze), w ramach których razem realizowali działania w zakresie m.in.: wspierania idei samorządu terytorialnego, wspomaganie rozwoju społeczno-gospodarczego, wdrażania technologii informacyjno – komunikacyjnych, ochrony dziedzictwa kulturowego, promocji i stymulowania działań w zakresie rozwoju turystyki i inwestycji w dziedzinie kultury w oparciu o lokalne zasoby.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2030 polityka rozwoju realizowana jest w ramach czterech obszarów funkcjonalnych tzw. subregionów: północnego, południowego, centralnego i zachodniego. Celem ich wyznaczenia była organizacja procesów rozwojowych w oparciu o istniejące powiązania funkcjonalne, gospodarcze i społeczno-historyczne. Każdy z subregionów zorganizowany jest wokół ośrodka centralnego wraz z jego bezpośrednim otoczeniem oraz lokalnych ośrodków rozwoju.

Partnerstwo znajduje się na terenie Subregionu Północnego (Koniecpol i Lelów) oraz Subregionu Centralnego (Irządze). Gmina Koniecpol ma charakter lokalnego ośrodka rozwoju i dla gmin znajdujących się w bliskim otoczeniu oddziałuje w zakresie usług publicznych, rynku pracy czy też powiązań infrastrukturalnych.

Obszar geograficzny partnerstwa obejmuje swoim zasięgiem Wyżynę Krakowsko – Częstochowską, Świętokrzyską, tereny położone na graniczącym z Jurą Progu Lelowskim, Wyżynę Przedborską, Nieckę Włoszczowską. Obszar ten charakteryzuje się m.in. wysoczyzną lessową o pagórkowatej i urozmaiconej powierzchni, którą miejscami odsłaniają ostańce, zbudowane ze skalistych wapieni. Występują tu również skały kredowe, torfowiska, bagna. Powierzchnię wysoczyzny przecinają liczne wąwozy i niewielkie nieckowate doliny. Przez tereny partnerstwa płynie m.in. rzeka Pilica wraz z dorzeczem, tworząc szlak wodny. Jej dolina jest atrakcyjnym terenem turystycznym i wypoczynkowym, który sprzyja czynnemu wypoczynkowi i jest znakomitym miejscem na spacer, wycieczki rowerowe, jazdę konną, nordic walking i wiele innych form aktywności.

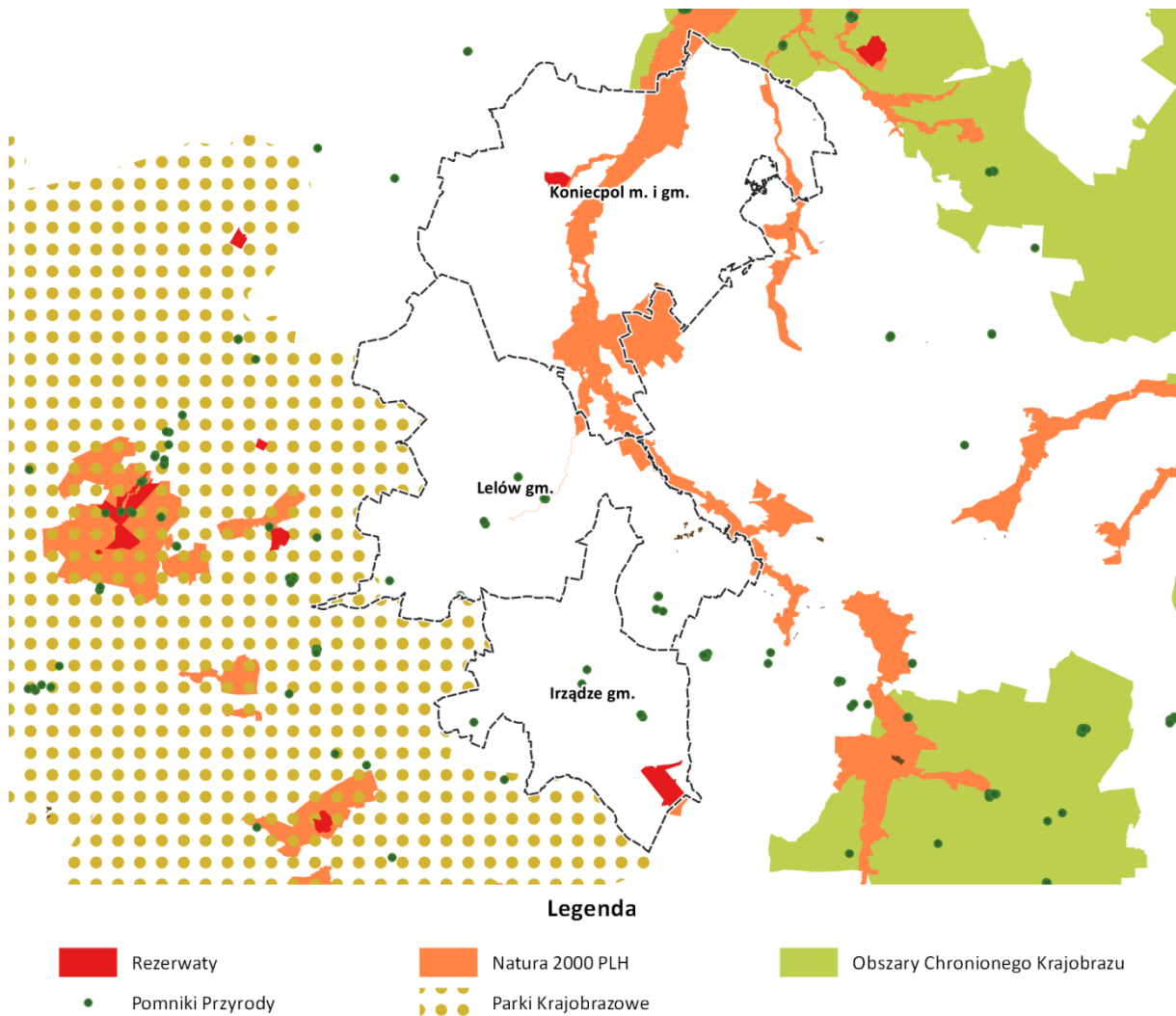
Partnerstwo obejmuje tereny wypoczynkowe otoczone dużymi kompleksami leśnymi, w tym lasami klasy I, co stanowi raj dla miłośników spokojnego wypoczynku na łonie natury. Występują tu takie gatunki drzew jak: sosny, świetliste dąbrowy, łęgi, olchy i olsy typowe, lipy, graby, jesiony, kasztanowce, wiązy, dęby szypułkowe, modrzewie europejskie.

Z fauny spotyka się: lisy, borsuki, bobry, zające, cietrzewie, bażanty, kuropatwy, dzikie kaczki, dziki, sarny, jelenie, daniela a także zadomowione już od dłuższego czasu łosie. Ponadto, bogata jest fauna stawonogów, płazów, mięczaków i ptaków. Wśród ptaków widuje się m.in.: sowy, jastrzębie, myszołowy, gile, skowronki, słowiki, łabędzie nieme, czaple siwe, żurawie, derkacze, zimorodki, wilgi, czajki, perkozy, rybitwy, szpaki, sójki, gawrony, kruki, kawki, pliszki siwe.

Na terenie obszaru partnerstwa występują obszary cenne przyrodniczo i środowiskowo. Znajduje się wiele żywych pomników przyrody, rezerwaty, a obszar obejmuje częściowo Natura 2000.

Poniższa mapa obrazuje obszar partnerstwa objęty formami ochrony przyrody.

Mapa 2 Obszar Partnerstwa objęty formami ochrony przyrody

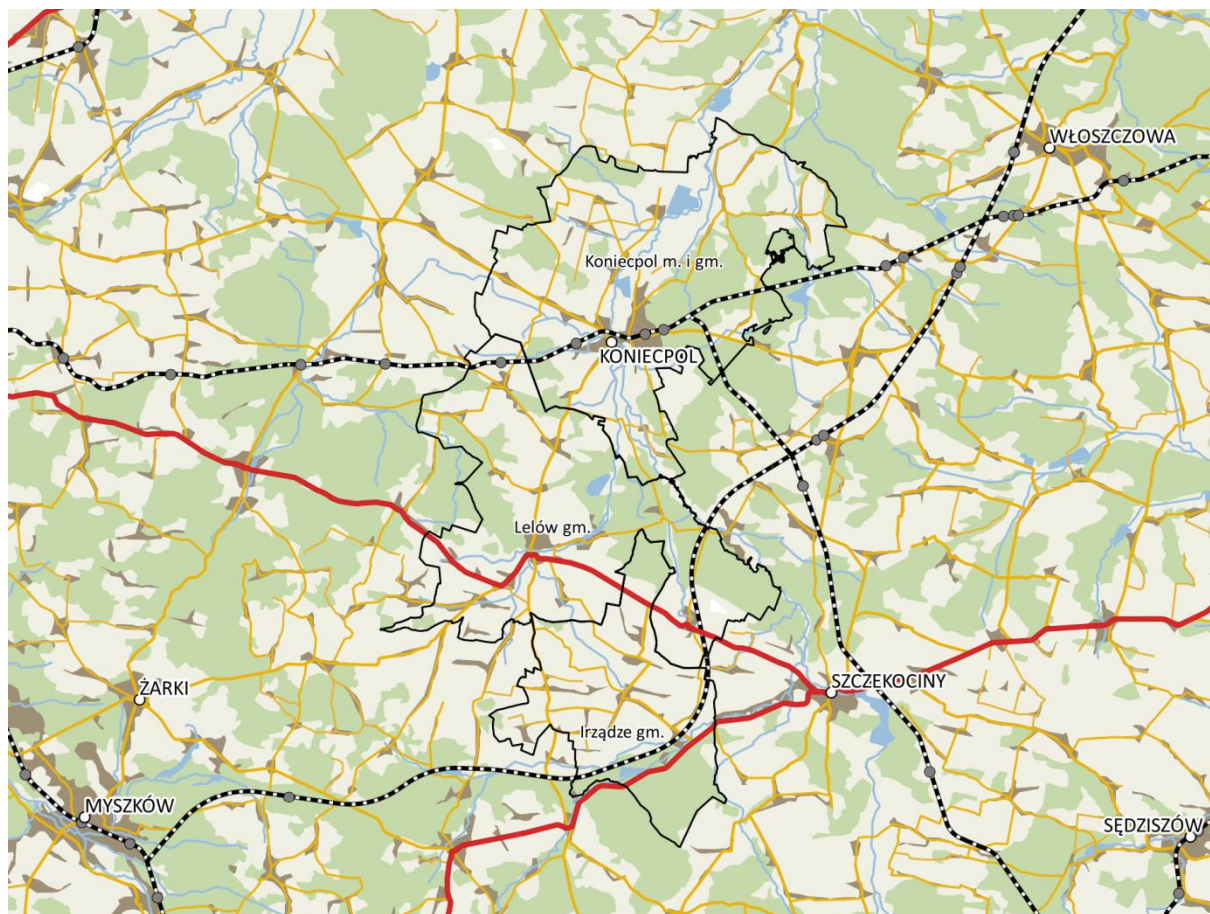

Źródło: opracowanie Związek Miast Polskich

Partnerstwo posiada korzystne położenie względem infrastruktury komunikacyjnej, przebiegają tu strategiczne połączenia linii kolejowych m.in.: Centralna Magistrała Kolejowa relacji Katowice-Radzice, linia kolejowa nr 61 relacji Kielce-Fosowskie i linia kolejowa nr 64 relacji Kozłów-Koniecpol. Tereny partnerstwa przecinają drogi krajowe nr 78 Chałupki - Chmielnik i 46 Kłodzko-Szczekociny oraz drogi wojewódzkie nr 786 relacji Częstochowa – Kielce, nr 794 Koniecpol-Kraków i nr 789 Brusiek-Lelów, które stanowią główny układ drogowy o charakterze regionalnym. Ponadto, na obszarze partnerstwa znajduje się 153,7 km dróg powiatowych i 280,5 km dróg gminnych.

W odległości ok. 50 km od terenów partnerstwa znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach.

Mapa 3 Obszar partnerstwa infrastruktura transportowa

Źródło: opracowanie Związek Miast Polskich

Gminy, które wchodzą w skład partnerstwa, zostały zakwalifikowane zgodnie z klasyfikacją gmin Polski opracowaną w 2013 r. na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego w gminach (Śleszyński i inni, 2015) do dwóch grup funkcjonalnych: H. Gminy z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą; I. Gminy z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą.

Szczegóły delimitacji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Kryteria delimitacyjne dla wybranych typów gmin

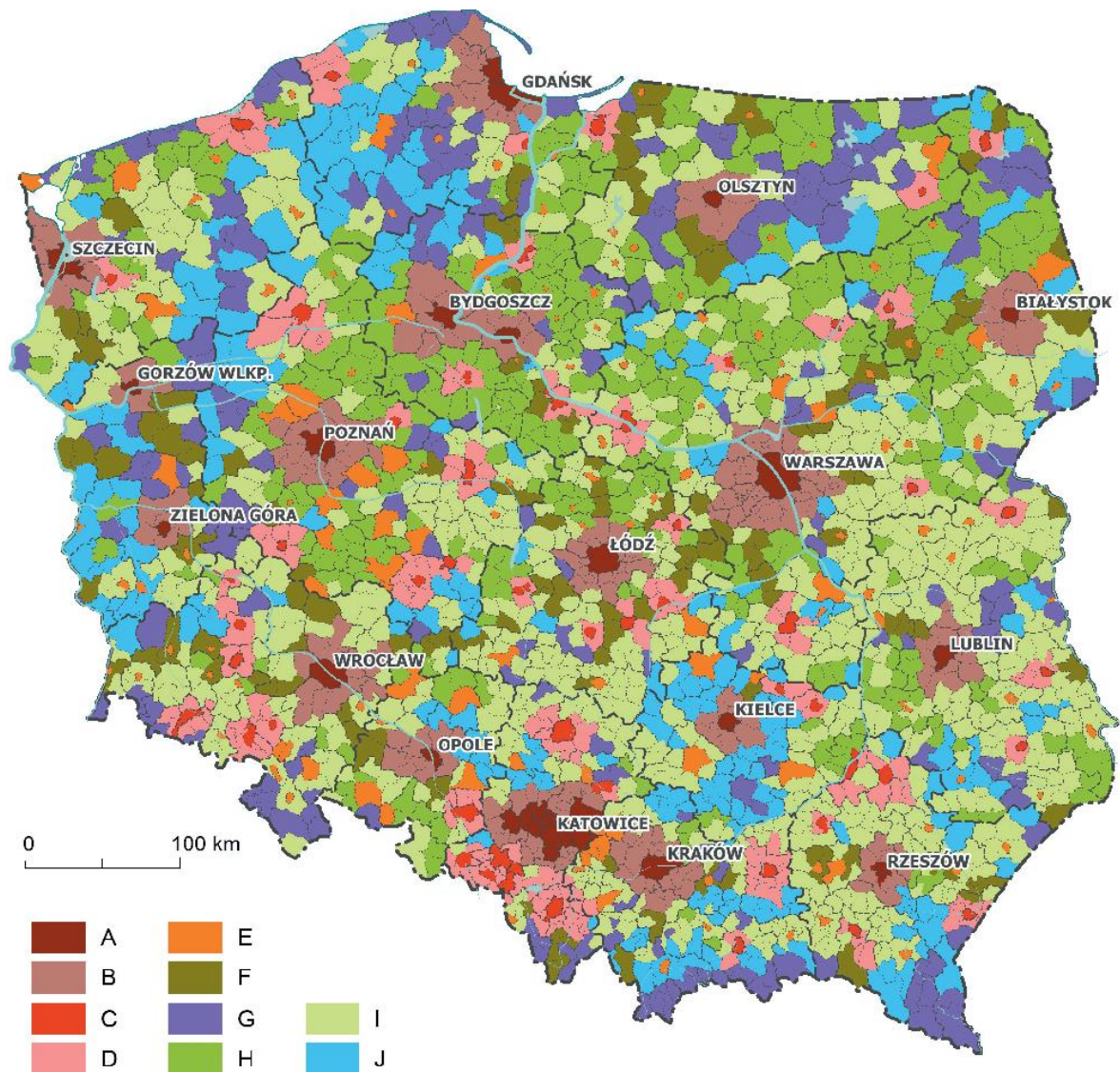
Kod	Nazwa	Szczegóły delimitacji
H	Gminy z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą	2 z 4 warunków: 1) udział użytków rolnych w dobrej kulturze >50% powierzchni gminy, 2) udział sadów >5% powierzchni gminy, 3) udział gospodarstw domowych z gospodarstwem rolnym otrzymujących co najmniej

		połowę dochodów z działalności rolniczej powyżej 50%, 4) przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego powyżej 2-krotności średniej w Polsce (2 x 8 ha = 16 ha)
I	Gminy z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą	1) Pozostałe gminy z funkcją rolniczą i nie wchodzące do kategorii J*, * Szczegóły delimitacji kod J: 1 z 3 warunków: 1) lesistość >50%; 2) obszary chronione ogółem >80%; 3) obszary ściśle chronione (rezerваты i parki narodowe) >20%

Źródło: Szczegółowe kryteria delimitacyjne dla wybranych typów (kategorii) funkcjonalnych gmin według Prof. Przemysława Śleszyńskiego i Tomasza Komornickiego

Według powyższych danych do gmin z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą należy gmina Irządze, natomiast gmina Koniecpol i Lelów należą do gmin z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą.

Rysunek 1 Klasyfikacja funkcjonalna gmin Polski

źródło: Klasyfikacja funkcjonalna gmin Polski według Prof. Przemysława Śleszyńskiego i Tomasa Komornickiego

Wszystkie 10 kategorii (typów) gmin zgodnie z powyższą metodologią to: A – rdzenie Miejskich Obszarów Funkcjonalnych (MOF) ośrodka wojewódzkiego; B – strefy zewnętrzne MOF; C – rdzenie obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych; D – ich strefy zewnętrzne; E – miasta-ośrodki wielofunkcyjne; F – gminy z rozwiniętą funkcją transportową; G – gminy o innych rozwiniętych funkcjach pozarolniczych (turystyka oraz funkcje wielkopowierzchniowe, w tym przemysł wydobywczy); H – gminy z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą; I – gminy z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą; J – gminy ekstensywnie zagospodarowane (funkcje leśne, ochrony przyrody).

Podsumowując niniejszą część opracowania można stwierdzić, że wszyscy partnerzy mają podobne uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne, z jednoczesnym wskazaniem na wiodącą pozycję lokalnego ośrodka rozwoju jakim jest Miasto i Gmina Koniecpol. Partnerstwo formalnie powstało w październiku 2020 r., jednak dużo wcześniej wystąpiły przesłanki jego funkcjonowania w ramach wspólnego uczestnictwa i realizacji przedsięwzięć w różnego typu organizacjach i stowarzyszeniach. Główną determinantą ściślejszej współpracy jest chęć skumulowania potencjałów i wspólnego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i trendom bezpośrednio zagrażającym marginalizacją dwóch partnerów (Miasto i Gmina Koniecpol oraz Irządze), a z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo i powiązania również trzeciemu partnerowi – Gminie Lelów.

1.2 Powiązania funkcjonalno-przestrzenne na obszarze Partnerstwa

Powiązania funkcjonalne to występujące na terenie obszaru partnerstwa **więzi społeczne i gospodarcze uwarunkowane cechami środowiska antropogenicznego, ściśle związane z przepływem osób, towarów i usług**, a tym samym funkcjami, jakie pełnią ośrodki osiedleńcze zlokalizowane na tym obszarze w zakresie zaspokajania indywidualnych i zbiorowych potrzeb mieszkańców. Powiązania funkcjonalne powstają niezależnie od granic administracyjnych JST, przesądzając o istnieniu oraz charakterze obszaru funkcjonalnego.

1.2.1 Identyfikowanie powiązań funkcjonalnych na obszarze partnerstwa

Występujące powiązania funkcjonalne w Partnerstwie określono przy wykorzystaniu matrycy bilansu usług publicznych i prywatnych, określającej poziom dostępności danego rodzaju usługi na obszarze partnerstwa (OP) i poza nim ¹. Analiza wykazała, że na terenie **Partnerstwa Gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju** występują usługi, które możemy sklasyfikować na trzy obszary:

- usługi zbilansowane wewnętrznie,
- usługi niedostatecznie zbilansowane,
- usługi niezbilansowane – importowane,

Ad 1) Usługi zbilansowane wewnętrznie - kwalifikacja do tej kategorii oznacza, że usługi danego typu są dostępne dla mieszkańców przynajmniej w 60 % na obszarze partnerstwa, a ich realizacja w stopniu co najmniej dostatecznym jest możliwa na terenie partnerstwa. Dostępność usług, ich jakość i standard spełniają oczekiwania klientów przynajmniej na poziomie dostatecznym.

¹ Dostępność określono w oparciu o uśrednienie danych pozyskanych od JST

Tabela 3 Usługi zbilansowane wewnętrznie

LP	Rodzaj usługi	Obszar Parterstwa		Poza OP
A	B	C	C 1 - w tym lokalnie - JST	D
1	Usługi bankowe i finansowe (pożyczki, kredyty, doradztwo)	93,33%	83,33%	6,67%
2	Zakupy na targowiskach	93,33%	56,67%	6,67%
3	Zakupy podstawowe artykuły gosp. dom. i żywność	90,00%	78,33%	10,00%
4	Zakupy artykułów przemysłowych, odzieży, AGD	60,00%	36,67%	40,00%
5	Usługi budowlane, remontowe	80,00%	61,67%	20,00%
6	Usługi rolnicze i obsługi (dla) rolnictwa	93,33%	85,00%	6,67%
7	Edukacja podstawowa dzieci i opieka nad dzieckiem (przedszkole, żłobek)	96,67%	96,00%	3,33%
8	Doradztwo i pośrednictwo zawodowe, poszukiwanie pracy	78,33%	36,67%	21,67%
9	Podstawowe opieka zdrowotna (przychodnia, lekarz, pielęgniarka, dentysta, apteka)	83,33%	76,67%	16,67%
10	Usługi typu "beauty" (fryzjer, kosmetyczka, solarium, spa)	60,00%	46,67%	40,00%
11	Usługi i imprezy kultury popularnej i rozrywki	63,33%	56,67%	36,67%
12	Uprawiania sportu i rekreacji indywidualnej	80,00%	76,67%	20,00%
13	Zaopatrzenie w wodę	93,33%	93,33%	6,67%
14	Odbiór i oczyszczanie ścieków - kanalizacja	68,33%	65,00%	31,67%
15	Odbiór odpadów	100,00%	100,00%	0,00%

Źródło: opracowanie własne

Ad 2) Usługi niedostatecznie zbilansowane - kwalifikacja do tej kategorii oznacza, że usługi danego typu są dostępne dla mieszkańców na poziomie przynajmniej 40 %, lecz mniejszym niż 60%. Liczba mieszkańców partnerstwa korzystających z tych usług na terenie Partnerstwa niewiele różni się od liczby mieszkańców korzystających poza partnerstwem. Może to oznaczać ograniczenia w ilości oferowanych usług jak i niewystarczający ich poziom i różnorodność dla klientów oczekujących wyższego standardu, większej wariantowości.

Tabela 4 Usługi niedostatecznie zbilansowane

LP	Rodzaj usługi	Obszar Partnerstwa		Poza OP
A	B	C	C 1 - w tym lokalnie - JST	D
1	Zakupy w sieciach handlowych, większych sklepach, hurtowniach	46,67%	16,67%	53,33%
2	Imprezy i wydarzenia sportowe, mecze, zawody, itp.	58,33%	55,00%	41,67%

Źródło: opracowanie własne

Ad. 3) Usługi niezbilansowane (importowane) - kwalifikacja do tej kategorii oznacza, że usługi danego typu są dostępne dla mieszkańców na poziomie mniejszym niż 40% i realizowane w większości poza obszarem partnerstwa. Oznacza to poważne ograniczenia lub braki w dostępności usług lub niezadawalający ich poziom.

Tabela 5 Usługi niezbilansowane (importowane)

LP	Rodzaj usługi	Obszar Partnerstwa		Poza OP
A	B	C	C 1 - w tym lokalnie - JST	D
1	Usługi serwisowe, naprawcze, informatyczne	38,33%	30,00%	61,67%
2	Edukacja: licea, technika, szkoły branżowe i zawodowe	34,00%	26,67%	66,00%

3	Edukacja w szkołach wyższych	0,00%	0,00%	100,00%
4	Dokształcanie się, edukacja własna, kursy, szkolenia	10,00%	8,33%	90,00%
5	Usługi otoczenia i wsparcia biznesu oraz przedsiębiorczości (księgowe, doradcze szkoleniowe)	26,67%	16,67%	73,33%
6	Usługi i doradztwo prawne (adwokat, notariusz komornik, radca)	20,00%	16,67%	80,00%
7	Usługi lekarza specjalisty oraz specjalistyczne zabiegi oraz szpitale	6,67%	5,00%	93,33%
8	Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	38,33%	36,67%	61,67%
9	Usługi gastronomiczne restauracje, sale bankietowe, catering itp	15,00%	13,33%	85,00%
10	Usługi z zakresu kultury wysokiej: teatr, koncert, wystawy	2,33%	2,00%	97,67%
11	Komunikacja autobusowa	33,33%	26,67%	66,67%
12	Komunikacja kolejowa	35,00%	31,67%	65,00%
13	Zaopatrzenie w ciepło*	36,67%	33,33%	30,00%
14	Sieć gazowa*	6,67%	3,33%	26,67%

* brak dostępności infrastruktury dla wszystkich JST z terenu partnerstwa (wartości dotyczą tylko JST posiadających daną infrastrukturę)

Źródło: opracowanie własne

Analizując wyniki uzyskane na podstawie matrycy bilansu usług, widać tendencję, że na terenie Partnerstwa realizowane są na zadawalającym poziomie usługi o charakterze podstawowym związane z zaspokajaniem bieżących potrzeb mieszkańców, m.in.: potrzeby socjalno-bytowe, podstawowa opieka zdrowotna, edukacja do szczebla podstawowego, podstawowe usługi rolnicze. Należy także zaznaczyć, że z usług zaspokajających potrzeby wyższego rzędu znalazły się usługi w

zakresie sportu i rekreacji, imprezy kultury popularnej i rozrywki oraz doradztwa i pośrednictwa pracy. Ostatni z wymienionych rodzajów usług, związany jest z funkcjonowaniem w Koniecpolu Filii Powiatowego Urzędu Pracy z Częstochowy.

Większość pozostałych usług zaspokajających inne niż podstawowe potrzeby mieszkańców, tj. potrzeby w zakresie edukacji wyższej, kultury wysokiej, wysokospecjalistycznych usług medycznych, doradztwo prawne, są dostępne na obszarze Partnerstwa na niewystarczającym poziomie. Mieszkańcy obszaru korzystają z tych usług w ośrodkach zlokalizowanych poza Partnerstwem, tj. w Częstochowa, Kraków, Katowic. Z uwagi na wielkość obszaru Partnerstwa oraz stosunkowo niską dostępność komunikacyjną obszaru nie wszyscy mieszkańcy mają możliwość skorzystania (w porównywalnym stopniu) z oferty i dostępności usług na poziomie miasta wojewódzkiego i miast powiatowych sąsiadujących z obszarem partnerstwa. Dostęp do komunikacji kolejowej znajduje się na niskim poziomie ocenianym 35%, a autobusowej 33% zapotrzebowania.

Taką ocenę potwierdzają także badania mieszkańców, gdzie aż 63% respondentów ocenia negatywnie komunikację zbiorową obszaru partnerstwa z innymi miastami.

Z powyższą diagnozą zgodne są także badania mieszkańców, które wykazały, że do grupy usług zbilansowanych wewnątrznie należą: podstawowa opieka zdrowotna, przychodnia, lekarz, pielęgniarka, dentysta, apteka (70% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa).

Edukacja podstawowa dzieci i opieka nad dzieckiem (przedszkole, żłobek) (50% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa).

Zakupy podstawowe artykuły gosp. dom. i żywność (88% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa).

Usługi bankowe i finansowe (pożyczki, kredyty, doradztwo) (57% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa).

Zakupy na targowiskach (64% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa).

Do grupy usług najczęściej importowanych na obszar partnerstwa należą:

Usługi z zakresu kultury wysokiej: teatr, koncert, wystawy (2,33% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa)

Usługi lekarza specjalisty oraz specjalistyczne zabiegi (6,67% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa)

Dokształcanie się, edukacja własna, kursy szkolenia (10% mieszkańców realizuje na obszarze partnerstwa).

1.2.2 Wiodące funkcje obszaru partnerstwa

Analiza dostępności usług na terenie Partnerstwa, uzupełniona analizą zakresu ustawowych zadań organów administracji publicznej pozwoliła na wyodrębnienie czterech **funkcji**², jakie pełnią JST wchodzące w skład Partnerstwa w zakresie zaspokajania indywidualnych i zbiorowych potrzeb mieszkańców.

Do funkcji tych należą:

- funkcje administracyjne lokalne,
- funkcje socjalno-bytowe,
- funkcje dostawcy usług o charakterze podstawowym,
- funkcje obsługowe lokalnej gospodarki,

Opis funkcji w zakresie zaspokajania indywidualnych i zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz wykaz JST spełniających ww. funkcje prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6 Funkcje gmin w zakresie zaspokajania indywidualnych i zbiorowych potrzeb mieszkańców

Nazwa funkcji	Opis funkcji	Ośrodki/gminy
Administracyjna lokalna	Związana z obsługą ludności przez jednostki i urzędy władzy publicznej, tj.: urzędy gminy (m.in. sprawy obywatelskie, obsługa przedsiębiorców, pomoc społeczna, pomoc rodzinie)	Wszystkie JST z obszaru Partnerstwa
Socjalno-bytowa	Związana z zaspokajaniem podstawowych potrzeb bytowych ludności: zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną i media, zapewnieniem dostępności komunikacyjnej, zapewnieniem bezpieczeństwa w tym bezpieczeństwa zdrowotnego na podstawowym poziomie, zaopatrzenie w odbiór śmieci Związana z zapewnieniem miejsca stałego pobytu –	Wszystkie JST z obszaru Partnerstwa

² Jeden ośrodek może pełnić więcej niż jedną funkcję, wszystkie ośrodki pełnią funkcje administracyjną i socjalno-bytową i mieszkaniową; większość – dostawcy usług o charakterze podstawowym.

	koncentrowania czynności życiowych	
Dostawcy usług o charakterze podstawowym	Związana z dostarczaniem usług (w tym publicznych) o charakterze podstawowym, w szczególności: wychowawczych i opiekuńczych (przedszkola, żłobki), edukacyjnych na szczeblu podstawowym, opieki lekarskiej na szczeblu podstawowym, związanych ze spędzaniem czasu wolnego, usługi rolnicze, budowlane.	Wszystkie JST z obszaru Partnerstwa
Obsługa lokalnej gospodarki	Związana z obsługą lokalnej gospodarki (poza czynnościami administracyjnymi) i tworzeniem warunków dla rozwoju i wspierania przedsiębiorczości w tym producentów rolnych.	Wszystkie JST z obszaru Partnerstwa

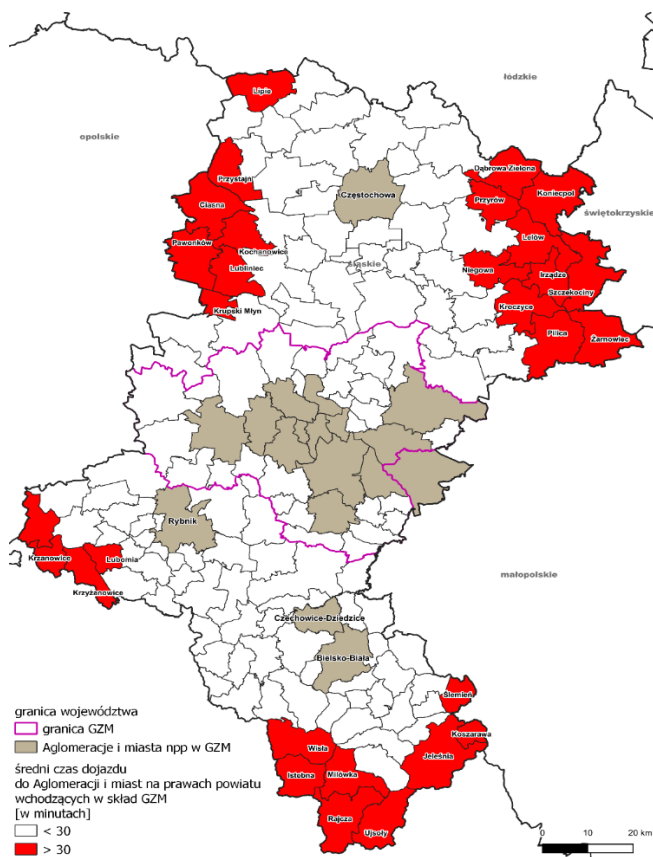
Źródło: opracowanie własne

Żadna z opisanych wyżej **funkcji** (poza administracyjną lokalną i socjalno-bytową realizowaną przez wszystkie JST na terenie całego kraju) **nie ma na obszarze Partnerstwa charakteru dominującego mogącego tworzyć oś rozwojową**. Oznacza to, że **Partnerstwo jest obszarem wielofunkcyjnym**, który charakteryzuje **różnorodność powiązanych i komplementarnych funkcji o niewielkim lub średnim stopniu nasilenia**.

Analiza kierunków zaspokajania potrzeb, niedostępnych lub mało dostępnych na terenie Partnerstwa wykazała jako dominujące ośrodki ciężenia na terenie województwa śląskiego trzy miasta – Katowice, Częstochowę i Zawiercie, pełniące ponadlokalne funkcje administracyjne (wojewódzkie lub powiatowe) oraz będące dużo większymi obszarami dostawców usług o charakterze wyspecjalizowanym i stanowiące główne rynki pracy i zbytu.

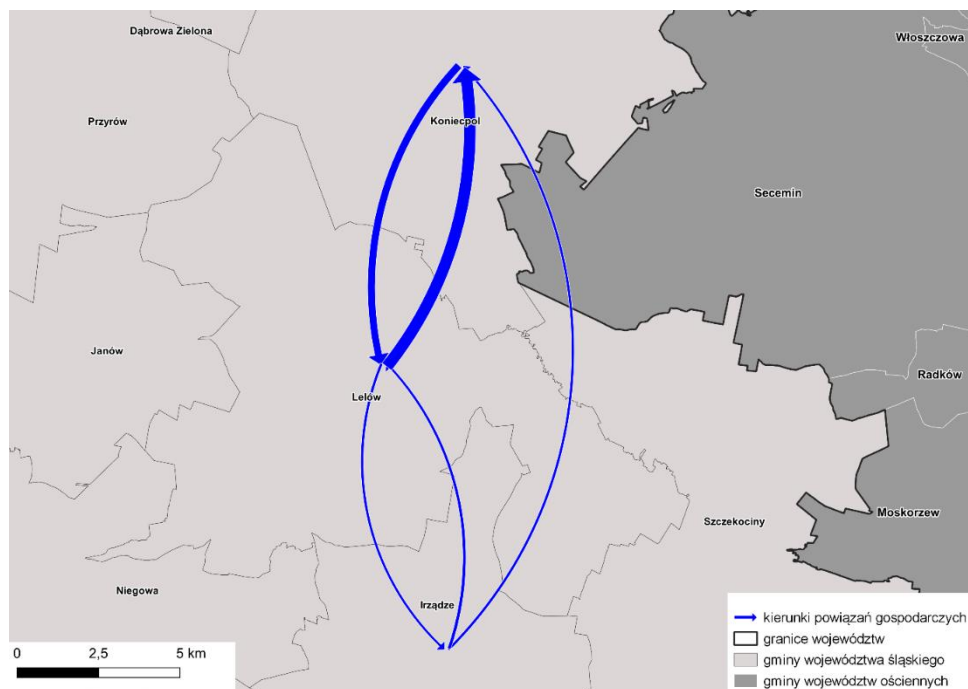
Jednocześnie należy zaznaczyć, że Miasto i Gmina Koniecpol pełni funkcję lokalnego ośrodka rozwoju i dla gmin znajdujących się w bliskim otoczeniu oddziałuje w zakresie usług publicznych, rynku pracy czy też powiązań infrastrukturalnych. Oddziaływanie to skupia się na dostarczaniu usług niedostępnych w gminach sąsiednich np. edukacja ponadpodstawowa, doradztwo i pośrednictwo zawodowe i wynika ze słabej dostępności komunikacyjnej do wymienianych wyżej ośrodków miejskich.

Rysunek 2 Średnie czasy dojazdu do Aglomeracji i miast na prawach powiatu GMZ

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Rysunek 3 Kierunki powiązań gospodarczych

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Poza wymienionymi powiązaniem funkcjonalnymi, istotną determinantą współpracy w ramach Partnerstwa jest chęć skumulowania potencjałów i wspólnego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i trendom zagrażającym marginalizacją jednostek z obszaru Partnerstwa.

1.3 Współpraca z kluczowymi partnerami instytucjonalnymi dysponującymi zasobami, które mogą powiększyć potencjał rozwojowy partnerstwa – inne obszary funkcjonalne, region.

Podstawą działania Partnerstwa jest podpisany przez przedstawicieli Miasta i Gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze w dniu 15 października 2020 r. *List intencyjny w sprawie współpracy partnerskiej* dotyczący współpracy jednostek samorządu terytorialnego i uczestnictwa w pilotażowym projekcie doradczym pn. „Centrum Wsparcia Doradczego” realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Celem głównym Partnerstwa jest wdrożenie podejścia funkcjonalnego i zintegrowanego w planowaniu strategicznym, służącego wzmocnieniu wspólnych, dla obszaru objętego Partnerstwem, potencjałów oraz rozwiązaniu problemów na nim występujących.

Zakres tematyczny wskazany w Liście intencyjnym obszarów współpracy obejmuje:

- rewitalizację obszarów zdegradowanych i przeznaczenie ich na cele inwestycyjne tworzące miejsca pracy;
- podjęcie działań w zakresie infrastruktury drogowej i transportu zbiorowego, poprawiające dostępność komunikacyjną;
- zintegrowane zarządzanie zasobami przyrodniczymi poprzez zrównoważony rozwój turystyki i dydaktyki ekologicznej;
- efektywność energetyczną energooszczędność z wykorzystaniem OZE.

W ramach Partnerstwa powołana została Rada Partnerstwa oraz Grupa Robocza, został określony i przyjęty zakres zadań i działań Partnerstwa związanych z projektem Centrum Wsparcia Doradczego w postaci Planu Pracy Partnerstwa Gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju.

Jednostki w ramach własnych – pojedynczych zasobów administracyjnych posiadają instytucje i jednostki organizacyjne, poprzez które świadczą usługi i realizują zadania m.in.: urzędy gmin, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, domy kultury, biblioteki, jednocześnie stanowią one potencjał do wykorzystania ich w inicjatywach realizowanych w Partnerstwie.

Dotychczasowa współpraca Partnerstwa z kluczowymi partnerami instytucjonalnymi, bazowała na udziale w:

- inicjatywach i przedsięwzięciach realizowanych przez instytucje szczebla powiatowego, wojewódzkiego oraz krajowego, zgodnie z kompetencjami posiadanymi przez te jednostki,
- sformalizowanych organizacjach ponadlokalnych (tabela poniżej).

Tabela 7 Wykaz ważniejszych organizacji oraz zakres ich działań realizowanych przez gminy partnerstwa.

Nazwa organizacji	Gminy	Zakres działalności
Śląski Związek Gmin i Powiatów	Koniecpol Lelów Irządze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie wspólnej polityki samorządów lokalnych 2. Reprezentowanie interesów samorządu lokalnego 3. Informowanie i szkolenie gmin i powiatów w dziedzinie polityk i programów UE 4. Polityka miejska 5. Działalność na rzecz rozwoju gospodarczego gmin i powiatów i promocja 6. Realizacja programu "Rozwój obszarów wiejskich w gminach i powiatach województwa śląskiego" 7. Działalność informacyjno-szkoleniowa i edukacyjna na rzecz gmin i powiatów
Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego	Koniecpol Lelów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie idei samorządności lokalnej i regionalnej oraz wspieranie jej rozwoju; 2. Ochrona wspólnych interesów członków Związku; 3. Współdziałanie na rzecz efektywnego wykorzystywania środków unijnych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027; 4. Wspieranie gospodarczego i kulturowego rozwoju powiatów i gmin należących do Związku; 5. Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym sektora małych i średnich przedsiębiorstw; 6. Poprawa jakości środowiska kulturowego, w tym zwiększenie atrakcyjności terenu;

		<ol style="list-style-type: none"> 7. Współdziałanie przy zapobieganiu skutkom klęsk żywiołowych; 8. Wspomaganie członków w realizacji zadań własnych i zleconych; 9. Rozwijanie współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej; 10. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy jakości powietrza, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i ochrony różnorodności biologicznej; 11. Rozbudowa, integracja oraz unowocześnianie systemu transportowego i komunikacyjnego w subregionie, ze szczególnym uwzględnieniem transportu publicznego w głównych węzłach; 12. Budowa subregionalnej sieci tras rowerowych, ze szczególnym uwzględnieniem szlaków o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym; 13. Wsparcie członków Związku przy działaniach na rzecz adaptacji do zmian klimatu; 14. Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz rozwój ich zdolności adaptacyjnych do zmian społeczno-gospodarczych; 15. Upowszechnianie walorów turystycznych Subregionu Północnego oraz wspieranie działalności na rzecz rozwoju bazy rekreacyjno – turystycznej; 16. Stymulowanie i wspieranie rewitalizacji na obszarze subregionu; 17. Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
<p>Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego</p>	<p>Urządze</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcia idei samorządności lokalnej, ochrony wspólnych interesów, wymiany doświadczeń, promocji osiągnięć oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć i inwestycji ; 2. Pełnienie funkcji Związku ZIT w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych,

		<p>realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Realizacja zadań dotyczących wdrażania projektów dofinansowanych z funduszy krajowych i europejskich, w tym pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, w tym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych; 4. Realizacja zadań związanych z pełnieniem funkcji Związku ZIT dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach RPO WSL.
<p>Stowarzyszenie do spraw Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego Subregionu Północnego Województwa Śląskiego</p>	<p>Koniecpol Lelów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zarządzanie działalnością oraz finansowanie funkcjonowania wybudowanej infrastruktury w ramach projektu „Budowa infrastruktury informatycznej dla Subregionu Północnego E-region częstochowski”, 2. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie wykorzystania infrastruktury sieci, 3. Współpraca z organami państwowymi oraz samorządowymi w zakresie systemów bezpieczeństwa, monitorowania i ochrony środowiska, 4. Działanie na rzecz podniesienia efektywności zadań publicznych poprzez wdrożenie usług elektronicznych, 5. Wspieranie działań prowadzących do zmniejszenia zjawiska wykluczenia cyfrowego, 6. Działalność informacyjna i promocyjna z zakresu wykorzystania usług elektronicznych wśród mieszkańców, 7. Inspirowanie i podejmowanie wspólnych inicjatyw służących społeczno-gospodarczemu rozwojowi wykorzystujących technologie informacyjno - komunikacyjne na terenie objętym działaniem Stowarzyszenia, 8. Pozyskiwanie i wykorzystywanie środków pomocowych Unii Europejskiej oraz innych krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty

		<p>samorządowej poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych,</p> <p>9. Pozyskiwanie i wykorzystywanie środków pomocowych Unii Europejskiej oraz innych krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych dla wspólnych inicjatyw służących rozwojowi społeczno-gospodarczemu,</p> <p>10. Wspieranie i popieranie przedsięwzięć, organizacji lub osób działających zgodnie z celami statutowymi Stowarzyszenia.</p>
<p>Rybacka Lokalna Grupa Działania „Jurajska Ryba”</p>	<p>Koniec ol Lelów Urządze</p>	<p>1. Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju obszarów rybackich,</p> <p>2. Działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju sektora rybactwa i obszarów zależnych od rybactwa,</p> <p>3. Aktywizacja społeczna, zawodowa i gospodarcza mieszkańców obszarów zależnych od rybactwa,</p> <p>4. Poprawa jakości życia na obszarach zależnych od rybactwa szczególnie w społecznościach rybackich,</p> <p>5. Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej na obszarach zależnych od rybactwa oraz wspieranie różnicowania działalności gospodarczej,</p> <p>6. Łagodzenie skutków zmian strukturalnych w sektorze rybackim,</p> <p>7. Współpraca z innymi społecznościami rybackimi w kraju i zagranicą,</p> <p>8. Wspieranie wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego regionu,</p> <p>9. Organizowanie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju infrastruktury regionu,</p> <p>10. Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez wsparcie dywersyfikacji i restrukturyzacji gospodarczej i społecznej,</p> <p>11. Ochrona dziedzictwa kulturowego i wspieranie działań na rzecz odbudowy i kultywowanie lokalnych tradycji,</p> <p>12. Waloryzacja i polepszenie zarządzania zasobami</p>

		<p>obszaru, w tym zasobami środowiska naturalnego i krajobrazu oraz zasobami historyczno-kulturowymi obszaru,</p> <p>13. Promocja i stymulowanie działań w zakresie rozwoju turystyki i inwestycji w dziedzinie kultury w oparciu o lokalne zasoby,</p> <p>14. Podnoszenie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa,</p> <p>15. Upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z rozwojem obszarów zależnych od rybactwa,</p> <p>16. Tworzenie płaszczyzny wymiany informacji oraz inicjowanie oraz wspieranie działań realizowanych na zasadach partnerstwa, w szczególności pomiędzy władzami publicznymi a organizacjami reprezentującymi sektor rybacki i podmiotami prywatnymi sektora rybackiego oraz innymi podmiotami powiązаныmi z sektorem rybackim,</p> <p>17. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności rozwoju grup i organizacji społecznych związanych z sektorem rybackim, upowszechniania idei demokracji, samorządności i samorządu,</p> <p>18. Przeciwdziałanie bezrobociu i zapobieganie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów zależnych od rybactwa,</p> <p>19. Działalność doradcza i szkoleniowa na rzecz podmiotów ubiegających się o wsparcie w ramach realizacji strategii.</p> <p>20. Działania na rzecz poprawy stanu cieków i urządzeń wodnych wykorzystywanych na potrzeby rolnictwa.</p>
--	--	---

Źródło: opracowanie własne

Potencjał i doświadczenia w zakresie współpracy z partnerami społecznymi mogącymi zwiększyć możliwości rozwojowe Partnerstwa bazują na zaangażowaniu w życie społeczno – gospodarcze organizacji pozarządowych, które licznie występują na terenie Partnerstwa (tabela poniżej). Świadczy to o znacznym potencjale społecznym i gotowości mieszkańców do zaangażowania się w sprawy publiczne, co stanowi podstawę do współpracy na rzecz całego partnerstwa poprzez inicjatywy oddolne.

Tabela 8 Rodzaj organizacji społecznych na terenie partnerstwa

Rodzaj organizacji społecznych na terenie partnerstwa Rodzaj organizacji	Koniecpol	Lelów	Irządze	Razem
Fundacje	- Fundacja Źródło Nadzie	- Fundacja Nakielska	brak	2
Stowarzyszenia	- Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Koniecpolu - Stowarzyszenie „Kuźnia Przyszłości” Rudniki - Stowarzyszenie „Nasza Szkoła Łysiny” - Stowarzyszenie Przyjaciele Szkoły" w Koniecpolu - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Radoszewnica "Pod Wiatrakami" - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Koniecpolu "EUREKA" - Stowarzyszenie "Okółowianki" - Stowarzyszenie Senior w Koniecpolu - Stowarzyszenie „Spieszmy się	- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Lelów - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Podlesie „Pod Strzechą” - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Ślężany „Bliżej Siebie” - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Drochlin - Stowarzyszenie „Pod Bocianem” - Stowarzyszenie „Zbyczyce”	- Koło aktywnych Kobiet w Kobietach Siła - Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczyne w Kluczach	22

	<p>kochać”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych - Stowarzyszenie Rozwoju Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Rudnikach - Stowarzyszenie „Razem Łatwiej” - Stowarzyszenie Konięcpolskie Amazonki - Stowarzyszenie Rozwoju Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Rudnikach 			
OSP	<ul style="list-style-type: none"> - OSP Konięcpol I - OSP Konięcpol II - OSP Łysiny - OSP Okołówce - OSP Radoszewnica - OSP Luborcza - OSP Stanisławice - OSP Załęże - OSP Kuźnica Grodziska - OSP Stary Konięcpol 	<ul style="list-style-type: none"> - Ochotnicza Straż Pożarna w Białej Wielkiej - Ochotnicza Straż Pożarna w Drochlinie - Ochotnicza Straż Pożarna w Lelowie I - Ochotnicza Straż Pożarna Lelów II Zbyczyce - Ochotnicza Straż Pożarna w Lgocie Błotnej - Ochotnicza Straż Pożarna w Nakle 	<ul style="list-style-type: none"> - Ochotnicza Straż Pożarna Zawada Pilicka - Ochotnicza Straż Pożarna Witów - Ochotnicza Straż Pożarna Bodziejowice - Ochotnicza Straż Pożarna Irządze - Ochotnicza Straż Pożarna Sadowie - Ochotnicza Straż Pożarna 	26

		<ul style="list-style-type: none"> - Ochotnicza Straż Pożarna w Podlesiu - Ochotnicza Straż Pożarna w Staromieściu 	<ul style="list-style-type: none"> Mikołajewice - Ochotnicza Straż pożarna Wilgoszcza - Ochotnicza Straż pożarna Wilków 	
KGW	<ul style="list-style-type: none"> - Koło Gospodyń Wiejskich w Starym Koniecpolu "Kalina" - Koło Gospodyń Wiejskich w Rudnikach "Rudniczanki" - Koło Gospodyń Wiejskich „Kuznica Grodziska” - Koło Gospodyń Wiejskich „Kuznica Grodziska” 	<ul style="list-style-type: none"> - Koło Gospodyń Wiejskich w Nakle "JARZĘBINKI" - Koło Gospodyń Wiejskich w Skrajniwie "Stokrotki" - Koło Gospodyń Wiejskich w Podlesiu "podlesianki" - Koło Gospodyń Wiejskich w Mełchowie - Koło Gospodyń Wiejskich Lgota Błotna - Koło Gospodyń Wiejskich w Ślęzanach "Z KLASĄ" 	<ul style="list-style-type: none"> - Koło Gospodyń Wiejskich w Wilkowie „Wilkowianki" - Koło Gospodyń Wiejskich w Wilgoszczy - Koło Gospodyń Wiejskich w Bodziejowicach - Koło Gospodyń Wiejskich w Sadowiu - Koło Gospodyń Wiejskich Wygietzów - Koło Gospodyń Wiejskich „Witowianki" w Witowie - Koło Gospodyń Wiejskich w Irządzach - Koło Gospodyń Wiejskich w Zawadzie Pilickiej „Zawada i Zawadka łączą Pokolenia" - Koło Gospodyń 	20

			Wiejskich Zawadka - Koło Gospodyń Wiejskich w Mikołajewicach „Mikołajki”	
Inne	- Miejski Ludowy Klub Sportowy "PILICA" Koniecpol, - Klub Sportowy „Dragon”, Ponik - Klubu SENIOR + - Towarzystwo Przyjaciół Koniecpola - Towarzystwo Sportowe Koniecpol - Ludowy Klub Sportowy „Lotnik” - Gminny Klub Sportowy „Unia” Rudniki - Gminny Klub Sportowy „Unia”	- Lelowskie Towarzystwo Historyczno-Kulturalne im. Walentego Zwierkowskiego - Ludowy Klub Sportowy „Lelovia” w Lelowie - Orkiestra Dęta OSP Nakło	- Klub LKS Zieloni Żark	12
Razem	32	24	21	77

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując niniejszą część należy stwierdzić, że jednostki wchodzące w skład Partnerstwa współpracują z różnego rodzaju partnerami posiadającymi zasoby możliwe do powiększenia potencjałów rozwojowych Partnerstwa. Na uwagę zasługuje fakt, że relatywnie niewielkie Partnerstwo, składające się z trzech jednostek samorządu terytorialnego ma swoją reprezentację w Związkach Gmin i powiatów związanych w ramach dwóch subregionów województwa śląskiego – Subregionu Północnego i Subregionu Centralnego.

Należy także zwrócić uwagę na dużą liczebności organizacji pozarządowych występujących na terenie Partnerstwa, których wiedza, doświadczenie i

zaangażowania stanowi ogromny kapitał możliwy do wykorzystania w ramach wspólnych przedsięwzięć.

1.4 Analiza aktualnych polityk rozwoju gmin/partnerów

Analiza polityk rozwoju jednostek samorządowych wchodzących w skład Partnerstwa została dokonana w oparciu o matrycę przedstawiającą obszary rozwojowe gmin poddane badaniu (a.-n.), a następnie wymienieniu dokumentów, w których zostały one opisane. Streszczenia analizowanych obszarów zawierają informacje wynikające z dokumentów strategicznych gmin, w niektórych przypadkach uzupełnione informacjami ze statystyki publicznej.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że dwie z trzech gmin, wchodzących w skład partnerstwa, posiada aktualne strategie rozwoju gminy. Do pozostałych dokumentów strategicznych i planistycznych na jakich bazują partnerzy zaliczyć można m.in. lokalne programy rewitalizacji, strategie rozwiązywania problemów społecznych, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z miejscowymi planami zagospodarowania, programy ochrony środowiska, plany gospodarki niskoemisyjnej, roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W ramach analizy odniesiono się do obszarów rozwojowych wskazanych w matrycy:

- a) bezpieczeństwo publiczne,
- b) mieszkalnictwo i budownictwo socjalne,
- c) e-administracja i administracja samorządowa,
- d) gospodarka, przedsiębiorczość, rolnictwo,
- e) ochrona środowiska,
- f) oświata i wychowanie,
- g) planowanie przestrzenne,
- h) pomoc społeczna i wykluczenie społeczne,
- i) profilaktyka i ochrona zdrowia,
- j) kultura, rozrywka, przemysły czasu wolnego,
- k) rynek pracy i aktywizacja zawodowa,
- l) rekreacja, turystyka i dziedzictwo kulturowe,
- m) transport publiczny i komunikacja,
- n) aktywność społeczna i społeczeństwo obywatelskie.

Tabela 9 Analiza dokumentów wykonawczych gmin obszaru partnerstwa

LP	JST/Obszar	Bezpieczeństwo publiczne	Mieszkalnictwo i budownictwo społeczne	E-administracja i administracja samorządowa	Gospodarka, przedsiębiorczość, rolnictwo	Ochrona środowiska	Oświata i wychowanie	Planowanie przestrzenne	Pomoc społeczna i wykluczenie społeczne	Profilaktyka i ochrona zdrowia	Kultura, rozrywka, przemysł czasu wolnego	Rynek pracy i aktywizacja zawodowa	Rekreacja, turystyka, dziedzictwo kulturowe	Transport publiczny i komunikacja	Aktywność społeczna i społeczeństwo obywatelskie
1.	Miasto i Gmina Koniecpol	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1.1.	Strategia Rozwoju Gminy Koniecpol		x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
1.2.	Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Koniecpol	x	x		x	x	x	x	x		x	x	x	x	x
1.3.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego / Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Koniecpol	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x	
1.4.	Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Koniecpol na lata 2016-					x									

	2020 z perspektywą do roku 2024														
1.5.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Koniecpol na lata 2017-2022	x			x		x								
1.6.	Program wsparcia rodziny na lata 2016-2018 dla gminy Koniecpol							x							
1.7.	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Koniecpolu							x	x						
1.8.	Roczny Program Współpracy Miasta i Gminy Koniecpol z Organizacjami Pozarządowymi														x
1.9.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta – Gminy Koniecpol na lata 2014 – 2020	x						x			x				
1.10.	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Lelów 2021-									x					

	2023														
2.	Gmina LELÓW	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
2.1.	Strategia Rozwoju Gminy Lelów	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x
2.2.	Program rewitalizacji gminy Lelów				x										
2.3.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lelów/Miejsce wy Plan zagospodarowania przestrzennego o Gminy Lelów	x	x		x	x	x	x			x	x	x	x	x
2.4.	Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lelów na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022	x				x									
2.5.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lelów		x			x		x							
2.6.	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie								x						
2.7.	Strategia integracji i rozwiązywania problemów	x							x			x			

	społecznych gminy Lelów 2014-2024														
2.8.	Roczny program współpracy Gminy Lelów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego i wolontariat														x
2.9.	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Lelów 2021-2023									x					
3.	Gmina IRZĄDZE	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
3.1.	Strategia Rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Irządze 2016-2021	x	x		x		x		x	x	x	x	x	x	x
3.2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Irządze/Miejscowy Plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Irządze	x	x		x	x	x	x		x	x	x	x	x	

3.3.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Irządze na lata 2016-2020		x			x			x					
3.4	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na terenie Gminy Irządze													x
3.5.	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii								x	x				
3.6.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych								x	x				
3.7.	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Irządze		x											
3.8.	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie								x					

3.9.	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na terenie Gminy Irządze														x
3.10.	Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Irządze							x							

Źródło: opracowanie własne

a) Bezpieczeństwo publiczne

Dokumenty strategiczne jednostek samorządu terytorialnego z obszaru partnerstwa dotyczące bezpieczeństwa publicznego koncentrują się głównie na przeciwdziałaniu przestępczości, bezpieczeństwie przeciwpożarowym oraz zabezpieczeniach przeciwpowodziowych, a także działaniach związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego, w szczególności pieszych.

Z analizy dokumentów wynika, że przestępstwa i wykroczenia na obszarze Gminy Koniecpol zdarzają się najczęściej na obszarze Miasta. Przestępczość stanowi istotny problem na obszarze Gminy i wyniósł 102 przestępstwa w 2019 r. W ramach ochrony przeciwpożarowej na terenie Miasta i Gminy znajduje się 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, między innymi w miejscowościach: Koniecpol, Stary Koniecpol, Łysiny, Okołówce, Radoszewnica, Luborcza, Kuźnica Grodziska. Na terenie gminy znajduje się 5,49 km rzek z czego 3,28 km jest uregulowanych. W celach ochrony terenów i mieszkańców istnieją wały przeciwpowodziowe w wielkości 8,6 km co pozwala zabezpieczyć ok. 1800 ha powierzchni. Ponadto, na terenie gminy znajdują się dwa zbiorniki retencyjne zabezpieczające rejon miasta Koniecpol przed zalewaniem. Połączenie rzeki Białki i Pilicy stanowi zabezpieczenie przed rozlewaniem się wód rz. Białki. W południowej części gminy wskazane są

inwestycje mające na celu uregulowanie odcinka rzeki Pilicy w sąsiedztwie miejscowości Kuźnica Wąsowska i Łysaków. Zabezpieczenia mają chronić mieszkańców i tereny przed skutkami, jakie nastąpiły po powodzi w lipcu 1997 roku. Wydatki budżetu gminy przeznaczone na obszar bezpieczeństwa publicznego są niezmiennie za 2017, 2018 i 2019r i plasują się na poziomie 0,6% w strukturze wydatków gminy.

Na terenie Gminy Lelów występują obszary zagrożone podtopieniami: Białka Lelowska od źródeł po Staromieście; północno-zachodnia część gminy, od południa obszar ten ograniczony drogą krajową nr 46, od zachodu drogą gruntową Staromieście – Bożkowe Niwy, jest to źródłowy obszar rzeki Kozyrki, sieć rowów melioracyjnych przecina dział wodny I rzędu; na wschód od Drochlina, ograniczone na wschodzie rzeką Białką; pomiędzy miejscowością Konstantynów a rzeką Kozyrką; na wschodniej granicy gminy, wzdłuż Pilicy; na północ od miejscowości Turzyn pomiędzy rzekami Białka Lelowska i ciekim od Irządz. Jak wynika z dokumentów strategicznych w gminie istotną potrzebą są inwestycje w wały przeciwpowodziowe. Bezpieczeństwo przeciwpożarowe zabezpieczone jest przez 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, m.in. w miejscowościach Lelów, Lgota Błotna, Nakło, Podlesie, Staromieście, Drachlin, Biała Wielka, Metchów. Z budżetu Gminy Lelów na rzecz ochrony przeciwpożarowej wydatkowano 2019r. łącznie 211 933,67 zł, w tym: na wydatki inwestycyjne poniesiono nakłady w kwocie 101 430,19 zł. W 2019 roku jednostki OSP do zdarzeń wyjeżdżały łącznie 160 razy, z tego: do gaszenia pożarów - 27, likwidacja miejscowych zagrożeń – 72, inne 61. Poziom przestępczości w gminie Lelów utrzymuje się na niskim poziomie w stosunku do województwa i kraju. W 2019 roku odnotowano 52 przestępstwa na terenie gminy. Ogólne wydatki na bezpieczeństwo publiczne w gminie Lelów stanowią ok 1% struktury wydatków budżetu gminy 2017- 0,9%, 2018 – 1,0%, 2019 – 0,8. W ostatnim 2019 roku kwota na bezpieczeństwo publiczne wyniosła 229 800,10 zł.

Na terenie gminy Irządze znajduje się 8 Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Irządze, Bodziejowice, Witów, Wilkowie, Zawada Mikołajewice, Sadów, Wilgoszcza, Zawada Pilicka. Na ochronę przeciwpożarową, gmina w 2019 roku przeznaczyła 0,48 % wydatków gminy. Z dokumentów strategicznych wynika, iż zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Poziom przestępczości w gminie Irządze według danych z dokumentów strategicznych jest niższy w stosunku do województwa, w 2019 roku odnotowano 59 przestępstwa na terenie gminy. Ogólne wydatki na bezpieczeństwo publiczne w gminie Irządze stanowią ok 0,6% struktury wydatków budżetu gminy w 2018 roku co dało kwotę ponad 69 000,00 zł.

b) Mieszkalnictwo i budownictwo socialne

Gminy partnerskie w dużej mierze posiadają infrastrukturę mieszkaniową o charakterze zabudowy jednorodzinnej. Na obszarach wiejskich zdecydowanie dominują budynki mieszkalne parterowe i jednopiętrowe.

Na podstawie analizy dokumentów strategicznych Miasta i Gminy Koniecpol na terenie gminy znajdują się trzy spółdzielnie mieszkaniowe, 33 budynki wielorodzinne mieszkalne z czego ponad połowa znajduje się w dobrym stanie technicznym. Część budynków wymaga termomodernizacji. Struktura wydatków budżetu gminy na gospodarkę mieszkaniową spada i w 2019 roku wynosi tylko 0,4% gdzie w 2017 była na poziomie 1,7%. W gminie Koniecpol znajduje się 40 lokali mieszkalnych zlokalizowanych w budynkach komunalnych oraz 9 lokali socjalnych. W 2019 roku oddano 25 mieszkań do użytkowania. W gminie jest 3718 mieszkań, gdzie przeciętna powierzchnia użytkowa przekracza 60m² na jednego mieszkańca.

W gminie Lelów dominuje zabudowa domów jednorodzinnych, część budynków wymaga termomodernizacji. Gmina dysponuje 5 mieszkaniami komunalnymi i 4 socjalnymi o łącznej powierzchni przekraczającej 380 m². Z dokumentów strategicznych wynika, że struktura wydatków budżetu na gospodarkę mieszkaniową rośnie i w 2019 roku wyniosła 2,5% o 1.5% więcej niż w 2017 roku. W 2019 roku do użytku oddano 9 kolejnych mieszkań co w sumie dało liczbę 2075. Przeciętna powierzchnia użytkowania w gminie Lelów wynosi 76 m² na mieszkańca.

Według danych z Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Irządze, w gminie znajdują się 10 gminnych lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 452 m² oraz 1 mieszkanie socjalne zajmujące 27,50m². Zgodnie z zapisami w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Irządze funkcja mieszkaniowa jest realizowana głównie w postaci zabudowy siedliskowej oraz uzupełniająco w postaci domów jednorodzinnych. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową w 2019 r stanowiły 0,2% budżetu. W tym samym roku do użytkowania gmina oddała 4 mieszkania, a przeciętna powierzchnia użytkowania na jednego mieszkańca wyniosła 87m².

c) E-administracja i administracja samorządowa

Jak wskazują dokumenty strategiczne wdrożenie systemów informatycznych znacznie ułatwiło obsługę i dostęp do informacji. Równie istotną kwestią jest nowoczesny sprzęt oraz kwalifikacje urzędników. Wdrażane systemy umożliwiają składanie wniosków drogą elektroniczną, monitorowanie informacji o stanie załatwianej sprawy oraz przesyłanie decyzji, pism.

Gmina Koniecpol posiada nowy system informatyczny w zakresie e-government. Nowoczesny sprzęt IT oraz oprogramowanie w urzędzie pomaga w obsłudze klienta. Zakres wdrożenia Innowacji w e-obsłudze określa m.in. Strategia Rozwoju Gminy

Koniecpol do 2025 roku, w szczególności, podejście do zarządzania pracą i obsługą interesanta oraz dodatkowe umiejętności i kwalifikacje pracowników w zakresie obsługi systemów informatycznych.

Platforma SEKAP w gminie Lelów umożliwia załatwienie spraw administracyjnych przez Internet, bez konieczności pojawiania się w urzędzie osobiście. E-usługi stanowią istotny element rozwoju gminy opisany w dokumentach strategicznych pozwalając mieszkańcom na sprawne i szybkie załatwienie spraw urzędowych a tym samym podniesienie jakości życia. Analiza dokumentów strategicznych dotyczących obszaru partnerstwa pokazuje również, że administracja samorządowa wychodząc naprzeciw mieszkańcom uruchamia dodatkowe darmowe połączenia telefoniczne z punktem informacji obywatelskiej, wydłuża czas pracy w jednym dniu w tygodniu, ułatwia dostęp na konsultacje z wójtem, sekretarzem, skarbnikiem gminy ustalając stałe dyżury oraz stosuje środki komunikacji z mieszkańcami w postaci tablic informacyjnych.

d) Gospodarka, przedsiębiorczość, rolnictwo

Zgodnie z dokumentami strategicznymi, na terenie partnerstwa w 2019 roku działalność gospodarczą prowadziło 1 186 podmiotów. Przeważająca większość, bo aż 1 143 to podmioty z sektora prywatnego, pozostałe są z sektora publicznego. Największy udział miały przedsiębiorstwa z kategorii pozostała działalność. Najwięcej prowadzonej działalności na terenie partnerstwa, z podanych informacji w dokumentach gmin, dotyczy handlu i usług oraz gastronomii i transportu, następnie przemysłu i budownictwa a najmniej rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa.

Na terenie Miasta i Gminy Koniecpol na koniec 2014 roku funkcjonowały 673 podmioty gospodarki, w tym 96,0% należało do sektora prywatnego, a 4,0% do sektora publicznego. Najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w handlu i usługach, następnie w przetwórstwie i budownictwie i transporcie oraz nieznaczną ilość w rolnictwie. W 2019 roku zarejestrowanych podmiotów było 675 z czego najwięcej w pozostałej działalności - 441, w przemyśle i budownictwie – 243. Na terenie Gminy Koniecpol istnieje 11 podmiotów zajmujących się rolnictwem. Na terenie gminy w 2019 roku działało 2092 gospodarstw rolnych, z czego 539 w mieście i 1553 na obszarach wiejskich. W strukturze wydatków budżetu gminy na rolnictwo i łowiectwo przeznaczono 2,9% w 2019r.

Według dokumentów strategicznych Gminy Lelów, dominującą gałęzią gospodarki jest rolnictwo, przy braku przemysłu wielkotowarowego. Na terenie gminy znajduje się 3 131 gospodarstw rolnych. Jako uzupełnienie gospodarki występują przedsiębiorstwa handlowe i usługowe. We wschodniej części gminy rozwija się, w ograniczonym zakresie, rekreacja, głównie w formie budownictwa letniskowego. Najczęstsze działania gospodarcze dotyczą robót budowlanych i wykończeniowych.

W 2019 r. zarejestrowano w gminie Lelów 20 nowych przedsiębiorstw prowadzonych przez osoby fizyczne w zakresie usług budowlanych, krawieckich i sprzedaży. W strategii rozwoju gminy Lelów znajdują się elementy dotyczące pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości m.in. poprzez pomoc prawną dla osób chcących założyć własną działalność gospodarczą, wytworzenie nawyku wśród mieszkańców kupowania produktów u lokalnych przedsiębiorców, obniżenie lokalnych podatków celem przyciągnięcia nowych inwestorów, lekcje przedsiębiorczości w szkołach podstawowych i gimnazjum czy inspirowanie i wspieranie aktywności w formie spółdzielni socjalnej. W strukturze wydatków budżetu gminy na rolnictwo i łowiectwo przeznaczono 17,7 % w 2019r.

Gmina Irządze jest gminą o typowo rolniczym charakterze co wynika głównie z korzystnych dla produkcji rolnej warunków przyrodniczych. Według Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Irządze na terenie występują urodzajne gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, gdzie użytki rolne stanowią 71,4% powierzchni z czego 12,6% to łąki a prawie 80% stanowią grunty rolne. Jak podaje dokument w 2010 roku na terenie gminy istniało 608 gospodarstw rolnych, z czego 367 zajmowało się hodowlą drobiu. W strukturze wydatków budżetu gminy na rolnictwo i łowiectwo przeznaczono 1,0% w 2019r.

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie w 2019 roku wyniosła 163. Działalność w gminie była prowadzona przede wszystkim w handlu detalicznym i usługach, budownictwie, transporcie i gastronomii. Większość z nich znajdowała się w rękach prywatnych. Na terenie gminy nie rozwija się przemysł a funkcjonujące zakłady produkcyjne zatrudniają po kilkanaście osób.

e) Ochrona środowiska

W obszarze ochrony środowiska wszystkie gminy należące do partnerstwa posiadają po kilka dokumentów m.in.: Programy ochrony środowiska dla gmin, Plany gospodarki niskoemisyjnej, Programy usuwania wyrobów zawierających azbest.

Z analizy dokumentów wynika, że na terenie gmin partnerskich lasy stanowią 20,0% powierzchni, znajduje się kilka obszarów Natura 2000, parki i rezerwatów, liczne pomniki przyrody oraz użytki ekologiczne. Na obszarze partnerstwa występują rzeki, zbiorniki wodne oraz stawy rybne. Wody powierzchniowe oraz podziemne są zanieczyszczone głównie przez ścieki socjalno-bytowe z terenów zurbanizowanych oraz spływy z terenów użytkowanych rolniczo.

Tematyka zanieczyszczenia powietrza jest szczegółowo przedstawiona w Planach gospodarki niskoemisyjnej wszystkich gmin. Na podstawie analizy danych z dokumentów strategicznych wynika, iż na zanieczyszczenie obszaru partnerstwa największy wpływ mają lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych, które nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego, słaba jakość paliwa wykorzystywanego do ogrzewania

budynków, niskosprawne źródła ciepła w budynkach mieszkalnych, niespełniające standardów niskoemisyjnych.

Dokumenty strategiczne jednostek samorządu terytorialnego z obszaru partnerstwa skupiają się mocno na gospodarce ściekowej i odpadach. Gmina Koniecpol posiada 1 oczyszczalnię ścieków z której korzysta 5400 według danych z 2019 roku, Gmina Lelów również ale ilość mieszkańców korzystających z tej infrastruktury wynosi 1133. Inaczej sytuacja wygląda w gminie Irządze, która nie posiada własnej oczyszczalni ścieków. Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej znajduje się na niezadawalającym poziomie według danych z dokumentów strategicznych gmin.

Gospodarka odpadami jest szeroko opisana w Programach ochrony środowiska, strategiach rozwoju gmin, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania. Wynika z nich, że wszystkie gminy wprowadziły politykę segregacji śmieci. W 2019 zgromadzono 869,69 tys. ton odpadów zebranych selektywnie. Jednakże, aż prawie dwukrotnie więcej stanowią niesegregowane odpady mieszane.

W gminie Lelów wydatki przeznaczone na ochronę środowiska stanowiły wraz z gospodarką komunalną 5% budżetu w 2019 roku, w gminie Koniecpol 15,9% natomiast w gminie Irządze gospodarka komunalna i ochrona środowiska stanowiły w tym samym roku 3,7% wydatków z budżetu gminy.

Ogólna suma wydatków obszaru partnerstwa w 2019 r. na inwestycje z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska wyniosła blisko 9 mln złotych.

f) Oświata i wychowanie

Z dokumentów strategicznych wynika że Koniecpol, Lelów oraz Irządze zapewniają mieszkańcom edukację podstawową i opiekę nad małym dzieckiem (przedszkola, żłobki). Edukacja ponadpodstawowa w Koniecpolu jest realizowana na poziomie 80%, pozostałe gminy nie realizują tych działań. Młodzież do szkół ponadpodstawowych, innych niż w Koniecpolu oraz wyższych, musi dojeżdżać do większych miast. W strukturze budżetu gminy Koniecpol, wydatki na edukację i opiekę wychowawczą wynoszą 1% wydatków na 2019 r. Liczba placówek wychowania przedszkolnego na 2019 roku wynosiła w sumie 5 (3 przedszkola w tym jedno prywatne oraz 2 oddziały przedszkolne) dla 256 dzieci, liczba szkół podstawowych 4 dla 621 dzieci. Gmina Irządze w tym samym roku posiadała 1 przedszkole dla 75 dzieci oraz 1 szkołę podstawową obsługującą 168 dzieci. W strukturze budżetu wydatki na edukację i opiekę wychowawczą w 2019 roku wyniosły 0,85% wydatków budżetu. Gmina Lelów przeznaczyła 0,5% wydatków budżetu w 2019 r na edukację i opiekę wychowawczą posiadając na swoim terenie 1 żłobek dla 22 dzieci, 4 przedszkola dla 144 oraz 5 szkół podstawowych, gdzie uczęszczało 362 dzieci.

g) Planowanie przestrzenne

Podstawowymi dokumentami w obszarze planowania przestrzennego są plany zagospodarowania przestrzennego oraz Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Łącznie obszar partnerstwa pokryty jest w 39,95% miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Miasto i Gmina Koniecpol posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Główne kierunki zagospodarowania przestrzennego podlegają następującym celom: poprawie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój jakościowy, mający za podstawę działań rozwój zrównoważony, wzmocnienie pozycji miasta jako ośrodka obsługi o zasięgu ponad gminnym w zakresie usług oraz kultury i edukacji, rozwój funkcji rekreacji i turystyki w oparciu o walory przyrodnicze obszaru gminy i stworzenie warunków do obsługi tych funkcji.

Gmina Lelów posiada obowiązujący Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego. Nieobjęty planem miejscowym jest teren lasów na północ od Nakła, nieuwzględniony w dotychczasowej wersji studium. Dla terenu tego nie jest konieczne opracowywanie planu. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego podaje że gmina posiada użytki rolne ogółem zajmujące ok. 62 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne – ok. 29 % ogólnej powierzchni. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lelów wskazuje, że chłonność terenów budowlanych już zapisanych w planie teoretycznie znacznie przekracza nawet maksymalne potrzeby, a potrzeby określone jako prawdopodobne są na poziomie 70-80%.

Podstawowym dokumentem planistycznym gminy Irządze jest Studium uwarunkowań i kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, który obejmuje całą powierzchnię gminy. Na terenie obowiązują również Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które ustalają przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określają zasady i warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów i obowiązują dla miejscowości: Wilków – Fryszarka, Wilków, Irządze, Mikołajewice. W 2019 roku wydano 13 decyzji o warunkach zabudowy.

h) Pomoc społeczna i wykluczenie społeczne

Dokumenty strategiczne gmin z obszaru partnerstwa związane z obszarem pomocy społecznej oraz wykluczeniem społecznym koncentrują się głównie na szerokim wachlarzu wsparcia dla rodzin i osób potrzebujących pomocy, a także przeciwdziałaniu przemocy, gdzie głównymi celami są reintegracja społeczna, zapobieganie wykluczeniu społecznemu i ponowne włączenie społeczne poprzez pomoc rodzinom w pokonaniu trudności życiowych. Zadania określone w dokumentach strategicznych mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych realizują na terenie partnerstwa przede wszystkim Gminne Ośrodki

Pomocy Społecznej, udzielające wybranych formy pomocy m.in.: świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne i opiekuńcze, świadczenia alimentacyjne, dodatki mieszkaniowe, pomoc materialna dla uczniów, zasiłki pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekuna, świadczenia rodzicielskie.

Gminy realizują również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Łącznie w 2019 roku założono 25 rodzinom „Niebieskie Karty”, udzielane formy pomocy to m.in. działania poradniczo-informacyjne, programy korekcyjno-edukacyjne, wywiad środowiskowy, pomoc terapeutyczna, psychologiczna dla rodzin z problemem alkoholowym.

Według danych z Gminnego Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 dla Gminy Koniecpol, głównym obszarem wymagającym pomocy społecznej jest ubóstwo mieszkańców, kolejne miejsce dotyczy bezrobocia. W 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Koniecpolu objął szeroko rozumianym wsparciem 291 rodzin. Ważnym elementem ujętym w dokumencie jest wprowadzenie w gminie Koniecpol asystenta rodziny, z uwagi na istniejące w rodzinach problemy opiekuńczo – wychowawcze. W 2015r. asystent rodziny pracował z 12 rodzinami, w których wychowuje się 27 dzieci. W 2019 roku gmina przeznaczyła 12 868 860,09 zł na szeroko rozumianą pomoc społeczną.

W strukturze budżetu wydatki na pomoc społeczną stanowiły 3,6 % wydatków budżetu na 2019 r.

Przemoc w rodzinie, spowodowana m.in. alkoholizmem, bezrobociem również stanowi ważny element w obszarze pomocy społecznej i wykluczenia. Policja w 2015r. z terenu gminy sporządziła 44 „Niebieskie karty” natomiast Ośrodek Pomocy Społecznej sporządził 1 „Niebieską Kartę”.

W 2019r. założono 11 Niebieskich Kart”. Dokumentem dodatkowym w tym zakresie jest Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Koniecpolu, który ma przede wszystkim na celu ograniczenie skali występujących na terenie Gminy Koniecpol uzależnień oraz ich negatywnych następstw, w szczególności przemocy w rodzinie m.in. poprzez zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie czy podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Według informacji zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Koniecpol udział osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wynosi około 13%.

W Gminie Lełów za realizację działań z zakresu pomocy społecznej i wykluczenia odpowiedzialny jest przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do głównych priorytetów w tym obszarze należy m.in. ograniczenie marginalizacji osób i rodzin, wsparcie seniorów i osób niepełnosprawnych, kierowanie do domów

pomocy społecznej oraz zapewnienie miejsca w schronisku dla bezdomnych, aktywizowanie osób starszych do udziału w życiu społecznym, redukcja zjawiska ubóstwa, bezrobocia i bezdomności, rozwijanie stałej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Gminnym Centrum Pracy w Koniecpolu, organizowanie prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji społecznych oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest również bardzo istotnym elementem obszaru wsparcia społecznego i wykluczenia w gminie Lelów. Dodatkowym dokumentem strategicznym wspierającym te działania jest Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie, gdzie najważniejszymi celami jest prowadzenie skutecznych oddziaływań wobec rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, zarówno wobec ofiar, sprawców jak i pozostałych członków rodziny, zwłaszcza dzieci, zapewnienie pomocy terapeutycznej, psycho-edukacyjnej i wsparcia emocjonalnego dla dzieci i dorosłych z rodzin z problemem alkoholowym, zapewnienie schronienia w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy w rodzinie bądź innych trudnych sytuacji rodzinnych, a także realizacja procedury „Niebieskiej Karty”. Według informacji z dokumentów strategicznych w roku 2019 wszczęto 18 procedur „Niebieskie Karty” w 14 rodzinach. Gmina Lelów w 2019 roku przeznaczyła na pomoc społeczną 1 256 238,79 zł. W strukturze budżetu wydatki na pomoc społeczną stanowiły 4,3 % wydatków budżetu na 2019 r.

Według danych ze Strategii rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Irządze 2016-2021 wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia GOPS-u najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zmagające się z bezrobociem. Liczne grono stanowiły również osoby dotknięte długotrwałą lub ciężką chorobą, niepełnosprawnością i ubóstwem. Udzielane przez GOPS świadczenia pomocy społecznej miały charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy. Na terenie gminy istnieje Dom Samopomocy z 34 miejscami opieki dziennej, jak wskazują dokumenty strategiczne. Gmina Irządze na pomoc społeczną przeznaczyła 9,7% wydatków w 2019 roku w strukturze budżetu, natomiast w 2018 było to na poziomie 11,2 % i stanowiło kwotę ok 3,5 mln zł. Istotnym obszarem wsparcia dla mieszkańców gminy Irządze jest wsparcie w zakresie przemocy. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa najważniejsze cele w zakresie przeciwdziałania przemocy. Również cele zawarte w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnym programie przeciwdziałania narkomanii, wskazują na obszary wsparcia i zapobiegania takim zjawiskom. Według danych znajdujących się w powyższych dokumentach w gminie odnotowano

5 przypadków wszczęcia procedury wydania „Niebieskiej karty”.

Programy i projekty realizowane w obszarze pomocy społecznej przez gminy partnerstwa to min.: rządowy program „Dobry Start” (gmina Koniecpol, Lelów),

resortowy program wspierania zadań z zakresu rodziny - program zadań z zakresu rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny (gmina Koniecpol), Program „Posiłek w szkole i w domu” (gmina Koniecpol, Lelów), Program FEAD (gmina Koniecpol), Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (gmina Lelów), rządowy Program dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny (gmina Lelów), Centrum Integracji Społecznej (gmina Koniecpol, Irządze).

i) Profilaktyka i ochrona zdrowia

Zgodnie z dokumentami strategicznymi gmin Koniecpol, Lelów i Irządze podstawowa opieka zdrowotna (przychodnie, lekarz, pielęgniarka, dentysta, apteka) jest realizowana przez wszystkie gminy.

Miasto i Gmina Koniecpol posiada oprócz opieki podstawowej również opiekę specjalistyczną. Podane dane z Strategii rozwoju gminy oraz Studium uwarunkowań wskazują na poradnie neurologiczną, laryngologiczną. W strukturze budżetu wydatki na profilaktykę i ochronę zdrowia wynoszą 0,6% wydatków budżetu na 2019 r, i są wyższe niż w roku 2018.

Gmina Lelów w 2019 roku przeznaczyła 79 753,02 zł co w strukturze budżetu na profilaktykę i ochronę zdrowia wynosi ok. 0,3%. Gmina posiada 1 przychodnię obsługującą 3 273 zadeklarowanych pacjentów i realizuje działania z obszaru podstawowej opieki zdrowotnej oraz ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie: ginekologii i położnictwa, neurologii, stomatologii, psychiatrii oraz rehabilitacji. Na terenie gminy w 2019 r. funkcjonowały dwie apteki. Według danych zawartych w Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Irządze spory nacisk położony jest również na kwestie niepełnosprawności mieszkańców, w gminie funkcjonuje jedna przychodnia, jeden gabinet stomatologiczny oraz apteka. W strukturze budżetu wydatki na profilaktykę i ochronę zdrowia wynoszą 0,2% wydatków budżetu na 2019 r, i są na tym samym poziomie jak w roku 2018.

j) Kultura, rozrywka, przemysły czasu wolnego

Dokumenty strategiczne jednostek obszaru partnerstwa wskazują, że obszar kultury, rozrywki jest ważnym czynnikiem zrównoważonego rozwoju. Działalność gmin skupia się przede wszystkim na: działalności społeczno-kulturalnej, upowszechnianiu i promowaniu sztuki, aktywizacji społeczności lokalnej, zaspakajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych, współpracy z różnymi instytucjami w celu propagowania dziedzictwa kulturowego.

Dokumenty strategiczne Miasta i Gminy Koniecpol wskazują na ważne funkcje obszaru kultury jako niezbędnego elementu do prawidłowego funkcjonowania społeczności lokalnej. W gminie znajduje się Dom Kultury w Koniecpolu, w skład

którego wchodzi Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Koniecpolu. Lokalny program rewitalizacji Miasta i gminy Koniecpol oraz Strategia rozwoju gminy Koniecpol zawierają szereg informacji o prowadzonych działalnościach kulturalno-rozrywkowych jak koncerty, wystawy, rajdy, dyskoteki, koła zainteresowań, zespoły muzyczne, kluby, stowarzyszenia będące elementem przemysłu czasu wolnego. Rolę placówek kulturalnych pełnią również Ochotnicze Straże Pożarne.

Na terenie gminy istnieje 10 grup artystycznych. Na wydatki związane z obszarem kultury i ochrony dziedzictwa narodowego gmina Koniecpol w 2019 roku przeznaczyła 2,5 % budżetu. W 2019 zorganizowano ogółem 30 wydarzeń – koncertów, większych i mniejszych imprez plenerowych, konkursów, spotkań autorskich. Największe z nich to Hetmaniada, XX Dożynki Powiatowe i III Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej.

W gminie Lelów prowadzone są imprezy i wydarzenia z zakresu rozrywki i kultury m.in. festyny, pikniki rodzinne, dożynki gminne i powiatowe, koncerty, konkursy, wystawy adresowane głównie dla dzieci i młodzieży, targi, wystaw. W 2019 roku odbyło się 47 imprez kulturalnych. Najbardziej znanym wydarzeniem jest Festiwal Kultury Polskiej i Żydowskiej - „Święto Ciulimu – Czulentu” organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Lelowie, Gmina Lelów, Lelowskie Towarzystwo Historyczno - Kulturalne im. Walentego Zwierkowskiego, Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Fundacja Rodziny Nissenbaumów oraz Keraniss. Na wydatki związane z obszarem kultury i ochrony dziedzictwa narodowego gmina Lelów w 2019 roku przeznaczyła 3,3 % budżetu co stanowiło kwotę w wysokości 972 268,45 zł.

W gminie Irządze główna instytucja prowadząca działania kulturalno - rozrywkowe jest Biblioteka Gminna w Irządzach. Z informacji zamieszczonych w dokumentach strategicznych wynika, że na terenie gminy działają także inne podmioty pełniące funkcje ośrodków kultury i rozrywki jak Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Koło Aktywnych Kobiet „W kobietach siła” oraz Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach z placówką w miejscowości Witów. Ponadto funkcjonują również świetlice wiejskie, w których zajęcia organizują głównie strażacy.

Do najważniejszych wydarzeń należą piknik rodzinny oraz Dożynki gminne połączone ze Świętem porzeczki. Kwota przeznaczona na wydatki związane z kulturą w gminie wyniosły ok 240 tys zł w 2019r. W strukturze wydatków budżetu gminy na kulturę i dziedzictwo narodowe przeznaczono 1,6%. W gminie Irządze nie funkcjonuje Dom Kultury ani Gminny Ośrodek Kultury, w dokumentach wskazana jest konieczność jego utworzenia.

Jak wynika z dokumentów strategicznych celem organizacji wydarzeń przez instytucje kulturalne na terenie partnerstwa jest przede wszystkim promocja kultury lokalnej, wzmacnianie tożsamości lokalnej, poznawanie własnej historii.

k) Rynek pracy i aktywizacja zawodowa

Obszar rynku pracy ~~rynku pracy~~ i aktywizacji zawodowej na terenie partnerstwa stanowi ważny element rozwoju. Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumentach strategicznych partnerstwo posiada słabą koniunkturę rynku pracy. W Mieście i Gminie Koniecpol poważnym problemem na całym terenie jest bezrobocie. W 2019 roku liczba osób bezrobotnych wynosiła 515 osób. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł na koniec 2014 roku 15,1 %. Problem strukturalnego bezrobocia na terenie gminy wynika m.in. z likwidacji Koniecpolskich Zakładów Płyt Pilśniowych. Według kryterium wykształcenia, absolwenci szkoły zasadniczej zawodowej stanowili 30,4%, szkół policealnych i średnich zawodowych 27,8% ogółu zarejestrowanych w PUP. Większe bezrobocie występuje na obszarach wiejskich, gdzie struktura tego zjawiska jest zróżnicowana. W niektórych sołectwach problem jest tym większy, ponieważ występuje bezrobocie długotrwałe. Przyczyną bezrobocia na obszarach wiejskich jest brak miejsc pracy w pobliżu miejsca zamieszkania. Podjęcie pracy, skutkuje koniecznością dojazdu do miasta Koniecpol lub innych miejscowości. Według danych z Lokalnego programu rewitalizacji miasta i gminy Koniecpol wynika, że najwięcej ofert pracy pojawia się w największych miejscowościach Gminy – Koniecpolu, Radoszewnicy oraz Starym Koniecpolu, przy czym zdecydowana większość (83%) to oferty z Miasta Koniecpola. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazuje również na duży procent bezrobotnych bezskutecznie poszukujących pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy. Wysokie bezrobocie stanowi więc jeden z problemów Gminy.

W Gminie Lełów według danych w roku 2015 liczba bezrobotnych wynosiła 358 osób z czego 175 stanowiły kobiety i 183 to mężczyźni. W 2019 roku liczba bezrobotnych wyniosła 223 w tym 113 kobiet i 110 mężczyzn. Na koniec 2013 roku w grupie bezrobotnych najwięcej było ludzi młodych, często nie posiadających doświadczenia zawodowego. W dokumentach zwrócono szczególną uwagę na konsekwencję długotrwałego bezrobocia przebiegającego się na nieodwracalne szkody ekonomiczne, społeczne i wykluczeniem tych osób. Jako środek zapobiegawczy takim sytuacją wskazane jest poradnictwo zawodowe, praca socjalna oraz kluby integracji społecznej. Jak przedstawiono w dokumencie znacznie lepszą sytuację miały osoby bezrobotne z wykształceniem wyższym i średnim. Problem bezrobocia najbardziej dosięgał osoby z wykształceniem zawodowym i niższym. Dokument wskazuje na systematyczne zachęcanie młodzieży do zdobywania wykształcenia, a dla osób bezrobotnych położenie większego nacisku na szkolenia, doksztalcenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych. Strategia rozwoju gminy Lełów wskazuje na rozwiązania w obszarze pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości co pomoże przy zmniejszeniu bezrobocia.

W Gminie Irządze w 2014 roku bez pracy pozostawało 116 mieszkańców gminy. W 2019 były to 44 osoby. Na koniec 2014 roku wśród bezrobotnych w gminie największą grupę stanowiły osoby w wieku 18-24 lata. Jak wynika z dokumentu, istnieje potrzeba tworzenia warunków do rozwoju i wykorzystania największego potencjału gminy, jakim są bardzo żyzne ziemie, a głównym miejscem zatrudnienia rolnictwo indywidualne. Według analiz przeprowadzonych w dokumentach strategicznych istotną kwestią dla gminy jest proces aktywizacji bezrobotnych i konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na osoby tracące zatrudnienie, którym należy dać możliwość zdobycia nowych umiejętności zawodowych, przekwalifikowania się. Stałe motywowanie dzieci i młodzieży do nauki, tak by w przyszłości, dzięki zdobytemu wykształceniu, mieli większe szanse na podjęcie satysfakcjonującego zatrudnienia stanowi priorytetowe działanie gminy.

l) Rekreacja, turystyka i dziedzictwo kulturowe

Zgodnie z analizowanymi dokumentami strategicznymi partnerstwa najważniejszymi obiektami sportowymi i rekreacyjnymi na terenie Miasta i Gminy Koniecpol są: Stadion Sportowy - ul. Chrzęstowska, Hala Sportowa - przy Zespole Szkół nr 2, Boisko ORLIK 2012 - przy Zespole Szkół nr 1, Boisko ORLIK 2012 - przy Zespole Szkół nr 2, Ścieżki Rowerowe i Nordic Walking w okolicznych lasach i łąkach, oraz Spływy Kajakowe na rzece Pilicy. Na terenie Koniecpola i okolic powstała w 2002 roku "Ścieżka rowerowa przyrodniczo-dydaktyczna", trasa "Dookoła Koniecpola" wytyczona przez koło turystyczne "Rowerek". W strukturze wydatków budżetu gminy na kulturę fizyczną przeznaczono 1,0% w 2019r.

Na terenie gminy znajduje się również park spacerowo wypoczynkowy, place zabaw, siłownie miejskie. W dokumentach podkreślono brak ogólnodostępnych miejsc rekreacji i wypoczynku oraz za małą, w stosunku do potrzeb, ilość obiektów sportowych. Zaakcentowano również, że mimo średniego stanu środowiska, obszar gminy posiada duży potencjał rekreacyjno-sportowy z dobrą komunikacją, brakiem ciężkiego przemysłu oraz sąsiedztwem korytarza ekologicznego rzeki. Na terenie gminy znajdują się również dwa zbiorniki wodne, gdzie istnieje plaża z wypożyczalnią sprzętu oraz miejsce do grillowania. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Koniecpol określa cele rozwoju, gdzie jednym z nich jest rozwój funkcji rekreacji i turystyki w parciu o walory przyrodnicze obszaru gminy i stworzenia warunków dla obsługi tych funkcji. Według tego dokumentu, walory wypoczynkowe środowiska stanowią około 40 ha gminy. Gmina Koniecpol jest zlokalizowana na atrakcyjnym przyrodniczo terenie. Główną zaletą jest możliwość organizacji wolnego czasu dla różnych grup odbiorców: myśliwych, wędkarzy, miłośników wycieczek rowerowych i pieszych. Do obiektów turystyki zalicza się m.in. kompleks pałacowy rodziny Koniecpolskich, rezerwat przyrody „Borek”, szlak kajakowy Pilicy. Funkcję obsługi turystycznej w

gminie pełni Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji. Na podstawie analizy przeprowadzonej w Lokalnym programie rewitalizacji miasta i gminy Koniecpol wskazano, że obszar miejski, jak i wiejski posiada potencjał do rozwoju agroturystyki. W dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Koniecpol znajdują się również informacje dotyczące zlokalizowanych na terenie gminy zabytków, w tym wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Według podanych danych, najstarszym zabytkiem Koniecpola jest pałac murowany, mieszczący się w Chrząstowie, wybudowany z inicjatywy Aleksandra Koniecpolskiego, którego budowę rozpoczęto w 1603 roku.

Gmina Lelów, obszar sportu rekreacji, turystyki, agroturystyki oraz dziedzictwa kulturowego, opisuje przede wszystkim w Strategii rozwoju gminy Lelów. Według tego dokumentu, dziedzictwo kulturowe jest dla społeczności lokalnej istotą tożsamości. Zarówno historia, tradycja, jak i kultura mają ogromne znaczenie dla funkcjonowania całej wspólnoty lokalnej. Natomiast sport i rekreacja stwarzają warunki do wspólnego spędzania wolnego czasu. Dokument zawiera i opisuje realizację celów obejmujących powyższy obszar m.in.: ochronę wartości historycznych i kulturowych, współpracę z miastami partnerskimi w celach turystycznych, przygotowanie opracowań poświęconych Gminie Lelów w tym przygotowanie przewodnika turystycznego dla Gminy Lelów, ulotki, broszury o najciekawszych miejscach w Gminie Lelów, przygotowanie oferty turystycznej dla wycieczek jednodniowych. Ocena przydatności terenów dla turystyki i rekreacji znajduje się w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lelów, gdzie m.in. wskazuje się możliwość rozwoju rekreacji przy zbiorniku retencyjno-rekreacyjnym, w rejonie Białej Wielkiej. Dokument zawiera również informacje dotyczące obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków i innych cennych obiektów na terenie gminy. Na podstawie dokumentów strategicznych, ważniejszymi celami strategicznymi są pielęgnacja tradycji i dziedzictwa kulturowego poprzez rozwijanie aktywności na polu dokumentowania i wykorzystywania w promocji Gminy jej historii, szczególnie udziału w niej społeczności żydowskiej, rozwój aktywności w zakresie sportu, turystyki i rekreacji poprzez realizację i modernizację obiektów sportowych i rekreacyjnych, organizację i promocję imprez sportowo-rekreacyjnych, rozwój infrastruktury dla turystyki wodnej i rowerowej oraz wypoczynku przywodnego, wspieranie agroturystyki oraz utrwalenie i utworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych służących zaspokojeniu potrzeb w dziedzinie wypoczynku, rekreacji i usług. Informacje zawarte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lelów, opisują szczegółowo obszar sportu i rekreacji oraz możliwości lokalizacji przyszłych projektów.

Na terenie gminy znajduje się 1 klub sportowy a gmina w 2019 roku przeznaczyła 0,7 % budżetu na kulturę fizyczną.

Upowszechnieniu kultury fizycznej i sportu na terenie gminy Irządze służą obiekty sportowe min. boiska szkole oraz boiska gminne, place zabaw, kąpielisko i łowisko. Działalność kulturalną, sportową i rekreacyjną na terenie gminy koordynuje Wydział Promocji Urzędu Gminy w Irządzach. Według informacji podanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Irządze w gminie znajduje się niewiele obiektów sportowych i rekreacyjnych, turystyka rozwija się w sposób mało urozmaicony, istnieje zbyt mało gospodarstw agroturystycznych mimo, iż gmina posiada potencjalne możliwości rozwoju turystyki i atrakcyjne środowisko przyrodnicze oraz dobrą komunikację. Dokument szczegółowo opisuje obiekty zabytkowe oraz obszar dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Irządze.

m) Transport publiczny i komunikacja

Zgodnie z informacjami w dokumentach strategicznych układ sieci drogowej gminy Koniecpol ma charakter promienisty, zbiegający się w mieście. Przez obszar przebiegają drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, co ma przełożenie na dobre skomunikowanie miejscowości w gminie a sąsiednimi obszarami. Uzupełnieniem są linie kolejowe stanowiące ważne połączenia z dużymi miastami, nr 61 – Kielce – Fosowskie o całkowitej długości 175,209 km oraz nr 64 – Kozłów – Koniecpol o całkowitej długości 44,054 km. Według danych w dokumentach, stan dróg jest niewystarczający i wymaga inwestycji oraz uregulowań prawnych. W 2019 r na zadania drogowe wydatkowano kwotę wynoszącą ponad 2,2 mln zł. Strategia rozwoju Gminy wskazują również na konieczność stworzenia systemu bezpiecznych ścieżek rowerowych. W strukturze budżetu wydatki na transport i łączność wynoszą 7,5% wydatków budżetu na 2019 r, i są podobne w stosunku do roku 2018.

Analizując dokumentację Gminy Lelów obszar transportu publicznego i komunikacji obejmuje sieć dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych zapewniając dobrą komunikację dla mieszkańców. Przez teren gminy biegnie główna magistrala tranzytowa Centralna Magistrala Kolejowa relacji Katowice-Warszawa, bez obsługi terenu oraz linia kolejowa Częstochowa – Koniecpol – Kielce z przystankiem w Podlesiu. W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania zwrócono uwagę na potrzebę stworzenia sieci dróg i ścieżek rowerowych oraz podnoszenie standardów technicznych istniejących dróg. Obszar gminy objęty jest 17 przystankami autobusowymi usytuowanymi w ciągu dróg publicznych krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. W strategii rozwoju gminy Lelów określono podstawowy cel, którym jest poprawa jakości świadczenia usług z zakresu transportu publicznego, który kładzie duży nacisk m.in. na udoskonalenie rozkładów jazdy autobusów PKS oraz remonty przystanków autobusowych. W strukturze budżetu wydatki na transport i łączność wynoszą 10,4% wydatków budżetu na 2019 r. i są niższe o połowę w stosunku do roku 2018.

Według Studium uwarunkowań dla Gminy Irządze obsługa komunikacyjna gminy odbywa się komunikacją autobusową PKS w oparciu o układ dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Uzupełnieniem jest samochód prywatny oraz komunikacja rowerowa. Z racji niewielkiej liczby ludności gminy obsługa jest wystarczająca. Przez teren gminy przebiega CMK, nie obsługując terenów gminy. W oparciu o przedstawione informacje w dokumencie, wszystkie drogi gminne są przejezdne, utwardzone, w dużej mierze o nawierzchni ulepszonej. Gęstość dróg jest wystarczająca. W strukturze budżetu wydatki na transport i łączność wynoszą 11% wydatków budżetu na 2019 r. i są znacznie niższe w stosunku do lat wcześniejszych.

n) Aktywność społeczeństwa i społeczeństwo obywatelskie.

Na obszarze partnerstwa aktywność społeczna mieszkańców prowadzona jest głównie do uczestnictwa w różnych organizacjach pozarządowych współtworzących jeden z najważniejszych fundamentów sektora społecznego. Na obszarze partnerstwa działa wiele organizacji, głównie Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczych Straży Pożarnych i stowarzyszeń. Według stanu obecnego, na obszarze partnerstwa funkcjonuje 77 organizacji społecznych, w tym najwięcej stowarzyszeń 22. W większości są to stowarzyszenia, których celem jest współpraca na rzecz społeczności lokalnej. Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie partnerstwa jest co najmniej 20 oraz 20 Kół Gospodyń Wiejskich.

Współprace z organizacjami pozarządowymi reguluje uchwalany corocznie w gminach „Roczny Program Współpracy Gmin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Celem głównym programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców i gmin oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa. Dokument szczegółowo określa zakres celów szczegółowych programu oraz zasadach współpracy jednostki samorządu terytorialnego z NGO. W 2019 roku gmina Koniecpol przeznaczyła na ten cel 130 000,00 zł. Strategia Aktywność i rozwój organizacji pozarządowych w dużej mierze zależały od działań i wsparcia samorządu Gminy. Według dokumentów strategicznych aktywizacja mieszkańców poprzez działalność stowarzyszeń sprzyjała rozwojowi Gminy, która zyskała cennego partnera do rozwiązywania problemów społecznych i gospodarczych na swoim terenie. Aktywność społeczną określono również na podstawie frekwencji w wyborach co przedstawia w szczególności Lokalny program rewitalizacji miasta i gminy Koniecpol, oraz przez członkostwo w organizacjach pozarządowych. Na terenie gminy znajduje się kilkanaście takich organizacji prowadzących działalność w różnych dziedzinach życia lokalnej społeczności. Z dokumentów strategicznych

wynika że mieszkańcy zarówno obszarów miejskich jak i wiejskich są aktywni społecznie w niewielkim, ale podobnym stopniu.

Głównym dokumentem w gminie Lelów w obszarze NGO, aktywność społeczeństwa, Uniwersytet Trzeciego Wieku, społeczeństwo obywatelskie jest Strategia rozwoju gminy Lelów, która określa cel operacyjny mający na celu stworzenie gminnego programu budowy społeczeństwa obywatelskiego w ramach które zaplanowane zostało m.in. powołanie zespołu eksperckiego w celu koordynowania budowy społeczeństwa obywatelskiego, edukacja społeczeństw, utworzenie „uniwersytetów trzeciego wieku”, informowanie społeczeństwa o prawach i obowiązkach wynikających z bycia obywatelem, organizowanie spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami w istotnych kwestiach dla danej miejscowości, wsparcie przez władze gminne inicjatyw lokalnych podejmowanych przez mieszkańców, utworzenie budżetu obywatelskiego, powołanie młodzieżowej rady gminy, organizowanie wyborów „quasi-samorządowych” w szkołach podstawowych i gimnazjum oraz inne związane z budowanie silnych więzi wspólnotowych pomiędzy mieszkańcami. Roczny Program Współpracy Gmin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie określa zasady i zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi na co została przeznaczona w roku 2019 kwota 50 000,00 zł. Z dokumentów strategicznych wynika, iż w Lelowie z inicjatyw obywatelskich powstał m.in. budżet obywatelski oraz fundusz sołecki za pomocą których mieszkańcy mogą wpływać na kierunki działań i sposób ich finansowania. W roku 2019 na realizację zadań w ramach funduszu sołeckiego w budżecie Gminy Lelów zaplanowano kwotę 354 763,76 zł.

W gminie Irządze według danych ze Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Irządze w życiu kulturalnym i społecznym aktywnie uczestniczą organizacje pozarządowe, głównie Stowarzyszenie Koło Aktywnych Kobiet „W kobietach siła” oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, a także placówki oświatowe z terenu gminy, które są współorganizatorami uroczystości państwowych i okolicznościowych jak również Koła Gospodyń Wiejskich. Na terenie powiatu znajduje się 10 Kół gospodyń wiejskich, 8 Ochotniczych Straży Pożarnych oraz 2 stowarzyszenia. Gmina posiada również Roczny Program Współpracy Gmin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” który określa m.in. formy współpracy do których należą realizacja zadań publicznych Miasta i Gminy określonych w ustawach, w zakresie odpowiadającym jej zadaniom własnym, konsultowanie projektów aktów prawa miejscowego na etapie ich tworzenia, określanie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspokajania, podwyższanie efektywności działań kierowanych do mieszkańców Gminy.

2 Portret statystyczny obszaru partnerstwa – charakterystyka wskaźnikowa (analiza podstawowa i pogłębiona)

Niniejszy rozdział przedstawia charakterystykę statystyczną *Partnerstwa Gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju* w trzech podstawowych wymiarach:

- społecznym,
- gospodarczym,
- środowiskowo przestrzennym.

Analiza przeprowadzona została na dwóch poziomach:

- podstawowym, który odnosi się do ogólnych danych statystycznych,
- pogłębionym wykorzystującym ogólne i szczegółowe dane statystyczne oraz dodatkowe narzędzia m.in. wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i młodzieży (Raporty z przeprowadzonych badań stanowią załączniki do niniejszego rozdziału).

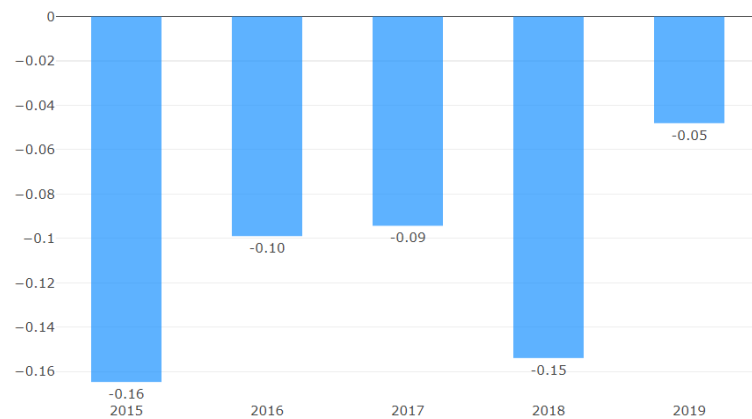
Ogólnodostępne narzędzia i bazy danych statystycznych wykorzystane do opracowania niniejszej części to m.in. Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL), Bank Danych Lokalnych (BDL), Powszechny Spis Rolny GUS, dane udostępniane przez Ministerstwo Finansów.

2.1 Analiza wskaźnikowa (podstawowa) w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowo-przestrzennym

Wymiar społeczny

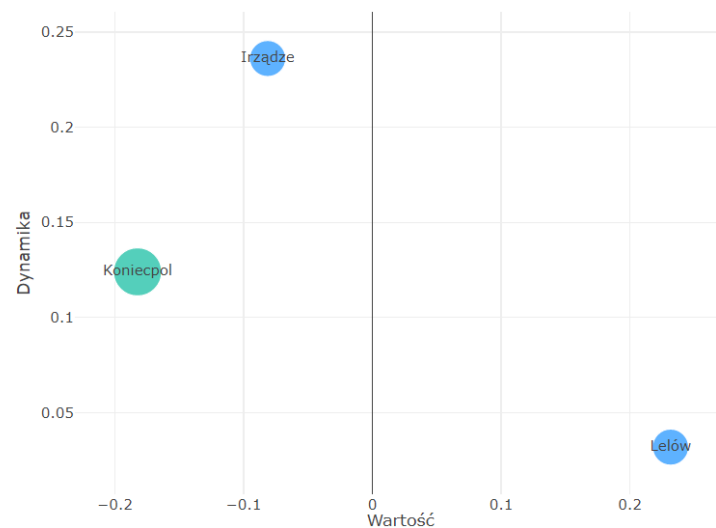
Ogólny poziom rozwoju partnerstwa w wymiarze społecznym znajduje się na niskim poziomie. Wskaźnik syntetyczny obejmujący czynniki społeczne uzyskał wartości ujemne dla poszczególnych lat. Najlepiej, na tle grupy porównawczej prezentuje się gmina Lelów. Sytuacja pod względem społecznym w gminie Lelów jest lepsza od średniej w grupie porównawczej i następuje poprawa sytuacji pod względem zmiany na przestrzeni lat w grupie porównawczej. W gminie Koniecpol i Irządze sytuacja społeczna jest gorsza od średniej w grupie porównawczej, ale należy zauważyć, iż dynamika zmian jest dodatnia, co znaczy, że sytuacja w tych gminach ulega poprawie na przestrzeni lat.

Rysunek 4 Wskaźnik ogólny partnerstwa – wymiar społeczny

Źródło: MRL

Rysunek 5 Dynamika wzrostu – wymiar społeczny

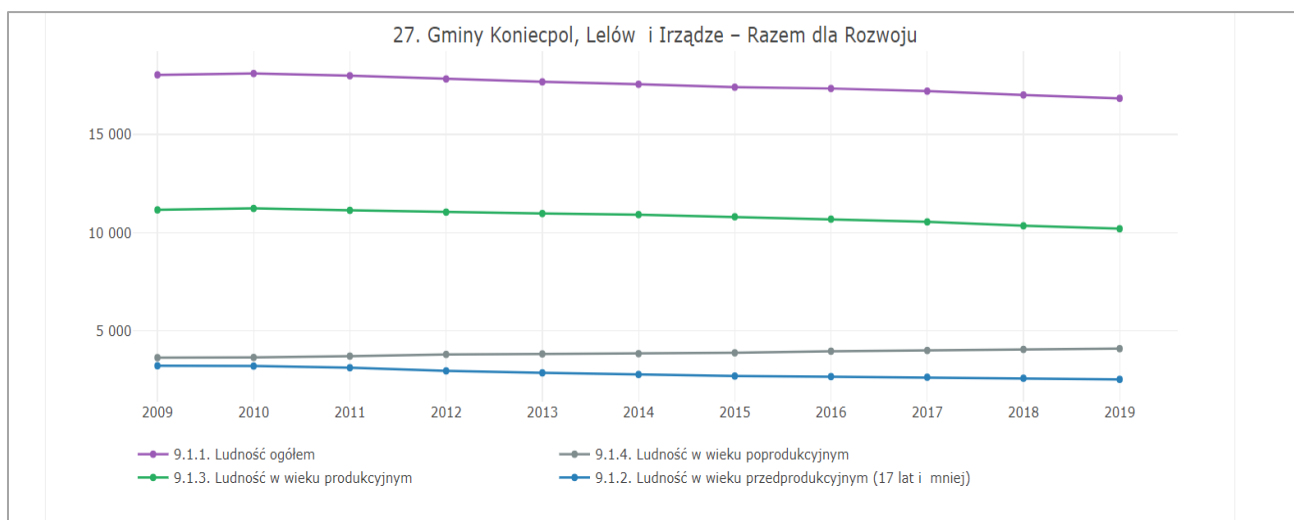
Źródło: MRL

Demografia

W 2019 roku obszar partnerstwa zamieszkiwało blisko 17 tys. ludności. Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta uległa zmniejszeniu. Zauważalna jest tendencja spadkowa liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym.

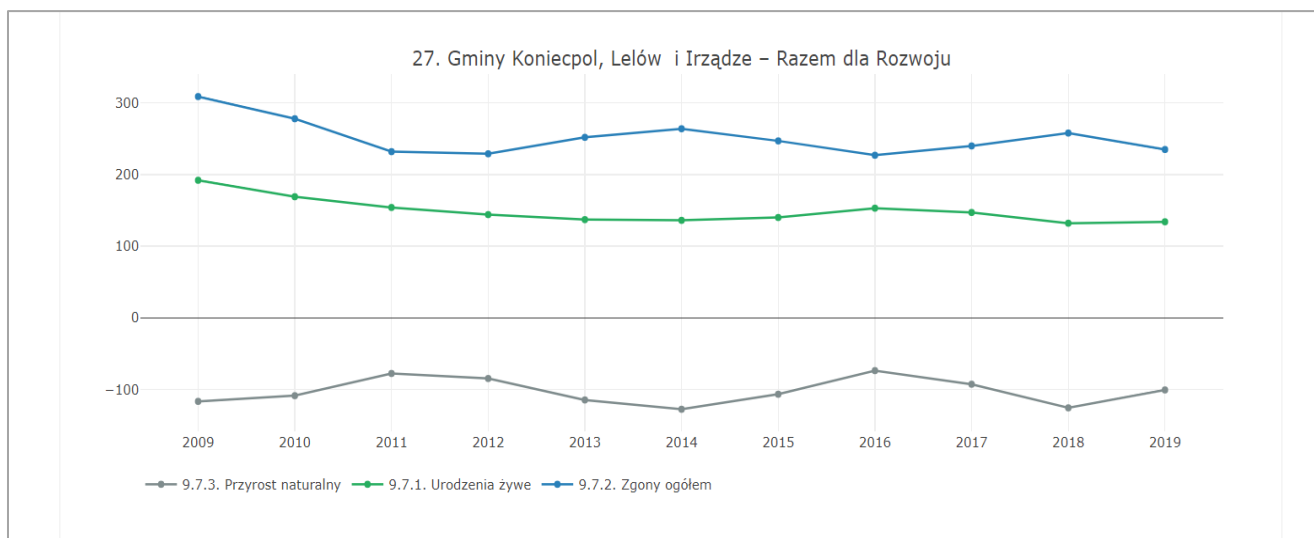
Rysunek 6 Ludność i struktura wieku

Źródło: MRL

Na terenie partnerstwa mamy do czynienia z ujemnym przyrostem naturalnym, utrzymującym się na zbliżonym poziomie od 2009 roku.

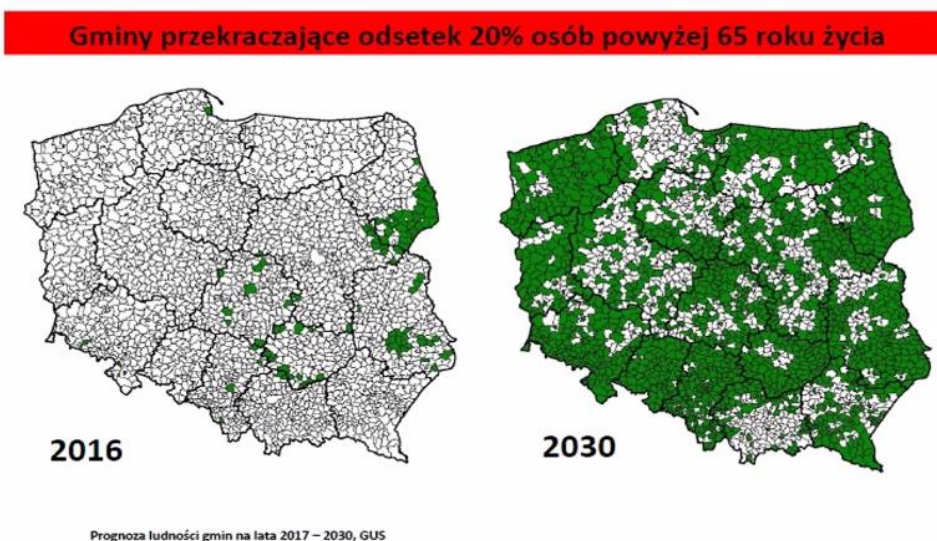
Rysunek 7 Przyrost naturalny

Źródło: MRL

Prognozy wskazują na znaczny ubytek ludności do roku 2050, w powiecie częstochowskim liczba ludności zmniejszy się o 5%, natomiast w powiecie zawierciańskim zmiana ta jest na poziomie aż 20%. Analiza danych wskazuje także na spadek liczby ludności w obu powiatach w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Zmiana w kierunku starzenia się społeczeństwa oznacza duże wymagania społeczne, wzrost obszaru silver economy oraz sukcesywne generowanie nowych miejsc pracy.

Rysunek 8 Prognoza liczby osób powyżej 65 roku życia

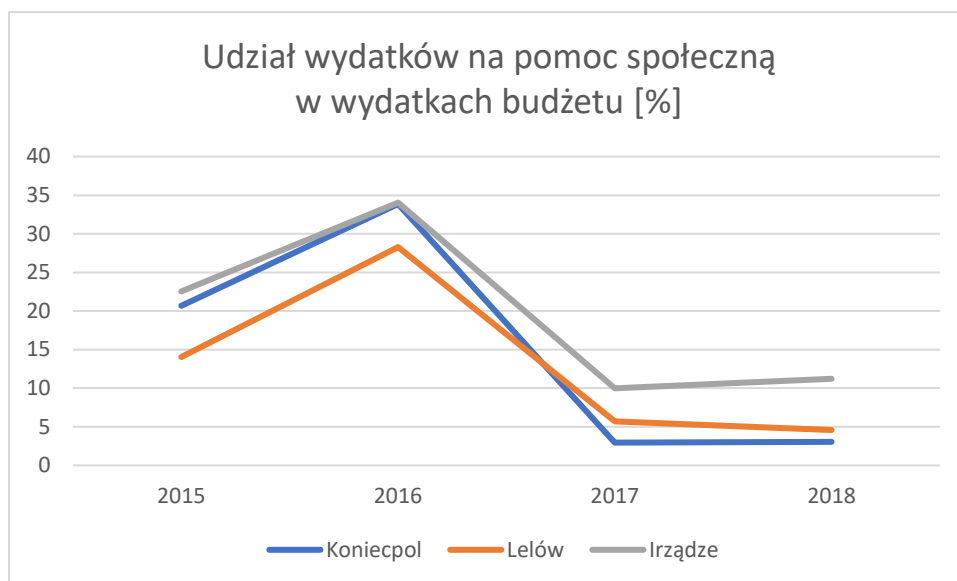
Źródło: GUS

Pomoc społeczna i wykluczenie społeczne

Partycypacyjność, w tym integracja społeczna, jest celem dobrego rozwoju lokalnego i oznacza uczestnictwo mieszkańców w kształtowaniu rzeczywistości społeczno-gospodarczej Gminy. Immanentnym aspektem działań integracyjnych jest zapewnienie większej partycypacji jednostek zagrożonych wykluczeniem społecznym w procesach decyzyjnych Gminy, które wpływają na ich życie i dostęp do dóbr społecznie cenionych. Integracja społeczna została scharakteryzowana ze względu na korzystanie z pomocy społecznej oraz ze świadczeń rodzinnych przez mieszkańców partnerstwa.

Najwyższy udział wydatków gmin na pomoc społeczną był w 2016 roku, w którym stanowiły one niemal 30% budżetu, następnie gwałtownie spadł. W 2018 roku najwięcej na pomoc społeczną zaangażowano środków w gminie Irządze, co stanowiło 11% ogółu wydatków.

Wykres 1 Udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach budżetu

Źródło: opracowanie własne na podstawie SAS

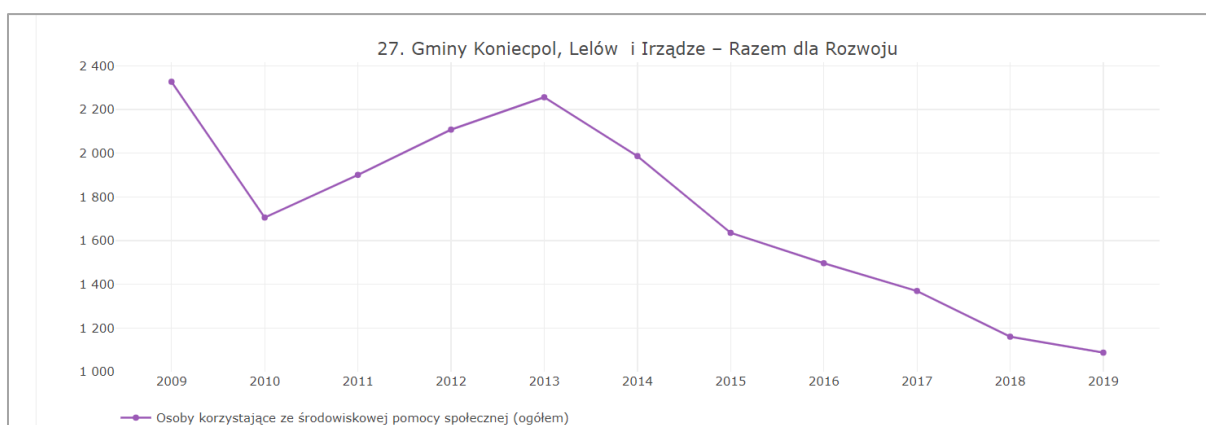
Liczba beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności z obszaru partnerstwa znacznie przekracza wartość dla województwa śląskiego. W 2019 roku najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej znajduje się w gminie Koniecpol (blisko 660 osób), najmniej zaś w gminie Irządze (606). W odniesieniu do całego województwa śląskiego jest to ponad dwukrotnie wyższa wartość (ponad 300 osób). Należy jednak zauważyć pozytywny trend związany ze znacznym, corocznym spadkiem liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Warty odnotowania jest fakt, iż w 2015 roku na terenie gminy Lelów i Irządze beneficjentów pomocy społecznej było ponad 1000. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu wystąpienia m.in.: ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, przemocy. Analiza danych statystycznych wskazuje, iż wśród najczęściej pojawiających się przyczyn, na podstawie których przyznawano pomoc rodzinom w powiecie częstochowski w 2019 roku było ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Natomiast, w powiecie zawierciańskim w 2019 roku najczęściej przyznawano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia oraz niepełnosprawności.

Tabela 10 Beneficjenci pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	873	820	771	636	651
Lelów	1021	924	825	711	648
Irządze	1007	921	819	777	606

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

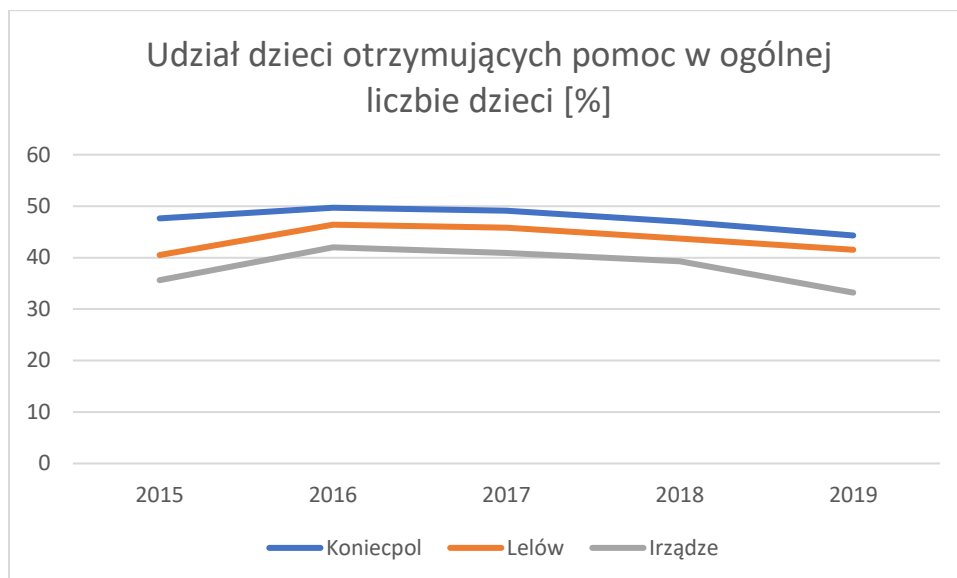
Rysunek 9 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL

Od 2017 roku spada odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Mimo obserwowanej tendencji spadkowej, są to wartości powyżej tych, które odnotowuje się w województwie śląskim (w 2019 r. – 21,4%). Na ponad 44% dzieci do lat 17 w gminie Konieczpol otrzymywano zasiłki rodzinne. Najmniej dzieci potrzebujących pomocy było w gminie Irządze (33,2%).

Wykres 2 Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL

Należy dodać, że spadła także liczba gospodarstw domowych, które w danym roku skorzystały ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej. Gospodarstwo domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej, to takie, które otrzymało pomoc pieniężną, rzeczową lub w formie usług za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej z późn. zm. Zgodnie z art. 7 ww ustawy pomocy społecznej udziela się z powodu wystąpienia m.in.: ubóstwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, przemocy. Można zatem przyjąć, iż obserwujemy korzystny trend zmniejszania się tych zjawisk wśród społeczności obszaru partnerstwa. W 2019 roku najwięcej świadczeń pobierało 215 gospodarstw domowych z gminy Koniecpol, najmniej zaś z gminy Irządze. Pobieranie świadczeń ze środowiskowej pomocy społecznej różnicuje poziom kryterium dochodowego gospodarstw domowych. O 75 zmalała liczba gospodarstw domowych, które korzystały ze środowiskowej pomocy społecznej, znajdujące się poniżej kryterium dochodowego w gminie Koniecpol. Tym samym zaobserwowano wzrost liczby gospodarstw domowych, których dochody przekraczały kryterium dochodowe.

Tabela 11 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	283	262	262	221	215
Lelów	177	175	161	146	141
Irządze	93	88	89	85	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 12 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	230	220	220	172	155
Lelów	121	103	92	81	77
Irządze	61	45	43	41	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 13 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	53	42	42	49	60
Lelów	56	72	69	65	64
Irządze	32	43	46	44	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Celem pomocy społecznej jest reintegracja społeczna, zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i ponowne włączenie społeczne poprzez pomoc rodzinom w pokonaniu trudności życiowych. Te zadania dzięki realizacji ustawy o pomocy

społecznej oraz innych mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych pełnią na terenie partnerstwa Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Gminy Partnerstwa realizują zadania społeczne w oparciu o:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018 dla Gminy Koniecpol
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2019 rok dla gminy Koniecpol
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Lelów na lata 2011-2020 r.
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Irządze na lata 2016-2021

Realizują wybrane formy pomocy:

- świadczenia wychowawcze (w tym 500+)
- świadczenia rodzinne i opiekuńcze
- świadczenia alimentacyjne
- dodatki mieszkaniowe
- pomoc materialna dla uczniów
- zasiłki pielęgnacyjne
- zasiłki dla opiekuna
- świadczenia rodzicielskie

Wybrane programy i projekty realizowane w 2019 r.:

- rządowy program „Dobry Start” (gmina Koniecpol, Lelów)
- resortowy program wspierania zadań z zakresu rodziny - program zadań z zakresu rodziny i systemu pieczy zastępczej – asystent rodziny (gmina Koniecpol)
- Program „Posiłek w szkole i w domu” (gmina Koniecpol, Lelów)
- Program FEAD (gmina Koniecpol)
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (gmina Lelów)
- rządowy Program dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny (gmina Lelów)
- Centrum Integracji Społecznej (gmina Koniecpol, Irządze)

Gminy realizują również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Łącznie w 2019 roku założono 25 rodzinom „Niebieskie Karty”. Wybrane formy pomocy: działania poradniczo-informacyjne, programy korekcyjno-edukacyjne, wywiad środowiskowy, pomoc terapeutyczna, psychologiczna dla rodzin z problemem alkoholowym.

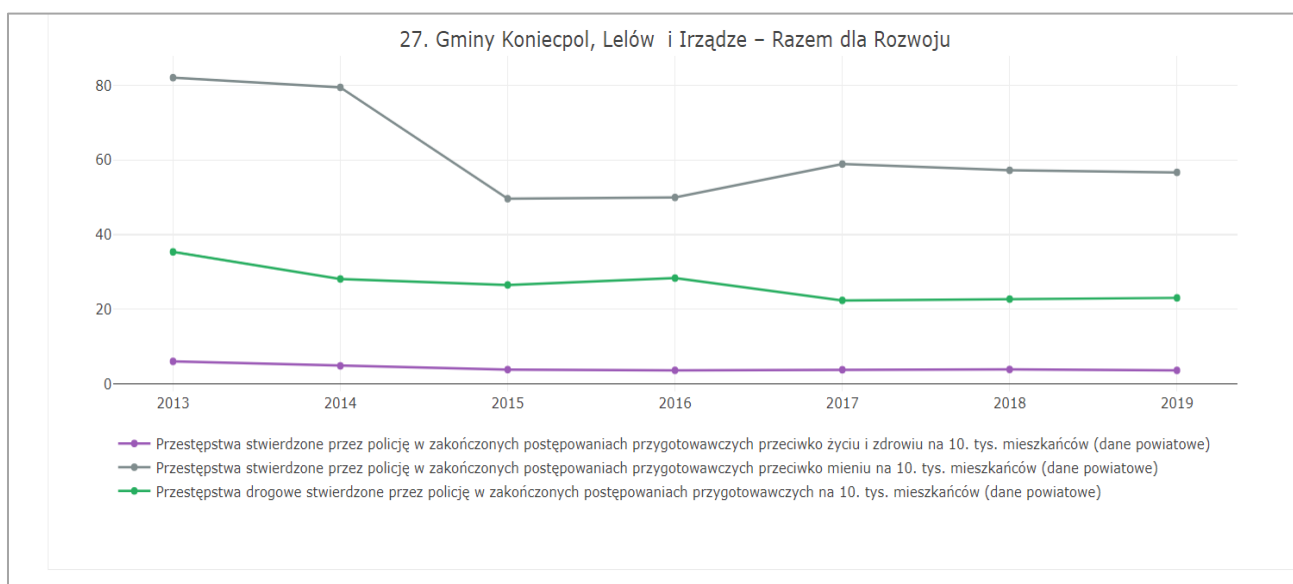
Do zadań własnych gmin należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te realizowane są w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i/lub przeciwdziałania narkomanii.

Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z kluczowych elementów determinujących percepcję jakości życia, należy do podstawowych praw i potrzeb człowieka. Utrzymanie wysokiego poczucia bezpieczeństwa umożliwia człowiekowi rozwój i egzystencję. Bezpieczeństwo może dotyczyć zarówno jednostki, jak i całych społeczności i obywateli państwa. Zapewnienie bezpieczeństwa polega na eliminowaniu zjawisk zagrażających zdrowiu i życiu obywateli.

Analiza danych statystycznych dotyczących bezpieczeństwa osobistego mieszkańców powiatu częstochowskiego i zawierciańskiego wskazuje na znaczący spadek liczby przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu mieszkańców wykrytych przez policję. O -2,41 spadła wartość wskaźnika na 10 tys. mieszkańców na przestrzeni lat 2013-2019. Również, poprawie uległa sytuacja dotycząca liczby wykrytych przestępstw przeciwko mieniu. Aż o -25,41 na 10 tys. mieszkańców spadła liczba tego rodzaju przestępstw. Na terenie powiatów mamy dość wysoki zapewniony poziom bezpieczeństwa drogowego.

Rysunek 10 Bezpieczeństwo osobiste

Źródło: MRL

Udział w kulturze

Infrastruktura kulturalna jest ważnym czynnikiem zrównoważonego rozwoju regionalnego. Zachowanie dziedzictwa kulturowego powinno odnosić się nie tylko do ochrony zabytków, ale również poszerzania zbiorów bibliotecznych, muzealnych, czy wreszcie organizacji masowych imprez. Wzbogacanie infrastruktury kulturalnej jest niezbędnym elementem do prawidłowego funkcjonowania społeczności lokalnej oraz bezpośrednio zaspokajającym ich potrzeby społeczne w dziedzinie kultury.

Głównymi instytucjami prowadzącymi działalność kulturalną na terenie partnerstwa są Dom Kultury w Koniecpolu, w skład którego wchodzi Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Koniecpolu, Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Publiczna Biblioteka w Lelowie, a także Biblioteka Gminna w Irządzech. Ich działalność skupia się przede wszystkim na m.in.:

- działalności społeczno-kulturalnej
- upowszechnianiu i promowaniu sztuki
- aktywizacji społeczności lokalnej
- zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych, informacyjnych mieszkańców
- współpracy z różnymi instytucjami w celu propagowania dziedzictwa kulturowego gminy

Efektywne zagospodarowanie infrastruktury kulturalnej stanowi niezbędny warunek rozwoju kultury w regionie. Analiza struktury wydatków budżetu gmin pozwala stwierdzić, iż wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego są bardzo niewielkie. Na uwagę zasługuje znaczący wzrost udziału wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w gminie Koniecpol, aż o 6,9% w latach 2014-2018. Najmniej na kulturę angażowano środków w gminie Irządze. Należy jednak podkreślić, iż są to bardzo niewielkie koszty oscylujące przeważnie w granicach 1-2% ogółu wydatków gminnych.

Tabela 14 Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego

Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	1.60	1.80	1.40	1.10	8.50	bd
Lelów	3.80	7.30	2.90	2.90	2.70	bd
Irządze	0.80	0.80	0.70	0.60	1.60	bd

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL

Wyniki badań ankietowych potwierdzają, iż większość mieszkańców w poszukiwaniu rozrywki i usług kulturalnych, zwłaszcza takich jak teatr, koncert, wystawy, wyrusza poza obszar partnerstwa, zazwyczaj do stolicy województwa. Co piąty mieszkaniec przyznał, iż korzysta z usług kultury popularnej, rozrywkowej na terenie swojego miejsca zamieszkania. Celem organizacji wydarzeń przez instytucje kulturalne na terenie partnerstwa jest przede wszystkim promocja kultury lokalnej, wzmacnianie tożsamości lokalnej, poznawanie własnej historii. Wśród najczęściej organizowanych uroczystości w 2019 roku było:

- festyny, pikniki rodzinne
- dożynki gminne i powiatowe
- koncerty
- konkursy, wystawy adresowane głównie dla dzieci i młodzieży
- turnieje sportowe
- targi, wystawy

Na terenie każdej gminy znajduje się biblioteka. Jednakże, analiza liczby czytelników na 1000 mieszkańców wypada gorzej w odniesieniu do danych z województwa śląskiego. Z roku na rok spada liczba czytelników w gminie Lelów i Koniecpol, która odnotowuje najniższe wartości na terenie partnerstwa. Inaczej sytuacja prezentuje się na terenie gminy Irządze, gdzie liczba czytelników w latach 2014-2019 wzrastała z roku na roku. W 2019 roku gminną bibliotekę odwiedziło 158 czytelników na 1000 mieszkańców (to tylko o 10 mniej niż w województwie śląskim). Jako, że na obszarze gminy Irządze nie ma ośrodka kultury, całość wydatków może przypadać na rozwój biblioteki, stąd może wynikać większa zasobność zbiorów i wyższe zainteresowanie literaturą.

Tabela 15 Czytelnicy na 1000 mieszkańców

Gmina	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	113	114	109	108	108	106
Lelów	144	142	135	132	138	145
Irządze	137	139	143	149	155	158

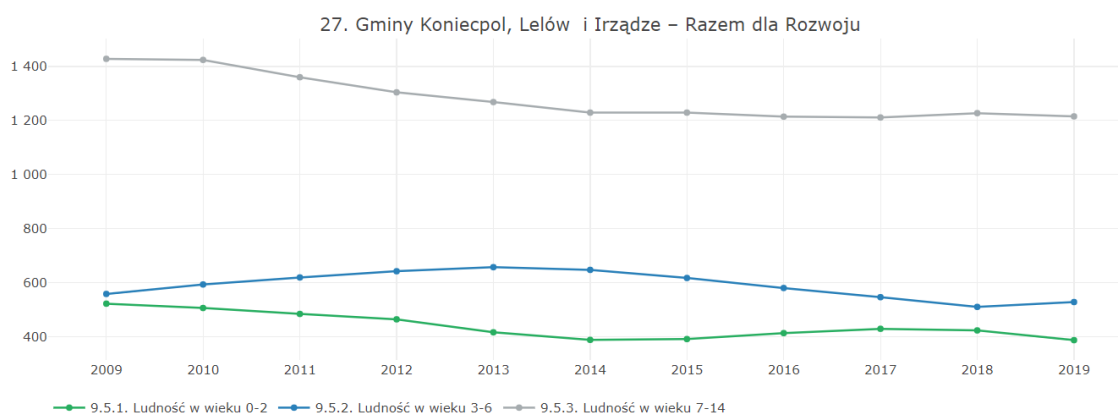
Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL

Oświata i wychowanie

Na terenie partnerstwa usługi edukacyjne są realizowane w stopniu przedszkolnym, podstawowym oraz ponadpodstawowym. Brakuje jednak w znaczącym stopniu

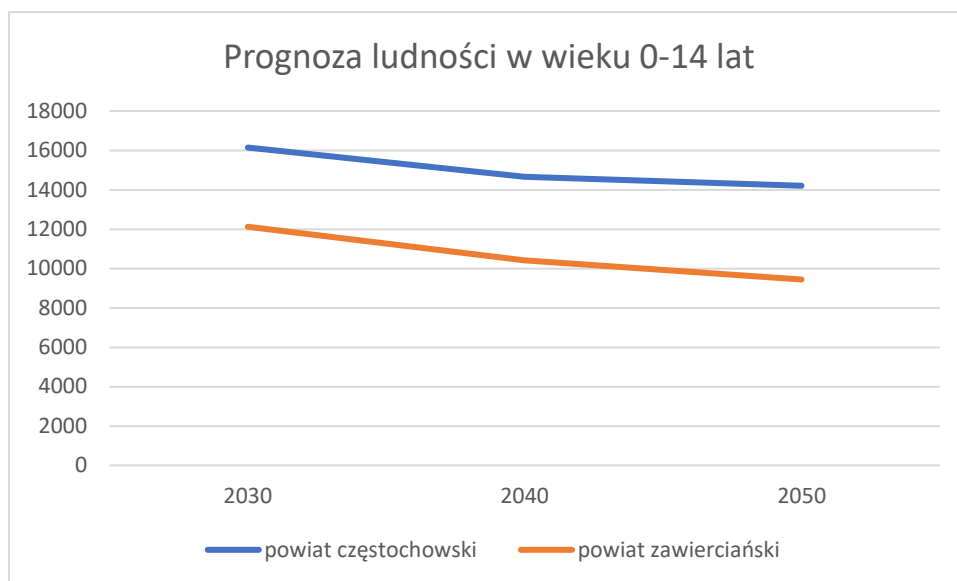
usług edukacji ponadpodstawowej i wyższej, a także doradztwa zawodowego, doksztalcania, podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Nieznacznie spada liczba osób w wieku przedszkolnym i szkolnym, co jest niewątpliwie związane z tendencjami demograficznymi. Jednakże, w oparciu o prognozę demograficzną grupy wiekowej do lat 14, przewiduje się zapotrzebowanie na infrastrukturę edukacyjną i liczbę nauczycieli w przyszłych latach. DO 2050 roku przewiduje się, iż w powiecie częstochowskim liczba dzieci w wieku do lat 14 zmniejszy się o ok. 2 tysiące, a w powiecie zawierciańskim, o ok. 3 tysiące. Mimo, to należy zapewnić wysoki poziom kształcenia i ukształtować kierunek rozwoju systemu kształcenia zgodnie z zapotrzebowaniem oraz dla pozyskania nowych mieszkańców zwiększyć jakość i dostępność usług edukacyjnych.

Rysunek 11 Liczba ludności w wieku 0-14 lat

Źródło: MRL

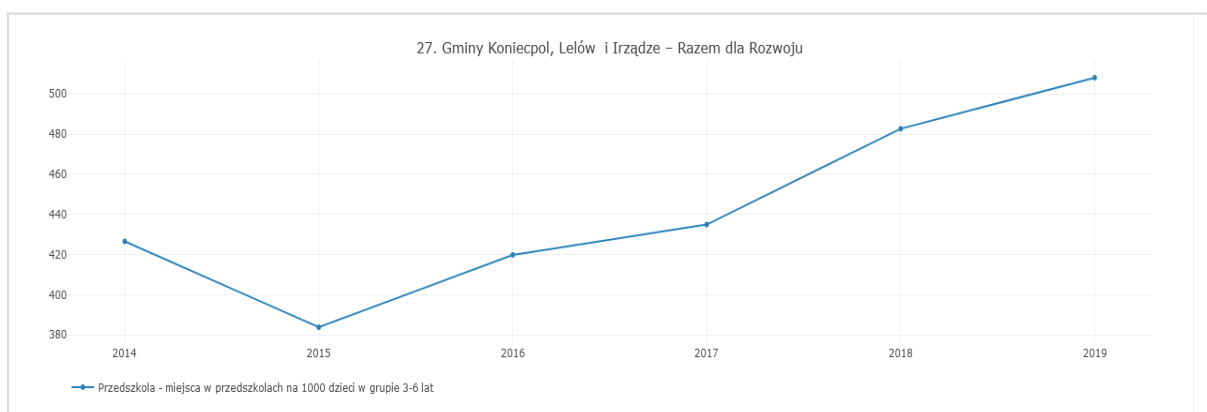
Wykres 3 Prognoza ludności w wieku 0-14 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Wszystkie gminy z obszaru partnerstwa wysoko, prawie w 100% zapewniają mieszkańcom edukację podstawową i opiekę nad małym dzieckiem (przedszkola, żłobki). Z analizy danych statystycznych wynika, iż od 2015 roku nastąpił gwałtowny wzrost liczby miejsc w przedszkolach dla dzieci w wieku 3-6 lat. W 2019 roku liczba miejsc w przedszkolach przekraczała 500 na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat. W gminie Koniecpol w 2018 roku pozyskano dofinansowanie na utworzenie pierwszego w gminie żłobka samorządowego o nazwie „Wesoły Skrzat”. System opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym (3-6 lat) opiera się w gminie Koniecpol na pięciu placówkach – trzy przedszkola znajdują się na obszarze miasta Koniecpol oraz dwa oddziały przedszkolne w Rudnikach i Łysinach. W gminie Lelów opiekę nad małymi dziećmi zapewnia Gminny Żłobek „Wesoły Maluch”. W gminie Irządze funkcjonuje jedna placówka oświatowa – Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi.

Rysunek 12 Liczba miejsc w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat

Źródło: MRL

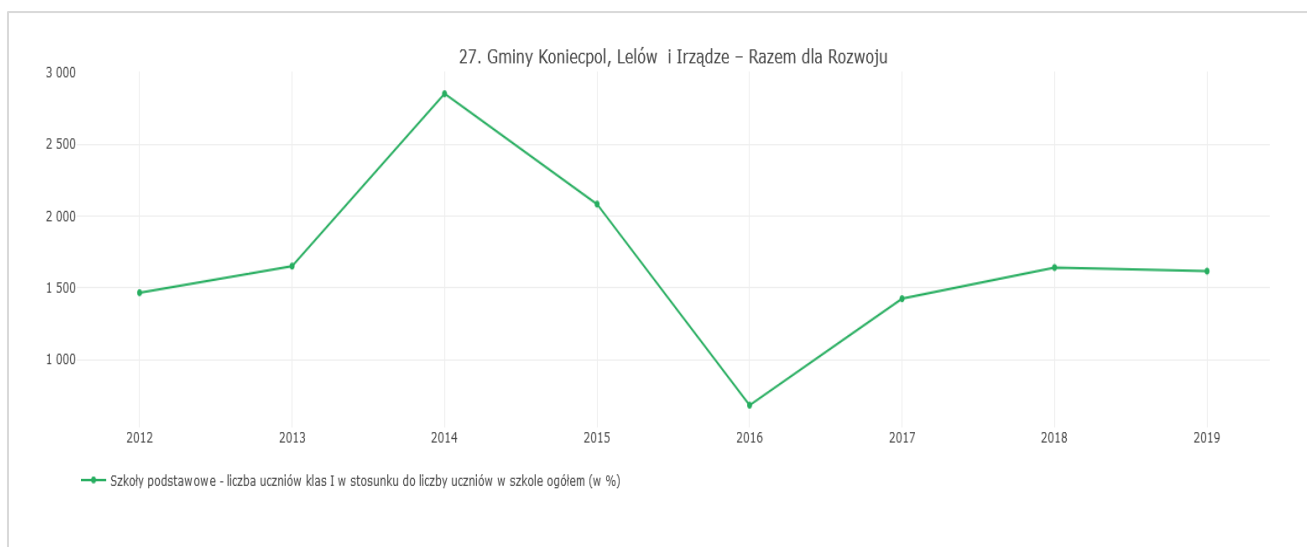
Tabela 16 Liczba uczniów wychowania przedszkolnego/Raporty o stanie gminy Koniecpol, Lelów, Irządze

Gminy	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Koniecpol	236	270	270	272
Lelów	74	74	74	80
Irządze	bd	bd	bd	75

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

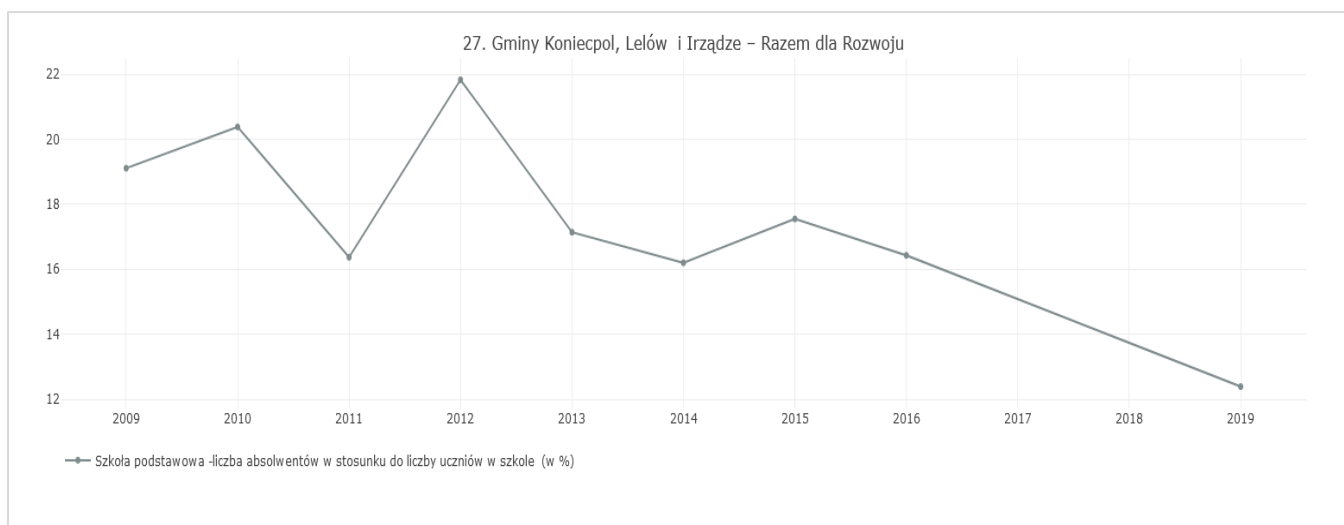
W latach 2014-2016 obserwowano znaczący spadek liczby uczniów klas 1 w stosunku do ogółu uczniów. Od 2016 roku odnotowuje się niewielki wzrost. Na terenie gminy Koniecpol funkcjonują dwie szkoły podstawowe w Rudnikach i Łysinach prowadzone przez Stowarzyszenie oraz dwie w mieście Koniecpol. W roku szkolnym 2018/2019 gmina Lelów była organem prowadzącym Zespołu Szkolno - Przedszkolnego, w skład którego wchodziły: przedszkole, szkoła podstawowa oraz III klasy gimnazjum, które zakończyło swoją działalność z dniem 31 sierpnia 2019 r. W roku sprawozdawczym 2019 na terenie gminy Lelów funkcjonowały również trzy szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi przekazane do prowadzenia fundacji i stowarzyszeniom. W gminie Irządze funkcjonuje jedna placówka oświatowa – Szkoła Podstawowa.

Rysunek 13 Liczba uczniów klas 1 w stosunku do liczby uczniów w szkole ogółem

Źródło: MRL

Rysunek 14 Liczba absolwentów w stosunku do liczby uczniów w szkole

Źródło: MRL

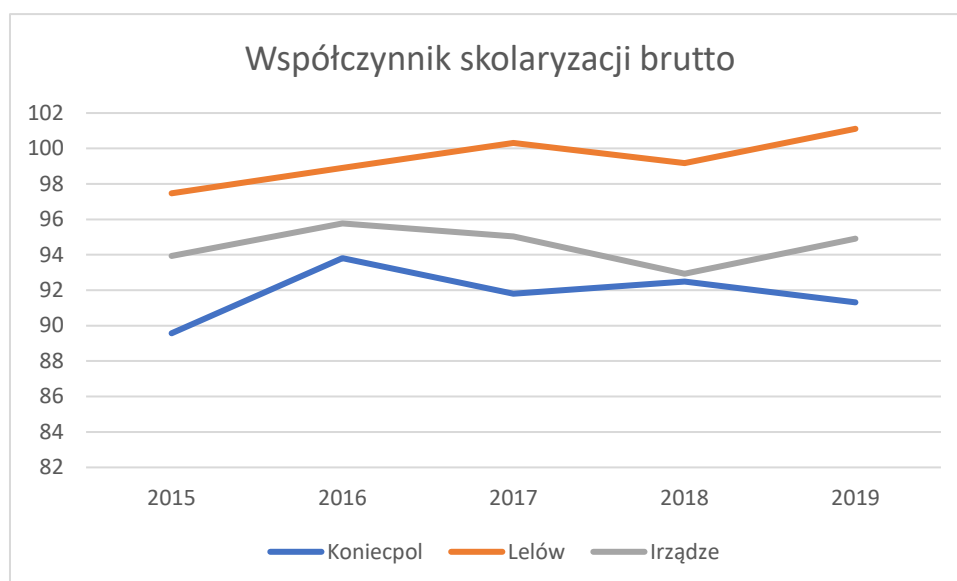
Tabela 17 Liczba uczniów szkół podstawowych/Raporty o stanie gminy Koniecpol, Lelów, Irządze

Gminy	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Koniecpol	767	697	684	694
Lelów	398	396	466	362
Irządze	136	153	171	168

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Współczynnik skolaryzacji brutto jest miarą powszechności nauczania i służy do oceny aktywności edukacyjnej ludności. Najwyższą wartość współczynnik skolaryzacji brutto osiąga się dla edukacji podstawowej, gdyż jest bliski 100%. Analiza wartości wskaźnika dla gmin partnerstwa od 2015 roku istotnie wzrosła. Najwyższa, w 2019 roku, jest dla gminy Lelów i przekracza 100%, co oznacza, że w szkołach na terenie gminy uczą się dzieci, które przekroczyły wiek nominalnie przypisany temu poziomowi edukacji, bądź są to dzieci z innych samorządów. Wartość omawianego współczynnika w gminie Koniecpol i Irządze osiąga ponad 90%, co znaczy, że część dzieci kształci się poza obszarem gmin.

Wykres 4 Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Edukacja ponadpodstawowa (licea, technika, szkoły branżowe i zawodowe) jest realizowana tylko w gminie Koniecpol, na poziomie 80%. W gminie działają trzy szkoły ponadgimnazjalne: liceum ogólnokształcące, technikum, zasadnicza szkoła zawodowa jako Zespół Szkół. Funkcjonuje także szkoła policealna. Wszystkie jednostki skupione są w jednym zespole szkół w Koniecpolu. Mieszkańcy pozostałych gmin, głównie osoby młode muszą dojeżdżać do szkół ulokowanych albo w Koniecpolu albo w wielkich miastach jak Częstochowa, Kraków. Na terenie obszaru partnerstwa nie występuje żadna uczelnia wyższa. Na bardzo niskim poziomie gminy oferują mieszkańcom usługi doksztalania, kursów i szkoleń. Powyższe wnioski pokrywają się z uzyskanymi odpowiedziami z przeprowadzonego badania ankietowego z mieszkańcami. Większość młodzieży kształci się w szkołach ponadpodstawowych w miejscowościach poza obszarem partnerstwa. Doradztwo i pośrednictwo zawodowe, poszukiwanie pracy, ale również doksztalanie, podnoszenie kwalifikacji odbywa się również na terenie poza obszarem partnerstwa. Można zatem stwierdzić, iż na obszarze partnerstwa nie jest realizowane w wystarczającym stopniu usługi edukacyjne.

Od 2015 roku rosną wydatki na oświatę w budżetach gmin. Są to koszty, jakie gminy ponoszą na realizację usług edukacyjnych. Analizie poddano koszty, jakie gminy ponoszą wyłącznie na edukację szkoły podstawowej, gdyż ta jest w największym stopniu realizowana na obszarze partnerstwa. W 2019 roku najwięcej wydatków realizując usługi edukacyjne na szkoły podstawowe poniosło Miasto i Gmina Koniecpol, ponad 6 mln złotych, w podobnych wartościach oscylowały wydatki Gminy Irządze – nieco ponad 4 mln zł i Gminy Lelów – blisko 4 mln zł.

Ochrona zdrowia

W Gminie Koniecpol główną funkcję podmiotu świadczącego usługi ochrony zdrowia pełni Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Miejska Przychodnia Rejonowa (wybudowana w 2010 roku z nowoczesnym wyposażeniem). W ramach projektu "Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Koniecpola poprzez zakup nowoczesnej aparatury i sprzętu medycznego dla SP ZOZ Miejskiej Przychodni Rejonowej" realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 -2013 Priorytet IX "Zdrowie i rekreacja" działanie 9.2 "Infrastruktura leczenia otwartego", został zakupiony podstawowy i specjalistyczny sprzęt medyczny oraz zestaw sprzętu (aparatury) do badań laboratoryjnych krwi i moczu, a także sprzęt do fizykoterapii oraz sprzęt do kinezyterapii. Całkowita wartość projektu wyniosła 2,4 mln zł, w tym dofinansowanie ponad 2 mln zł. Ponadto działają SPZ OZ Stacja Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie Filia Koniecpol, oraz dwie Przychodnie Lekarskie. Na terenie gminy Lelów w roku 2019 funkcjonował jeden podmiot leczniczy, utworzony i zarządzany przez Gminę tj. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie. SPZOZ Gminny Ośrodek Zdrowia w Lelowie sprawuje opiekę medyczną dla 3 273 zadeklarowanych pacjentów z terenu gminy oraz 275 pacjentów z poza gminy. Relatywnie najslabiej rozwinięta infrastruktura dotycząca opieki zdrowotnej występuje w gminy Irządze, na terenie której funkcjonuje Centrum Usług Medycznych „Alfa”, gabinet stomatologiczny w formie prywatnej opieki i jedna apteka. Z roku na rok wzrasta liczba udzielanych porad lekarskich. W 2019 roku w gminie Koniecpol udzielono ich ponad 50 tysięcy.

Tabela 18 Liczba przychodni

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	4	4	4	4	4
Lelów	1	1	1	1	1
Irządze	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 19 Liczba porad lekarskich

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	47054	45367	47094	51305	50501
Lelów	14619	14520	14878	16631	16582
Irządze	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Na terenie gminy Lelów w 2019 r. funkcjonowały dwie apteki. We wszystkich aptekach pracowali magistry farmacji. Na terenie gminy Koniecpol funkcjonowały cztery apteki.

Tabela 20 Liczba aptek

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	5	5	5	4	4
Lelów	2	2	2	2	1
Irządze	bd.	bd.	bd.	bd.	bd.

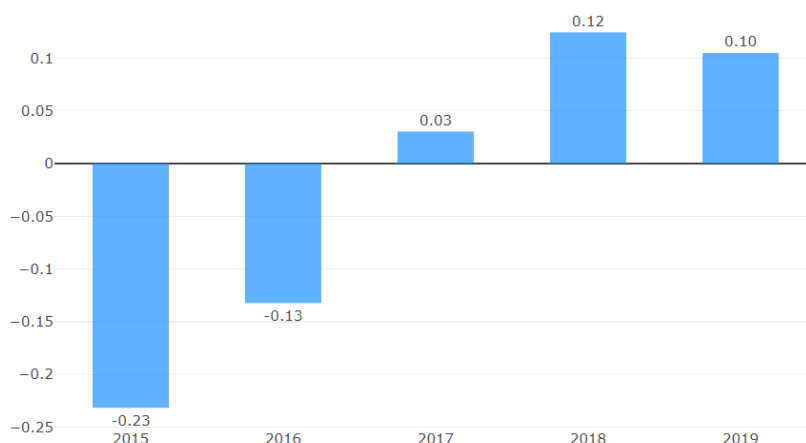
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Na terenie obszaru partnerstwa realizowane są także zdrowotne programy profilaktyczne: Program profilaktycznego wczesnego wykrywania raka jelita grubego dla mieszkańców powiatu częstochowskiego; Program Badań Jelita Grubego; „Sieci Życia”.

Wymiar gospodarczy

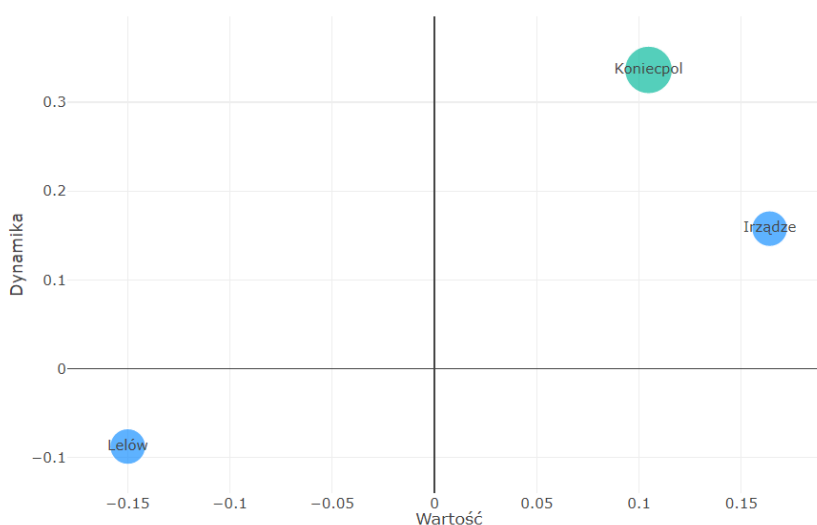
Ogólny poziom rozwoju partnerstwa w wymiarze gospodarczym znajduje na umiarkowanym poziomie. Od 2017 roku wartość syntetycznego wskaźnika jest dodatnia. Najlepszą kondycję gospodarczą na tle grupy porównawczej prezentują gminy Koniecpol i Irządze. Sytuacja gospodarcza w tych gminach jest lepsza niż średnia w grupie porównawczej oraz przewaga na przestrzeni lat znacząco się powiększa. Niekorzystna sytuacja gospodarcza występuje w gminie Lelów. W gminie poziom gospodarczy jest gorszy od średniej w grupie porównawczej oraz dynamika zmian jest ujemna, co znaczy, iż na przestrzeni lat niepożądany trend utrzymuje się.

Rysunek 15 Wskaźnik ogólny partnerstwa – wymiar gospodarczy

Źródło: MRL

Rysunek 16 Dynamika wzrostu – wymiar gospodarczy

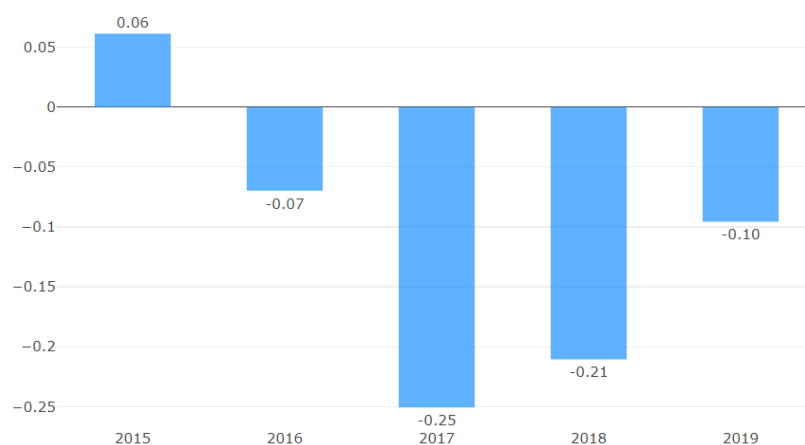

Źródło: MRL

Lokalna gospodarka

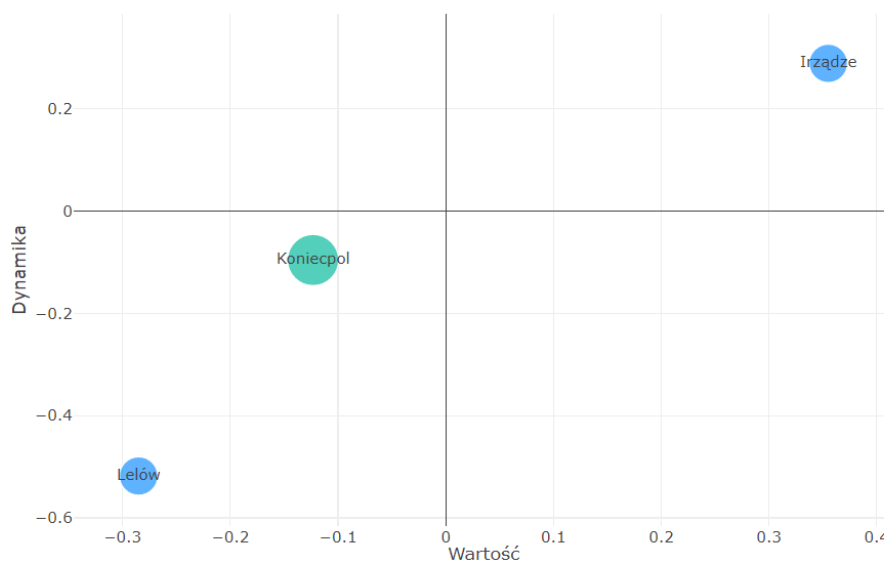
Lokalna gospodarka pod względem przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców partnerstwa od 2016 roku uległa pogorszeniu, na co wskazują wartości syntetycznego wskaźnika. W tym aspekcie, najlepiej wypada gmina Irządze, która odnotowuje poziom przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców powyżej średniej w grupie porównawczej oraz powiększa swoją przewagę, dynamika zmian osiąga wartości dodatnie. Z kolei, na tle grupy porównawczej sytuacja w gminie Koniecpol i Lelów jest gorsza niż średnia i pogarsza się na przestrzeni lat.

Rysunek 17 Wskaźnik syntetyczny „Przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców”

Źródło: MRL

Rysunek 18 Dynamika zmian „Przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców”

Źródło: MRL

Według danych statystycznych na terenie partnerstwa w 2019 roku działalność gospodarczą prowadziło 1 186 podmiotów. Przeważająca większość, bo aż 1 143 to podmioty z sektora prywatnego, pozostałe są z sektora publicznego. Na przestrzeni lat zauważalny jest wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów, co może świadczyć o ciągłym, dość jednostajnym rozwoju gospodarki. Największe tempo wzrostu odnotowuje się w gminie Irządze. Jednocześnie zauważyć można, że rośnie liczba podmiotów prywatnych, natomiast regularnie ubywa tych z sektora publicznego. Świadczy to o procesie coraz powszechniejszego likwidowania spółek państwowych

i innych podmiotów z sektora publicznego oraz o częściowej ich prywatyzacji. W 2019 roku było ogółem 40 podmiotów z sektora publicznego, a 5 lat wcześniej – 49. Tendencja ta dotyczy wszystkich trzech gmin. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat przybyło nowych podmiotów w rejestrze REGON.

Tabela 21 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Koniecpol

	2015	2016	2017	2018	2019
Sektor publiczny	25	25	20	20	18
Sektor prywatny	655	659	635	640	675
Ogółem	681	684	655	662	695

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 22 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Lelów

	2015	2016	2017	2018	2019
Sektor publiczny	16	17	17	16	15
Sektor prywatny	299	300	298	306	310
Ogółem	316	318	316	323	326

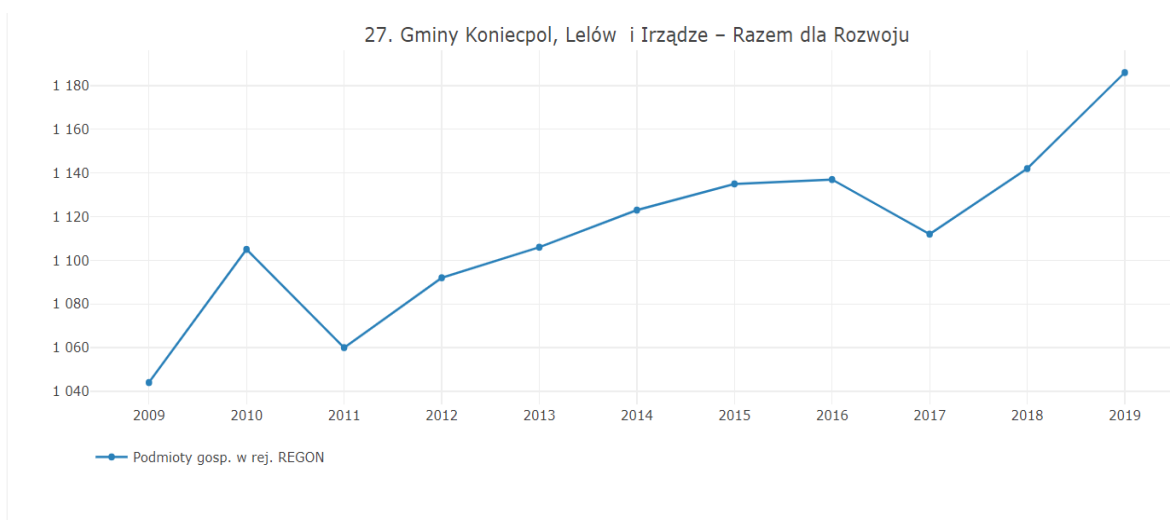
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 23 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Irządze

	2015	2016	2017	2018	2019
Sektor publiczny	8	8	7	7	7
Sektor prywatny	130	127	134	150	158
Ogółem	138	135	141	157	165

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Rysunek 19 Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON

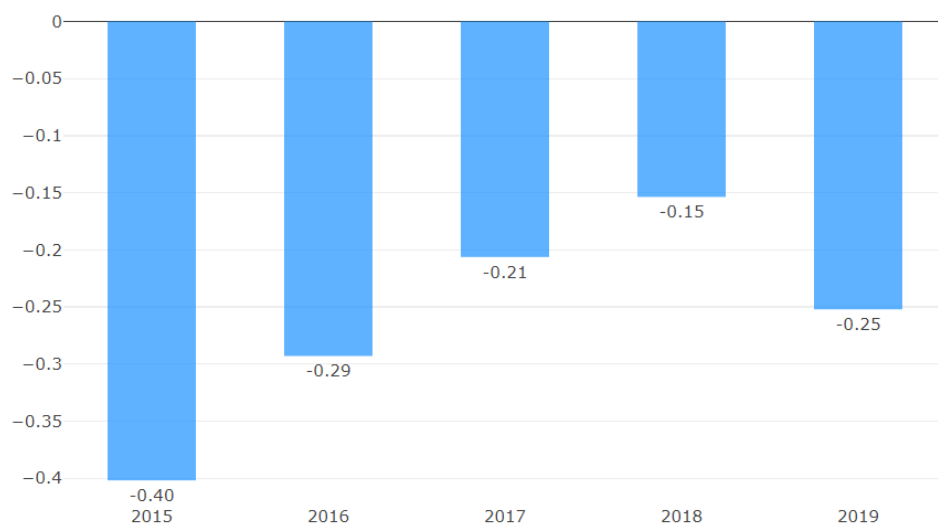
Źródło: MRL

Dostępność do zasobów, siły roboczej

Na terenie partnerstwa dostępność siły roboczej odnotowuje się na poziomie 14-17% (współczynnik potencjału demograficznego – odsetek osób w wieku 25-34 lata). Zaś, odsetek osób w wieku 65+ wynosi 20-21%. Odsetek osób w wieku produkcyjnym to około 60%. Wartość syntetycznego wskaźnika opisującego dostępność do zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej jest ujemna, co świadczy o postępującym ubytku osób w wieku produkcyjnym. Gminy usytuowane na terenie partnerstwa znajdują się w gorszej sytuacji niż średnia dla grupy porównawczej. Należy jednak zaznaczyć, iż gmina Koniecpol i Irządze na

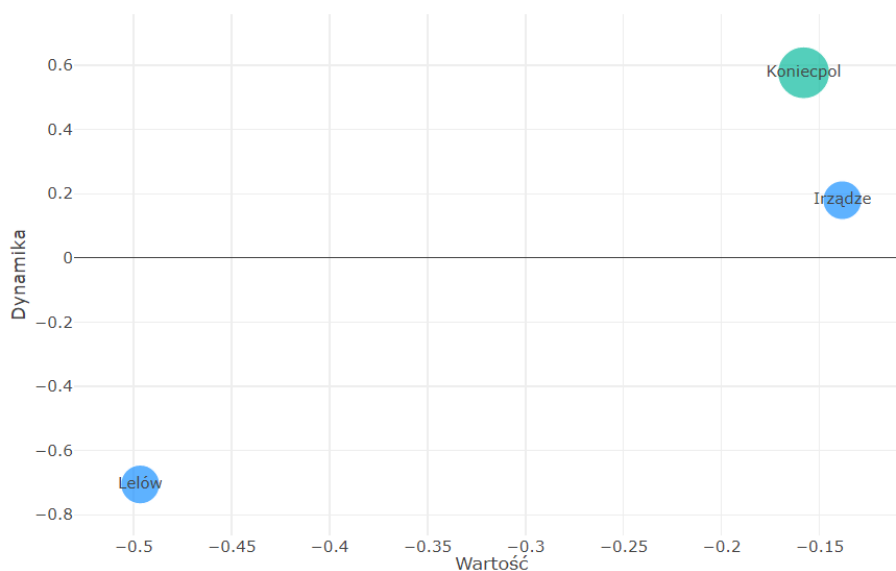
przeźreni lat zmniejsza dystans, zaś gmina Lelów ten dystans do grupy porównawczej pogłębia.

Rysunek 20 Wskaźnik syntetyczny „Dostępność do zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej

Źródło: MRL

Rysunek 21 Dynamika zmian „Dostępność do zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej

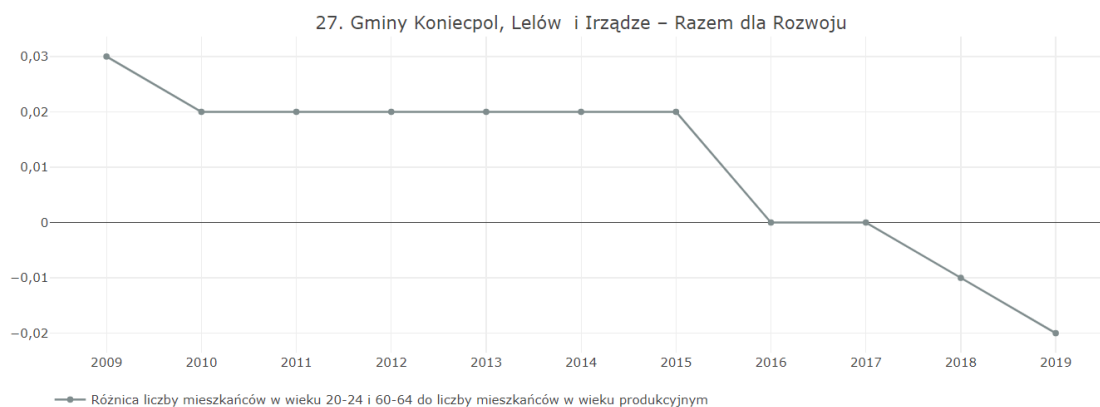

Źródło: MRL

Dostępność wykwalifikowanej siły roboczej wyrażona wskaźnikiem różnicy liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lata na 1000 mieszkańców gminy wskazuje na ujemne wartości od 2016 roku. Można zatem przypuszczać, iż ten ubytek ludności będzie się w przyszłości pogłębiał.

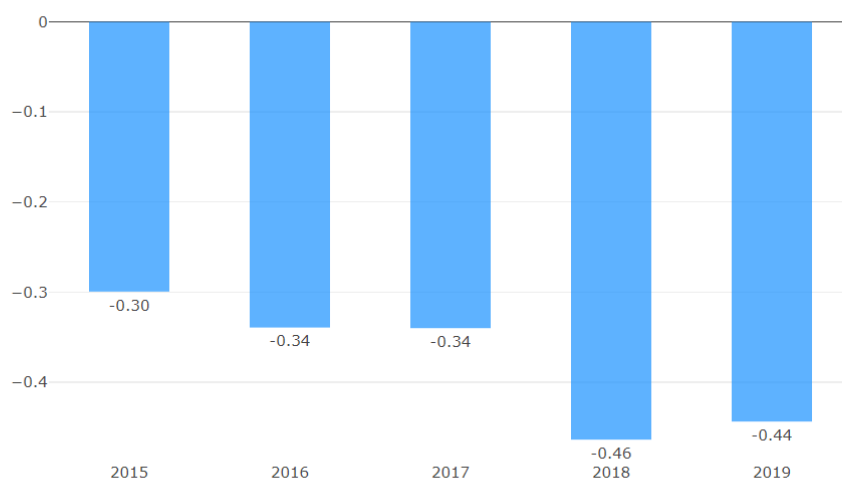
Rysunek 22 Różnica liczby mieszkańców w wieku 20-14 i 60-64 do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym

Źródło: MRL

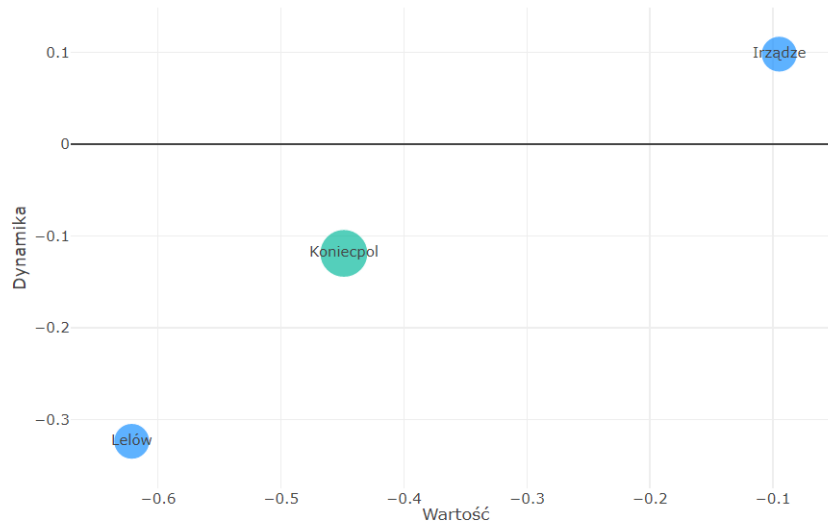
Konkurencyjność i struktura podmiotów gospodarczych

Rysunek 23 Wskaźnik syntetyczny „Konkurencyjność i zdywersyfikowana struktura podmiotów gospodarczych”

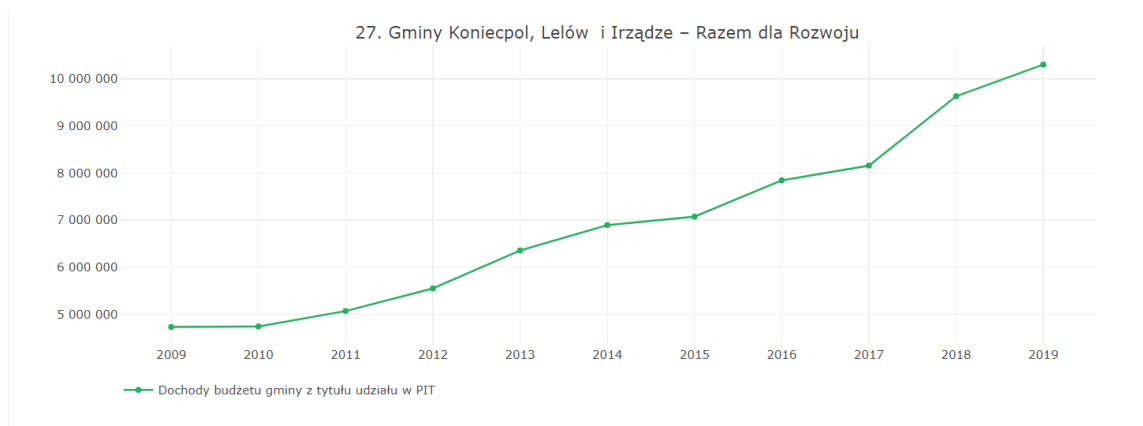
Źródło: MRL

Rysunek 24 Dynamika zmian „Konkurencyjność i zdywersyfikowana struktura podmiotów gospodarczych”

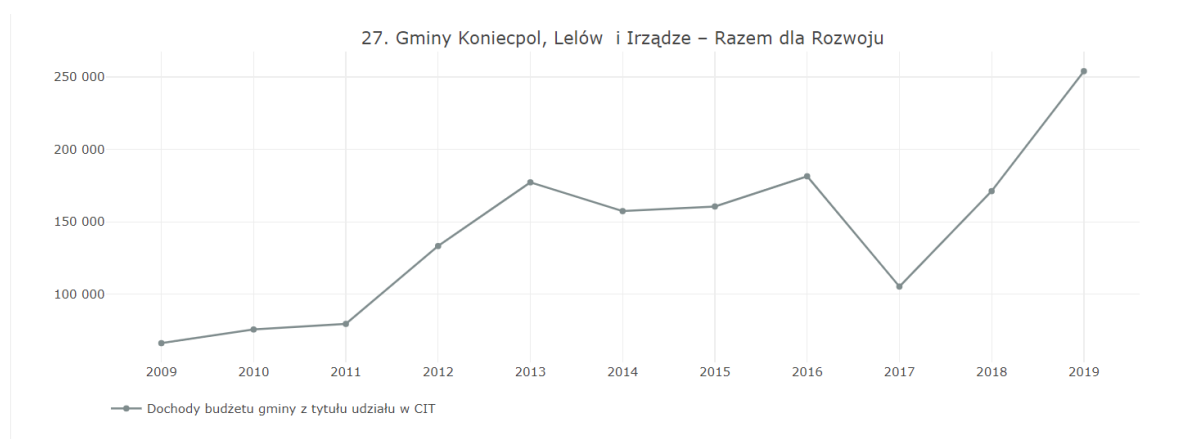
Źródło: MRL

Rysunek 25 Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT

Źródło: MRL

Rysunek 26 Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w CIT

Źródło: MRL

Analiza rodzajów prowadzonej działalności PKD pokazuje, iż na obszarze partnerstwa w 2019 roku największy udział miały przedsiębiorstwa z kategorii pozostała działalność (740). Do tej kategorii zaliczane są głównie podmioty z sekcji handel i usługi w przypadku gminy Koniecpol oraz gastronomia i transport w przypadku gminy Lelów i Irządze. Stosunkowo wiele w gminach Koniecpol i Lelów jest również firm z zakresu przemysłu i budownictwa. Marginalne znaczenie miał sektor rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa. Można zatem stwierdzić, iż teren partnerstwa cechuje się zbliżonym profilem gospodarczym prowadzonych działalności gospodarczych. Tworzą one zatem wspólny obszar do wymiany konsumentów i oferowania im usług.

Tabela 24 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Koniecpol (BDL)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22	18	16	11	11
Przemysł i budownictwo	228	232	209	217	243
Pozostała działalność	431	434	430	434	441

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 25 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Lelów

	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	11	11	10	9
Przemysł i budownictwo	113	117	122	125	127
Pozostała działalność	192	190	183	188	190

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 26 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Irządze

	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	7	7	6	6
Przemysł i budownictwo	38	35	39	46	50
Pozostała działalność	93	93	95	105	109

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Rolnictwo

Gminy, które wchodzą w skład partnerstwa, zostały zakwalifikowane do dwóch grup funkcjonalnych:

1. Gminy z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą - gmina Irządze;
2. Gminy z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą- gmina Koniecpol i Lelów.

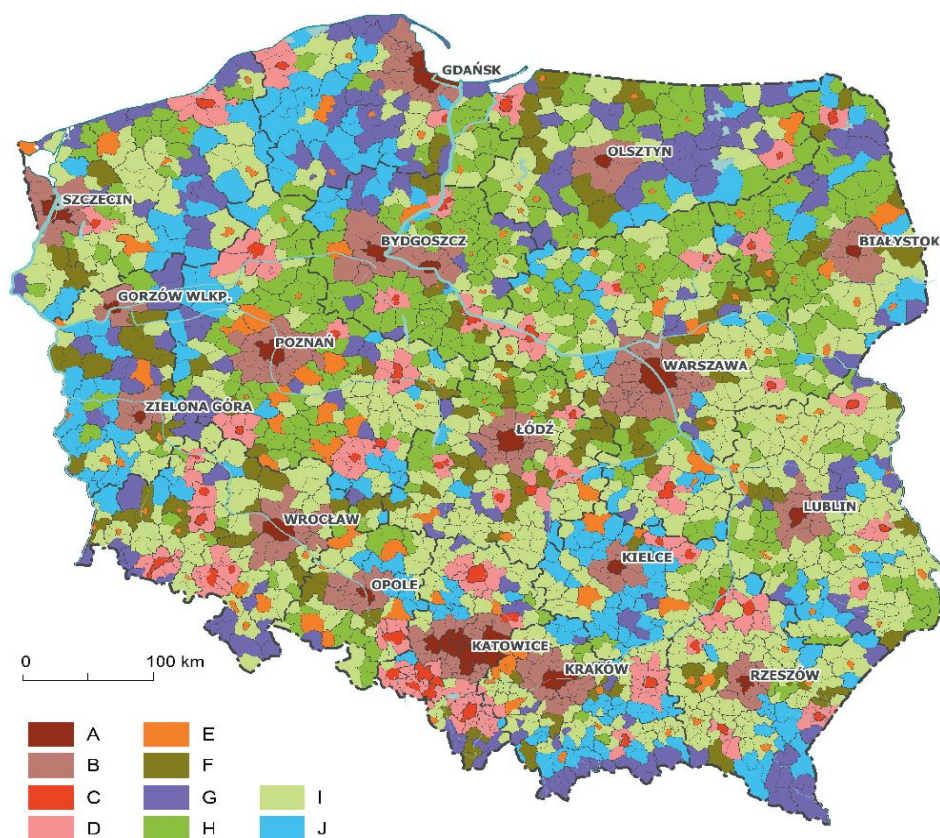
Szczegóły delimitacji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27 Szczegółowe kryteria delimitacyjne dla wybranych typów (kategorii) funkcjonalnych gmin

Kod	Nazwa	Szczegóły delimitacji
H	Gminy z intensywnie rozwiniętą funkcją rolniczą	2 z 4 warunków: 1) udział użytków rolnych w dobrej kulturze >50% powierzchni gminy, 2) udział sadów >5% powierzchni gminy, 3) udział gospodarstw domowych z gospodarstwem rolnym otrzymujących co najmniej połowę dochodów z działalności rolniczej powyżej 50%, 4) przeciętna powierzchnia gospodarstwa rolnego powyżej 2-krotności średniej w Polsce (2 x 8 ha = 16 ha)
I	Gminy z umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą	1) Pozostałe gminy z funkcją rolniczą i nie wchodzące do kategorii J*, * Szczegóły delimitacji kod J: 1 z 3 warunków: 1) lesistość >50%; 2) obszary chronione ogółem >80%; 3) obszary ściśle chronione (rezerваты i parki narodowe) >20%

Źródło: opracowanie własne za: Prof. Przemysława Śleszyńskiego i Tomasza Komornickiego

Rysunek 27 Klasyfikacja funkcjonalna gmin Polski

Źródło: Prof. Przemysław Śleszyński i Tomasz Komornicki

W klasyfikacji obszarów funkcjonalnych teren partnerstwa został sklasyfikowany jako teren o charakterze rolniczym, gdzie dominacja użytków rolnych widocznie zaznacza się w lokalnym krajobrazie. We wszystkich gminach partnerstwa wśród użytków rolnych przeważają grunty orne – największą powierzchnię stanowią w gminie Lelów (ponad 6000 ha), a najmniejszą w gminie Irządze (ponad 4000 ha). Drugim typem, pod względem zajmowanej powierzchni są łąki trwałe – prawie 3000 ha powierzchni w gminie Koniecpol. Najmniej łąk trwałych jest w gminie Irządze (ponad 600 ha). Należy zwrócić uwagę, na obszar zajmowanej powierzchni w gminie Koniecpol pastwisk trwałych (ponad 1000 ha). W gminie Irządze w ogóle nie odnotowano tego rodzaju użytków rolnych. Grunty rolne zabudowane stanowią około 200 ha powierzchni w gminach. Duża część gruntów w gminie Lelów jest odłogowana i podlega wtórnej sukcesji leśnej bądź jest zalesiona, ale bez formalnej zmiany w ewidencji gruntów. Udział tych gruntów w grupie użytków rolnych można oszacować na 10-12 %.

Tabela 28 Struktura użytków rolnych w 2014 r. w ha

Gmina	Grunt y orne	Sady	Łąki trwał e	Pastwisk a trwałe	Grunty rolne zabudowa ne	Grunty pod stawami	Grunty pod rowami	Nieużytk i
Koniecpol	5805	32	2694	1019	254	222	42	261
Lelów	6032	46	1601	242	235	111	61	105
Irządze	4014	157	639	0	179	66	14	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Odnotowuje się występowanie w południowej części gminy Lelów dużych powierzchniowo kompleksów gleb o wysokiej wartości dla produkcji rolnej - II, IIIa, IIIb klasy bonitacyjnej runtów ornych oraz II, III-ej klasy bonitacyjnej użytków zielonych (Lgota Błotna, Lgota Gawronna, Ślężany, Staromieście, Turzyn, Brzozowa Góra, Nakło, Bogumiłek) oraz gleb organicznych (łąki w rejonie miejscowości Podlesie, Drochlin, Bogumiłek, Turzyn, Lgota Błotna - Ślężany, Lelów). Zaś na terenie gminy Irządze występują urodzajne gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, których jakość determinuje możliwości przekształcenia przestrzeni rolniczej na użytkowanie nierolnicze. Przeważają gleby klas III i II, prawnie chronione przed zmianą użytkowania na nierolnicze, zaś użytki zielone (łąki i pastwiska), klasyfikowane są jako II – IV klasy.

Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym w 2010 roku, w gminie Koniecpol i Irządze najczęściej w 2010 roku było gospodarstw o powierzchni 5-10 ha. W gminie Lelów, z kolei, dominują duże gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 15 ha oraz małe do 5 ha.

Tabela 29 Powierzchnia gospodarstw rolnych

Gmina	1-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15 ha i więcej
Konieczpol	2059,69	2652,26	1029,31	1613,16
Lelów	1696,93	1598,47	683,24	1173,51
Irządze	927,02	1745,62	795,95	977,81

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechny Spis Rolny GUS, 2010

W gminie Konieczpol najczęściej gospodarstw rolnych zajmowało się pogłowiem bydła (438 gospodarstw), następnie drobiu (407 gospodarstwa). Podstawowe kierunki produkcji zwierzęcej stanowiły w gminie Lelów i Irządze chów drobiu (kolejno: 491 i 367 gospodarstw).

Tabela 30 Liczba gospodarstw zajmująca się pogłowiem zwierząt gospodarczych

Gmina	bydło	trzoda chlewna	konie	drób
Konieczpol	438	60	77	407
Lelów	327	80	52	491
Irządze	350	55	12	367

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechny Spis Rolny GUS, 2010

Pogłowie zwierząt gospodarczych w największym stopniu dotyczyło drobiu: ponad 16 tys. drobiu w gminie Lelów, ponad 12 tys. w gminie Konieczpol i ponad 11 tys. w gminie Irządze. Pogłowie bydła liczyło 2-4 tys. na obszarze partnerstwa.

Tabela 31 Liczba pogłowa zwierząt gospodarczych

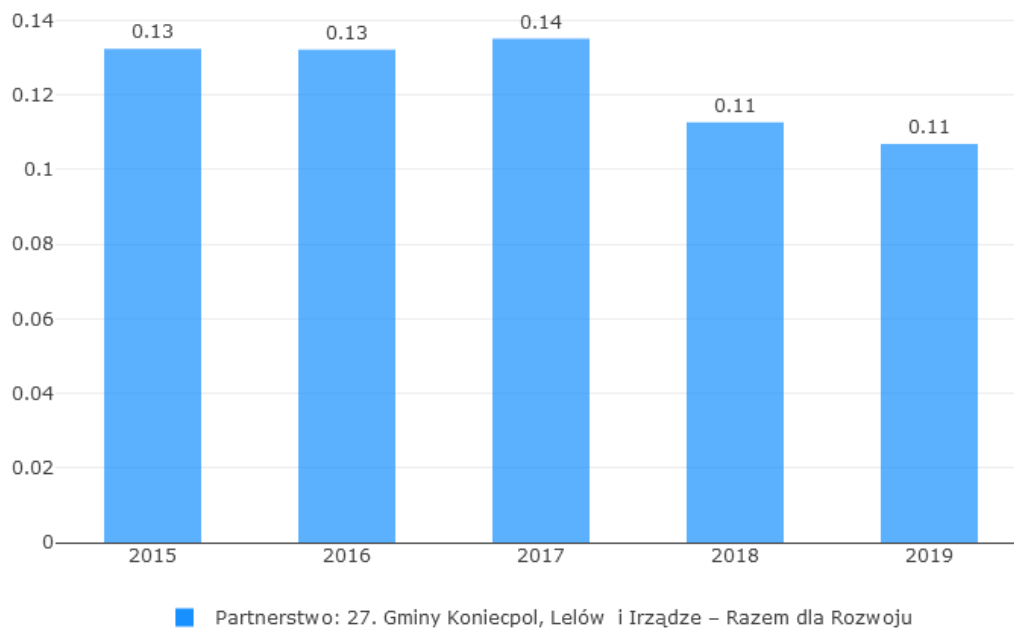
Gmina	bydło	trzoda chlewna	konie	drób
Koniecpol	3190	969	122	12615
Lelów	2663	787	72	16345
Irządze	4122	876	24	11743

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechny Spis Rolny GUS, 2010

Wymiar środowiskowo-przestrzenny

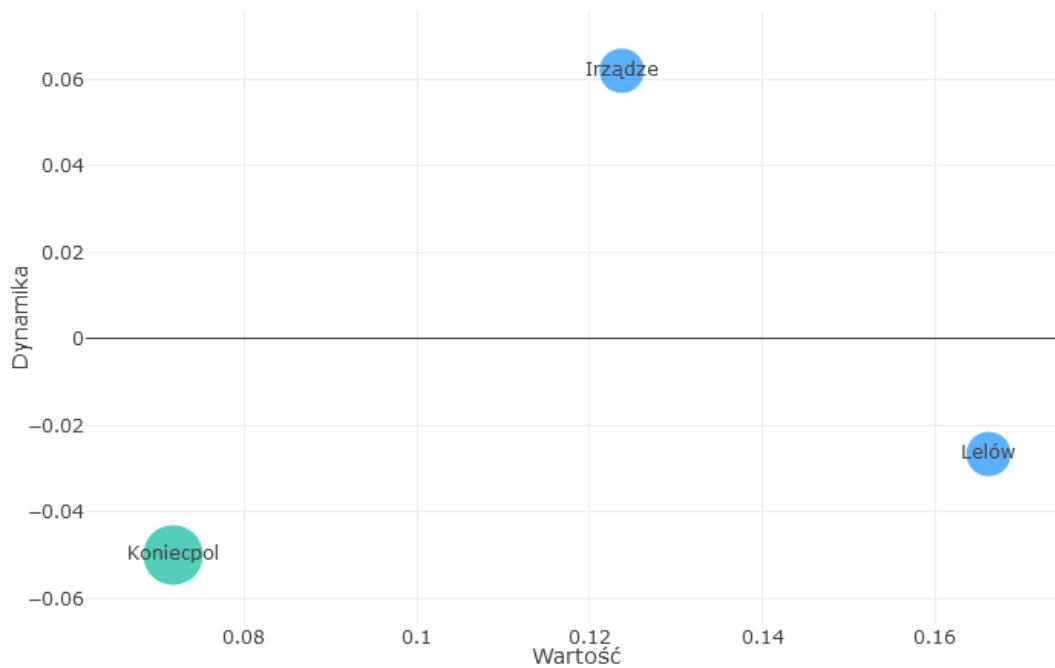
Poziom rozwoju partnerstwa w zakresie syntetycznego wymiaru środowiska znajduje się na zadowalającym poziomie, ale przed partnerstwem, jak i całym województwie śląskim wyłaniają się nowe wyzwania, przede wszystkim w zakresie klimatu/powietrza, gospodarki o zamkniętym obiegu, czy w zakresie zachowania bioróżnorodności i georóżnorodności. Z przeprowadzonej analizy wskaźnika syntetycznego wynika, iż w najlepszej sytuacji ze względu na stan i ochronę środowiska, znajduje się gmina Irządze, która osiąga wartości powyżej średniej dla grupy porównawczej, a dodatkowo na przestrzeni ostatnich lat, jej dystans się powiększa względem grupy porównawczej. W gminie Koniecpol i Lelów również odnotowano dodatnie, powyżej przeciętne wyniki, ale dynamika zmian jest ujemna, co świadczy o tym, iż sytuacja z roku na rok ulega pogorszeniu.

Rysunek 28 Wskaźnik ogólny partnerstwa – wymiar środowiskowy

Źródło: MRL

Rysunek 29 Dynamika wzrostu – wymiar środowiskowy (MRL)

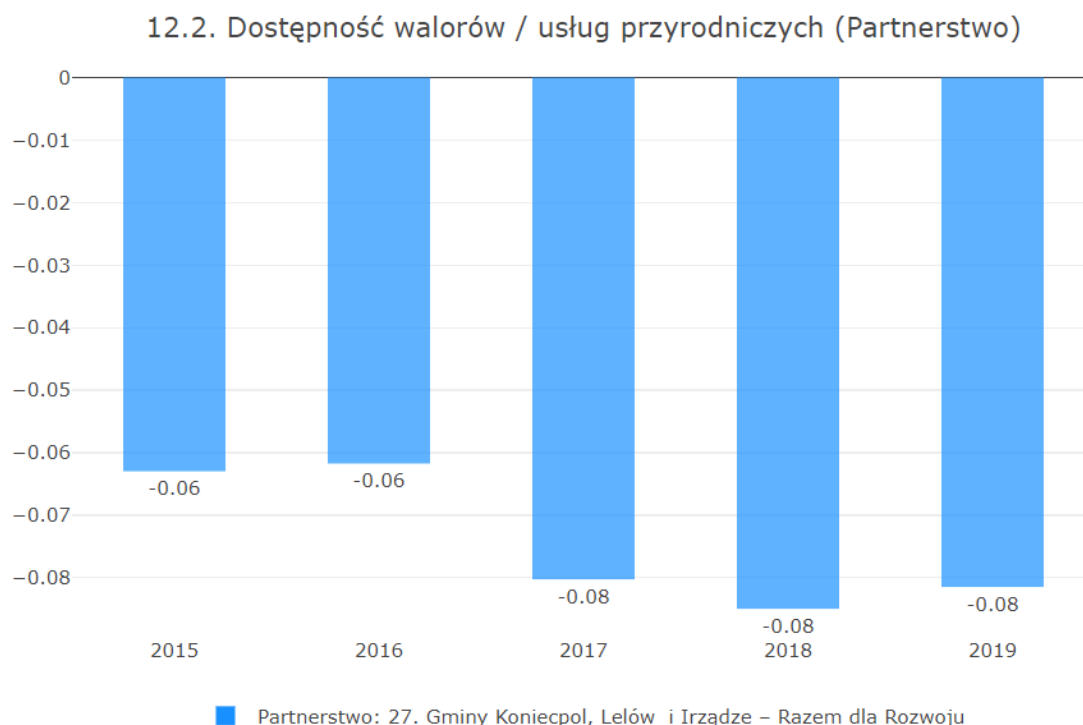
Źródło: MRL

Zasoby i atrakcyjność środowiska przyrodniczego

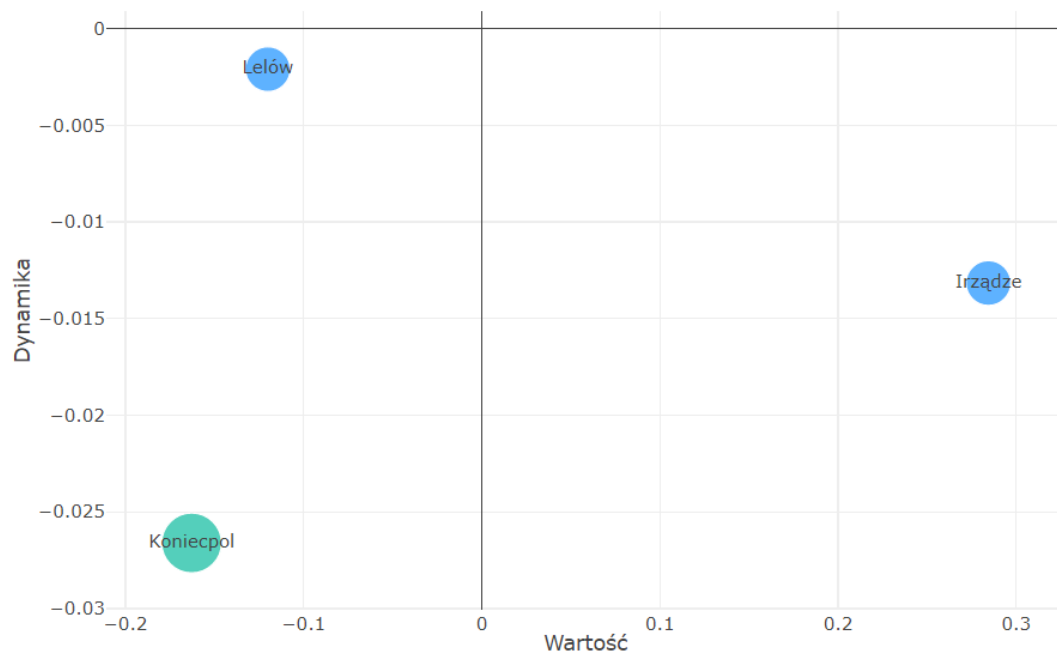
W procesie planowania przestrzennego obowiązkowo muszą być wzięte pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze. Jeśli lokalne środowisko naturalne znajduje się w dobrym stanie, a mieszkańcy mogą bez przeszkód korzystać z jego walorów, to będzie to miało pozytywny wpływ na ich samopoczucie (odreagowanie stresu, możliwość aktywności fizycznej i rekreacji, zdrowie). Jednakże, pogłębiona analiza w kierunku dostępności walorów i usług przyrodniczych ukazuje na niewystarczający poziom walorów środowiska przyrodniczego na terenie partnerstwa. Wskaźnik osiąga ujemne wartości dla wyróżnionych lat, co istotne w roku 2019 jego wartość się nieco pogorszyła. W aspekcie dostępności walorów i usług przyrodniczych również wyróżnia się gmina Irządze, która prezentuje wartości powyżej średniej grupy porównawczej, aczkolwiek pogłębia względem niej dystans, gdyż dynamika zmian jest ujemna. Z kolei, sytuacja w gminie Koniecpol i Lelów jest gorsza niż średnio w grupie porównawczej oraz w ostatnich latach pogarsza się - zwiększa swój dystans względem grupy porównawczej. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż gmina Lelów prezentuje nieco lepszą dostępność do walorów przyrodniczych. Również, odpowiedzi mieszkańców w przeprowadzonym badaniu ankietowym wskazały na atrakcyjność przyrodniczą jako słabą stronę, deficyt gminy, w której mieszkają.

Rysunek 30 Wskaźnik syntetyczny „Dostępność walorów/usług przyrodniczych”

Źródło: MRL

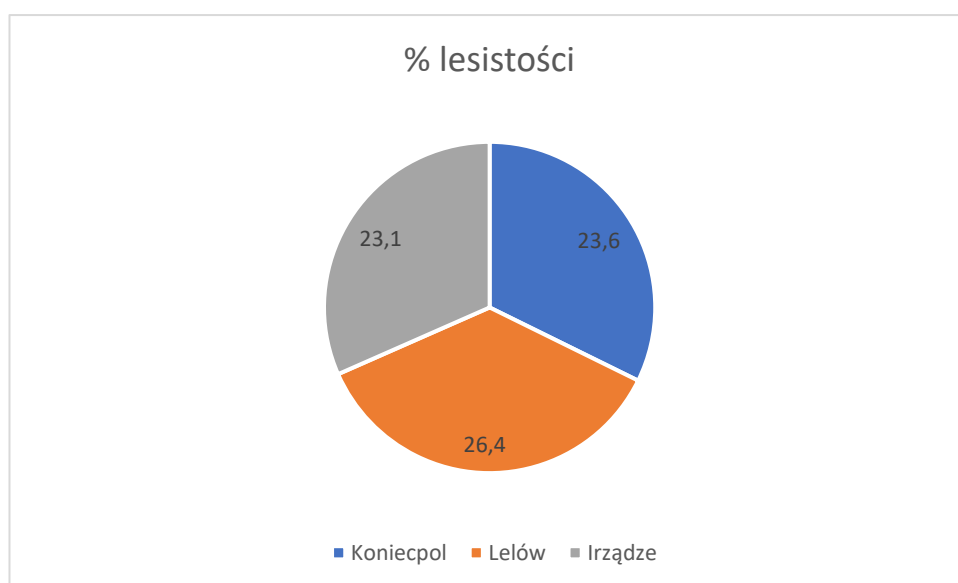
Rysunek 31 Dynamika zmian „Dostępność walorów/usług przyrodniczych”

Źródło: MRL

Lasy na terenie partnerstwa zajmują łącznie powierzchnię ponad 8500,00 ha, występuje kilka dużych obszarów leśnych o zróżnicowanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Lesistość obszaru wynosi ponad 20,0% ogółu powierzchni partnerstwa. W strukturze własności wyraźnie dominują lasy państwowe.

Wykres 5 Lesistość obszaru

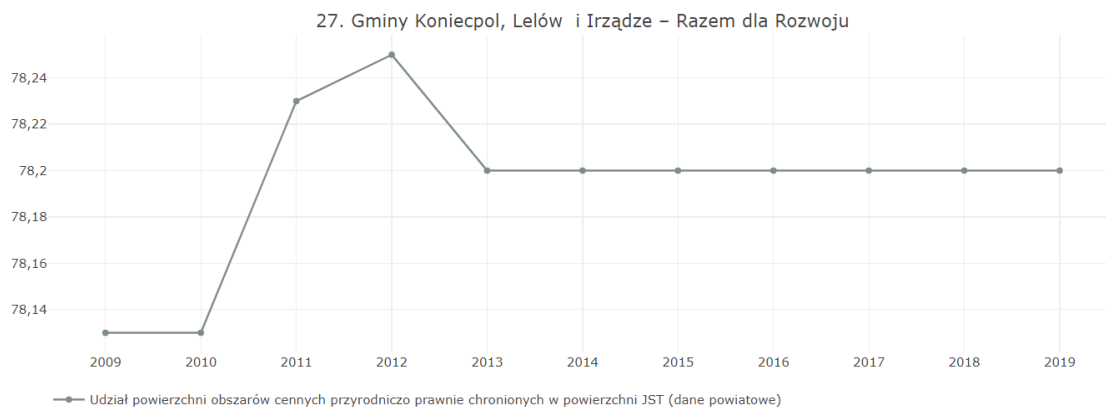

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

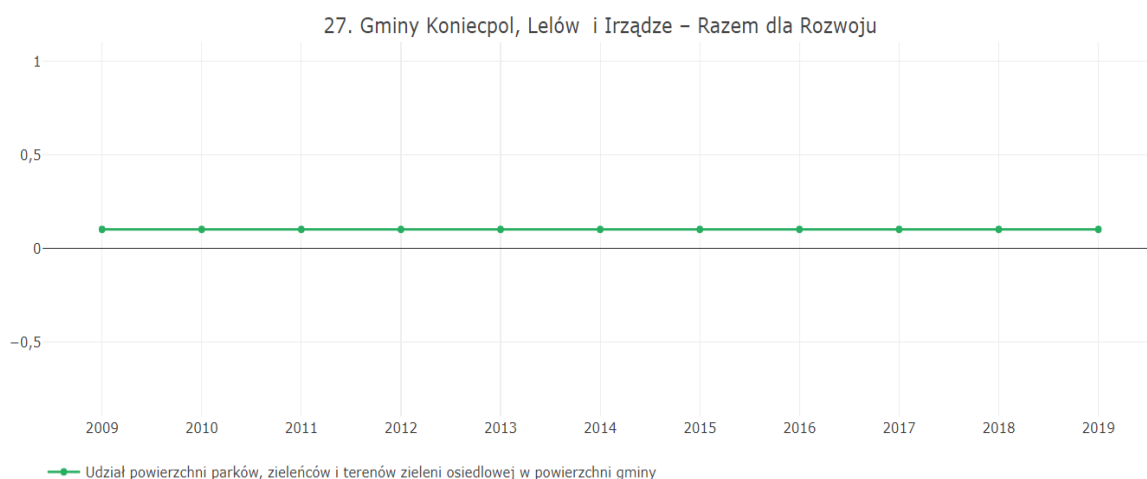
Na terenie partnerstwa znajdują się obszary prawnie chronione, do których zalicza się m.in.: park krajobrazowy, rezerwat przyrody, obszary Natura 2000. Występują również użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Dane z MRL wskazują na wysoki ponad 78% udział obszarów przyrodniczych prawnie chronionych na terenie obu powiatów. Zaś, na terenie partnerstwa tereny zielone zajmują bardzo niewielką powierzchnię, średnio ok. 0,1% powierzchni.

Rysunek 32 Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST (dane powiatowe)

Źródło: MRL

Rysunek 33 Udział powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem

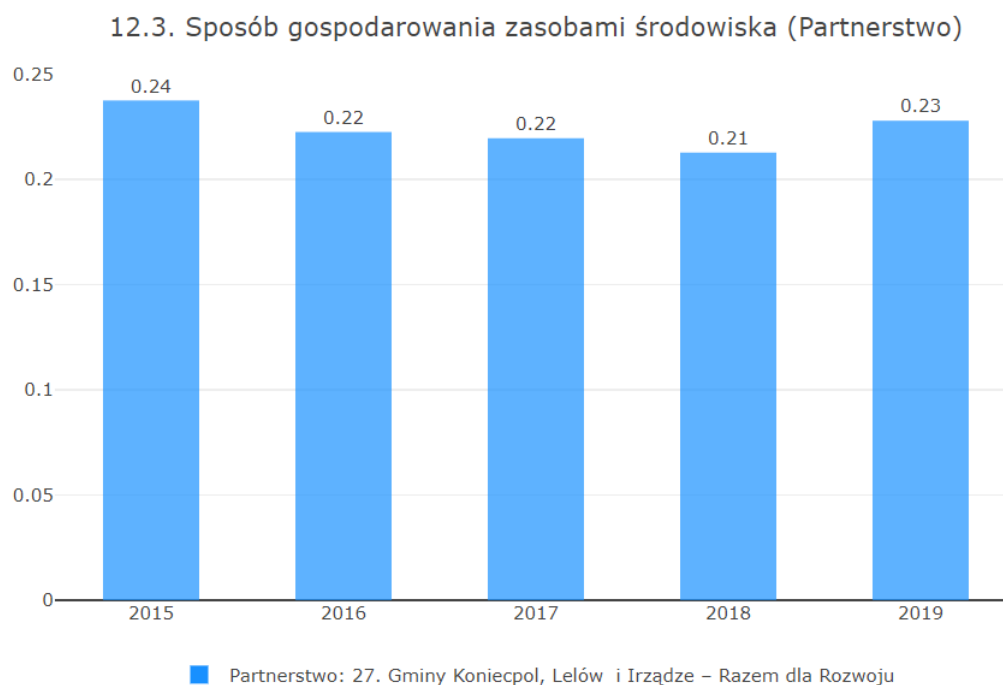

Źródło: MRL

Gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego – zanieczyszczenie powietrza, wytworzone odpady

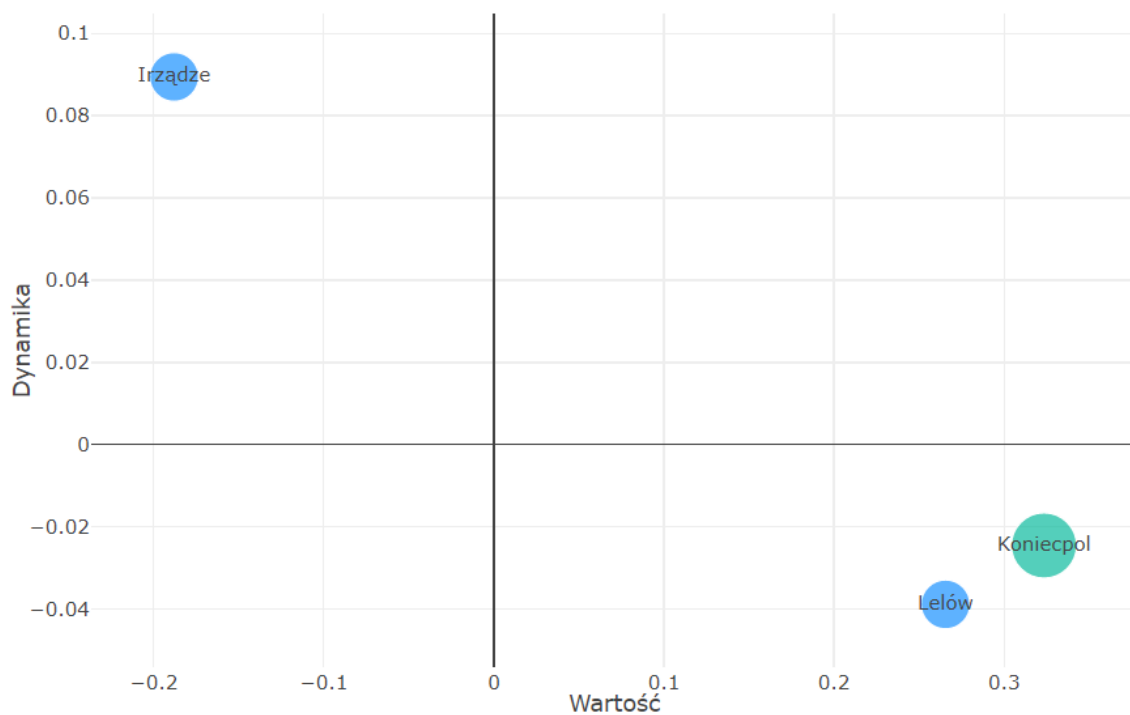
Wartość syntetycznego wskaźnika obejmującego takie zagadnienia jak emisję zanieczyszczeń, wytworzone odpady jest dodatnia. O ile gminy Koniecpol i Lelów prezentują sytuację lepszą niż przeciętna w grupie porównawczej, o tyle wartość wskaźnika na przestrzeni lat ulega pogorszeniu. Gmina Irządze, pomimo gorszej sytuacji niż przeciętna w grupie porównawczej, na przestrzeni lat zmniejsza swój dystans względem tej grupy. W przeprowadzonym badaniu ankietowym z mieszkańcami, większość z nich uznała jakość i czystość środowiska naturalnego za słabą stronę i deficyt partnerstwa.

Rysunek 34 Wskaźnik syntetyczny „Sposób gospodarowania zasobami środowiska”

Źródło: MRL

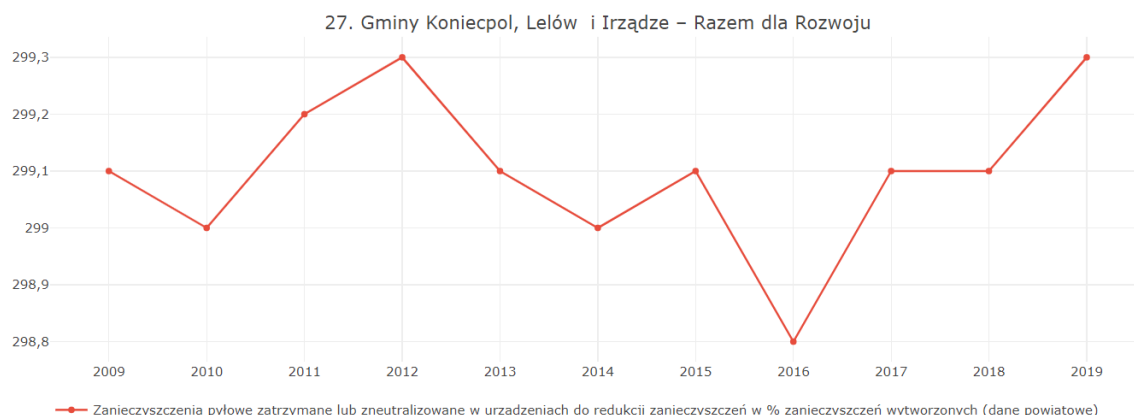
Rysunek 35 Dynamika zmian „Sposób gospodarowania zasobami środowiska”(MRL)

Źródło: MRL

Zagrożenia dla środowiska naturalnego związane są przede wszystkim z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych; zrzutem ścieków; wytwarzaniem odpadów przemysłowych i niebezpiecznych. Dane powiatowe wskazują na zróżnicowany poziom zanieczyszczenia, które zostało zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. Jest to wskaźnik przeciwdziałania obciążeniu środowiska. Kompleksowa analiza pozwala stwierdzić, iż nieco zwiększyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych na przestrzeni lat.

Rysunek 36 Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych (dane powiatowe)

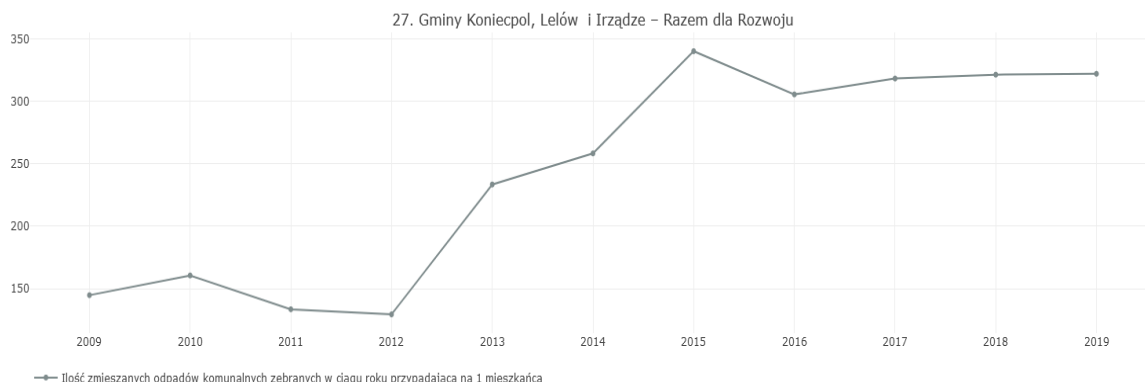

Źródło: MRL

Źródłem zanieczyszczeń powietrza w partnerstwie są przede wszystkim lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych, które nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. W 2018 r. we wszystkich pięciu strefach województwa śląskiego doszło do przekroczenia dopuszczalnego poziomu dobowego stężenia pyłów PM10. Na terenie partnerstwa przekroczenia odnotowywane były na poziomie dopuszczalnego stężenia średniorocznego $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 35 dni w roku kalendarzowym. Ograniczenie emisji pyłu PM10, związanej z wytwarzaniem energii cieplnej dla celów bytowo gospodarczych powinno być realizowane min poprzez zwiększenie wykorzystania energii elektrycznej i gazu dla celów grzewczych oraz podgrzewania wody na cele bytowo gospodarcze, wprowadzanie do eksploatacji instalacji opartych o niskoemisyjne techniki spalania paliw, budowę lokalnych systemów pracujących w układach kogeneracji z wykorzystaniem energii odnawialnej, termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, mieszkaniowej, Ograniczenie zużycia energii poprzez termoizolację czy Edukacja ekologiczna - kształtowanie właściwych zachowań społeczeństwa (oszczędność energii cieplnej i elektrycznej, używanie węgla dobrej jakości, aspekty zdrowotne narażenia na oddziaływanie PM10).

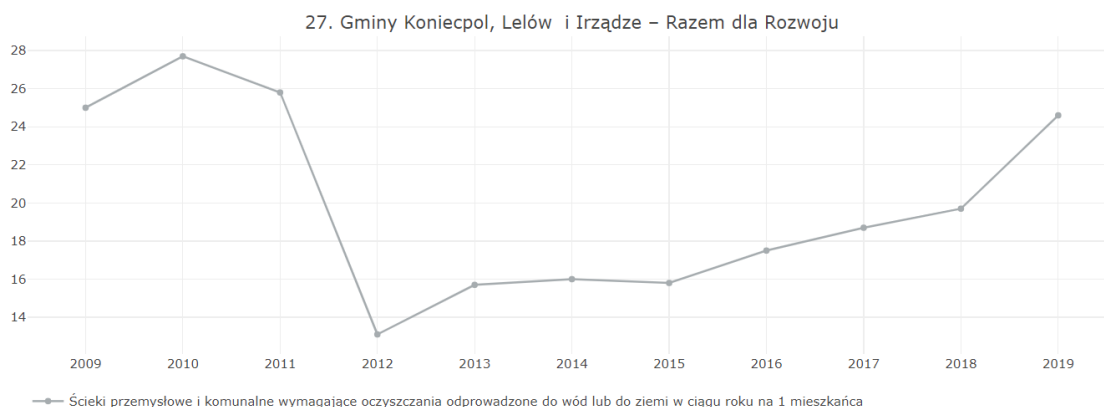
Analizując wskaźnik odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca, partnerstwo osiąga wskaźnika na poziomie 322 kg w 2019 roku. Na terenie partnerstwa występują „dzikie” niekontrolowane składowiska odpadów, stanowiące zagrożenie dla środowiska, dlatego selektywna zbiórka śmieci nadal jest na etapie wdrażania. Średnia ilość ścieków odprowadzanych do wód, czy ziemi na terenie partnerstwa wynosi ok. 20 hm^3 .

Rysunek 37 Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca

Źródło: MRL

Rysunek 38 Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca

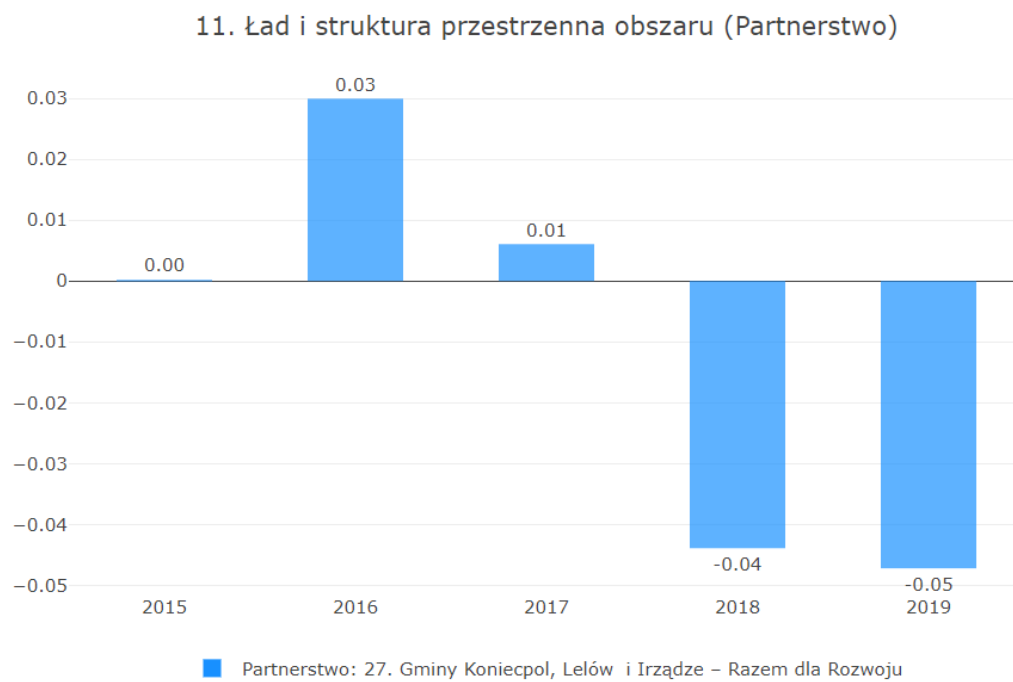

Źródło: MRL

Struktura przestrzenna partnerstwa

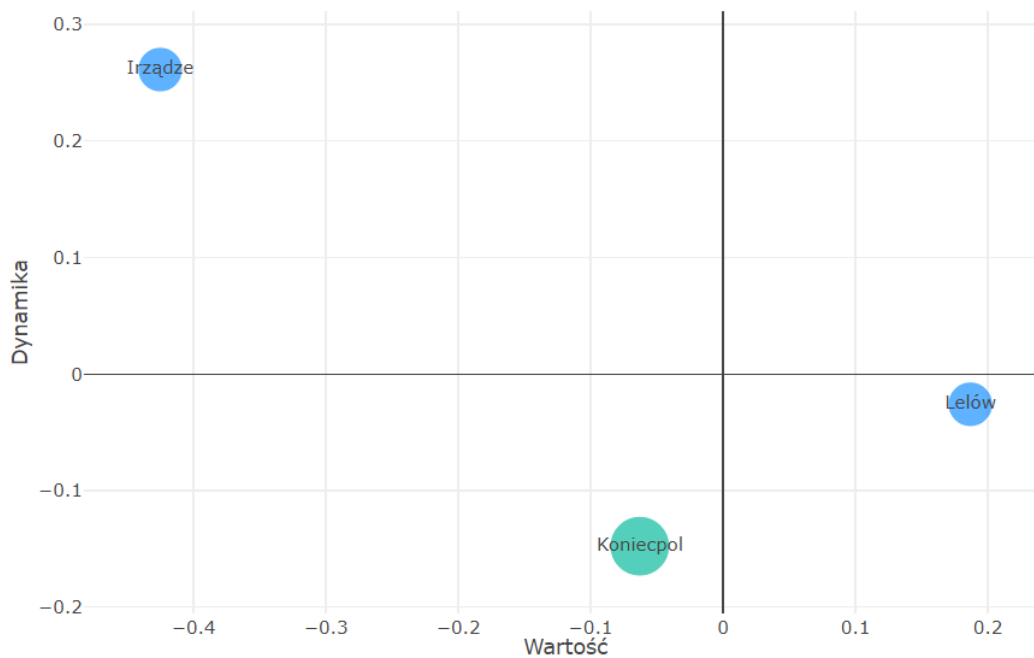
Przeźnię jako jedno z najważniejszych dóbr publicznych powinna podlegać szczególnej ochronie. Ogólna wartość syntetycznego wskaźnika dotyczącego ładu i struktury przestrzennej obszaru partnerstwa od 2017 roku jest ujemna. Najlepsza gospodarka przestrzenna występuje w gminie Lelów, która na tle partnerstwa osiąga wartości powyżej średniej. W przypadku gminy Koniecpol występują ujemne wartości syntetycznego wskaźnika i ujemna dynamika zmian.

Rysunek 39 Wskaźnik syntetyczny „ład i struktura przestrzenna obszaru”

Źródło: MRL

Rysunek 40 Dynamika zmian „ład i struktura przestrzenna obszaru”

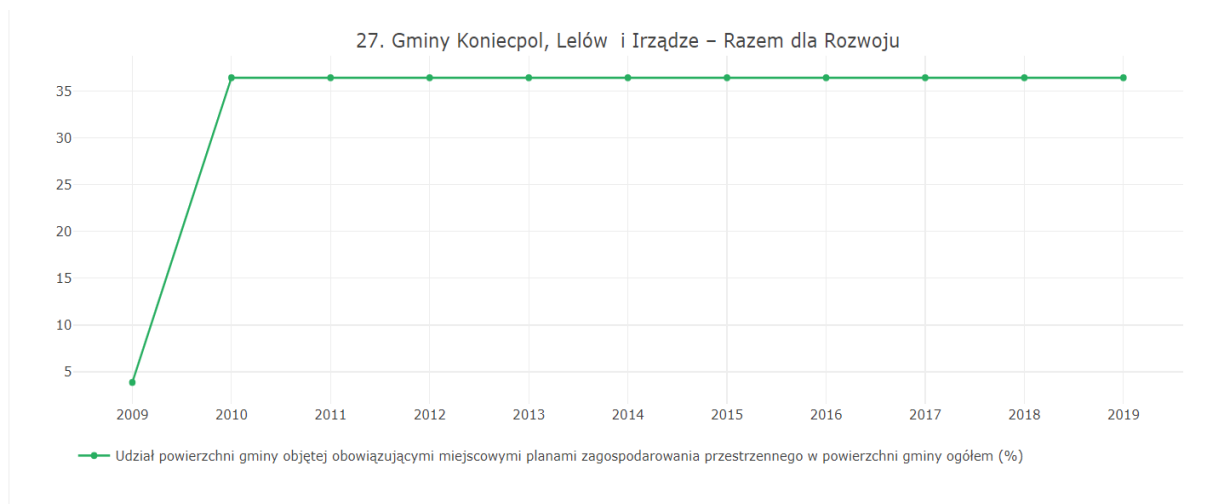

Źródło: MRL

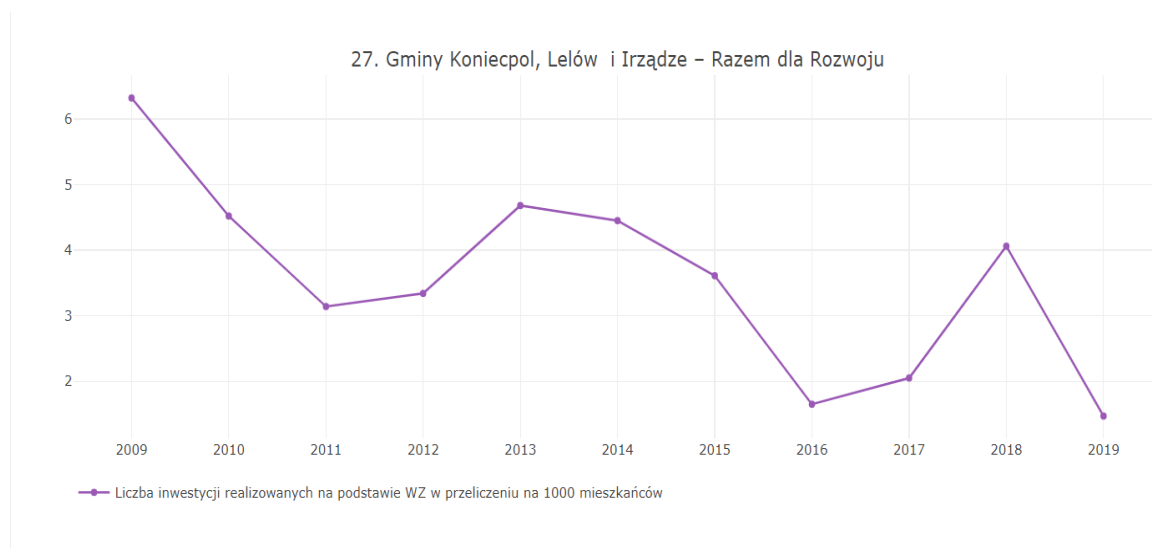
Okolo 1/3 obszaru partnerstwa jest objeta obowiazujacymi planami zagospodarowania przestrzennego. Srednia liczba inwestycji realizowanych na podstawie WZ w przeliczeniu na 1000 mieszkancow wynosi ok. 4. Najwiecej inwestycji przeprowadzono w 2009 roku.

Rysunek 41 Udzial powierzchni gminy objetej obowiazujacymi planami zagospodarowania w powierzchni gminy ogolem

Źródło: MRL

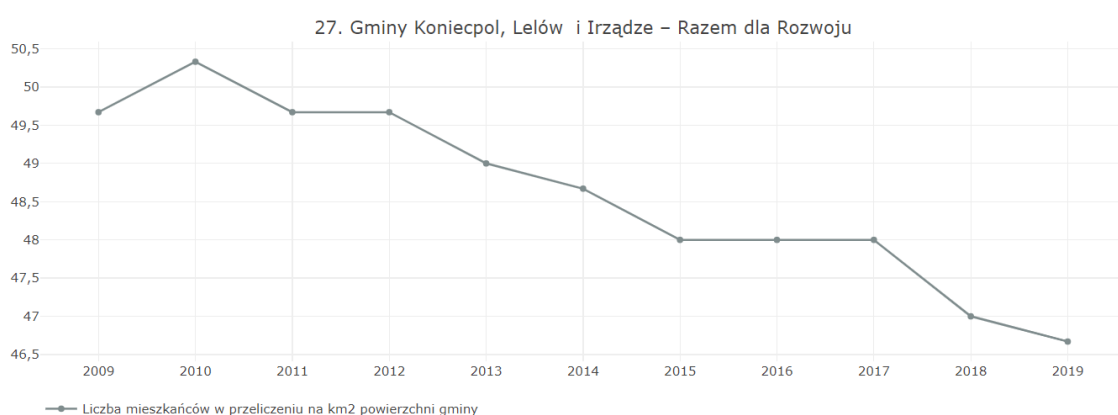
Rysunek 42 Liczba inwestycji realizowanych na podstawie WZ w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Źródło: MRL

Wysoka gęstość zaludnienia sprzyja efektywności dostarczania sieciowych usług publicznych. Na przestrzeni 10 lat zaobserwowano spadek liczby mieszkańców w przeliczeniu na km² powierzchni gminy, o ok. 3 osoby. Średnia gęstość zaludnienia dla partnerstwa wynosi 49 osób. Opinia mieszkańców badania ankietowego w aspekcie jakości i zakresu usług komunalnych jest niejednoznaczna. Tyle samo osób uznało ten aspekt zarówno za zaletę, jak i wadę gminy, jednak dane statystyczne oraz informacje na temat głównych problemów w zakresie infrastruktury publicznej, wskazują wyraźnie na niesatysfakcjonującą długość czynnej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Rysunek 43 Liczba mieszkańców w przeliczeniu na km² powierzchni gminy

Źródło: MRL

Tabela 32 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	25,2	25,2	25,2	26,9	33,0
Lelów	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Irządze	bd	bd	bd	bd	bd

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

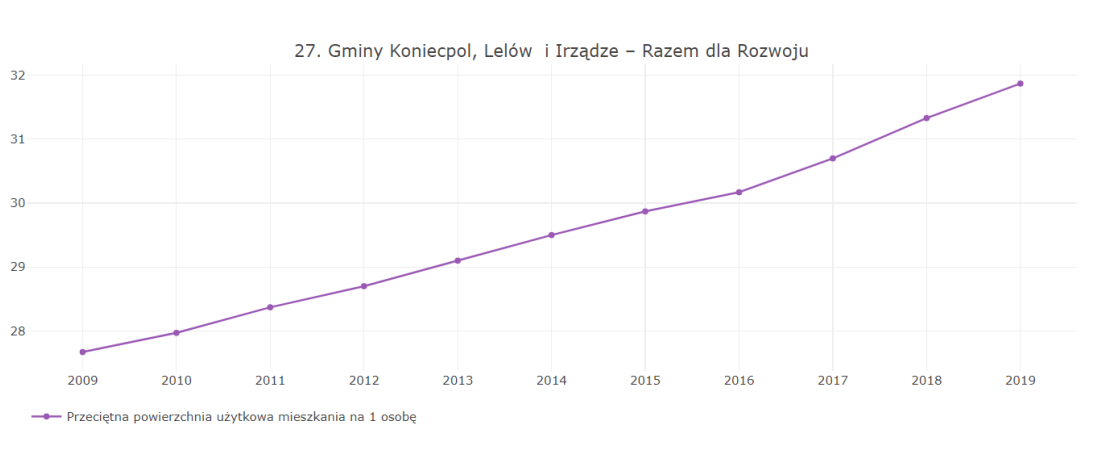
Tabela 33 Długość czynnej sieci wodociągowej

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	73,4	73,4	90,5	108,1	108,4
Lelów	102,6	104,3	106,2	106,2	106,2
Irządze	82,3	82,3	82,3	82,3	82,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Co ważne, wzrasta znacząca powierzchnia użytkowa mieszkań na 1 osobę. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosi 30m².

Rysunek 44 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę

Źródło: MRL

Transport

Partnerstwo uznaje się za obszar dobrze skomunikowany. Przez teren przebiegają szlaki komunikacji samochodowej i kolejowej o znaczeniu krajowym. Znajdują się tutaj 2 drogi krajowe i 3 wojewódzkie. Ich uzupełnieniem są drogi powiatowe o długości 153,7 km oraz gminne o długości 280,5 km. W centrum obszaru, w rejonie Lelowa przebiega droga krajowa nr 46 (DK 46 – Opole – Częstochowa – Szczekociny – Jędrzejów – Kielce), natomiast południową częścią Partnerstwa biegnie droga krajowa nr 78 (DK 78 – Rybnik – Gliwice – Tarnowskie Góry – Zawiercie – Kroczyce – Szczekociny – Nagłowice – Jędrzejów – Chmielnik). Przez teren partnerstwa przebiegają 3 drogi wojewódzkie: DW 789 (Siewierz – Myszków – Lelów), DW 794 (Koniecpol – Lelów – Pradła – Pilica – Wolbrom – Skąta – Kraków), nr 786 (Częstochowa – Św. Anna – Koniecpol – Włoszczowa – Łopuszno – Piekoszów – Kielce).

Komunikację drogową uzupełniają linie kolejowe przecinające obszar partnerstwa. Centralna Magistrala Kolejowa relacji Katowice-Radzice, linia kolejowa nr 61 relacji Kielce-Fosowskie i linia kolejowa nr 64 relacji Kozłów-Koniecpol.

Gmina Lelów położona jest przy drodze krajowej o orientacji wschód-zachód: Kielce–Szczekociny–Olsztyn–Częstochowa ze skrzyżowaniem w kierunku Włoszczowy, Koniecpola, Krakowa i Katowic, co stwarza warunki do dobrego wykorzystania transportu samochodowego. Siatka dróg gminnych i powiatowych jest dość dobrze rozbudowana. Drogi krajowe: DK 46 — Opole — Częstochowa — Szczekociny — Jędrzejów — Kielce. Drogi wojewódzkie: DW 789 — Siewierz — Myszków — Lelów, DW 794 — Pilica — Koniecpol. Drogi powiatowe: KDP S 1015 - Mzurów — Dąbrowno — Gawronna - do drogi 789, KDP S 1017 — od drogi 794 — Sokolniki — Dzibice Kroczyce, KDP S 1096 — Przyrów — Podlesie – Drochlin, KDP S 1098 — Julianka - Konstantynów – Podlesie, KDP S 1099 — Koniecpol Stary — Zagacie – Podlesie, KDP S 1101 — Konstantynów — Teodorów — Sokole Pole, KDP S 1102 — Konstantynów — Mełchów — do drogi 794, KDP S 1103 — od drogi 794 — Wąsosz — Aleksandrów — Gródek, KDP S 1104 - od drogi 46 — Biała Wielka — Gródek, KDP S 1105 — Nakło — do drogi 1106, KDP S 1106 – Gródek – Przyłek – Brzostek, KDP S 1114 — Lelów — Turzyn – Wygieźzów, KDP S 1115 — Nakło — Siedliska — Zawadka – Zawada. Gmina jest zarządcą 63 odcinków dróg publicznych gminnych o łącznej długości 114,265 km wraz z 46 obiektami mostowymi o łącznej długości 385,8 m.b. usytuowanymi w ciągu dróg gminnych o łącznej wartości 22 237 674,57 zł. Łączna wartość dróg i mostów będących we władaniu Gminy wyniosła na dzień 31 grudnia 2019 r. kwotę 34 629 514,91 zł. Wartość dróg wzrosła w porównaniu do 2018 roku na łączną kwotę 10 425 815,93 zł. Została przebudowana nawierzchnia dróg: w Podlesiu 248 993,50zł, w Lgocie Gawronnej 522 062,70 zł, w Turzynie – 37 435,67 zł oraz przebudowano most w Staromieściu – 2 009 893,38 zł. Przejęto drogi scaleniowe w Białej Wielkiej – o łącznej wartości 7 607 430,68 zł. Przez teren gminy przebiega Główna magistrala tranzytowa Warszawa – Katowice. Ma ona wyłącznie charakter tranzytowy i nie obsługuje gminy. Druga linia kolejowa Częstochowa — Koniecpol – Kielce na terenie gminy ma przystanek w Podlesiu.

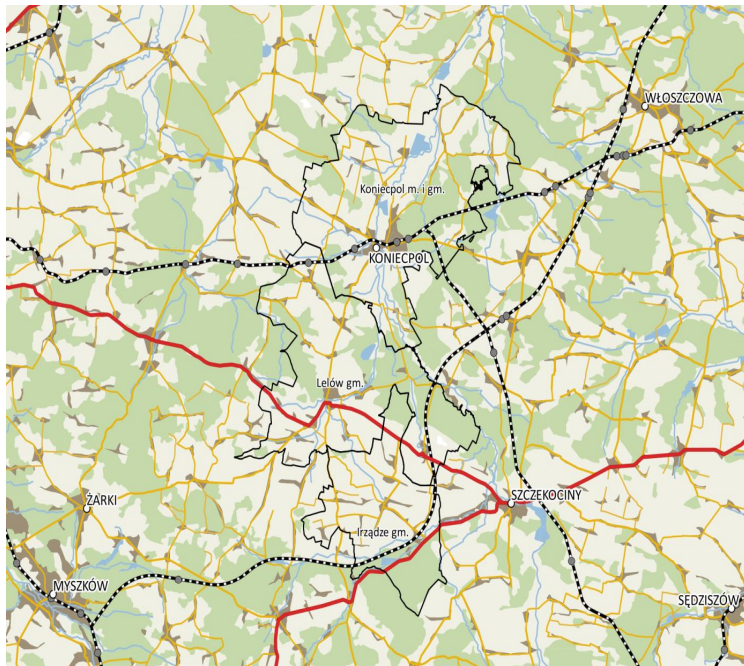
Przez obszar gminy Irządze przebiegają ważne szlaki komunikacyjne, w tym drogi krajowe Nr 78 – Częstochowa – Św. Anna – Koniecpol – Włoszczowa – Łopuszno – Ruda Strawczyńska – Kielce o długości 5,10 km i Nr 46 – Kłodzko – Nysa – Jaczowice – Opole – Lubliniec – Częstochowa – Szczekociny o długości 1,6 km a także droga wojewódzka nr 794 relacji Wolbrom-Koniecpol o długości 5,70 km. System komunikacyjny gminy uzupełnia sieć dróg powiatowych – 8 odcinków o łącznej długości 28, 867 km. Gmina posiada 61 odcinków dróg o łącznej długości 94,374 km. Gmina w 2019 roku zrealizowała dwie inwestycje polegające na przebudowie dróg gminnych nr DG 705045S na kwotę 754524,00 zł oraz DG 705014S na kwotę 799769,47 zł. Łączna kwota wydatków na inwestycje drogowe 1 554 293,47 w 2019

roku i jest wyższa w stosunku do roku 2018 gdzie wydatkowano 1 438 587, 13 zł. Na obszarze gminy Irządze wszystkie drogi gminne są przejezdne, utwardzone w dużej mierze o nawierzchni ulepszonej, ale o obniżonej nośności.

Przez teren przebiega CMK- Centralna Magistrala Kolejowa relacji prowadzi linia kolejowa Katowice – Zawiercie – Warszawa. Linia ta, nie obsługuje terenów gminy.

Układ sieci drogowej Gminy Koniecpol ma charakter promienisty, zbiegający się w mieście Koniecpol. Przez teren gminy nie przechodzi żadna droga krajowa, przebiega natomiast droga wojewódzkie nr 786 (Częstochowa – Św. Anna – Koniecpol – Włoszczowa – Łopuszno – Piekoszów – Kielce), nr 794 (Koniecpol – Lelów – Pradła – Pilica – Wolbrom – Skała – Kraków). Drogi te stanowią główny układ drogowy o charakterze regionalnym. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 13 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 79,908 km. Droga nr 08409 (Grodzisko – Radoszewnica – Okołówce – Koniecpol), nr 08411 (Raczkowice – Soborzyce – Łabędź), nr 08412 (Łabędź – Stanisławice – Radoszewnica), nr 08413 (Łabędź – Stary Koniecpol), nr 08415 (Dąbrowa Zielona – Borowce – Ludwinów), nr 08416 (Gościęcin – granica województwa – Oblasy – Kuźnica Grodziska), nr 08417 (Kuźnica Grodziska – Teodorów – Aleksandrów – Michałów), nr 08418 (Koniecpol – Załęże – Kuźnica Grodziska), nr 08419 (Kuźnica Grodziska – Żeliszewice – Bugaj), nr 08427 (Stary Koniecpol – Zagacie – Podlesie), nr 08431 (Wąsosz – Aleksandrów – Gródek), nr 08435 (Koniecpol – Płońskie – Kuczków), nr 08453 (Radoszewnica – Koniecpol). Na obszarze zlokalizowanych jest 20 odcinków dróg gminnych o łącznej długości 71,904 km. Na terenie gminy znajdują się także linie kolejowe, stanowiące duży potencjał gminy, nr 61 (Kielce – Fosowskie) oraz nr 64 (Kozłów – Koniecpol). Ruch kolejowy obsługiwany jest przez dwie stacje kolejowe: Koniecpol przy ul. Kolejowej i Koniecpol Magdasz przy ul. Wiejskiej.

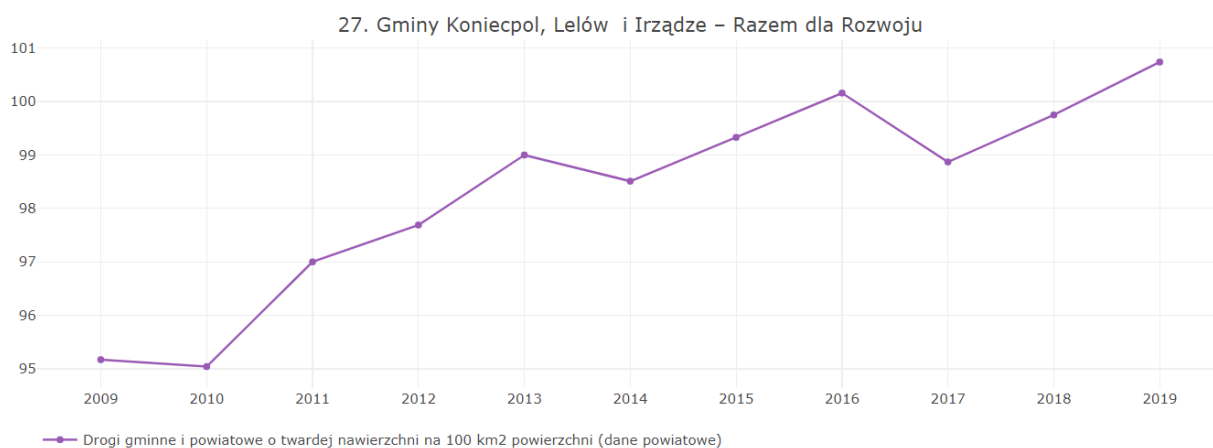
Mapa 4 Sieć dróg obszaru Partnerstwa

Źródło: mapa Google

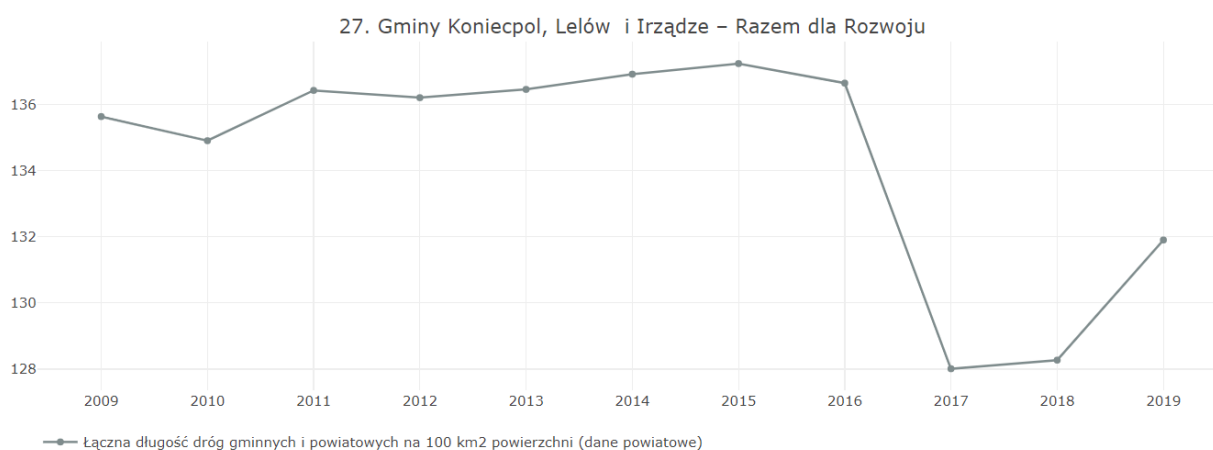
Dane dotyczące infrastruktury drogowej są zbierane wyłącznie na poziomie powiatowym. Z ich analizy wynika, iż na obszarze dwóch powiatów (częstochowskiego i zawierciańskiego) wzrosła długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km². Średnia długość wszystkich dróg gminnych i powiatowych wyniosła 134 na 100 km². Należy zaznaczyć, iż znacząco wzrósł udział dróg o ulepszonej powierzchni (o 12% od 2009 roku). W 2019 roku ich udział wynosił ponad 70%. Świadczy to o dobrym nasyceniu terenu, co przekłada się na dostępność komunikacyjną transportem samochodowym.

Rysunek 45 Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km2 (dane powiatowe)

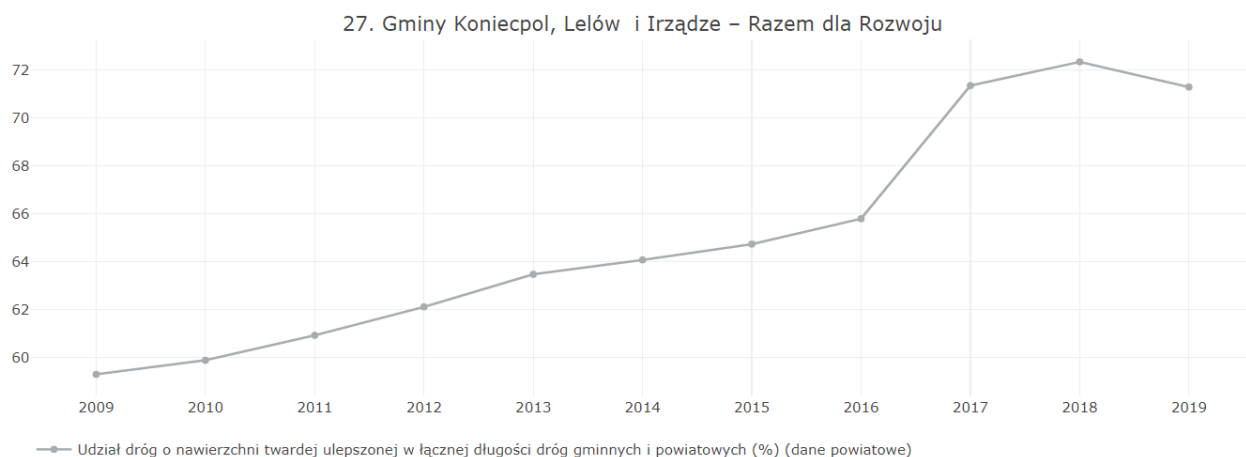
Źródło: MRL

Rysunek 46 łączna długość dróg gminnych i powiatowych na 100 km2 powierzchni (dane powiatowe)

Źródło: MRL

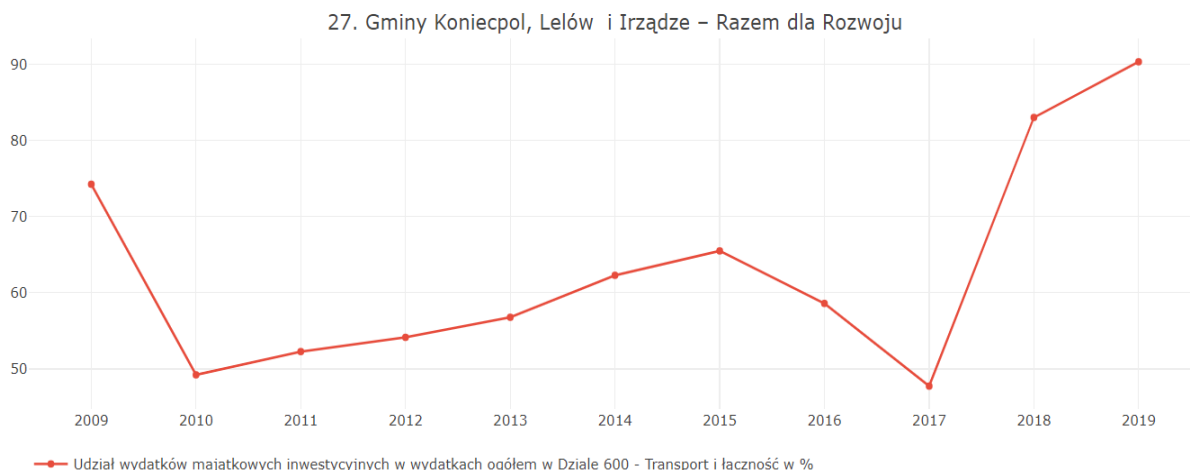
Rysunek 47 Udział dróg o nawierzchni twardej ulepszonej w łącznej długości dróg gminnych i powiatowych (dane powiatowe)

Źródło: MRL

W 2019 roku ponad 90% wydatków stanowiły wydatki majątkowe w budżecie gmin w dziale Transport i łączność.

Rysunek 48 Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Dziale Transport i łączność

Źródło: MRL

Na terenie partnerstwa słabo rozwinięta jest infrastruktura rowerowa. Przez wiele lat nie było w ogóle żadnych dróg dedykowanych rowerzystom. W gminie Koniecpol istnieje 67 tras rowerowych o średniej długości 37 km, również Gmina Lelów posiada 49 tras rowerowych o średniej długości 48 km. Żadna z tych gmin nie posiada ścieżek rowerowych o infrastrukturze dróg rowerowych. Dla wygody i bezpieczeństwa cyklistów powinna funkcjonować rozbudowana sieć dróg

rowerowych łączących poszczególne miejscowości. Infrastruktura rowerowa daje również alternatywę transportową mieszkańcom. Ponadto inwestycje w sieć dróg rowerowych pozwolą wzmocnić turystykę partnerstwa oraz staną się istotnym elementem promocji całego obszaru.

Gmina Koniecpol jest obsługiwana przez PKP i PKS na swoim terenie. Obszar gminy obsługiwany jest przez linie kolejową w kierunku Częstochowa, Kielce, Kraków, Kołobrzeg, Poznań, Lublin, Wrocław, Włoszczowa, Łódź Fabryczna. Najwięcej odjazdów odbywa się w kierunku Częstochowy. Można z tego wywnioskować że gmina jest dość dobrze skomunikowana w transporcie publicznym obsługiwanym przez PKP. Zbiorowa komunikacja samochodowa obsługuje gminę i ma charakter przelotowy. Miasto Koniecpol nie posiada zintegrowanego węzła przesiadkowego, nie posiada też linii transportu publicznego. Główne kierunki połączeń są do miejscowości Częstochowa, Katowice, Włoszczowa. Najczęstszym kierunkiem jest Częstochowa, gdzie busy odchodzą średnio co 2h. Jak wynika z analizy podstawową osią komunikacji międzygminnej jest relacja Koniecpol-Częstochowa, Częstochowa-Koniecpol, kolejnym Włoszczowa. Teren gminy obsługują również prywatni przewoźnicy. Gmina zapewnia transport dla dzieci, które dojeżdżają do szkół. Przystanki komunikacyjne znajdują się m.in. w miejscowościach Łysiny, Koniecpol, Rudniki Kolonia, Dąbrowa, Oblasy, Pękowiec, Teresów, Wąsosz, Załęże, Stary Koniecpol.

Istniejąca w gminie Irządze sieć komunikacyjna umożliwia dojazd do każdej miejscowości położonej na jej terenie. Komunikacja zbiorowa oparta jest głównie o sieć połączeń PKS. Przez teren przebiega CMK-Centralna Magistrała Kolejowa relacji prowadzi linia kolejowa Katowice – Zawiercie – Warszawa. Linia ta, nie obsługuje terenów gminy. Samochodowy transport zbiorowy obsługuje mieszkańców m.in. w kierunkach: Szczekociny, Zawiercie, Częstochowa. Gmina zapewnia autobus szkolny dla dzieci. Przystanki komunikacyjne znajdują się w miejscowościach: Witów, Wygiełzów, Irządze, Zawada Pilicka, Wilków, Bodziejowice, Mikołajewice, Sadowie, Woźniki. Wydaje się że gmina ma zbyt słabą komunikację publiczną. Istniejąca w gminie sieć komunikacyjna umożliwia dojazd do każdej miejscowości położonej na jej terenie. Komunikacja zbiorowa oparta jest głównie o sieć połączeń PKS.

Samochodowy transport zbiorowy obsługuje mieszkańców gminy Lelów m.in. w kierunkach: Szczekociny, Częstochowa, Radomsko, Kraków, Myszków, Zawiercie, Katowice. Przystanki komunikacyjne znajdują się m.in. w miejscowościach Lelów, Drochlin, Lgota Błotna, Lgota Gawronna, Nakło, Podlesie, Staromieście, Ślężany, Biała Wielka, Celiny, Konstantynów, Zbyszycze, Pośłoda, Paulinów, Turzyn, Mełchów. Gmina Lelów obsługiwana jest również przez linie kolejową Częstochowa – Koniecpol – Kielce z przystankiem w Podlesiu.

Gminy partnerskie są dobrze skomunikowane. Według danych statystycznych w gminie Koniecpol są 63 przystanki autobusowe, najmniej jest ich w gminie Lelów – 15 przystanków. Komunikacja publiczna wymaga ulepszenia rozkładów jazdy, remontów przystanków, większego i częstszego transportu prywatnych firm przewozowych, odpowiedniej logistyki transportu zbiorowego oraz cen biletów.

Tabela 34 Czynne przystanki autobusowe

Gmina	2018	2019
Koniecpol	61	63
Lelów	15	15
Irządze	34	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

2.2 Analiza wskaźnikowa pogłębiona dla obszaru partnerstwa

2.2.1. Sytuacja demograficzna

W demografii polskiego społeczeństwa obecnie obserwuje się zgodność z ogólnosiwiatową tendencją do starzenia się społeczeństw. Literatura przedmiotu i liczne dane statystyczne wskazują dwie charakterystyczne cechy tego procesu. Pierwszą jest jego nieuchronność wynikająca z relatywnego wzrostu odsetka seniorów przy jednoczesnym zmniejszaniu się skłonności do wydawania potomstwa. Ponadto coraz częściej jako istotna wskazywana jest rola starzenia się społeczeństwa jako świadectwa „dojrzałości” demograficznej przy jednoczesnym akcentowaniu potencjału gospodarczego i związanego z nim spadku umieralności. Podobne tendencje oddziałują na sytuację demograficzną obszaru partnerstwa.

W 2019 roku obszar partnerstwa zamieszkiwało blisko 17 tysięcy ludności, z czego ponad połowa (55,9%) stanowiła ludność gminy Koniecpol. Mimo, iż w województwie śląskim od 1995 roku zaobserwowano wzrost liczby ludności o około 23 tysiące, to na obszarze partnerstwa liczba ludności systematycznie spadała. Największy spadek ludności odnotowano w gminie Koniecpol (o 1654 osoby), zaś najmniejszy w gminie Irządze (o 579).

Również, w ostatnim dwudziestoleciu na stałym poziomie utrzymuje się gęstość zaludnienia. W 2019 r. gęstość zaludnienia w gminie Koniecpol wyniosła 64 os./km². W pozostały analizowanych gminach, które mają charakter wiejski, gęstość

zaludnienia oscylowała na poziomie 37-39 os./km², przy czym najmniejsza wartość występowała w gminie Irządze. W porównaniu do poziomu zurbanizowania województwa śląskiego (366 os./km²), są to bardzo niewielkie wartości świadczące o nieznacznym poziomie urbanizacji na obszarze partnerstwa.

Tabela 35 Gęstość zaludnienia na km2

Gmina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	72	71	71	70	70	70	69	70	69	68	68	67	66	66	66	65	64
Lelów	43	44	43	42	42	42	41	41	41	41	40	40	40	40	40	39	39
Irządze	40	40	40	41	40	39	39	40	39	40	39	39	38	38	38	37	37

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Analiza zmiany liczby ludności w gminach partnerstwa wskazuje jednoznacznie na zjawisko depopulacji, które jest widoczne w całym województwie śląskim. Obserwuje się ujemne wartości zmiany liczby ludności. W odniesieniu do całego województwa śląskiego, gminy partnerstwa zostały zaliczone do obszarów, których odsetek zmian ludności w ostatnich latach jest najwyższy. Co ciekawe, w latach 2015-2016 w Lelowie nastąpił niewielki wzrost liczby ludności na poziomie 2,6 na 1000 mieszkańców. Jednakże, w 2018 r. nastąpił gwałtowny spadek liczby ludności. W 2019 r. w porównaniu do roku wcześniejszego, największy spadek ludności zaobserwowano w gminie Irządze (-11,0), zaś najmniejszy w gminie Koniecpol (-9,7). Są to duże wartości w porównaniu do całego województwa śląskiego, w przypadku którego wartość wyniosła – 3,2.

Tabela 36 Zmiana ludności na 1000 mieszkańców

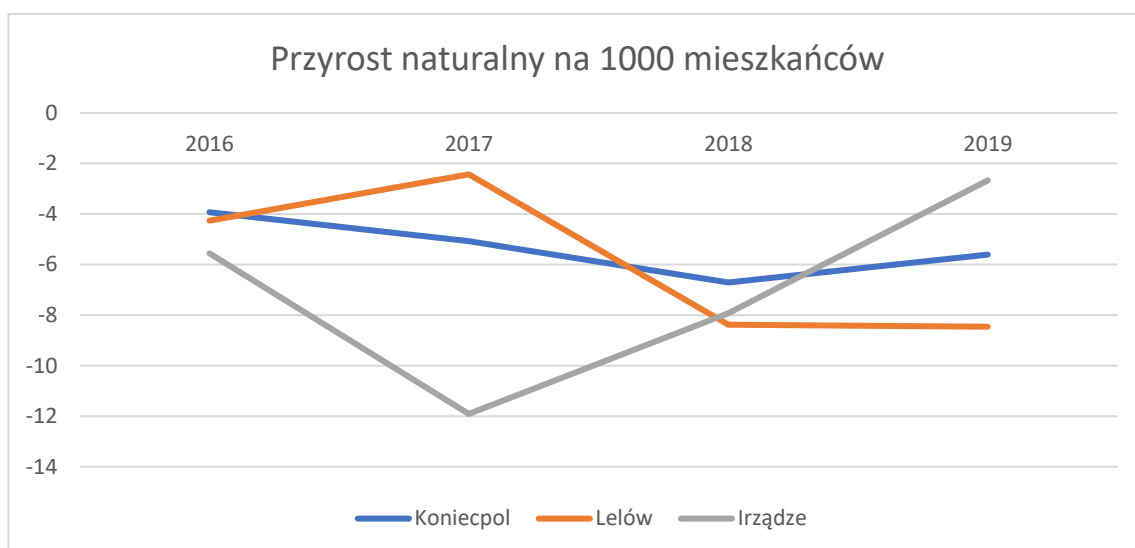
Gmina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	-11,3	-4,5	-7,7	-11,5	-1,6	1,3	-9,8	6,8	-9,1	-12,1	-10,1	-6,2	-9,8	-5,1	-8,8	-10,9	-9,7
Lelów	-9,3	3,2	-4,2	-8,2	-5,8	-2,5	-9,7	-7,1	-2,0	-9,7	-4,8	-4,6	-7,5	2,6	-2,4	-11,6	-9,9
Irządze	-2,4	-13,1	-3,1	-8,9	-15,2	-21,7	-7,2	11,9	-3,6	2,5	-7,8	-14,4	-5,5	-11,0	-13,7	-12,8	-11,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Niekorzystne tendencje demograficzne na obszarze partnerstwa są potęgowane przez złe wyniki w zakresie ruchu naturalnego ludności. W latach 2016-2019 obserwuje się ujemny przyrost naturalny na terenie partnerskich gmin. Oznacza to,

iż liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Największe wahania wśród analizowanych gmin można zaobserwować w roku 2017, gdzie w gminie Irządze współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców wyniósł aż -12 i był najwyższy, podczas gdy w przypadku gminy Lelów był on najniższy. Od 2017 roku można zauważyć tendencję wzrostową współczynnika dla gminy Irządze oraz tendencję spadkową dla gminy Lelów. W odniesieniu do gminy Koniecpol różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów utrzymuje się na stałym, niskim poziomie. Dla województwa śląskiego obserwuje się niewielkie ujemne wartości przyrostu naturalnego. W 2019 roku wyniósł on -2,49. Najlepsze wartości odnotowano w gminie Irządze, najgorsze zaś w gminie Lelów.

Wykres 6 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców (BDL)³

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Wyludnianie obszarów gmin, znajduje również potwierdzenie w odplywie migracyjnym ludności. Nie odnotowano migracji zagranicznych. Jednakże, ogólne saldo migracji w latach 2015-2019 jest ujemne. Najwyższe, ujemne wartości salda migracji obserwuje się w gminie Koniecpol – w 2019, aż -51 osób. Jedynie, w Lelowie w roku 2016 oraz 2019 wskaźnik był dodatni, ale na bardzo niskim poziomie. Na obszarze partnerstwa współczynnik salda migracji na 1000 mieszkańców utrzymuje się od 2003 roku na zbliżonym poziomie. W 2019 roku najwyższe saldo migracji odnotowano w gminie Koniecpol (-5,4), zaś w Lelowie najniższe i miało ono wartość dodatnią (2,9), co znaczy, iż napływ ludności był

³ Ze względu na braki danych, prezentacja wskaźnika odnosi się wyłącznie dla lat 2016-2019.

większy w tym roku niż odpływ. Współczynnik salda migracji na 1000 mieszkańców dla województwa śląskiego w 2019 roku wyniósł -1,0.

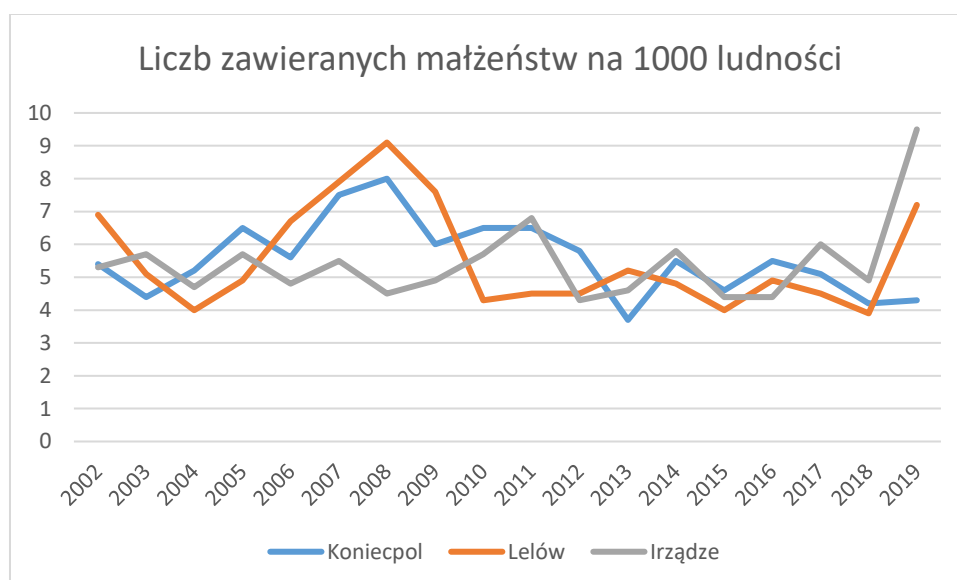
Tabela 37 Saldo migracji na 1000 mieszkańców

Gmina	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	-5,6	-2,0	-2,8	-5,1	-2,2	-1,2	-2,8	-4,7	-5,6	-5,5	-5,1	-1,3	bd	-2,9	-4,6	-6,1	-5,4
Lelów	1,1	1,5	-1,7	-1,5	1,0	-0,8	-2,1	4,1	5,5	3,8	2,0	-2,4	bd	1,6	-1,4	-2,0	2,9
Irządze	0,7	-4,7	-3,1	0,7	1,0	-6,3	-2,9	0,7	-2,1	2,1	-4,6	-9,4	bd	-6,3	-1,5	-2,6	-3,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Analiza danych statystycznych w latach 2002-2019 w zakresie liczby zawieranych małżeństw na 1000 ludności wskazuje na spadek zawieranych małżeństw w gminie Koniecpol, a wzrost w gminie Lelów i Irządze, co może stanowić odzwierciedlenie tradycyjnego modelu rodziny. Są to wartości wyższe od wartości zarejestrowanych dla województwa śląskiego. Zwłaszcza gwałtowny wzrost liczby zawieranych małżeństw nastąpił w roku 2019. Najwyższą liczbę zawieranych małżeństw na 1000 ludności odnotowano w gminie Irządze (9,5), a najniższą w gminie Koniecpol (4,3). W województwie śląskim wartość ta znajdowała się na stałym poziomie i w 2019 roku wyniosła 4,7. Jednakże, tym samym, nieznacznie rośnie liczba rozwodów (dane powiatowe).

Wykres 7 Liczba zawieranych małżeństw na 1000 ludności(BDL)

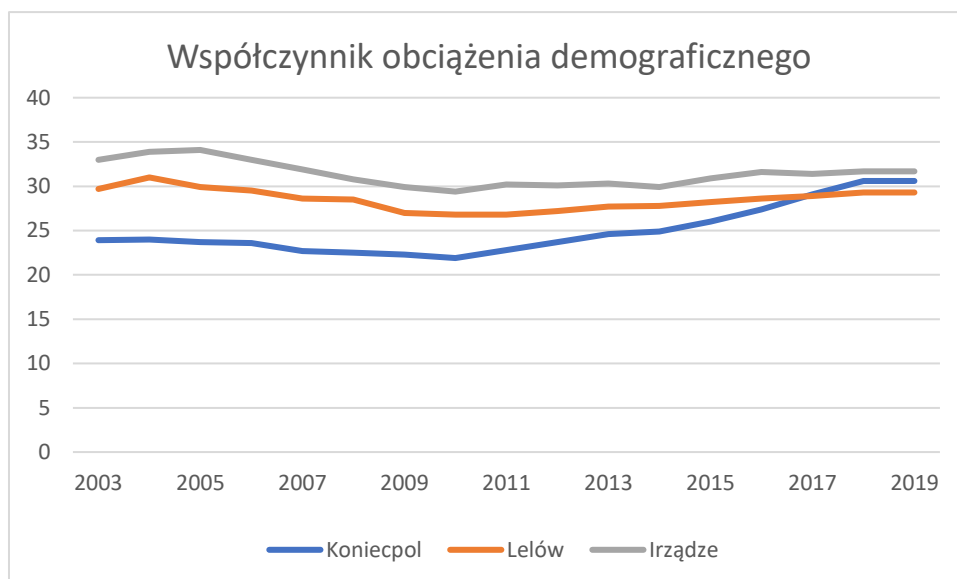
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Struktura wieku ludności odzwierciedla ogólne tendencje krajowe i światowe. Czynniki udziału poszczególnych grup ludności (w wieku produkcyjnym, przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) w szczególny sposób odzwierciedla potencjał demograficzny, ale również gospodarczy obszaru. Im mniej osób młodych, zdolnych do pracy i więcej osób starszych, tym niższy potencjał rozwojowy w zakresie demograficznym i gospodarczym.

Analiza struktury wieku ludności obszaru partnerstwa wskazuje na tendencje starzenia się społeczeństw. Na obszarze partnerstwa, jak i w całym województwie śląskim sukcesywnie spada liczba osób w wieku produkcyjnym na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym. W 2019 roku odsetek osób w wieku produkcyjnym oscyluje na poziomie 61%, zaś w wieku poprodukcyjnym – 25%. Na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia we wszystkich gminach zauważalny jest wzrost odsetka osób w wieku 65+, a największy w gminie Koniecpol i Irządze na poziomie 21% w 2019 roku (t. 1/5 ludności regionu). Wartość ta jest wyższa od wartości odnotowanej w województwie śląskim (19,2%). Może to wskazywać na wydłużający się okres starości i długość trwania życia. Grupa seniorów jest silnie sfeminizowana. Obserwuje się wysoką wartość współczynnika feminizacji w tej grupie wiekowej. W 2019 roku w gminie Lelów na 100 mężczyzn przypadało aż 187 kobiet, w gminie Koniecpol – 184 kobiet, a w gminie Irządze – 173 kobiety. Należy zaznaczyć, iż są to wartości znacznie przekraczające dane zaobserwowane dla województwa śląskiego.

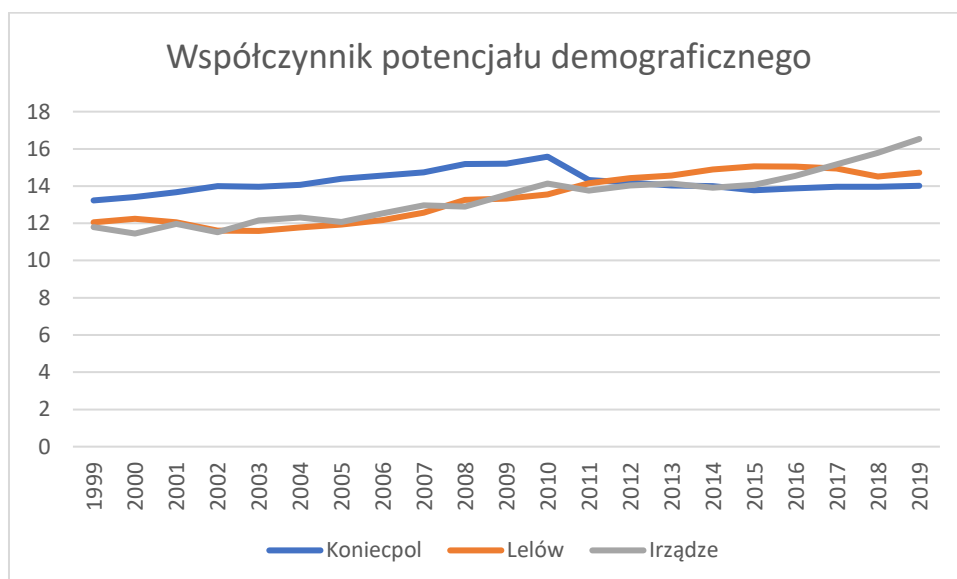
Systematycznie wzrasta poziom obciążenia demograficznego (odsetek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym). W 2019 roku na obszarze partnerstwa jego wartość oscyluje na poziomie 30,0%. Najwyższą wartość odnotowano w gminie Irządze (31,7%), a najmniejszą w gminie Lelów (29,3%). Są to wartości przekraczające poziom dla województwa śląskiego (27,7%). Znaczącym wskaźnikiem dla określenia potencjału gospodarczego w zakresie siły roboczej jest współczynnik potencjału demograficznego (odsetek ludności 25-34 lata), a ten od 1999 roku znacząco wzrósł. W gminie Irządze zaobserwowano największy wzrost odsetka osób w wieku najbardziej aktywnym zawodowo (o ok. 5%), najmniejszy wzrost – w gminie Koniecpol (o ok.1%).

Wykres 8 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (BDL)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 9 Współczynnik potencjału demograficznego (odsetek ludności 25-34 lata)/SAS/

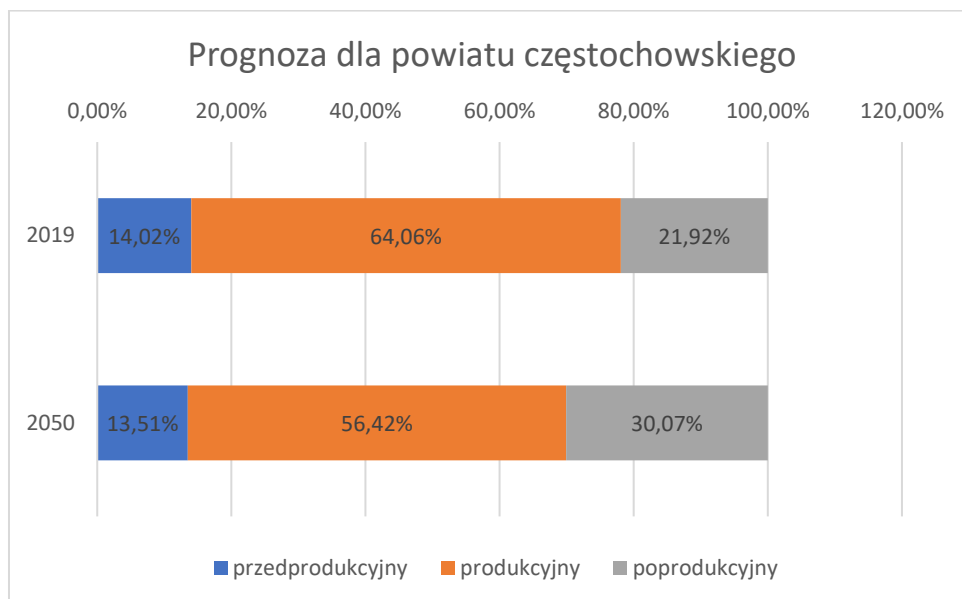

Źródło: opracowanie własne na podstawie SAS

Prognozowane zmiany demograficzne nie są korzystne dla obszaru partnerstwa. Ze względu na dostępność, analizie poddano dane dla powiatu częstochowskiego i zawierciańskiego. Szybka zmiana w kierunku starzenia się społeczeństwa oznacza duże wymagania społeczne, wzrost w obszarze silver economy oraz sukcesywne generowanie nowych miejsc pracy. Prognozy wskazują na znaczny ubytek ludności do roku 2050, w powiecie częstochowskim liczba ludności zmniejszy się o 5%,

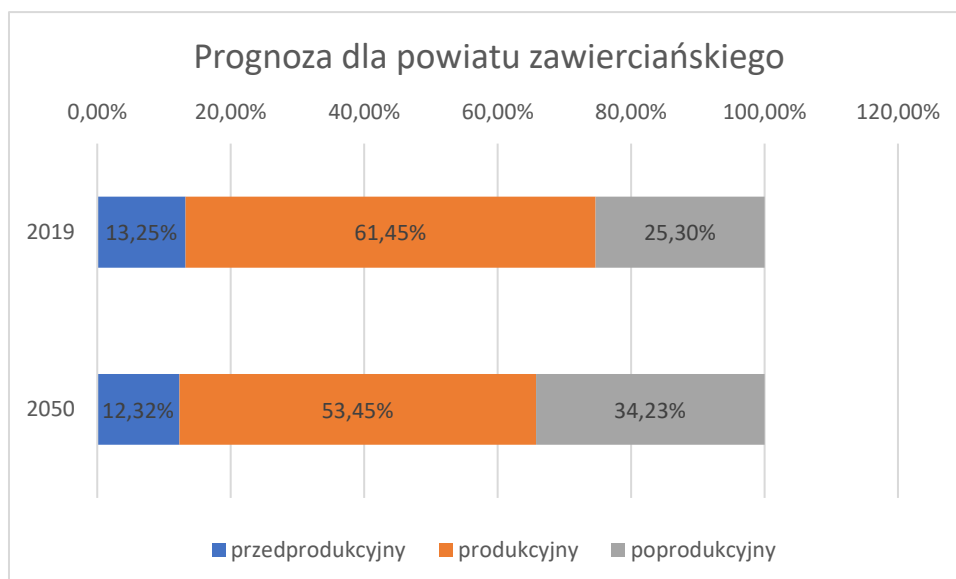
natomiast w powiecie zawierciańskim zmiana ta jest na poziomie aż 20%. Pogłębiona analiza danych wskazuje na spadek liczby ludności w obu powiatach w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Dane te są zbliżone do tych określonych dla województwa śląskiego. W 2050 roku odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w województwie śląskim wyniesie 30,5%. Skutkuje to koniecznością zapewnienia odpowiednich usług zdrowotnych, rozwoju silver economy, ale i podjęcia działań aktywizujących. Głównym wyzwaniem będzie przeciwdziałanie tendencjom depopulacyjnym związanym zarówno z ujemnym przyrostem naturalnym, jak i ujemnym saldem migracji.

Wykres 10 Prognoza dla powiatu częstochowskiego (BDL)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 11 Prognoza dla powiatu zawierciańskiego (BDL)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

2.2.2 Popyt na usługi (publiczne i rynkowe) oraz infrastrukturę techniczną i społeczną w kontekście zmian demograficznych

Analiza zapotrzebowania na usługi publiczne oraz infrastrukturę techniczną i społeczną w kontekście zmian demograficznych została dokonana na podstawie danych statystycznych, badań ankietowych (mieszkańców i młodzieży – raporty z badań w załączeniu do opracowania) oraz matrycy bilansu usług – zagregowane wyniki w tabeli poniżej.

Tabela 38 Zagregowane wyniki matrycy bilansu usług

Rodzaj usługi	Koniecpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
Usługi bankowe i finansowe (pożyczki, kredyty, doradztwo)	90,00%	10,00% Częstochowa, Włoszczowa	90,00%	10,00% Koniecpol	70,00%	20,00% Lelów 10,00% Katowice
Zakupy na targowiskach	80,00%	20,00% Lelów	80,00%	10,00% Koniecpol 10,00% Żarki	10,00%	80,00% Lelów 10,00% Żarki
Zakupy w sieciach handlowych, większych sklepach, hurtowniach	40,00%	60,00% Częstochowa, Katowice, Łódź, Włoszczowa	0,00%	50,00% Koniecpol 50,00% Częstochowa, Katowice	10,00%	40,00% Lelów 50,00% Zawiercie
Zakupy podstawowe artykuły gosp.	85,00%	15,00% Włoszczowa, Częstochowa	90,00%	5,00% Koniecpol 5,00% Szczekociny	60,00%	30,00% Lelów 10,00% Szczekociny

Rodzaj usługi	Konięcpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
dom. i żywność						
Zakupy artykułów przemysłowych, odzieży, AGD	60,00%	40,00% Częstochowa, Włoszczowa	30,00%	20,00% Konięcpol 50,00% Częstochowa, Katowice	20,00%	50,00% Lelów 30,00% Szczekociny
Usługi budowlane, remontowe	85,00%	15,00% Kłomnice, Blachownia, Włoszczowa, Częstochowa	80,00%	5,00% Konięcpol 15,00% wszystkie okoliczne gminy	20,00%	50,00% Lelów 30,00% Szczekociny
Usługi serwisowe, naprawcze, informatyczne	70,00%	30,00% Częstochowa, Włoszczowa	10,00%	5,00% Konięcpol 85,00% Częstochowa, Katowice	10,00%	20,00% Lelów 70,00% Zawiercie
Usługi rolnicze i obsługi (dla) rolnictwa	100,00%	-	95,00%	5,00% Irządze	60,00%	20,00% Lelów 20,00% Kroczyce

Rodzaj usługi	Koniecpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
Edukacja podstawowa dzieci i opieka nad dzieckiem (przedszkole, żłobek)	98,00%	2,00% Dąbrowa Zielona	100,00%	-	90,00%	2,00% Lelów 8,00% Katowice
Edukacja: licea, technika, szkoły branżowe i zawodowe	80,00%	20,00% Częstochowa, Włoszczowa, inne	0,00%	20,00% Koniecpol 80,00% Szczekociny, Częstochowa, Kraków, Włoszczowa, Myszków	0,00%	2,00% Koniecpol 98,00% Zawiercie, Częstochowa, Szczekociny, Sosnowiec, Kraków, Żarnowiec, Pilica, Myszków
Edukacja w szkołach wyższych	0,00%	100,00% Częstochowa, Łódź, Kielce, Katowice, Kraków i inne ośrodki	0,00%	100,00% uczelnie wyższe w całym kraju	0,00%	100,00% Częstochowa, Katowice, Sosnowiec, Kraków, Warszawa,

Rodzaj usługi	Koniecpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
		akademickie				Gliwice, Wrocław
Dokształcanie się, edukacja własna, kursy, szkolenia	20,00%	80,00% Częstochowa i inne ośrodki szkoleniowe	0,00%	100,00% obszar całego kraju	5,00%	5,00% Koniecpol 90,00% woj..Śląskie
Doradztwo i pośrednictwo zawodowe, poszukiwanie pracy	100,00%	-	0,00%	95,00% Koniecpol 5,00% Częstochowa	10,00%	30,00% Lelów, Koniecpol 60,00% woj..Śląskie
Usługi otoczenia i wsparcia biznesu oraz przedsiębiorczości (księgowe, doradcze szkoleniowe)	20,00%	80,00% Częstochowa, Katowice, Włoszczowa	10,00%	10,00% Koniecpol 80,00% Częstochowa, Katowice	20,00%	20,00% Lelów, Koniecpol 60,00% Szczekociny, Zawiercie, Katowice

Rodzaj usługi	Konięcpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
Usługi i doradztwo prawne (adwokat, notariusz z komornik, radca)	20,00%	80,00% Częstochowa	0,00%	100,00% Myszków, Częstochowa, Szczekociny	30,00%	10,00% Lelów, Konięcpol 60,00% woj. Śląskie
Podstawowe opieka zdrowotna (przychodnia, lekarz, pielęgniarka, dentysta, apteka)	100,00%	-	50,00%	10,00% Konięcpol 40,00% Janów, Olsztyn, Częstochowa	80,00%	10,00% Lelów 10,00% Zawiercie
Usługi lekarza specjalisty oraz specjalistyczne zabiegi oraz szpitale	10,00%	90,00% Włoszczowa, Kielce, Częstochowa, Katowice	0,00%	100,00% Częstochowa, Katowice, Myszków	5,00%	5,00% Lelów 90,00% Zawiercie, Katowice
Usługi rehabilitacyjno-	80,00%	20,00% Częstochowa	10,00%	90,00% Częstochowa,	20,00%	5,00% Lelów 75,00%

Rodzaj usługi	Konięcpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
opiekuńcze nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi				Katowice		Szczekociny, Zawiercie, Katowice
Usługi typu "beauty" (fryzjer, kosmetyczka, solarium, spa)	80,00%	20,00% Częstochowa, Przyrów, Włoszczowa	30,00%	10,00% Konięcpol 60,00% Częstochowa, Zawiercie	30,00%	30,00% Lelów 40,00% Zawiercie, Katowice, Żarki, Myszków
Usługi gastronomiczne restauracje, sale bankietowe, catering itp	20,00%	80,00% Włoszczowa, Częstochowa, Dąbrowa Zielona, Secemin	0,00%	100,00% Żarki, Szczekociny, Częstochowa	20,00%	5,00% Lelów, Konięcpol 75,00% Szczekociny, Zawiercie, Katowice, Lubachowy, Niegowa, Żarki

Rodzaj usługi	Koniecpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
Usługi i imprezy kultury popularnej i rozrywki	80,00%	20,00% Częstochowa	70,00%	30,00% Częstochwa, Katowice	20,00%	20,00% Lelów 60,00% Myszków, Zawiercie, Sosnowiec, Katowice, Częstochowa
Usługi z zakresu kultury wysokiej: teatr, koncert, wystawy	0,00%	100,00% Częstochowa, Kraków, Katowice	0,00%	100,00% Częstochowa, Katowice	1,00%	1,00% Lelów 98,00% Katowice, Zawiercie, Sosnowiec, Częstochowa
Imprezy i wydarzenia sportowe, mecze, zawody, itp.	80,00%	20,00% Częstochowa	80,00%	20,00% Katowice, Częstochowa	5,00%	10,00% Lelów 85,00% Częstochowa, Katowice, Sosnowiec, Kraków, Warszawa, Gliwice, Wrocław,

Rodzaj usługi	Koniecpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
						Zawiercie
Wydarzenia o charakterze pop-kultury	10,00%	90,00% Częstochowa, Katowice, Radomsko, Włoszczowa	0,00%	100,00% cała Polska	1,00%	1,00% Lelów 98,00% Katowice, Częstochowa, Kraków, Warszawa
Uprawiania sportu i rekreacji indywidualnej	100,00%	-	100,00%	-	30,00%	10,00% Lelów 60,00% Zawiercie, Sosnowiec, Częstochowa
Komunikacja autobusowa	30,00%	70,00% Częstochowa	30,00%	70,00% Częstochowa, Katowice,	20,00%	20,00% Lelów 60,00% Zawiercie, Szczekociny, Częstochowa, Katowice
Komunikacja kolejowa	90,00%	10,00% Częstochowa	5,00%	5,00% Koniecpol 90,00% Myszków,	0,00%	5,00% Koniecpol 95,00% Zawiercie,

Rodzaj usługi	Koniecpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
				Częstochowa, Katowice		Częstochowa, Myszków
Zaopatrzenie w wodę	80,00%	20,00% indywidualne studnie	100,00%	-	100,00%	-
Odbiór i oczyszczalnie ścieków - kanalizacja	45,00%	-	100,00%	-	50,00%	10,00% Lelów, Koniecpol 40,00% Szczekociny, Kroczyce, Zawiercie
Zaopatrzenie w ciepło	20,00%	80,00% indywidualne kotłownie	0,00%	-	80,00%	10,00% Lelów, Koniecpol 10,00% Szczekociny, Kroczyce, Zawiercie
Sieć gazowa	0,00%	-	0,00%	-	10,00%	10,00% Lelów 80,00% woj.Śląskie

Rodzaj usługi	Konięcpol		Lelów		Irządze	
	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na ww. obszarze	w jakim % realizowana jest usługa na innym obszarze
Odbiór odpadów	100,00%	-	100,00%	-	100,00%	-
Inne	-	-	usługi Dziennego Domu Opieki Senior+ 100%	-	-	-

Źródło: opracowanie własne

Gmina Koniecpol oraz Irządze w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Województwa Śląskiego 2030 zostały wskazane jako obszary, na których występuje kumulacja niekorzystnych zjawisk i czynników zagrażających ich trwałą marginalizacją.

Gmina Lelów, znajdująca się w bezpośrednim sąsiedztwie wyżej wymienionych jednostek, na podstawie przeprowadzonych badań, również ma problemy w realizacji w pełni swoich funkcji społeczno-gospodarczych. Należy zwrócić uwagę, że zarówno Koniecpol, jak i Lelów są usytuowane w bliskiej lokalizacji z ośrodkiem miejskim Częstochowa, który koncentruje większość usług edukacyjnych, zdrowotnych, gospodarczych, kulturalnych. A zatem kumuluje wszystkie funkcje pozarolnicze. Natomiast, mieszkańcy gminy Irządze najczęściej korzystają z infrastruktury Koniecpola i Lelowa. Do słabych stron obszaru partnerstwa ankietowani zaliczyli infrastrukturę usługową: edukacyjną, społeczną, zdrowotną i komunikacyjną. Ankietowani, potrzeby te, zaspakajają najczęściej poza obszarem partnerstwa, przy czym do przemieszczania się wykorzystują głównie prywatny samochód. Uważają bowiem, że infrastruktura transportu zbiorowego ich zdaniem jest niewystarczająca. Gmina/obszar partnerstwa, w której mieszkają ankietowani zaspokaja jedynie ich podstawowe potrzeby. Respondenci na obszarze partnerstwa korzystają najczęściej z usług bankowych, budowlanych, rolniczych, podstawowej opieki zdrowotnej, kosmetyczno-fryzjerskich. W swoich gminach mieszkańcy zaopatrują się w produkty głównie na targowiskach oraz w małych sklepach. Do większych galerii wybierają się poza obszar partnerstwa. Natomiast, potrzeby wyższego rzędu, są przede wszystkim zaspokajane poza miejscem zamieszkania, w dużych miastach. Na terenie partnerstwa brakuje w znaczącym stopniu usług opieki zdrowotnej specjalistycznej, rehabilitacyjnej, usług edukacji ponadpodstawowej i wyższej, a także doradztwa zawodowego, dokształcania, podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Na terenie partnerstwa brakuje również usług prawnych, usług wsparcia i otoczenia biznesu. Usługi z zakresu kultury wysokiej, takie jak teatry, koncerty, wystawy, również są zaspakajane w większości poza obszarem partnerstwa.

Usługi edukacyjne: Wszystkie gminy z obszaru partnerstwa wysoko, prawie w 100% zapewniają mieszkańcom edukację podstawową i opiekę nad małym dzieckiem (przedszkola, żłobki). Edukacja ponadpodstawowa (licea, technika, szkoły branżowe i zawodowe) jest realizowana tylko w gminie Koniecpol, na poziomie 80%. Mieszkańcy pozostałych gmin, głównie osoby młode muszą dojeżdżać do szkół ulokowanych albo w Koniecpolu albo w większych miastach jak Częstochowa, Kraków. Na terenie obszaru partnerstwa nie występuje żadna uczelnia wyższa. Na bardzo niskim poziomie gminy oferują mieszkańcom usługi dokształcania, kursów i szkoleń. Powyższe wnioski pokrywają się z uzyskanymi odpowiedziami z

przeprowadzonego badania ankietowego z mieszkańcami. Większość młodzieży kształci się w szkołach ponadpodstawowych w miejscowościach poza obszarem partnerstwa. Doradztwo i pośrednictwo zawodowe, poszukiwanie pracy, ale również doksztalanie, podnoszenie kwalifikacji odbywa się również na terenie poza obszarem partnerstwa. Można zatem stwierdzić, iż na obszarze partnerstwa istnieje znaczne zapotrzebowanie na usługi edukacyjne.

Usługi opiekuńczo-zdrowotne: Usługi te są niezwykle istotne w kwestii starzenia się społeczeństw. Podstawowa opieka zdrowotna (przychodnie, lekarz, pielęgniarka, dentysta, apteka) jest w najwyższym stopniu realizowana przez wszystkie gminy. O ile, podstawowa opieka zdrowotna jest zaspakajana na zadawalającym poziomie na terenie partnerstwa, to opieka specjalistyczna jest w większości realizowana przez większe miejskie ośrodki. Jest to ogólnopolski trend, w małych gminach brak specjalistów i specjalistycznej opieki zdrowotnej. Niezwykle istotna dla osób starszych i niepełnosprawnych jest usługa rehabilitacyjno-opiekuńcza, która w zadawalający sposób jest realizowana jedynie w gminie Koniecpol. Mieszkańcy tych gmin są zmuszeni do szukania pomocy medycznej np. w Koniecpolu, Częstochowie, Zawierciu, Krakowie. Wnioski te również pokrywają się z uzyskanymi danymi z badania ankietowego z mieszkańcami. Obszar partnerstwa realizuje wyłącznie (tak samo jak w przypadku edukacji), tylko podstawową opiekę medyczną. Ta specjalistyczna jest realizowana poza obszarem diagnozowanych gmin.

Usługi senioralne: Niezwykle istotnym elementem w silver economy jest nie tylko zapewnienie seniorom usług opiekuńczo-zdrowotnych, ale również rekreacyjnych w celu zagospodarowania osobom starszym wolnego czasu. W realizowaniu działań na rzecz wspierania i aktywizacji osób starszych bardzo istotną rolę pełnią instytucje świadczące usługi z różnych obszarów. Wszystkie powyższe funkcje pełni Dom Seniora w gminie Lelów zamieszkały przez około 100 mieszkańców. Seniorzy z terenu gminy Lelów mają możliwość uczestnictwa również w ofercie przygotowanej przez Dzienny Dom „Senior+”. W gminie Koniecpol działa Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku oferujące uczestnikom wiele form edukacyjnych. Dodatkowo, w gminie Koniecpol działa Miejska Rada Seniorów powołana 29 stycznia 2015 r. Rada jest organem o charakterze doradczo-opiniującym Burmistrza w sprawach dotyczących ludzi starszych. Głównymi założeniami jej działania jest integracja i wspieranie środowiska senioralnego, współpraca z władzami gminy Koniecpol przy rozstrzyganiu o istotnych oczekiwaniach i potrzebach osób starszych oraz propagowanie wśród nich oferty kulturalnej, rekreacyjnej i edukacyjnej. Władze gminy oferują także nieaktywnym zawodowo mieszkańcom 60+ uczestnictwo w Klubie Senior+. Na funkcjonowanie placówki pozyskano środki z Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020. Celem głównym projektu, polegającego na utworzeniu Klubu Senior+ w Koniecpolu, jest aktywizacja

społeczna, integracja, włączanie społeczne osób starszych do społeczności lokalnej oraz organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego. W gminie Irządze nie odnotowano żadnych form pomocy prospołecznej dla seniorów. Raport „Wsparcie seniorów w gminach województwa śląskiego” zwraca uwagę na formy i działania sprzyjające rozwojowi lokalnej polityki senioralnej w województwie śląskim. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż w województwie śląskim niewiele jest działań wspierających osoby starsze, takich jak Rad Seniorów, czy wyspecjalizowanych komórek do obsługi seniorów. Najliczniejszymi instytucjami, z których mogą skorzystać seniorzy na terenie województwa śląskiego, są niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz samodzielne zakłady opieki zdrowotnej, co ma istotny wpływ na realizowanie działań w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia w województwie. Jednakże należy zaznaczyć, iż mieszkańcy z obszaru partnerstwa z takich specjalistycznych usług mogą jedynie korzystać poza terenem partnerstwa. Innym dość rozpowszechnionym rodzajem instytucji są kluby seniora, uniwersytety trzeciego wieku i inne stowarzyszenia aktywizujące i organizujące czas wolny seniorów. Należy podkreślić, iż z takim zinstytucjonalizowanymi formami mamy do czynienia na terenie partnerstwa.

2.2.3. Potencjał społeczny i ekonomiczny społeczności na terenie partnerstwa, potencjał ekonomiczny podmiotów prawnych, potencjał partnerów

Aktywność społeczna mieszkańców sprowadzana jest głównie do uczestnictwa w różnych organizacjach pozarządowych współtworzących jeden z najważniejszych fundamentów sektora społecznego. 35% organizacji pozarządowych w Polsce to podmioty działające tylko lokalnie. Członkowie są bardziej zainteresowani na rozwiązywaniu lokalnych problemów. Tego typu organizacje, o wyłącznie lokalnej skali działania, spotykamy zarówno w środowisku wiejskim, jak i miejskim. Tendencja do powstawania coraz większej ilości tego rodzaju organizacji może świadczyć o coraz większej aktywności i świadomości społeczeństwa.

Na obszarze partnerstwa działa wiele organizacji, głównie Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczych Straży Pożarnych i stowarzyszeń. Świadczy to o znaczącym potencjale społecznym i gotowości mieszkańców do zaangażowania się w sprawy publiczne. Dane w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wskazują na stały wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Koniecpol i Lelów, w której odnotowuje się ich najwięcej (kolejno: 3,51; 4,56). Nieco spadła, natomiast, liczba organizacji w gminie Irządze. W 2019 r. liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych dla województwa śląskiego oscylowała na poziomie 2,85 na 1000 mieszkańców. Wartość ta została przekroczona w gminie Koniecpol i Lelów. Według stanu obecnego, na obszarze partnerstwa funkcjonuje 77 organizacji społecznych, w

tym najwięcej stowarzyszeń (22). W większości są to stowarzyszenia, których celem jest współpraca na rzecz społeczności lokalnej. Niewiele mniej jest Ochotniczych Straży Pożarnych (21) oraz Kół Gospodyń Wiejskich (20). Są to bardzo rozpowszechnione i popularne formy organizacji społecznych występujących na obszarach wiejskich. Pełnią one funkcje głównie propagowania kultury lokalnej, wzmacniania tożsamości lokalnej i budowania więzi społecznych.

Tabela 39 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	2,67	3,20	3,23	3,37	3,51
Lelów	4,06	4,25	4,26	4,52	4,56
Irządze	3,30	3,33	3,38	2,66	2,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Rodzaj organizacji społecznych na terenie partnerstwa

Tabela 40 Rodzaj organizacji społecznych na terenie partnerstwa

Rodzaj organizacji	Koniecpol	Lelów	Irządze	Razem
Fundacje	- Fundacja Źródło Nadziei	- Fundacja Nakielska	brak	2
Stowarzyszenia	- Stowarzyszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Koniecpolu - Stowarzyszenie „Kuźnia Przyszłości” Rudniki - Stowarzyszenie „Nasza Szkoła Łysiny” - Stowarzyszenie Przyjaciele Szkoły" w	- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Lelów - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Podlesie „Pod Strzechą” - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Ślężany „Bliżej Siebie” - Stowarzyszenie	- Koło aktywnych Kobiet w Kobietach Siła - Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne w Kluczach	22

	<p>Konieczpolu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Radoszewnica "Pod Wiatrakami" - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Konieczpolu "EUREKA" - Stowarzyszenie "Okółowianki" - Stowarzyszenie Senior w Konieczpolu - Stowarzyszenie „Spieszmy się kochać” - Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych - Stowarzyszenie Rozwoju Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Rudnikach - Stowarzyszenie „Razem Łatwiej” - Stowarzyszenie Konieczpolskie Amazonki - Stowarzyszenie Rozwoju Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Rudnikach 	<p>na rzecz rozwoju wsi Drochlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stowarzyszenie „Pod Bocianem” - Stowarzyszenie „Zbyczyce” 		
OSP	- OSP Konieczpol I	- Ochotnicza Straż Pożarna w Białej	- Ochotnicza Straż pożarna	26

	<ul style="list-style-type: none"> - OSP Koniecpol II - OSP Łysiny - OSP Okołówce - OSP Radoszewnica - OSP Luborcza - OSP Stanisławice - OSP Załęże - OSP Kuźnica Grodziska - OSP Stary Koniecpol 	<ul style="list-style-type: none"> Wielkiej - Ochotnicza Straż Pożarna w Drochlinie - Ochotnicza Straż Pożarna w Lelowie I - Ochotnicza Straż Pożarna Lelów II Zbyczyce - Ochotnicza Straż Pożarna w Lgocie Błotnej - Ochotnicza Straż Pożarna w Nakle - Ochotnicza Straż Pożarna w Podlesiu - Ochotnicza Straż Pożarna w Staromieściu 	<ul style="list-style-type: none"> Zawada Pilicka - Ochotnicza Straż pożarna Witów - Ochotnicza Straż pożarna Bodziejowice - Ochotnicza Straż pożarna Irządze - Ochotnicza Straż pożarna Sadowie - Ochotnicza Straż pożarna Mikołajewice - Ochotnicza Straż pożarna Wilgoszcza - Ochotnicza Straż pożarna Wilków 	
KGW	<ul style="list-style-type: none"> - Koło Gospodyń Wiejskich w Starym Koniecpolu "Kalina" - Koło Gospodyń Wiejskich w Rudnikach "Rudniczanki" - Koło Gospodyń Wiejskich „Kuźnica Grodziska” - Koło Gospodyń Wiejskich „Kuźnica Grodziska” 	<ul style="list-style-type: none"> - Koło Gospodyń Wiejskich w Nakle "JARZĘBINKI" - Koło Gospodyń Wiejskich w Skrajniwie "Stokrotki" - Koło Gospodyń Wiejskich w Podlesiu "Podlesianki" - Koło Gospodyń Wiejskich w Mełchowie 	<ul style="list-style-type: none"> - Koło Gospodyń Wiejskich w Wilkowie „Wilkowianki" - Koło Gospodyń Wiejskich w Wilgoszczy - Koło Gospodyń Wiejskich w Bodziejowicach - Koło Gospodyń Wiejskich w Sadowiu - Koło Gospodyń 	20

		<ul style="list-style-type: none"> - Koło Gospodyń Wiejskich Lgota Błotna - Koło Gospodyń Wiejskich w Ślęzanach "Z KLASĄ" 	<ul style="list-style-type: none"> Wiejskich Wygieźzów - Koło Gospodyń Wiejskich „Witowianki" w Witowie - Koło Gospodyń Wiejskich w Irządzach - Koło Gospodyń Wiejskich w Zawadzie Pilickiej „Zawada i Zawadka łączą Pokolenia" - Koło Gospodyń Wiejskich Zawadka - Koło Gospodyń Wiejskich w Mikołajewicach „Mikołajki" 	
Inne	<ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ludowy Klub Sportowy "PILICA" Koniecpol, - Klub Sportowy „Dragon”, Ponik - Klubu SENIOR + - Towarzystwo Przyjaciół Koniecpola - Towarzystwo Sportowe Koniecpol - Ludowy Klub Sportowy „Lotnik” - Gminny Klub Sportowy „Unia” 	<ul style="list-style-type: none"> - Lelowskie Towarzystwo Historyczno-Kulturalne im. Walentego Zwierkowskiego - Ludowy Klub Sportowy „Lelovia” w Lelowie - Orkiestra Dęta OSP Nakło 	<ul style="list-style-type: none"> - Klub Iks Zieloni Żark 	12

	Rudniki - Gminny Klub Sportowy „Unia”			
Razem	32	24	21	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie

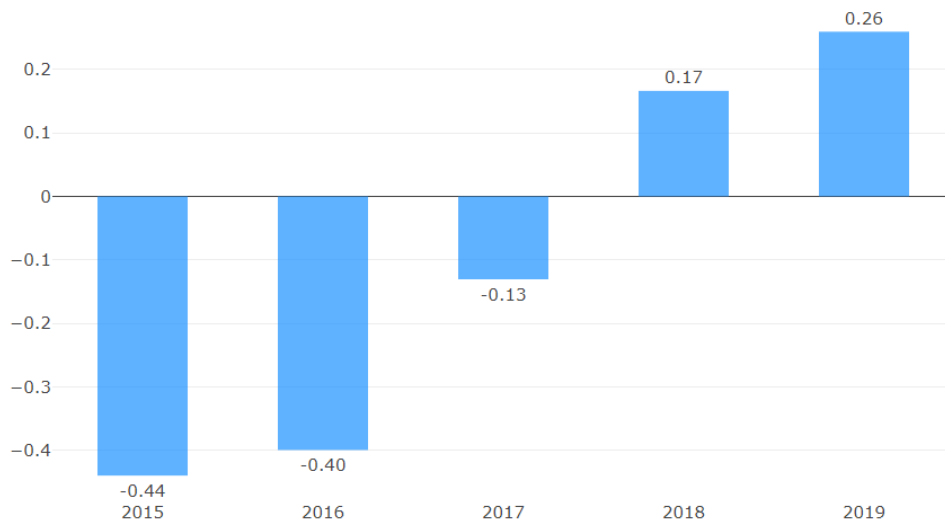
Aktywność i rozwój organizacji pozarządowych w dużej mierze zależą od działań i wsparcia samorządu gmin. Aktywizacja mieszkańców poprzez działalność stowarzyszeń sprzyjała rozwojowi gmin, które zyskały cennego partnera do rozwiązywania problemów społecznych i gospodarczych na swoim terenie. Współprace gmin z organizacjami pozarządowymi reguluje uchwalany corocznie w gminach „Roczny Program Współpracy Gmin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Celem głównym programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców i gmin oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa. Formami współpracy są:

- realizacja zadań publicznych Miasta i Gminy określonych w ustawach, w zakresie odpowiadającym jej zadaniom własnym,
- konsultowanie projektów aktów prawa miejscowego na etapie ich tworzenia,
- określanie potrzeb społecznych i sposobu ich zaspokajania,
- podwyższanie efektywności działań kierowanych do mieszkańców Gminy.

Na kształtowanie się sytuacji finansowej gmin partnerstwa ma wpływ wiele czynników. Na poziom wskaźnika syntetycznego dotyczącego stanu finansów lokalnych mają wpływ relacje odnoszące się do wysokości i struktury dochodów i wydatków, dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, etc. Analiza wartości wskaźnika dostarcza informacji o poprawie sytuacji finansów lokalnych gmin partnerstwa od 2018 roku. Na tle grupy porównawczej, najlepsza sytuacja finansowa prezentuje się w gminie Koniecpol. Gmina osiąga wartości powyżej średniej w grupie porównawczej oraz występuje pozytywna dynamika zmian. Sytuacja finansowa w gminie Irządze jest gorsza od średniej w grupie porównawczej, ale sukcesywnie zmniejsza swój dystans względem grupy porównawczej. Natomiast, sytuacja w gminie Lelów jest lepsza od średniej, ale pod względem dynamiki zmian znacząco się oddala od pozostałych gmin.

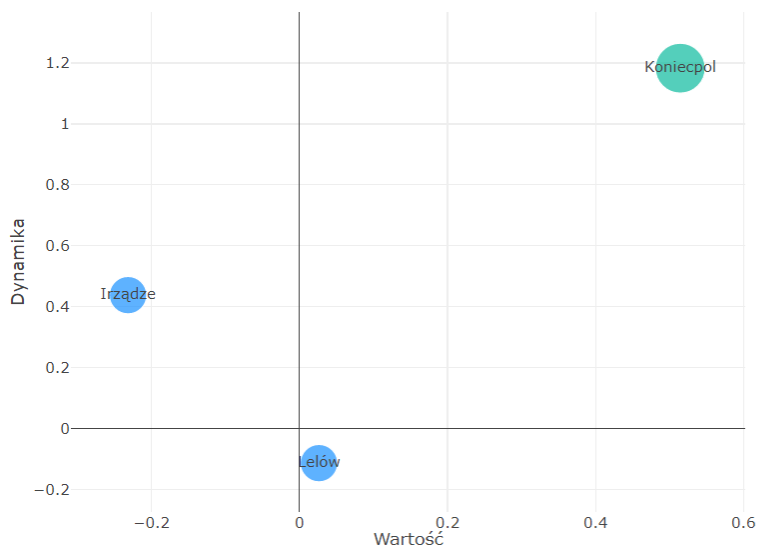
Wskaźnik syntetyczny partnerstwa „Stan finansów lokalnych”(MRL)

Rysunek 49 Wskaźnik syntetyczny partnerstwa „Stan finansów lokalnych”(MRL)

Źródło: MRL

Rysunek 50 Dynamika zmian „Stan finansów lokalnych”(MRL)

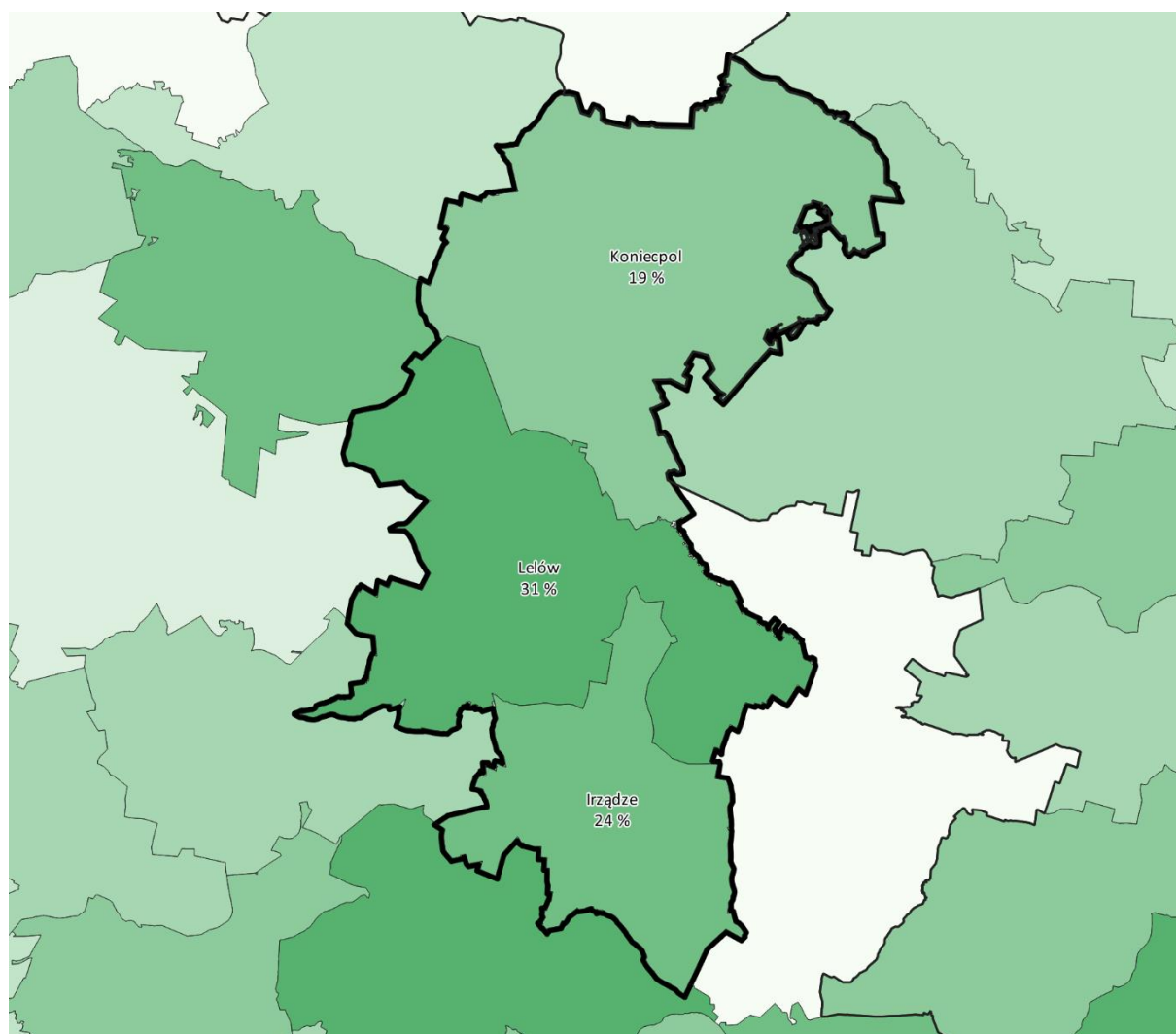

Źródło: MRL

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat obserwuje się wzrost dochodów gmin. Największe tempo wzrostu dochodów odnotowano w gminie Koniecpol. W latach 2015-2019 dochody gminy wzrosły o 77%. W gminie Lelów odnotowano najmniejszy procentowy wzrost dochodów na poziomie 46%. Dochody budżetu gmin w 2019 r. wyniosły kolejno: Koniecpol – 46 008 mln zł, Lelów – 27 822 mln zł, Irządze – 15 224 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca najwyższe dochody w 2019 r. osiągnęła

gmina Irządze z powodu najmniejszej liczby ludności, a najmniejsza gmina Konięcpol. Wśród ogółu wydatków, 31% stanowiły wydatki majątkowe w gminie Lelów. Najmniejszy udział wydatków majątkowych występuje w gminie Konięcpol (19%).

Rysunek 51 Wydatki majątkowe gmin

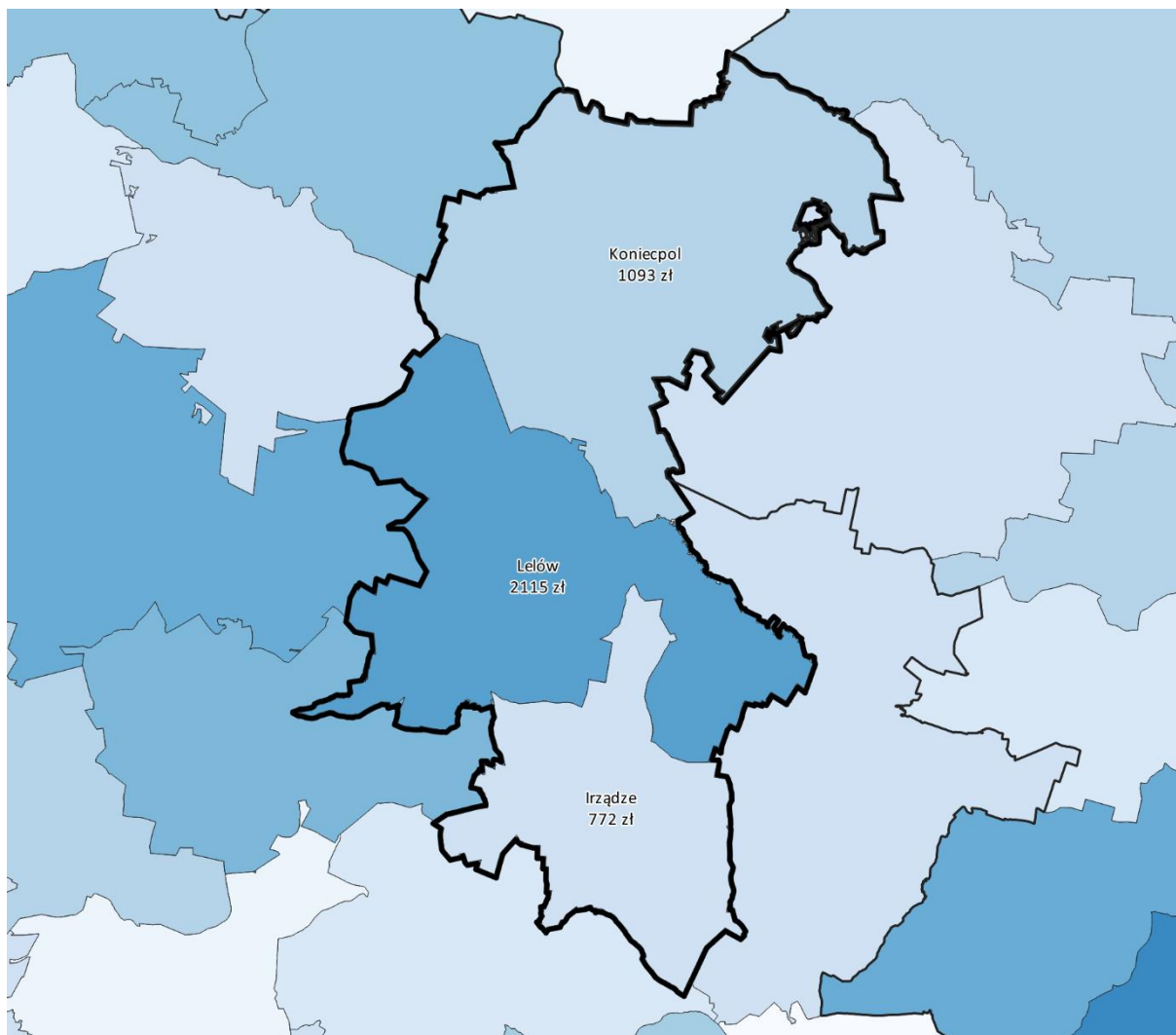
Źródło: Związek Miast Polskich

Jednocześnie ze wzrostem dochodów gmin wzrastają ich wydatki. Największy wzrost wydatków, w latach 2015-2019, zaobserwowano w gminie Konięcpol (94%), najmniejszy zaś – w gminie Lelów (42%). Dług na 1 mieszkańca najwyższy jest w gminie Lelów (ponad 2 tys. zł). Najmniejszy zaś, w gminie Irządze, ponad 700 zł na 1 mieszkańca. Analiza spłaty długu jest nierównomierna na przestrzeni lat 2010-2019.

Należy jednak zaznaczyć, iż różnica pomiędzy latami wyniosła zaledwie około 60 tys. zł. Najwyższa spłata długu wystąpiła w 2011 roku i wyniosła ponad 8 mln zł.

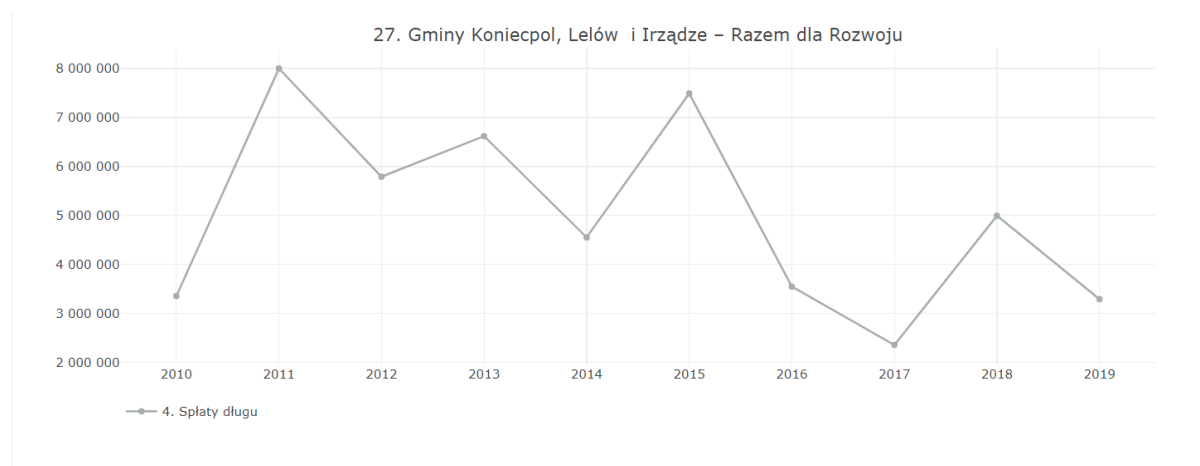
Dług na 1 mieszkańca

Rysunek 52 Dług na 1 mieszkańca

Źródło: Związek Miast Polskich

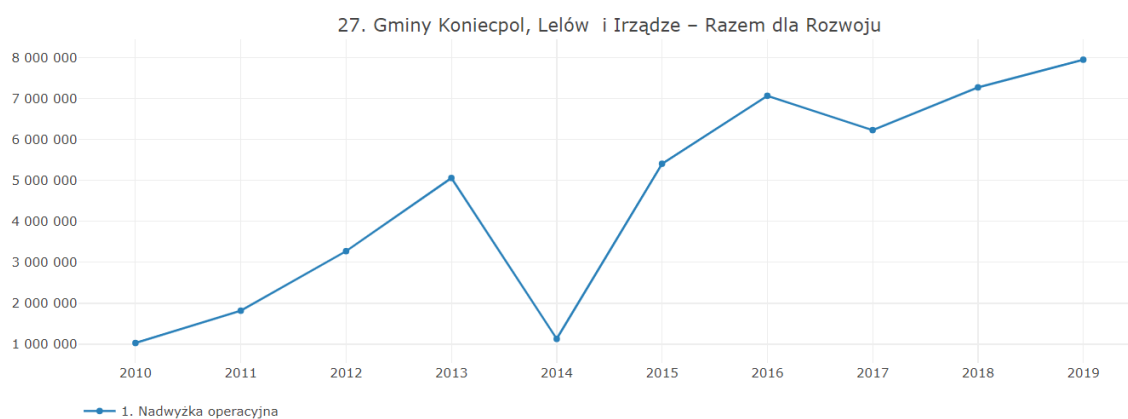
Rysunek 53 Spłaty długu(MRL)

Źródło: MRL

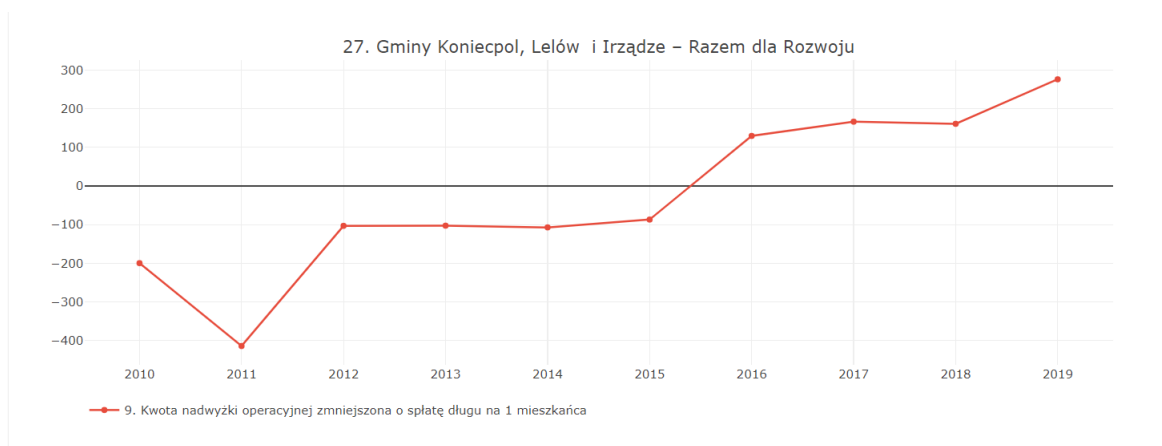
Pozytywne zmiany w zakresie sytuacji finansowej, można zaobserwować w zakresie wartości nadwyżki operacyjnej, która przyjęła wartości dodatnie w latach 2010-2019. Ujemna wartość wskaźnika nadwyżki operacyjnej netto w latach 2010-2015 może świadczyć o potencjalnej utracie zdolności do finansowania spłaty aktualnego zadłużenia. Najwyższa ujemna wartość wskaźnika wystąpiła w 2014 roku – 414 zł na 1 mieszkańca. Od 2016 roku wartość wskaźnika wrastała, w 2019 r. przyjęła wartość 276 zł na 1 mieszkańca. Im wyższa wartość wskaźnika od 2016 r., tym więcej może być przeznaczony na wydatki majątkowe.

Rysunek 54 Nadwyżka operacyjna(MRL)

Źródło: MRL

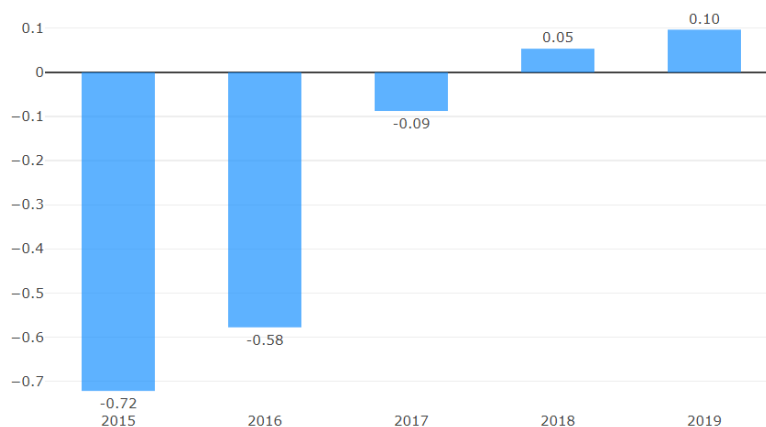
Rysunek 55 Nadwyżka operacyjna netto

Źródło: MRL

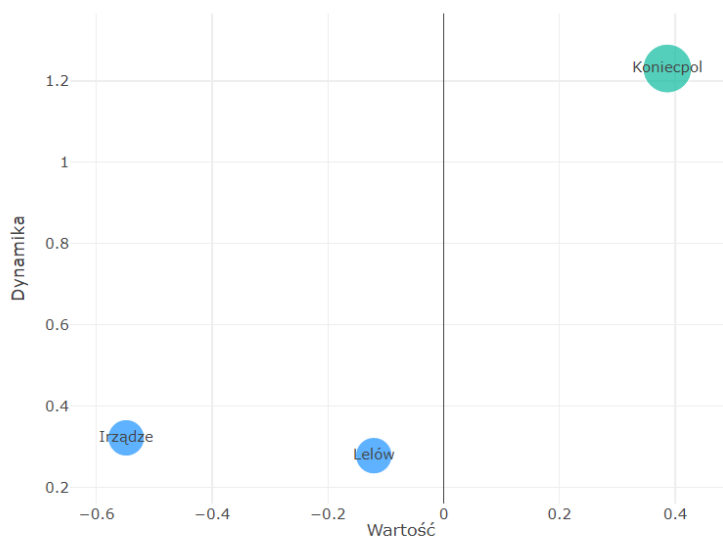
Od 2018 roku obserwuje się dodatnią wartość syntetycznego wskaźnika w zakresie równoważenia elementów budżetu. Pod względem płynności finansowej, najlepsza sytuacja na tle grupy porównawczej występuje w gminie Konięcpol. W gminie Lelów i Irządze sytuacja jest gorsza niż średnia w grupie porównawczej, ale na przestrzeni lat dysproporcja maleje.

Rysunek 56 Wskaźnik syntetyczny „Zrównoważenie elementów budżetu” (MRL)

Źródło: MRL

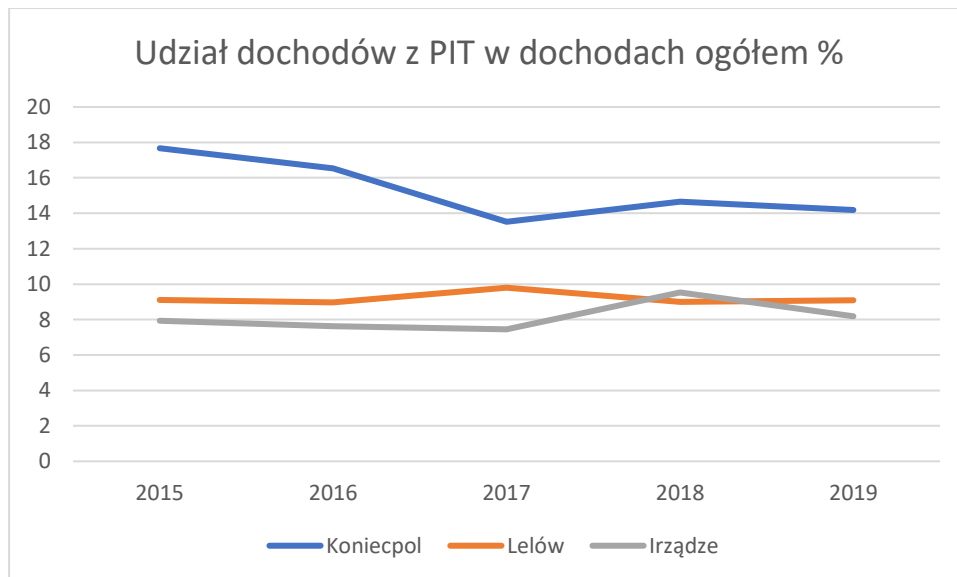
Rysunek 57 Dynamika zmian „Zrównoważenie elementów budżetu”(MRL)

Źródło: MRL

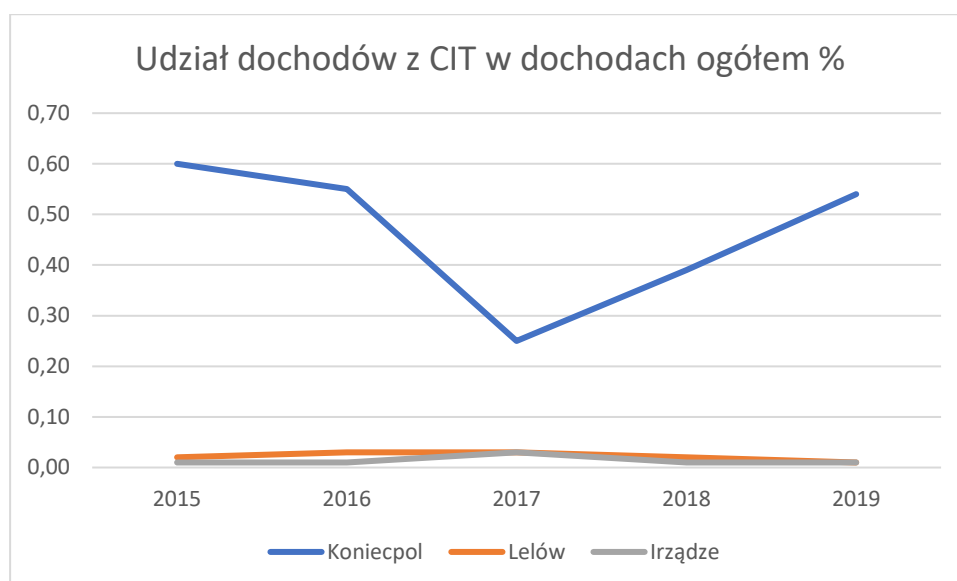
Największy udział dochodów z PIT w 2019 r. odnotowano w Gminie Koniecpol. Jednak na przestrzeni ostatnich lat udział ten widocznie malał. Niekorzystnie wygląda również sytuacja odnośnie dochodów pochodzących od osób prawnych (CIT). Żadna z gmin nie osiągnęła 1% pułapu.

Wykres 12 Udział dochodów z PIT w dochodach ogółem (SAS)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SAS

Wykres 13 Udział dochodów z CIT w dochodach ogółem (SAS)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SAS

Od 2015 r. rośnie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto mieszkańców obszaru partnerstwa. W 2019 r. średnie wynagrodzenie na 1 mieszkańca oscylowało na poziomie 3922,86 zł – 4368,35 zł. Najmniej zarabiają mieszkańcy gminy Koniecpol, najwięcej zaś mieszkańcy gminy Irządze. Mimo, iż rośnie miesięczne wynagrodzenie mieszkańców, to nadal jest ono poniżej średniej krajowej (4918,17 zł dla 2019 roku). Jednakże, należy zwrócić uwagę, iż średnia zarobków w 2019 roku w województwie śląskim znacznie przekroczyła średnią krajową. Przeciętne wynagrodzenie pracownika w województwie śląskim w 2019 roku wyniosło 5129,67 zł. W porównaniu do tej kwoty, mieszkańcy obszaru partnerstwa osiągają niesatysfakcjonujący poziom zarobków, co potwierdzają również wyniki badania ankietowego.

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego z mieszkańcami, młodzieżą, a także eksperckie opinie potwierdzają słabą koniunkturę rynku pracy na obszarze partnerstwa. Prawie wszyscy respondenci uznali oferty pracy oraz rynek pracy za słabą stronę, deficyt gminy. Żaden z badanych nie uznał tego wymiaru za atut gminy. Równie wysoki odsetek osób ocenił poziom zarobków jako niski i niewystarczający. Takie czynniki natomiast, jak oferty pracy, wysokość zarobków, czy warunki do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, jak również możliwość dalszej nauki, zniechęcają młodych ludzi do pozostania w gminie.

Według danych GUS na terenie partnerstwa w 2019 roku działalność gospodarczą prowadziło 1 186 podmiotów. Przeważająca większość, bo aż 1 143 to podmioty z sektora prywatnego, pozostałe są z sektora publicznego. Na przestrzeni lat

zauważalny jest wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów, co może świadczyć o ciągłym, dość jednostajnym rozwoju gospodarki. W 2015 roku ogółem było 1 135 podmiotów. Największe tempo wzrostu odnotowuje się w gminie Irządze. Jednocześnie zauważyć można, że rośnie liczba podmiotów prywatnych, natomiast regularnie ubywa tych z sektora publicznego. Świadczy to o procesie coraz powszechniejszego likwidowania spółek państwowych i innych podmiotów z sektora publicznego oraz o częściowej ich prywatyzacji. W 2019 roku było ogółem 40 podmiotów z sektora publicznego, a 5 lat wcześniej – 49. Tendencja ta dotyczy wszystkich trzech gmin. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat przybyło nowych podmiotów w rejestrze REGON.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Koniecpol (BDL)

Tabela 41 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Koniecpol (BDL)

	2015	2016	2017	2018	2019
Sektor publiczny	25	25	20	20	18
Sektor prywatny	655	659	635	640	675
Ogółem	681	684	655	662	695

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 42 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Lelów (BDL)

	2015	2016	2017	2018	2019
Sektor publiczny	16	17	17	16	15
Sektor prywatny	299	300	298	306	310
Ogółem	316	318	316	323	326

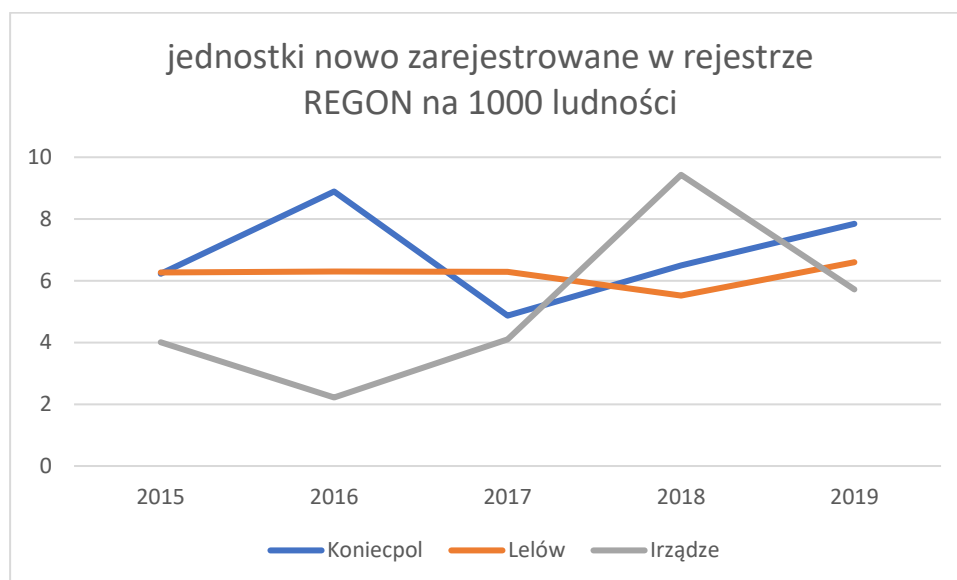
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 43 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Irządze (BDL)

	2015	2016	2017	2018	2019
Sektor publiczny	8	8	7	7	7
Sektor prywatny	130	127	134	150	158
Ogółem	138	135	141	157	165

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 14 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności (BDL)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Analiza rodzajów prowadzonej działalności PKD pokazuje, iż na obszarze partnerstwa w 2019 roku największy udział miały przedsiębiorstwa z kategorii pozostała działalność (740). Do tej kategorii zaliczane są głównie podmioty z sekcji handel i usługi w przypadku gminy Koniecpol oraz gastronomia i transport w przypadku gminy Lelów i Irządze. Stosunkowo wiele w gminach Koniecpol i Lelów jest również firm z zakresu przemysłu i budownictwa. Marginalne znaczenie miał sektor rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa. Można zatem stwierdzić, iż teren partnerstwa cechuje się zbliżonym profilem gospodarczym prowadzonych działalności gospodarczych. Tworzą one zatem wspólne terytorium do wymiany konsumentów i oferowania im usług.

Ponad połowa respondentów (z badania ankietowego) z obszaru partnerstwa uznała, iż obecne, złe warunki do otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej zachęcają do opuszczenia rodzimej gminy. Najwyższy odsetek ankietowanych jako najbardziej potrzebną inwestycję na terenie partnerstwa podał więcej miejsc atrakcyjnej pracy. Co istotne, połowa osób zaapelowała o dobre warunki i wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości, zakładania własnych firm, samozatrudnienia. Stworzenie określonego otoczenia dla pobudzenia przedsiębiorczości jest o tyle istotne, gdyż jak pokazały wyniki badania ankietowego, większość respondentów uznała prowadzenie własnej działalności gospodarczej czy pracę w rodzinnej firmie za niezwykle atrakcyjną formę pracy. Co więcej, około 40% osób rozważałoby prowadzenie własnej firmy.

Tabela 44 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Koniecpol (BDL)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	22	18	16	11	11
Przemysł i budownictwo	228	232	209	217	243
Pozostała działalność	431	434	430	434	441

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Lelów (BDL)

Tabela 45 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Lelów (BDL)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	11	11	10	9
Przemysł i budownictwo	113	117	122	125	127
Pozostała działalność	192	190	183	188	190

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 46 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Irządze (BDL)

	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	7	7	6	6
Przemysł i budownictwo	38	35	39	46	50
Pozostała działalność	93	93	95	105	109

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Ze względu na prognozowane zmiany demograficzne, należy stworzyć atrakcyjne warunki do stymulowania przedsiębiorczości na obszarze partnerstwa. Nie tylko w zakresie warunków prawno-administracyjnych, ale również w zakresie działań ukierunkowanych na rozwój kapitału ludzkiego potencjalnych przedsiębiorców. Niezwykle istotne jest też podjęcie działań mających na celu przyciągnięcie zewnętrznych inwestorów.

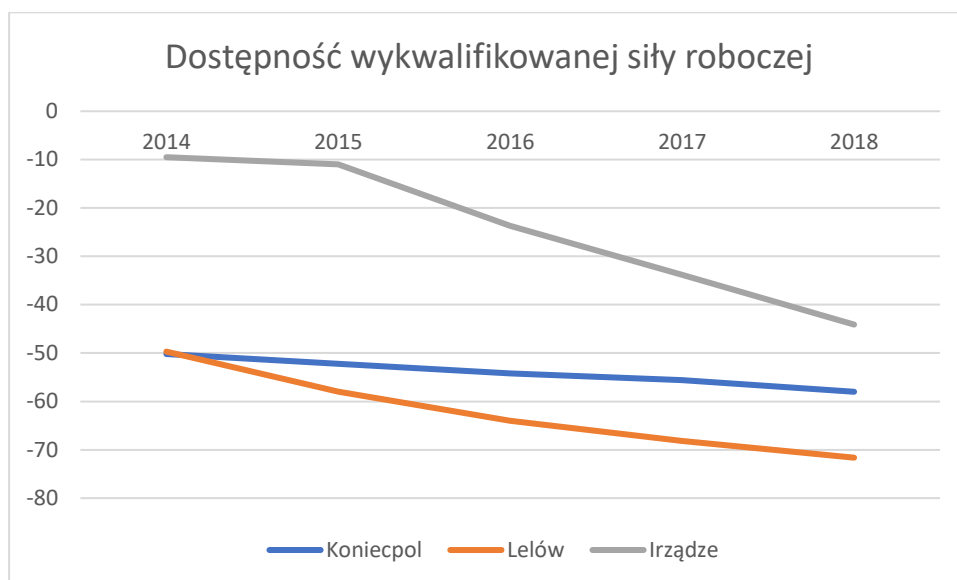
2.2.4 Rynek pracy, potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki

Od funkcjonowania rynku pracy w dużej mierze zależy poziom aktywności ekonomicznej. Praca to jedna z najważniejszych wartości społecznych i dóbr życiowych. Mieszkańcy aktywni zawodowo mają swój udział w wytwarzaniu produktu krajowego, co przekłada się na rozwój gospodarczy.

Na terenie partnerstwa dostępność siły roboczej odnotowuje się na poziomie 14-17% (współczynnik potencjału demograficznego – odsetek osób w wieku 25-34 lata). Zaś, odsetek osób w wieku 65+ wynosi 20-21%. Odsetek osób w wieku produkcyjnym to około 60%.

Dostępność wykwalifikowanych kadr gospodarki wyrażona wskaźnikiem różnicy liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lata na 1000 mieszkańców gminy wskazuje na ujemne wartości. Najmniej przychylna sytuacja występuje w gminie Lelów – najwyższa ujemna wartość wskaźnika, pokazująca na duży i postępujący ubytek siły roboczej. Z kolei w gminie Irządze odnotowuje się najszybszy spadek liczby osób w wieku 10-24 w stosunku do osób w wieku 50-64 lata. Można zatem stwierdzić, iż na obszarze partnerstwa występuje tendencja postępującego ubytku kadr gospodarki. Z roku na rok spada liczba absolwentów szkół średnich na 1000 mieszkańców w gminie Koniecpol (brak danych dla gminy Lelów i Irządze). Może to być efektem nie tylko spadającej liczby młodych osób, ale również podejmowania edukacji ponadpodstawowej w większych miastach. Jak pokazała analiza występujących usług na terenie partnerstwa. Edukację ponadpodstawową zapewnia wyłącznie gmina Koniecpol, na poziomie dostępności 80%. W planowaniu strategicznym należy wziąć pod uwagę niewystarczający poziom usług edukacyjnych i postępujący w wyniku tego eskapizm młodych ludzi (siły roboczej).

Wykres 15 Różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców gminy (MRL)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Analizując dane statystyczne można zauważyć, iż na przestrzeni ostatnich kilku lat wzrastała liczba pracujących w gminie Koniecpol, a spadała w gminie Lelów i Irządze. Można przypuszczać, iż mieszkańcy z gminy Lelów i Irządze w poszukiwaniu atrakcyjnych ofert kierowali się do gminy Koniecpol lub do większych miast. Co ciekawe, w gminie Lelów i Irządze było więcej zatrudnionych kobiet niż mężczyzn. W pewnym stopniu wynika to z wciąż rosnącego współczynnika feminizacji. W gminie Koniecpol odnotowano natomiast więcej pracujących mężczyzn niż kobiet. Jednakże, należy zaznaczyć, iż liczba pracujących zarówno kobiet, jak i mężczyzn systematycznie wzrastała.

Tabela 47 Liczba pracujących (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	1 388	1 410	1 446	1 495	1 461
Lelów	469	473	472	467	455
Irządze	162	158	160	150	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 48 Liczba pracujących mężczyzn (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	739	719	719	768	760
Lelów	156	163	169	169	169
Irządze	51	55	59	56	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 49 Liczba pracujących kobiet (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	649	691	727	727	701
Lelów	313	310	303	298	286
Irządze	111	103	101	94	94

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

W oparciu o pozyskane dane statystyczne można stwierdzić, iż w ostatnich latach znacząco spadła liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. Jest to dobrym prognostykiem na następne lata. W 2019 r. było łącznie 782 zarejestrowanych bezrobotnych. Dane z Raportu⁴ pokazują, iż w powiecie częstochowskim wśród 2 667 zarejestrowanych bezrobotnych było 183 niepełnosprawnych (6,9%), zaś analogicznie w powiecie zawierciańskim – 214 na 2 585 (8,5%). Średnia dla województwa śląskiego wyniosła 7,9%. Znaczące różnice zaobserwowano wśród odsetka bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Według Raportu⁵ odsetek osób bezrobotnych zamieszkałych na obszarach wiejskich w powiecie częstochowskim wyniósł aż 83,5%, zaś w powiecie zawierciańskim – 34,1%.

⁴ Informacja o niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy, 2019

⁵ Analiza rynku pracy w województwie śląskim w 2019 r.

Tabela 50 Liczba bezrobotnych ogółem (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	851	662	611	574	515
Lelów	358	301	251	227	223
Irządze	121	94	58	48	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 51 Liczba bezrobotnych kobiet (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	425	342	310	319	278
Lelów	175	145	120	123	113
Irządze	58	44	31	28	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 52 Liczba bezrobotnych mężczyzn (BDL)

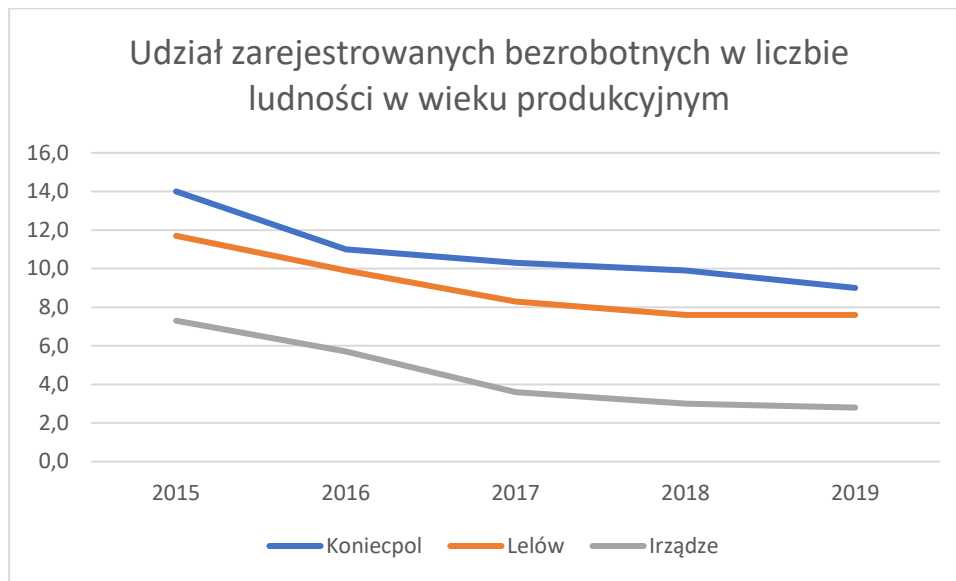
Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	426	338	301	255	237
Lelów	183	156	131	104	110
Irządze	63	50	27	20	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Co istotne, dla utrzymania dobrej koniunktury rynku pracy, spada udział osób zarejestrowanych bezrobotnych w wieku produkcyjnym. W 2019 roku odsetek osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym oscylował w przedziale 3 (gmina Irządze)-9% (gmina Konieczpol).

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym/BDL

Wykres 16 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (BDL)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Im dłużej osoba jest bezrobotna, tym trudniej jej znaleźć pracę. Wpływa na to szereg czynników, m.in. dezaktualizacja kwalifikacji zawodowych, utrata nawyków zawodowych, spadek motywacji, utrata wiary we własne możliwości. Z danych statystycznych wynika, iż w ostatnich latach na obszarze partnerstwa liczba długotrwale bezrobotnych znacząco spadła.

Tabela 53 Liczba długotrwale bezrobotnych (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	557	415	386	365	329
Lelów	231	189	163	143	129
Irządze	75	50	34	22	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Istotną kwestią jest zapewnienie odpowiednich i atrakcyjnych warunków życia dla osób młodych, aby zatrzymać ich w miejscu zamieszkania. Analiza danych ankietowych potwierdza, iż obszar partnerstwa nie jest atrakcyjny dla młodych ludzi pod względem ofert pracy, wysokości zarobków, czy też w zakresie warunków do otwarcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Wśród ogółu bezrobotnych znaczący odsetek osób stanowiły osoby do 30 roku życia. W 2019 r.

najwięcej osób młodych bezrobotnych odnotowano w gminie Irządze (blisko 50%). Co 4. osoba bezrobotna w 2019 r. w gminie Koniecpol miała nie więcej niż 30 lat. W gminie Lelów zaś, odsetek ten wynosił 37%. Zapewnienie młodym godnych warunków życia i pracy stanowi wyzwanie dla rozwoju obszaru partnerstwa. Nieco lepiej sytuacja prezentuje się odnośnie osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Analiza danych GUSu dostarcza informacji o niewielkim udziale tej grupy wiekowej w strukturze bezrobotnych. O ile, w gminie Irządze był najwyższy odsetek osób bezrobotnych do 30 roku życia, o tyle w przypadku osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, był on najniższy – na poziomie 6% w 2019 r. W pozostałych gminach znajdował się on na poziomie ponad 20%.

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza sytuacji w zawodach. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe. Prognoza zawodów na 2020 r. jest współmierna zarówno dla powiatu częstochowskiego i miasta Częstochowa, jak i powiatu zawierciańskiego. Należy zauważyć, iż w powiecie zawierciańskim jest więcej tzw. zawodów zrównoważonych, a więc takich dla których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców. W większości zawody te pokrywają się z tymi wyróżnionymi dla powiatu częstochowskiego i miasta Częstochowa. W grupie tych zawodów można wyróżnić zarówno te przynależące do pracy umysłowej, jak i te do pracy fizycznej. Wśród zawodów deficytowych na obu powiatach brakuje osób posiadających wysokie kwalifikacje i kompetencje oraz takich, które zanikają i są mniej popularne wśród młodzieży.

Tabela 54 Barometr zawodów 2020 dla powiatu częstochowskiego i miasta Częstochowa - przykłady

Zawody deficytowe ⁶	Zawody zrównoważone ⁷	Zawody nadwyżkowe ⁸
analitycy, cukiernicy, dekarze, fryzjerzy, kierowcy, lekarze, kucharze, lakiernicy, mechanicy, murarze, operatorzy, pielęgniarze, pracownicy służb mundurowych, psychologzy, ratownicy medyczni, sprzętaczkę, sprzedawcy	architekci, biolodzy, dentyści, farmaceuci, geodeci, nauczyciele, operatorzy, opiekunki, prawnicy, rolnicy i hodowcy, socjolodzy, weterynarze, logopedzi	dziennikarze, ekonomiści, filozofowie, historycy, pracownicy administracyjni,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://barometrzwodow.pl>

Tabela 55 Barometr zawodów 2020 dla powiatu zawierciańskiego - przykłady

Zawody deficytowe	Zawody zrównoważone	Zawody nadwyżkowe
cukiernicy, elektrycy, fryzjerzy, kierowcy, kucharze, lekarze, kucharze, lakiernicy, logopedzi, nauczyciele, operatorzy, pielęgniarzki, psychologzy, robotnicy, sprzedawcy	architekci, biolodzy, dentyści, farmaceuci, filozofowie, geodeci, operatorzy, ogrodnicy, pedagogzy, opiekunki, prawnicy, projektanci, rolnicy i hodowcy, sprzętaczkę, wychowawcy	ekonomiści, technolog żywienia, technicy mechanicy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://barometrzwodow.pl>

⁶ Zawody deficytowe to takie, w których liczba wolnych miejsc pracy jest większa niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej pracodawcom znaleźć kandydatów do pracy)

⁷ Zawody zrównoważone to te, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców

⁸ Zawody nadwyżkowe, w których liczba wolnych miejsc jest mniejsza niż liczba osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców (najtrudniej osobom poszukującym pracy znaleźć zatrudnienie)

2.2.5 Stan i jakość środowiska na obszarze oraz zagospodarowanie przestrzenne

2.2.5.1 Wymiar środowiskowy

Obszar geograficzny partnerstwa mieści się m.in. w obrębie doliny rzeki Pilicy, Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej na granicy otuliny Jurajskich Parków Krajobrazowych i zajmuje powierzchnię 343,62 km². Klimat kształtuje się pod dominującym wpływem wyżyn oraz pod słabym modyfikującym wpływem gór i klimatu atlantyckiego. Obszar ten znajduje się w sąsiedztwie makroregionu podgórskiego – Jury Krakowsko-Częstochowskiej oraz makroregionu gór niskich – Gór Świętokrzyskich, które wywierają wpływ na kształtowanie klimatu. Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne wg Gumińskiego gminy leżą w zasięgu dzielnicy Częstochowsko-Kieleckiej. Dzielnicę ta charakteryzuje się następującymi cechami:

- średnia temperatura miesięczna waha się od -3°C w styczniu do 18,5°C w lipcu,
- średnia roczna temperatura wynosi 7,5°C,
- pierwsze przymrozki jesienne pojawiają się w pierwszym tygodniu października, a ostatnie wiosenne na początku maja
- dni z przymrozkami jest 112-130, dni mroźnych 20-40,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi 50-70 dni,
- opad śnieżny 50-60 dni
- roczna suma opadów wynosi 600-650 mm,
- okres wegetacyjny trwa 210-220 dni,
- odpady gradowe są dość częste we wschodniej części gminy,
- dominują wiatry zachodnie: w ciepłej porze roku – wiatry północno-zachodnie, w chłodnej – wiatry południowo-zachodnie.

Lasy na terenie partnerstwa zajmują łącznie powierzchnię ponad 8500,00 ha. Lesistość obszaru wynosi ponad 20,0% ogółu powierzchni partnerstwa. Na terenie całego województwa śląskiego lasy zajmują ok. 1/3 powierzchni województwa. W strukturze własności wyraźnie dominują lasy państwowe. Dodatkowo występują rozległe zadrzewienia pochodzące z samosiewów na gruntach odłogowanych, mające już w dużej części charakter leśny.

Lesistość obszaru/BDL

Wykres 17 Lesistość obszaru (BDL)

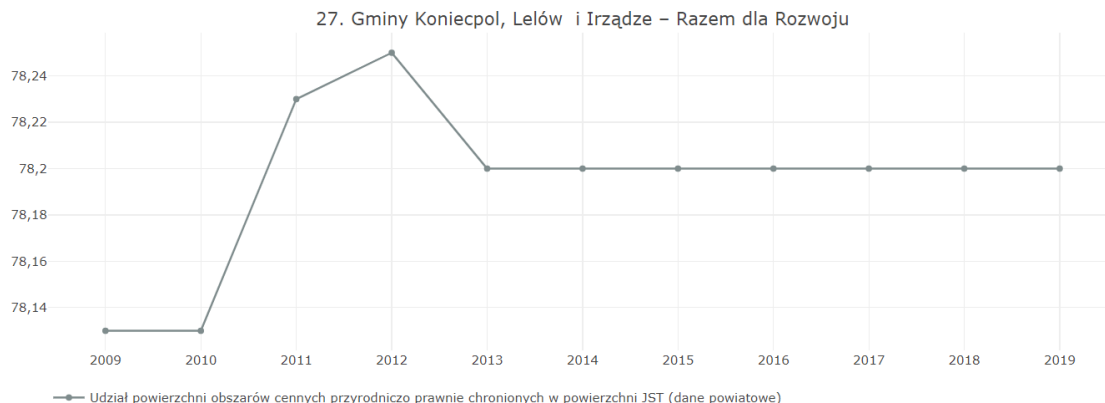

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Ształt roślinną tworzą drzewostany sosnowe z domieszką brzozy i olchy, w dolinach rzek drzewostany z przewagą olchy i jesionu, topolowe i osikowe. Występują tu: dęby, graby, topole, osiki, olchy, świerki, buki, sosny, brzozy, wierzby, jesiony.

Na terenie występuje kilka dużych obszarów leśnych o zróżnicowanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Znajdują się obszary prawnie chronione do których zalicza się Przedborski Park Krajobrazowy, rezerwat przyrody Borek i Kępina. Do terenów chronionego krajobrazu należą trzy obszary Natura 2000: Białka Lelowska, Dolina górnej Pilicy, Suchy Młyn. Występują również użytki ekologiczne „Misiowa” i Torfowisko” oraz pomniki przyrody m.in.: dąb szypułkowy w miejscowości Kuźnica Wąsowska. Znaczna część zasobów środowiska przyrodniczego podlega różnym zagrożeniom ze strony czynników atmosferycznych i antropogenicznych. Dane z MRL wskazują na wysoki ponad 78% udział obszarów przyrodniczych prawnie chronionych na terenie obu powiatów.

Rysunek 58 Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST (dane powiatowe)/MRL

Źródło: MRL

Na obszarze partnerstwa występują trzy piętra wodonośne wód podziemnych: kredowe, jurajskie, czwartorzędowe. Piętro czwartorzędowe stanowią piaszczyste i żwirowe warstwy wodonośne. W dolinach rzecznych i obniżeniach zwierciadło wody gruntowej występuje na ogół dość płytko, przeważnie 0-1 m. p.p.t. Na pozostałym obszarze gdzie miąższość utworów piaszczysto-żwirowych jest zróżnicowana, zwierciadło wody gruntowej kształtuje się na zmiennym poziomie, przeważnie jednak głębiej niż 2,0 m. p.p.t. Potencjalna wydajność studni ujmujących ten poziom wynosi od kilku do kilkunastu m³/h. Piętro kredowe związane jest z utworami kredy górnej (margle, wapienie, opoki - mastrychu, kampanu i santonu). Jest to poziom szczelinowy występujący na głębokości do 20 m. Uzyskiwane wydajności są rzędu od kilku do kilkudziesięciu m³/h. Piętro jurajskie tworzą szczelinowate, spękaną wapienie i margle. Zasilanie poziomu odbywa się drogą infiltracji wód atmosferycznych poprzez warstwy czwartorzędowe i kredowe, lub bezpośrednio w strefie wychodni utworów górnourajskich. Wody charakteryzują się bardzo dobrą jakością. Najczęściej należą do 1 klasy jakości wód. Partnerstwo położone jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 408 o nazwie Niecka Miechowska (NW). Całkowita powierzchnia zbiornika wynosi 3194 km². Zasoby dyspozycyjne oszacowano na 466 tys. m³/d.

Jednolite części wód podziemnych są podstawowymi, jednostkowymi obszarami ochrony i gospodarowania wodami podziemnymi, które wyznaczono dla warstw wodonośnych o porowatości i przepuszczalności umożliwiającej pobór znaczący dla zaopatrzenia ludności w wodę, lub w których ma miejsce przepływ podziemny o natężeniu znaczącym dla utrzymania pożądanego, dobrego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Pod względem hydrograficznym partnerstwo leży prawie w całości w dorzeczu rzeki Pilicy będącej dopływem rzeki Wisły, tereny przecina również rzeka Białka Lelowska i Krztynia.

Ponadto na terenie partnerstwa znajdują się również zbiorniki o różnym charakterze i wielkości. Największym zbiornikiem jest Zbiornik Koniecpol, którego powierzchnia całkowita wynosi 7,54 ha, a objętość wody 126.000 m³. Istnieje także kilka zbiorników retencyjnych i rekreacyjnych. Wokół parków i kompleksów pałacowych, dworskich istnieją również stawy. Pozostałe niewielkie zbiorniki to śródleśne oczka i wypełnione wodą naturalne zagłębienia terenu oraz wyrobiska po torfie, piasku i żwirze a także niewielkie spiętrzenia na ciekach oraz stawy kopane w różnych częściach regionu. Na terenie partnerstwa istnieje wiele stawów rybnych m.in.:

- stawy rybne Okołowice – powierzchnia lustra wody 117,48 ha,
- stawy rybne Łysiny – powierzchnia całkowita 19,76 ha,
- stawy rybne Koniecpol-Chrzastów – powierzchnia całkowita 85,60 ha.
- stawy rybne w Białej Wielkiej – powierzchnia całkowita 110 ha.

Zagrożenia środowiska mają charakter naturalny lub antropogeniczny. Rodzaj i intensywność zagrożeń jest ściśle związana ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno-geograficznymi. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców.

Zagrożenia naturalne występujące na obszarze Partnerstwa związane są m.in z zagrożeniem powodziowym są w szczególności południowe rejony w dolinie rzeki Białki i Pilicy oraz północna część doliny Pilicy. Obszary te zostały bowiem zalane m.in. podczas lipcowej powodzi w 1997 roku.

W kontekście zagrożeń środowiska ze względu na zanieczyszczenia możemy mówić o zanieczyszczeniu wód. W przeszłości wody rzeki Pilicy były bardzo intensywnie zanieczyszczone, natomiast w ostatnich latach stan jej wód uległ znacznej poprawie. Źródłem zanieczyszczenia wód są przede wszystkim ścieki socjalno-bytowe z terenów zurbanizowanych oraz spływy z terenów użytkowanych rolniczo.

Na obszarze partnerstwa występują także zanieczyszczenie wód podziemnych związane z brakiem ciągłej warstwy izolacyjnej co sprzyja podatności na zanieczyszczenia. Czynnikiem, które również decydują o pogorszeniu jakości, to głównie żelazo i różne formy azotu związane z chemizacją rolnictwa poprzez spływów z terenów rolniczych zasilanych nawozami czy środkami ochrony roślin. Do zanieczyszczeń w drodze infiltracji może dochodzić również na skutek

niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do gruntu lub przesączeniem się nieczystości z nieszczelnych szamb gospodarczych.

Degradacja wód podziemnych na obszarze partnerstwa przejawia się m.in. w:

- zmniejszeniu zasobów wód podziemnych na skutek ich czerpania poprzez ujęcia lokalne,
- zmniejszenia zdolności infiltracyjnej gruntu na terenach zabudowanych,
- lokalnym zanieczyszczeniu wód podziemnych w rejonach wylewisk odpadów przemysłowych,
- występujących „dzikich” składowiskach odpadów,
- zanieczyszczeniu wód powierzchniowych,
- infiltracji z nieszczelnych zbiorników przydomowych,
- niewystarczającej sieci kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków.

Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej znajduje się na niezadawalającym poziomie, aczkolwiek na przestrzeni lat sytuacja uległa nieco poprawie. Zaledwie około 23% mieszkańców gminy Lelów i 43% mieszkańców gminy Koniecpol korzysta z sieci kanalizacyjnej. Są to wartości zdecydowanie poniżej wskaźnika dla województwa śląskiego, która wynosi około 78%. Znacznie więcej osób korzysta z sieci wodociągowej. Najlepsza sytuacja prezentuje się w gminie Irządze, w której z sieci wodociągowej korzysta 93% mieszkańców. Jest to wartość najbliższa wskaźnikowi dla województwa śląskiego, która wynosi 95%. Najmniejszą wartość odnotowano dla gminy Koniecpol (ok. 73%). Należy jednak zauważyć, iż w ostatnich latach wzrósł udział mieszkańców korzystających zarówno z sieci kanalizacyjnej, jak i wodociągowej. Zauważalne są jednak, bardzo duże potrzeby w zakresie budowania i modernizowania zwłaszcza sieci kanalizacyjnej.

Tabela 56 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	25,2	25,2	25,2	26,9	33,0
Lelów	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Irządze	bd	bd	bd	bd	bd

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 57 Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	43,4	43,3	43,7	44,3	45,4
Lelów	22,8	22,9	23,0	23,9	23,9
Irządze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 58 Długość czynnej sieci wodociągowej (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	73,4	73,4	90,5	108,1	108,4
Lelów	102,6	104,3	106,2	106,2	106,2
Irządze	82,3	82,3	82,3	82,3	82,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

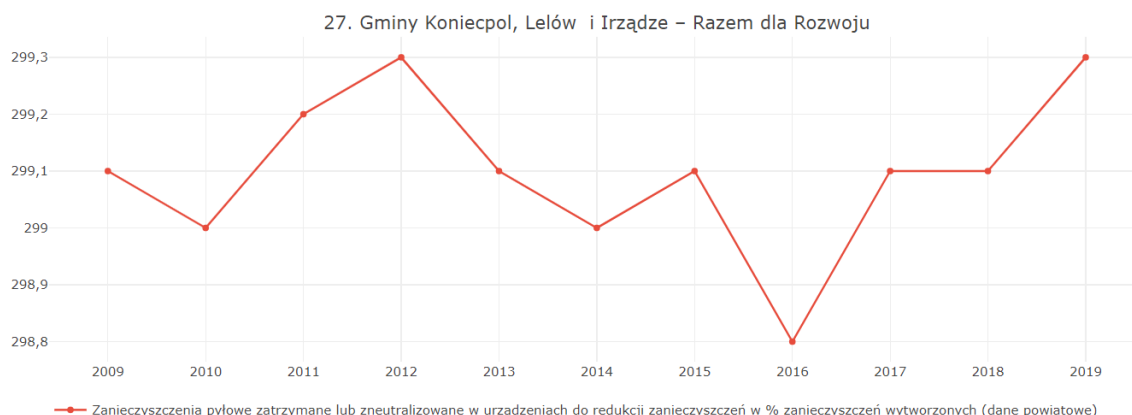
Tabela 59 Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej (BDL)

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Konieczpol	67,3	67,5	70,6	72,9	73,3
Lelów	89,3	89,4	89,6	89,7	89,8
Irządze	93,6	93,6	93,5	93,5	93,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

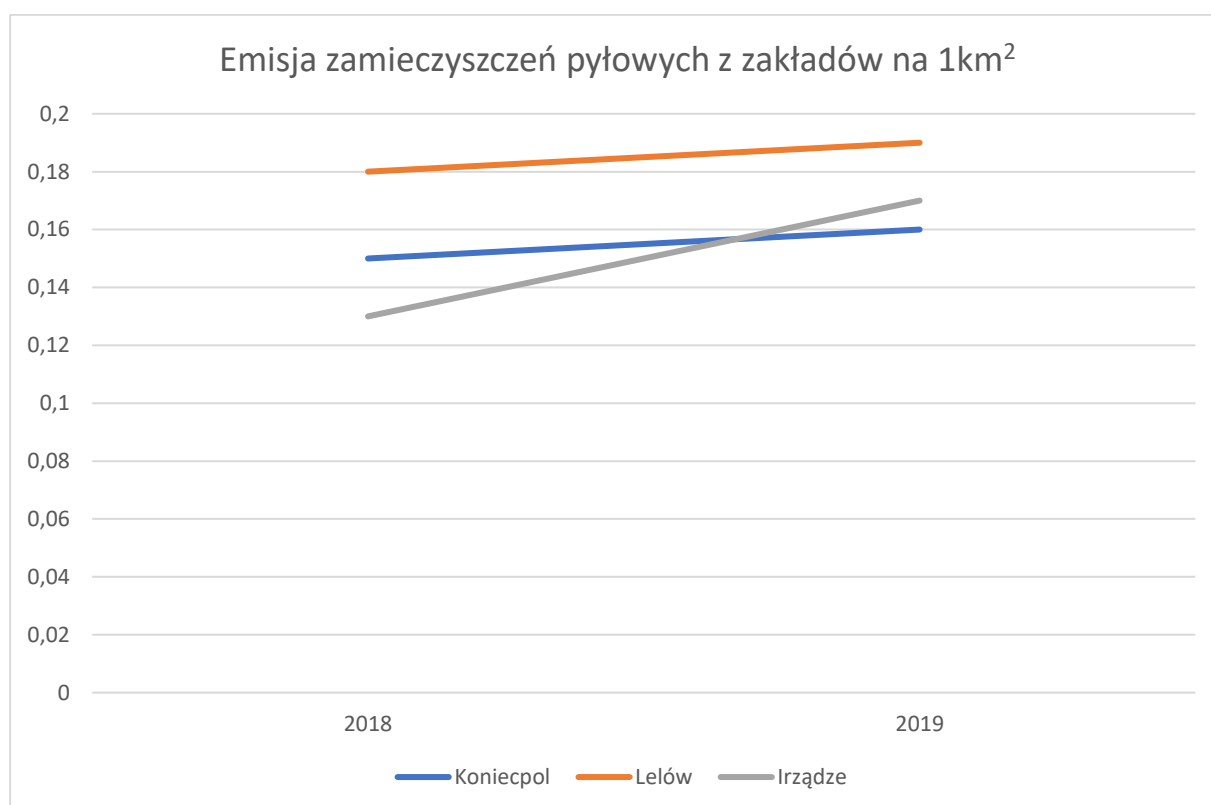
Ze strony przemysłu zagrożenia związane są z: emisją zanieczyszczeń atmosferycznych; zrzutem ścieków; wytwarzaniem odpadów przemysłowych i niebezpiecznych. Dane powiatowe wskazują na zróżnicowany poziom zanieczyszczenia, które zostało zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń. Jest to wskaźnik przeciwdziałania obciążeniu środowiska. Kompleksowa analiza pozwala stwierdzić, iż nieco zwiększyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych na przestrzeni lat.

Rysunek 59 Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych (dane powiatowe)/MRL

Źródło: MRL

Rysunek 60 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na 1 km² powierzchni JST w ciągu roku (MRL)

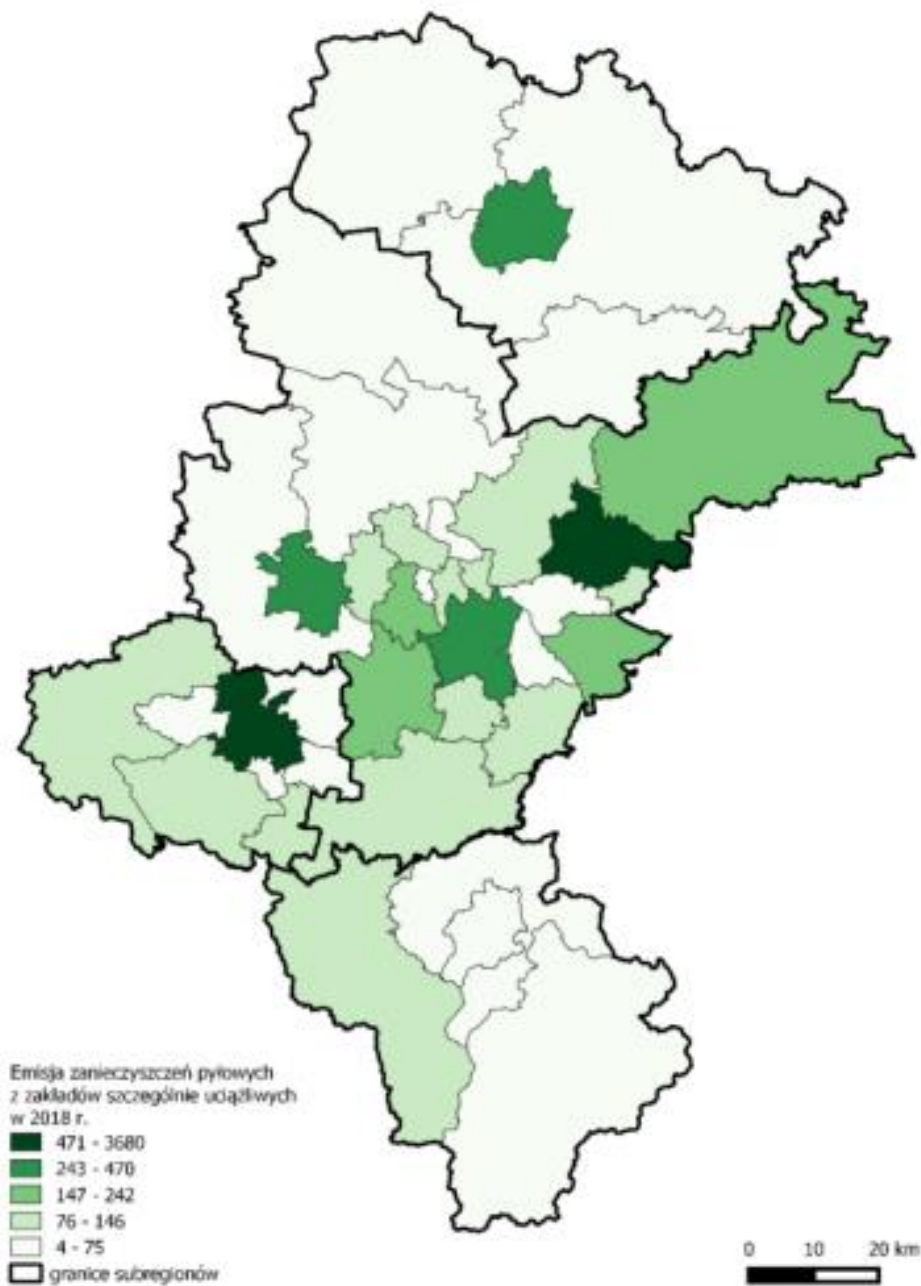

Źródło: MRL

Według Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Katowicach Województwo śląskie ma duże zanieczyszczenie powietrza, co związane jest zarówno z rozwiniętym sektorem przemysłu jak również tzw. niską emisją.

Występuje tu wysoki poziom zanieczyszczeń dwutlenkiem węgla ok 98% oraz pyłami. Według danych GIOŚ główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym w województwie śląskim była emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, natomiast w okresie letnim bliskość głównej drogi z intensywnym ruchem, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych (np. dróg, chodników, boisk) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne.

Rysunek 61 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych w powiatach województwa śląskiego w roku 2018

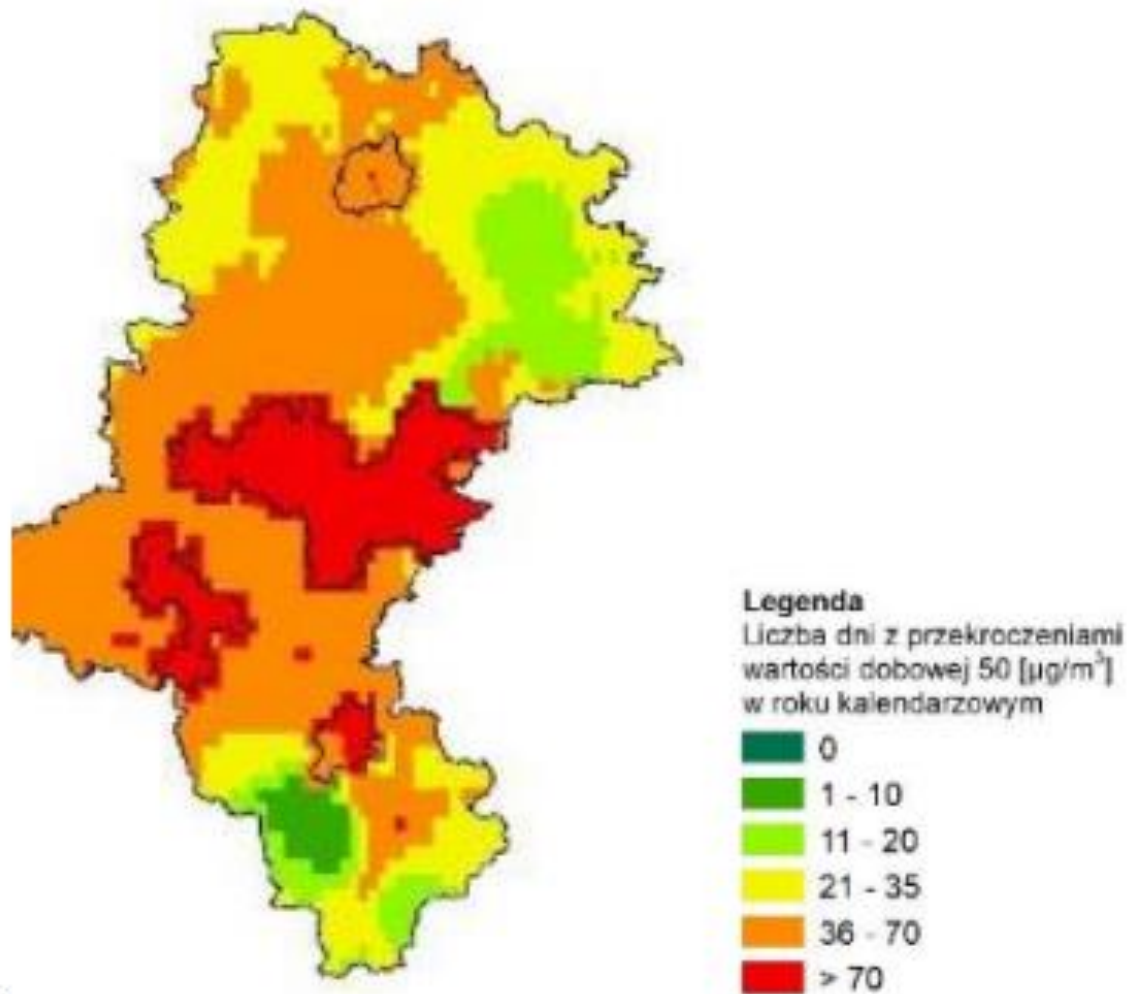
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego 2030 / MRL

Źródłem zanieczyszczeń powietrza w partnerstwie są przede wszystkim lokalne kotłownie i piece węglowe używane w indywidualnych gospodarstwach domowych, które nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Spala się w nich różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które są źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest

niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach. Znacznie mniejszy wpływ mają zanieczyszczenia pyłowe z zakładów szczególnie uciążliwych, gdzie województwo śląskie było jednym z trzech regionów emitujących do atmosfery najwięcej wskazanych zanieczyszczeń. Partnerstwo lokuje się przeważającą częścią, bez gminy Irządze, na najniższym poziomie na tle całego województwa (mapa - Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych w powiatach województwa śląskiego w roku 2018.)

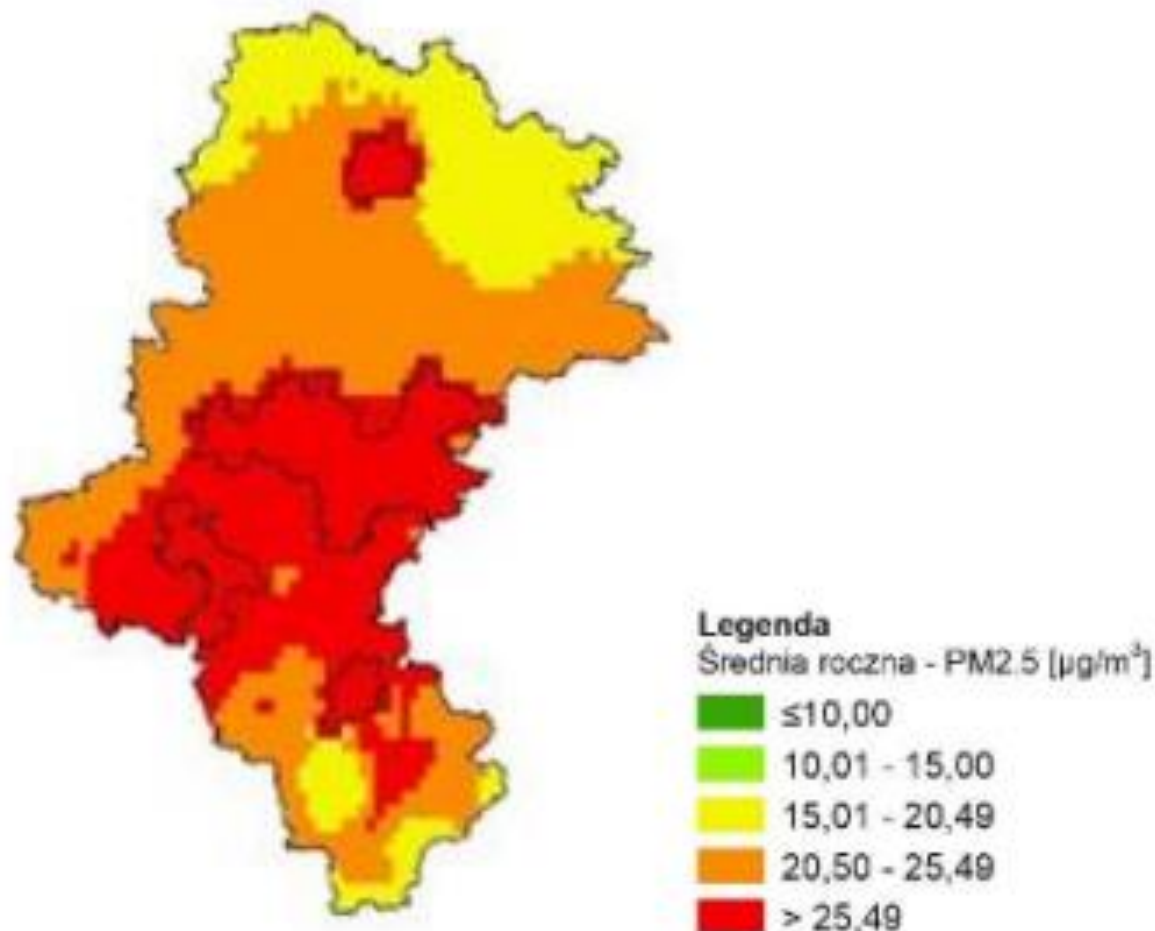
W 2018 r. we wszystkich pięciu strefach województwa śląskiego doszło do przekroczenia dopuszczalnego poziomu dobowego stężenia pyłów PM10. Na terenie partnerstwa przekroczenia odnotowywane były na poziomie dopuszczalnego stężenia średniorocznego $50\mu\text{g}/\text{m}^3$ do 35 dni w roku kalendarzowym.

Rysunek 62 Rozkład przestrzenny liczby dni z przekroczeniem stężeń pyłu PM10 powyżej 50µg/m³ (średnia z 24h) w województwie śląskim w 2018 roku.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego 2030/Ocena stanu środowiska w województwie śląskim w 2018 roku, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Departament Monitoringu Środowiska, regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2019.

Rysunek 63 Rozkład przestrzenny średniorocznego stężenia pyłu PM2,5 na obszarze województwa śląskiego w 2018 roku.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego 2030// Ocena stanu środowiska w województwie śląskim w 2018 roku, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Departament Monitoringu Środowiska, regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach, wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2019.

Wartości średniorocznego stężenia pyłu PM2,5 na obszarze partnerstwa były na poziomie 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza były przede wszystkim niskiej jakości paliwa stałe wykorzystywane do ogrzewania budynków, niskosprawne źródła ciepła w budynkach mieszkalnych niespełniające standardów niskoemisyjnych, ale również inne gałęzie gospodarki oraz transport.

Partnerstwo jest objęte monitoringiem powietrza prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W województwie śląskim klasyfikacji jakości powietrza dokonuje się w pięciu strefach: aglomeracji

górnos Śląskiej, aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej, mieście Bielsko-Biała, mieście Częstochowa i w strefie Śląskiej. Partnerstwo znajduje się w strefie Śląskiej (kod PL2405), która obejmuje swym zasięgiem całe województwo bez pozostałych czterech stref. W wyniku rocznej oceny jakości powietrza za 2017 r. strefę Śląską dla dwutlenku azotu (NO₂), kadmu (Cd), arsenu (As), niklu (Ni), ołowiu (Pb), benzenu (C₆H₆) i tlenku węgla (CO) zaliczono do klasy A. Ze względu na zawartość dwutlenku siarki (SO₂) 38 w powietrzu strefa Śląska była zaliczana do klasy C. Do klasy C zaliczono tę strefę również ze względu na przekroczenia dopuszczalnych poziomów: benzo(a)pirenu (B(a)P) oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} i PM₁₀. Głównym źródłem niskiej emisji są lokalne kotłownie i indywidualne paleniska domowe. Niepełny proces spalania i niska produktywność tych systemów powodują zwiększoną emisję zanieczyszczeń do powietrza, głównie w sezonie zimowym.

W skali lokalnej uciążliwa jest także emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego. Problem ten dotyczy głównie dróg o złej nawierzchni i stosunkowo dużym natężeniu ruchu, gdzie w wyniku hamowania lub zmian prędkości uwalniane są do powietrza tlenki azotu, siarki oraz znaczne ilości pyłów.

Najczęściej stosowanym paliwem do ogrzewania indywidualnych budynków jest węgiel kamienny. Dostarcza on około 89% energii paliw stosowanych do ogrzewania. Biomasa dostarcza ok. 10,% energii wykorzystywanej do ogrzewania. Drewno używane jest raczej jako paliwo pomocnicze. Udział pozostałych paliw i technologii jest niewielki. Paliwa o mniejszej szkodliwości dla środowiska jak olej opałowy, stosowane są w znikomej liczbie gospodarstw. Występują też instalacje odnawialnych źródeł ciepła i poza wymienioną już biomasą, są to kolektory słoneczne oraz pompy ciepła. Te instalacje dostarczyły około 1% energii do indywidualnego ogrzewania i przygotowania c.w.u.

Największy udział dwutlenku węgla pochodzi z budynków mieszkalnych z terenu partnerstwa. Znaczący wpływ na to ma posiadanie przez jednorodzinne budynki indywidualnego źródła ciepła wykorzystującego węgiel jako nośnik energii.

W ogólnej ocenie stan powietrza na obszarze Partnerstwa jest niezadawalający.

Dokumentami strategicznymi zawierającymi założenia dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń do atmosfery, co przyczyni się do poprawy jakości powietrza, a w efekcie do poprawy jakości życia w gminach Partnerstwa są Plany gospodarki niskoemisyjnej.

Ograniczenie emisji pyłu PM₁₀, związanej z wytwarzaniem energii cieplnej dla celów bytowo gospodarczych powinno być realizowane min poprzez zwiększenie wykorzystania energii elektrycznej i gazu dla celów grzewczych oraz podgrzewania

wody na cele bytowo gospodarcze, wprowadzanie do eksploatacji instalacji opartych o niskoemisyjne techniki spalania paliw, budowę lokalnych systemów pracujących w układach kogeneracji z wykorzystaniem energii odnawialnej, termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, mieszkaniowej, Ograniczenie zużycia energii poprzez termoizolację czy Edukacja ekologiczna - kształtowanie właściwych zachowań społeczeństwa (oszczędność energii cieplnej i elektrycznej, używanie węgla dobrej jakości, aspekty zdrowotne narażenia na oddziaływanie PM10). Poprawa powietrza w partnerstwie jest realizowana w głównie w oparciu o inwestycje polegające na wymianie pieców, termomodernizacji budynków, montażu odnawialnych źródeł energii. W ostatnich latach przeprowadzono szereg inwestycji na obszarze partnerstwa z czego największe dotyczą termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, zastosowanie odnawialnych źródeł ciepła, wymiana źródeł ciepła w gospodarstwach domowych, wymiana oświetlenia ulicznego na led, modernizację dróg, a także edukację ekologiczną mieszkańców. Wszystkie powyższe działania w partnerstwie są celowe i potrzebne do osiągnięcia co najmniej dobrego stanu powietrza i tym samym rozwiązania problemu jego zanieczyszczenia spowodowanego głównie przez sektor bytowo-komunalny. Duży nacisk na tego typu inwestycje oraz aktualizacja Planów gospodarki niskoemisyjnej pozwoli na osiągnięcie zadawalającego poziomu czystości powietrza.

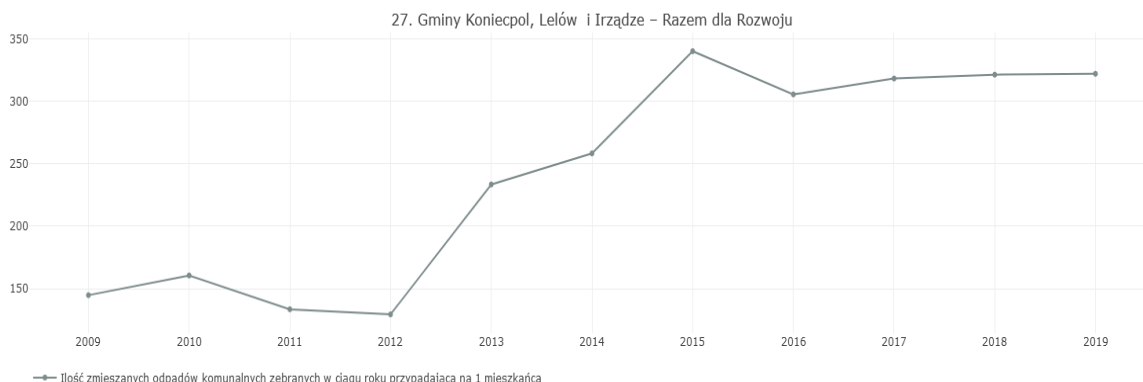
W 2019 zgromadzono 869,69 tys. ton odpadów zebranych selektywnie. Jednakże, aż prawie dwukrotnie więcej stanowiły niesegregowane odpady mieszane.

Tabela 60 Rodzaj zebranych selektywnie odpadów (Raporty o stanie gmin w 2019 r.)

	Niesegregowane zmieszane odpady komunalne Mg	Opakowania z tworzyw sztucznych	Opakowania ze szkła	Odpady ulegające biodegradacji	Opakowania z papieru i tektury
Konieczpol	1057,42	188,87	186,83	108,16	46,42
Irządze	329,20	50,62	50,03	1,40	7,25
Lelów	404,22	75,44	103,18	4,82	46,67
SUMA	1790,84	314,93	340,04	114,38	100,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów o stanie gmin w 2019 r.

Rysunek 64 Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca/MRL

Źródło: MRL

Analizując wskaźnik odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca, partnerstwo osiąga wskaźnika na poziomie 322 kg w 2019 roku. Na terenie partnerstwa występują „dzikie” niekontrolowane składowiska odpadów, stanowiące zagrożenie dla środowiska, dlatego selektywna zbiórka śmieci nadal jest na etapie wdrażania. Ważnym elementem jest prowadzenie działań edukacyjnych dla mieszkańców i przedsiębiorców wskazujących na możliwość ponownego użycia produktów czy też zasad recyklingu, a dodatkowym bodźcem zachęcającym ludzi do segregacji śmieci są niższe opłaty. W ten sposób mieszkańcy zmieniają swoje nastawienie do segregacji śmieci i jednocześnie pozytywnie wpłyną na środowisko. Kolejnym, istotnym elementem jest wdrożenie zasad gospodarki o zamkniętym obiegu.

Na terenie partnerstwa prowadzony jest także Program usuwania wyrobów zawierających azbest, którego celem jest oczyszczenie terenu gminy Irządze, Lelów i Koniecpol z azbestu poprzez usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, eliminację negatywnych skutków zdrowotnych oddziaływania azbestu na człowieka oraz likwidację oddziaływania azbestu na środowisko.

2.2.5.2 Wymiar przestrzenny

Koniecpol jest gminą miejsko-wiejską o powierzchni 14 662 ha, obszarowo bardzo rozległa i w jej obrębie znajduje się miasto Koniecpol, zajmujące powierzchnię 3 692 ha, co stanowi 25,18% obszaru całej gminy. W skład gminy wchodzi również 24 sołectwa: Sytuacja społeczno-gospodarcza gminy Koniecpol wynika głównie z położenia gminy na styku trzech województw: łódzkiego, śląskiego i świętokrzyskiego. Gmina położona jest nad rzeką Pilicą, a jej dolina jest atrakcyjnym

terenem turystycznym i wypoczynkowym. Z analizy zagospodarowania przestrzennego Koniecpolu wynika, że dominują w nim w przeważającej części użytki rolne, a prawie jedną czwartą stanowią grunty leśne. Gmina jest słabo zaludniona. Stanowi centralny ośrodek gospodarczy partnerstwa.

Według danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (za 2019 rok), Gmina Koniecpol ma charakter rolniczy i charakteryzuje się przewagą użytków rolnych, co stanowi 68,7% ogółu jej powierzchni. Gospodarstwa rodzinne na terenie gminy zajmują aż 93% użytków rolnych. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione stanowią 24,2%, natomiast grunty zabudowane i zurbanizowane: 4,2% obszaru gminy.

Z analizy stanu zagospodarowania przestrzennego i uwarunkowań rozwojowych miasta i wiejskich jednostek osadniczych wynika, że nie istnieją żadne istotne bariery przestrzenne rozwoju — jedyne ograniczenia tkwią w czynnikach demograficznych i gospodarczych. We wszystkich jednostkach osadniczych gminy dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy. Gmina posiada 11 planów zagospodarowania przestrzennego o głównych funkcjach m.in. obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W gminie Koniecpol obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Koniecpol.

Infrastruktura mieszkaniowa w gminie Koniecpol ma w większości charakter zabudowy jednorodzinnej. Analiza danych pokazuje, że na 1000 mieszkańców przypadały średnio 380 mieszkań i wskaźnik ten w ostatnich pięciu latach wzrósł o 21 mieszkań. Przeciętne mieszkanie w Gminie miało powierzchnię użytkową 76 m², co stanowi wartość zbliżoną do średniej wojewódzkiej. Przeciętna powierzchnia mieszkaniowa 1 mieszkania w województwie śląskim wyniosła w 2019 r. około 71 m². W zasobach mieszkaniowych gminy Koniecpol w 2018 r. odnotowano 48 lokali mieszkalnych w budynkach komunalnych. Ilość oraz standard mieszkaniowych budynków komunalnych nie odpowiada potrzebom, gmina nie zapewnia mieszkania / lokalu wszystkim potrzebującym osobom. Potrzeba powstania nowych mieszkań jest jedną z ważnych kwestii społecznych w skali Gminy.

Gmina Lelów ma charakter rozproszonej zabudowy. W skład gminy wchodzi 17 sołectw: Lelów, Biała Wielka, Celiny, Drochlin, Gródek, Konstantynów, Lgota Błotna, Lgota Gawronna, Paulinów, Mełchów, Nakło, Podlesie, Staromieście, Ślężany, Skrajniwa, Turzyn, Zbyczyce. Miejscowość Lelów o historycznym obszarze i średniowiecznym układzie urbanistycznym pełni funkcje centrum usługowego dla całej gminy w zakresie oświaty, służby zdrowia, opieki społecznej, kultury i rekreacji, administracji, ochrony mienia i bezpieczeństwa. Usługi komercyjnej częściowo

występują w centrum Lelowa oraz na pozostałych obszarach rozproszonych wśród zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej na terenie gminy.

Gmina ma charakter rolniczy. Użytki rolne ogółem zajmują nominalnie ok. 62 % ogólnej powierzchni gminy, lasy i grunty leśne – ok. 29 % ogólnej powierzchni, pozostałe grunty, w tym wody, drogi i tereny zainwestowane – 9%. Ze wszystkich gruntów rolnych 10-12% należy jest odłogowa i podlega wtórnej sukcesji leśnej bądź jest zalesiona. Pod względem funkcjonalno- przestrzennym gmina charakteryzuje się przeważającym udziałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wpływ na kształtowanie się systemu osadniczego miał przede wszystkim układ komunikacyjny, dlatego sieć osadnicza gminy skupiona jest głównie przy ciągach komunikacyjnych w postaci pasm zabudowy.

Na terenie gminy Lelów obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Lelów określając zasady ładu przestrzennego. Ponadto gmina posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lelów, z którego wynika, że chłonność terenów budowlanych już zapisanych w planie teoretycznie znacznie przekracza nawet maksymalne potrzeby, a potrzeby określone jako prawdopodobne – o 70-80%. We wsiach o niewykształconej strukturze, gdzie nie należy się spodziewać zaistnienia w przewidywalnym okresie czynników powstrzymujących wyludnianie lub utrzymujących w tym zakresie stagnację, istnieje znaczna nadpodaż terenów budowlanych. W Lelowie i Zbuczycach dominują tereny zabudowy mieszkaniowej z przewagą zabudowy jednorodzinnej w mniejszym stopniu na terenie Białej Wielkiej i Bogumiłku. W tych lokalizacjach zabudowa rolnicza ma ograniczenia zmniejszające uciążliwość dla zabudowy mieszkaniowej. Na pozostałym obszarze zabudowa rolnicza – zagrodowa jest traktowana priorytetowo. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 76 m², podobnie jak w gminie Koniecpol. Na przestrzeni ostatnich lat znacząca wzrosła liczba mieszkań na 1000 mieszkańców (o ok. 19 mieszkań). W 2019 roku w gminie Lelów było najwięcej mieszkań, w porównaniu do pozostałych gmin partnerstwa. Duże zapotrzebowanie jest widoczne w zakresie mieszkań socjalnych. W 2018 roku odnotowano zaledwie 13 takich mieszkań.

Obszar gminy Irządze ma charakter rozproszony, o zabudowie rozproszonej siedliskowej związanej z produkcją rolną. Miejscowości Irządze, Witów, Bodziejowice i Woźniki posiadają zwartą strukturę zabudowy. Pozostałe miejscowości mają system osadniczy wzdłuż układu komunikacyjnego. Na terenie występuje zabudowa kolonijna, ulokowana w oparciu o drogi dojazdowe do pól. Rozproszenie zabudowy powoduje trudności w realizacji uzbrojenia ziem. Powoli zanikają usługi publiczne koncentrują się w miejscowości gminnej. Podstawowym dokumentem planistycznym jest Studium uwarunkowań i kierunków

Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Irządze, który obejmuje całą powierzchnię gminy. Na terenie obowiązują również Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, które ustalają przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określają zasady i warunki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów i obowiązują dla miejscowości: Wilków – Fryszarka, Wilków, Irządze, Mikołajewice. W 2019 roku wydano 13 decyzji o warunkach zabudowy z czego 6 na budowę domków jednorodzinnych. Największa ilość decyzji dotyczy realizacji budynków mieszkalnych a następnie letniskowych. Najmniej powstaje budynków usługowych i związanych z działalnością gospodarczą.

Funkcja mieszkaniowa w typowo wiejskiej gminie Irządze jest realizowana w większości w postaci zabudowy siedliskowej i zabudowy jednorodzinnej. 1,7 % mieszkań stanowią własności gminy. Przeprowadzona analiza zasobów mieszkaniowych wskazuje, iż w gminie Irządze występuje największa przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (aż 86m²). Warte podkreślenia jest również fakt, iż w przypadku tej gminy odnotowano największy wzrost liczby mieszkań na 1000 mieszkańców w ostatnich pięciu latach (o 23 mieszkania). W 2019 roku, liczba mieszkań socjalnych wyniosła 9.

Tabela 61 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania/BDL

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	75,6	75,8	76,2	76,5	76,8
Lelów	75,5	75,7	76,0	76,2	76,4
Irządze	86,0	86,2	86,3	86,6	86,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 62 Mieszkania na 1000 mieszkańców/BDL

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	374,1	377,3	382,7	389,1	395,2
Lelów	411,1	411,3	416,5	424,5	430,1
Irządze	351,5	356,9	362,6	368,8	374,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 63 Liczba mieszkań komunalnych/BDL

Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	55	55	bd	48	bd
Lelów	17	17	bd	13	bd
Irządze	11	9	bd	9	bd

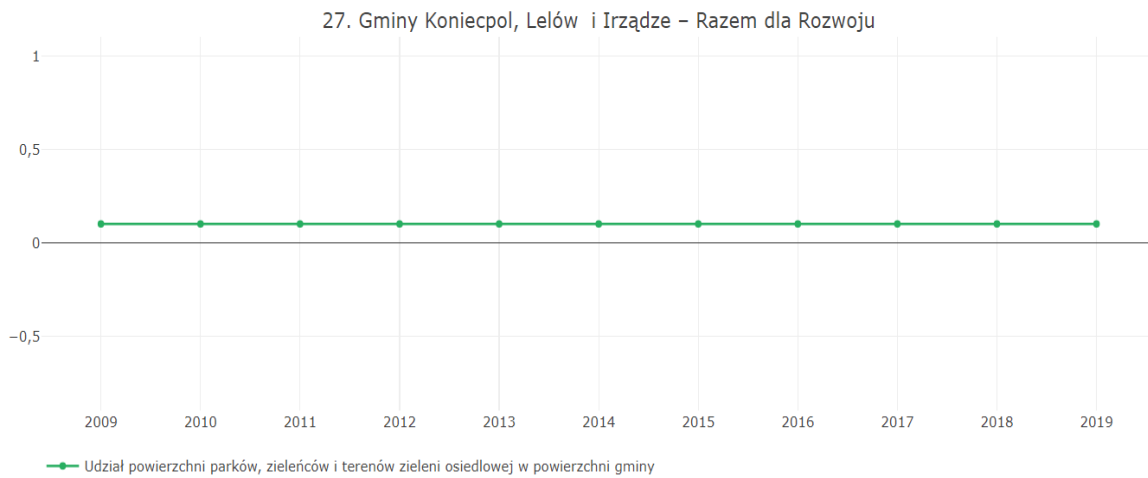
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

W Gminie Koniecpol znajduje się jeden park spacerowo-wypoczynkowy o powierzchni 6,5 ha. Łączna powierzchnia parków, zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej w całej Gminie wyniosła 10,11 ha w 2014 r. Tereny zielone zajmują 0,1% powierzchni całej Gminy. Jednym z celów rewitalizacji jest Zwiększenie dostępu do terenów zieleni urządzonej.

W gminie Irządze – znajdują się kilka starych założeń parkowych podworskich i pofolwarcznych ze starodrzewem o wybitnych walorach przyrodniczo-krajobrazowych w tym: Park w Irządzach, w Zawadzie, w Wygietzowie, w Witowie oraz folwark w Wygietzowie. Na terenie szkoły w Witowie istnieje ogród założony z młodych nasadzeń. Tereny zielone zajmują 0,1% powierzchni całej Gminy.

Wyodrębnione tereny zieleni w gminie Lelów to zabytkowe parki w Turzynie, Białej Wielkiej i Nakle – będące własnością prywatną – oraz ogólnodostępne tereny zieleni urządzonej na terenie byłej fosi w Lelowie. Mniejsze tereny zieleni ogólnodostępnej to parki, skwery, place zabaw) na terenach zabudowy mieszkaniowo-zagrodowo-usługowej i mieszkaniowo-usługowej.

Rysunek 65 Udział powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem/MRL

Źródło: MRL

Nieco ponad 30 tysięcy w gminie Koniecpol i Lelów wyniosły wydatki w 2019 roku na ochronę powietrza i klimatu. W gminie Koniecpol odnotowano znaczący wzrost wydatków w tym obszarze w porównaniu do roku 2018 (o ok. 23 tysiące). W gminie Irządze suma wydatków wyniosła ponad 13 tysięcy. Ogólna suma wydatków partnerstwa na inwestycje z zakresie ochrony powietrza i klimatu wyniosły ponad 81 tysięcy złotych. Należy zaznaczyć, iż w latach 2015-2016 żadna z diagnozowanych gmin nie ponosiła wydatków w tym obszarze.

Tabela 64 Wydatki na ochronę powietrza i klimatu/ BDL

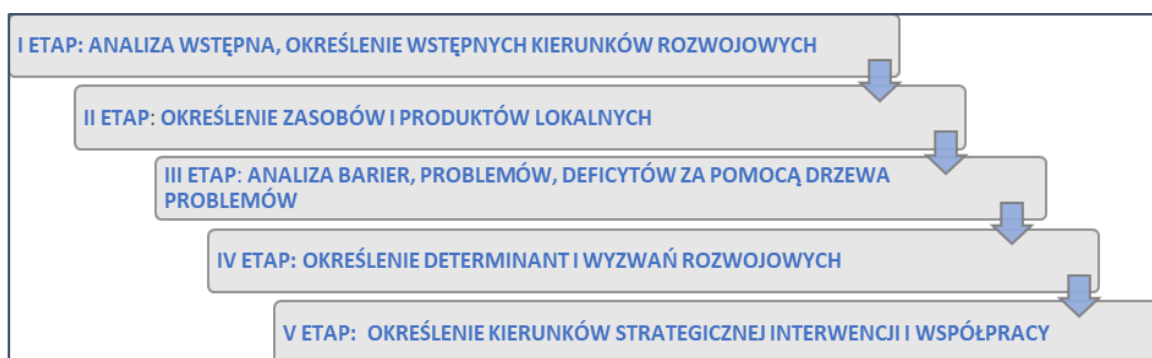
Gmina	2015	2016	2017	2018	2019
Koniecpol	0,00	0,00	54605,00	13541,92	36129,15
Lelów	0,00	0,00	41156,00	31488,00	32169,42
Irządze	0,00	0,00	0,00	18845,70	13173,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

3 Analiza potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych obszaru partnerstwa.

Analizę potencjałów, barier i potrzeb rozwojowych obszaru partnerstwa przeprowadzono w pięciu etapach. W pierwszym etapie, na podstawie danych i informacji zawartych w dwóch poprzednich rozdziałach wstępnie określono obszary rozwojowe partnerstwa. Następnie w drugim etapie, w celu uzyskania informacji na temat potencjałów partnerstwa, czyli zasobów i produktów, posłużono się specjalnie zaprojektowaną matrycą, na której partnerzy wymieniali i waloryzowali posiadane zasoby i wytwarzane produkty lokalne. Podobna matryca diagnostyczna, posłużyła również w etapie trzecim do analizy barier, problemów i deficytów jednostek wchodzących w skład partnerstwa. Na podstawie pozyskanych danych zbudowano siedem drzew problemów prezentujących kluczowe problemy, z jakimi zmagają się partnerzy. W kolejnym etapie – czwartym, określono główne determinanty rozwojowe partnerstwa i odniesiono je do czterech wstępnie założonych w badaniu obszarów rozwojowych: społecznego, gospodarczego, środowiskowo-przestrzennego i instytucjonalnego. W ostatnim, piątym etapie, określono kierunki interwencji i współpracy partnerstwa w korelacji do wyodrębnionych czterech sfer rozwojowych.

Rysunek 66 Proces diagnozy - metodyka

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Związku Miast Polskich

Rysunek 67 Obszary rozwojowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Związku Miast Polskich

3.1 Potencjał obszaru partnerstwa

Zasoby i produkty lokalne stanowią potencjały rozwoju lokalnego. Istotne jest dostrzeżenie możliwości wykorzystania zasobów dla pobudzenia rozwoju gospodarczego.

Na potencjały obszaru partnerstwa będą się składać przede wszystkim posiadane zasoby, oferowane produkty i usługi, które mogą przynieść wymierne korzyści bezpośrednio lub pośrednio poprzez wytworzenie wartości dodanej dla mieszkańców i interesariuszy partnerstwa. Zasoby to wszystkie użyteczne elementy występujące na terenie partnerstwa, generujące produkty lokalne. Są niezbędne do wytworzenia wyrobu, usługi, oferty definiujące funkcje obszaru partnerstwa.

W celu zidentyfikowania zasobów lokalnych partnerstwa posłużono się specjalnie skonstruowaną matrycą, w której przedstawiciele gmin mieli wymienić poszczególne zasoby oraz określić w skali od 0 do 10 możliwość wykorzystania zasobu dla generowania produktów lokalnych oraz unikatowość zasobów w dwóch perspektywach: lokalnej i partnerskiej. Im wyższa nadana ocena, tym wyższa możliwość generowania produktu i unikatowość zasobu.

Szczegółowe dane z matrycy, zagregowano w 6 głównych grup rodzajowych zasobów – wyniki przedstawia tabela poniżej.

Tabela 65 Główne grupy rodzajowe zasobów

LP	ZASOBY LOKALNE	POTENCJAŁ DO GENEROWANIA PRODUKTÓW I UNIKALNOŚĆ ZASOBÓW LOKALNIE	POTENCJAŁ DO GENEROWANIA PRODUKTÓW I UNIKALNOŚĆ ZASOBÓW DLA PARTNERSTWA	WYNIK UŚREDNIONY	WYNIK W RANKINGU
A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	środowisko naturalne i jego jakość zasoby przyrodnicze - flora, fauna, krajobraz, położenie)	7,57	6,82	7,19	2
2.	funkcjonujące instytucje	7,08	5,80	6,44	6
3.	istniejąca infrastruktura	7,77	6,55	7,16	3
4.	kluczowi przedsiębiorcy ze względu na podaż pracy, potencjał B+R, specjalizacje regionalne itp.	8,50	7,17	7,83	1
5.	dziedzictwo kulturowe, historyczne, folklor, tradycje, postacie	7,27	6,50	6,88	5
6.	niewykorzystane, zapomniane obiekty/przestrzenie	8,14	5,89	7,02	4

Źródło: opracowanie własne

Najwyżej ocenionym przez partnerów zasobem występującym na obszarze partnerstwa są kluczowi przedsiębiorcy, głównie ze względu na generowanie podaży pracy. Wśród dominujących sektorów przedsiębiorstw na terenie partnerstwa

znajdują się usługi handlowe, budowlane, transportowe oraz hotelarskie, a także rolnicze oraz unikatowe usługi strzecharskie. Zasób ten uzyskał najwyższe oceny zarówno w wymiarze lokalnym, jak i dla partnerstwa. Uśredniony wynik to 7,83/10 punktów. Tak wysoka pozycja tego zasobu świadczy o istotnej roli sfery gospodarczej w rozwoju lokalnym gminy i partnerstwa. Kluczowi przedsiębiorcy przede wszystkim generują nowe miejsca pracy, ale i stanowią mocny filar gospodarki lokalnej. Z przeprowadzonego badania ankietowego z młodzieżą wynika, iż najwięcej z nich chciałoby pracować w kulturze i rozrywce (ok. 60%) oraz w nauce i technice (ok. 56%). Jednakże, pracę w usługach oraz w transporcie i spedycji za atrakcyjną uznał niewiele mniejszy odsetek młodzieży (kolejno ok. 53% i 54%). Najmniej atrakcyjnym sektorem pracy dla młodzieży są usługi rolnicze i ogrodnictwo (ok. 26%). Generalnie, można stwierdzić, iż praca w usługach, transporcie i hotelarstwie jest w centrum zainteresowania młodzieży. Jednak, trzeba zwrócić uwagę, iż młodzież chciałaby się rozwijać i budować swoje doświadczenie zawodowe na takich polach, jak nauka, technika, kultura i rozrywka, czy IT. Zdecydowana większość młodzieży uważa, iż należy wypracować wsparcie dla samozatrudnienia, przedsiębiorczości, gdyż takiego brak na obszarze partnerstwa. Zarówno oferty pracy, jak i wysokość zarobków zniechęcają do pozostania w gminie, zdaniem ponad 70% młodzieży oraz ponad 80% mieszkańców. Opinia młodych ludzi jest istotna, gdyż to oni są siłą napędową każdej gospodarki, a jak pokazują trendy demograficzne mamy do czynienia z procesem ubytku zasobów siły roboczej na terenie partnerstwa.

Drugie miejsce w rankingu zajmuje zasób dotyczący środowiska naturalnego i jego bogactwa. Zdaniem blisko 70% mieszkańców jakość i czystość środowiska naturalnego (powietrza, wody, zieleni) stanowi duży atut gminy. Atrakcyjność turystyczna: przyrodnicza i kulturowa, zabytki są również uznawane za mocną stronę gminy przez ponad połowę mieszkańców. Dane statystyczne wskazują na wysoki ponad 78% udział obszarów przyrodniczych prawnie chronionych na terenie powiatów częstochowskiego i zawierciańskiego. Na terenie partnerstwa znajdują się obszary prawnie chronione, do których zalicza się m.in.: park krajobrazowy, rezerwat przyrody, obszary Natura 2000. Partnerzy wskazywali na takie zasoby, jak: gleby, stawy rybne, zbiornik wodne, dolina Pilicy, pomniki przyrody, zabytkowy park i kompleks pałacowy. Jest to niezwykle cenny zasób partnerstwa o dużym potencjale rozwojowym, ale mało wykorzystany. Jednym z kierunków wyzwań strategicznych jest rozwój turystyki w oparciu o endogeniczny potencjał partnerstwa. Tym samym zwiększy się także rozpoznawalność partnerstwa.

Trzecim, najwyżej ocenianym unikalnym zasobem mogącym generować produkty lokalne jest istniejąca na terenie partnerstwa infrastruktura. Wśród wymienianych zasobów znalazły się m.in. drogi, mosty, chodniki, boiska i obiekty sportowe, place

zabaw, świetlice, gospodarstwa agroturystyczne, targowiska, tereny rekreacyjne nad zalewem, stadion sportowy z basenem, hala sportowa i orliki. Infrastruktura i oferta sportowa oraz rekreacyjna zachęca do pozostania w gminie co 3. młodą osobę. Nie jest to wystarczająco satysfakcjonujący wynik. Należałoby udoskonalić infrastrukturę sportową na terenie całego partnerstwa, gdyż najwięcej obiektów sportowych odnotowano w gminie Koniecpol. Infrastruktura może stanowić wspólny mianownik dla realizacji celów partnerstwa, nie tylko pod względem sportowym, czy kulturowym, ale przede wszystkim rekreacyjno-wypoczynkowym.

Niewykorzystane, zapomniane miejsca i obiekty to szczególny zasób posiadający duży ładunek unikalności i potencjału, wymagający często rewitalizacji, w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Są to szczególne miejsca i obiekty o potencjale przyrodniczym (np. ukształtowanie terenu, woda) oraz kulturowo-historycznym, zawierające elementy wzmacniające poczucie tożsamości lokalnej. Do produktów w oparciu o zasoby przyrodnicze wymienia się: Skarpę Irządzką, stawy, zbiornik wodny w Koniecpolu, teren tzw „księdza pola”, zakola na rzece Pilica w rejonie Radoszewnicy i Okołowic. Do produktów wpisujących się w dziedzictwo historyczno-kulturowe zaliczono m.in. drewniany młyn w Bogumiłku, drewniany młyn w Białej Wielkiej, Pałac Koniecpolskich, dworek w Białej Wielkiej, dworek w Polesiu, pałac w Nakle, pałac w Radoszewnicy, zespół pałacowo-parkowy w Koniecpolu. Do innych, ważnych dla mieszkańców miejsc zaliczono: wikariat, stadion piłkarski, przetwórnię owoców i warzyw, świetlice wiejskie, cegielnię w Nakle, bazę po SKR w Lelowie, tereny zakładów remontowo-montażowych, tereny po byłych KZPP w Koniecpolu, budynki po byłych szkołach w Wąsoszu i Aleksandrowie. Miejsca, budynki te posiadają duży potencjał społeczno-kulturowo-historyczny, ale wymagają ponownego zagospodarowania.

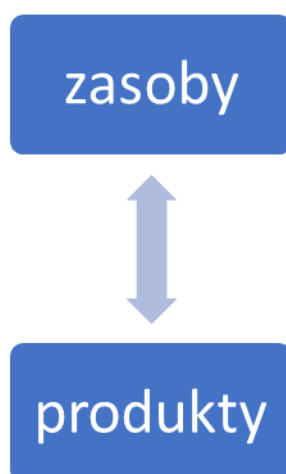
Silną więzią łączącą mieszkańców jest wspólna historia i dziedzictwo kulturowe oraz tradycja i ważne postacie. To kolejny równie istotny zasób partnerstwa, który w przyszłości może generować wiele produktów, w tym produkty turystyczne. Mieszkańcy wysoko oceniają lokalny patriotyzm, dziedzictwo i historię, ponad 54% z nich uważa ten czynnik za ważny atut gminy. Przedstawiciele gmin wymieniali najważniejsze fakty historyczne, które mają przede wszystkim wymiar lokalny jak obchody reaktywowania gminy Irządze, obrona kościoła w Lelowie przed spalaniem przez hitlerowców, bitwa pod Mełchowem, działalność św. Brata Alberta, grodzisko w Starym Koniecpolu, ruch partyzancki, czy też rozwój przemysłu metalurgicznego i hutniczego w Koniecpolu. Dla mieszkańców ważne są miejsca i związana z nimi symbole kulturowe. Do takich miejsc zaliczono m.in. Skarpę Irządzką, zespół parkowo-dworski, kościoły zabytkowe, Lipę drobnolistną w Irządzach. Wydarzenia historyczne i dziedzictwo kulturowe mogą stać się znaczącym podłożem promocyjnym całego partnerstwa. Do cech rozpoznawalnych dany obszar zaliczono

przede wszystkim lokalne święta i obchody, jak dożynki, rocznicę bitwy pod Mełchowem, święto Ciulimu – Czulentu (festiwal kultury polskiej i żydowskiej). Jednakże, wśród wymienianych odpowiedzi pojawiały się również miejsca, takie jak plantacja chmielu i tytoniu w gminie Irządze, pasieki, targowiska, czy portal internetowy promujący gminę Koniecpol. Zdaniem badanych gmin, właśnie te elementy mogą decydować o rozpoznawalności partnerstwa. Do obchodzonych tradycji zaliczono: dożynki gminne, święto chleba, orszak Trzech Króli, święto pieczonego ziemniaka, piknik rodzinny Uśmiech Dziecka, pieczenie potrawy ciulim, „Ziele” w Ślęzanach, Dni Koniecpola – Hetmaniada, „wianki”, festyny w Koniecpolu z okazji powitania i pożegnania lata. Wszystkie wymienione wyżej tradycje, obchody stanowią o unikalności i wyjątkowości partnerstwa, gdyż niektóre ze wskazanych elementów dziedzictwa kulturowo-historycznego występują wyłącznie na obszarze partnerstwa i są znane im mieszkańcom.

Ostatnim wyróżnionym zasobem zostały, funkcjonujące instytucje, który zebrał 6,44/10 punktów. Do takich instytucji zaliczono Urzędy Gmin, Domy Kultury, Biblioteki, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, kluby i hale sportowe, Domy Pomocy Społecznej, Ośrodki Zdrowia. Wszystkie te instytucje są niezbędne dla funkcjonowania społeczności lokalnej i zaspakajania potrzeb swoich mieszkańców. Coraz częściej w dyskusji publicznej wskazuje się na proces dezinstytucjonalizacji. Istotne jest zaspakajanie potrzeb mieszkańców w środowisku społeczności lokalnej.

Wykorzystując potencjał endogeniczny gminy produkty lokalne są wytwarzane z występujących na danym obszarze zasobów. Produkty stanowią wartość dodaną dla obszaru, interesariuszy, a przede wszystkim mieszkańców. Z jednej strony zaspakajają ich potrzeby a z drugiej generują możliwości sprzedaży na zewnątrz, oraz przyciągają zewnętrznych klientów.

Rysunek 68 Relacja między zasobami lokalnymi a produktami lokalnymi

Źródło: opracowanie własne

Do zdiagnozowania produktów lokalnych partnerstwa również wykorzystano matrycę, w której przedstawiciele gmin wymieniali produkty wytworzone na zasobach (wskazanych w poprzednim badaniu) i oceniali je w skali od 0 do 10 punktów względem wartości dodanej wymienionego produktu oraz jego możliwości rozwoju w wymiarze lokalnym i dla partnerstwa. Im wyższa nadana ocena, tym wyższa wartość i potencjał produktu. Wyniki z matrycy zagregowano do 6 głównych grup rodzajowych, analogicznych grup zasobów, dane w tabeli poniżej.

Tabela 66 Główne grupy rodzajowe produktów

LP	PRODUKTY LOKALNE POWSTAJĄCE NA NST. ZASOBACH:	WARTOŚĆ DODANA I POTENCJAŁ PRODUKTÓW - POZIOM LOKALNY	WARTOŚĆ DODANA I POTENCJAŁ PRODUKTÓW - POZIOM PARTERSTWA	WYNIK UŚREDNIONY	WYNIK W RANKINGU
A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	środowisko naturalne i jego jakość zasoby przyrodnicze - flora, fauna, krajobraz, położenie)	7,84	7,09	7,47	2
2.	funkcjonujące instytucje	7,58	5,54	6,56	5
3.	istniejąca infrastruktura	8,09	6,56	7,32	3
4.	kluczowi przedsiębiorcy ze względu na podaż pracy, potencjał B+R, specjalizacje regionalne itp.	8,17	7,10	7,63	1
5.	dziedzictwo kulturowe, historyczne, folklor,	7,66	6,33	7,00	4

	tradycje, postacie				
6.	niewykorzystane, zapomniane obiekty/przestrzenie	6,69	4,83	5,76	6

Źródło: opracowanie własne

W rankingu, najwyżej ocenione zostały produkty generowane przez kluczowych przedsiębiorców. Są to wytwory określony firm, czyli m.in. kulinaria (chleb, bułki, desery), artykuły meblowe (fotele, kanapy), elementy konstrukcyjne (dachy, schody, balustrady), usługi hotelarskie (rozrywka, noclegi). Produktem o wyjątkowej specyfice są stylowe dachy ekologiczne na budynkach mieszkalnych, restauracjach, produkowane przez firmy strzecharskie, które dodatkowo pełnią funkcję kultywowania tradycji, folkloru. Wszystkie wyżej wymienione produkty stanowią bardzo ważny czynnik rozwoju, gdyż generują one nowe miejsca pracy, które mogą zachęcać młodych ludzi do pozostania w granicach partnerstwa, ale mogą też przyciągać zewnętrznych inwestorów i tym samym rozwijać lokalne i ponadlokalne specjalizacje. Celem powinno być kreowanie wysokiej jakości produktów terytorialnych o charakterze materialnym i niematerialnym, przez co zbudowanie silnej marki miejsca. Pozwala ona na zapewnienie w postrzeganiu potencjalnego klienta wysokiej pozycji gminy.

Środowisko naturalne dostarcza bogactwa zasobów, z których mogą powstać unikatowe produkty. Przedstawiciele gmin wyróżniali głównie produkty żywnościowe o wysokich walorach zdrowotnych, ekologicznych, jak np. miody, warzywa i owoce, ekologiczne ryby. Jednak pojawiały się też formy spędzania wolnego czasu nad piękną przyrodą, która dostarcza takich możliwości, jak spływ kajakowy, łowiska dla wędkarzy, biwaki, punkty widokowe, ścieżki edukacyjne na terenie Lasów Państwowych, ścieżki do nordic walking. Na bazie produktów przyrodniczych można zaplanować rozwój turystyki, miejsca do spacerów i spędzania wolnego czasu, a także promocję produktów lokalnych, m.in. żywnościowych.

Na trzecim miejscu usytuowane zostały produkty generowane przez zasoby infrastruktury sportowej, drogowej, wodno-kanalizacyjnej. Wymieniane produkty, takiej jak bezpieczeństwo na ulicach, dostęp do wody pitnej, aktywność fizyczna mieszkańców ma niebagatelne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Wśród innych wymienianych przez partnerów produktów pojawiła się, usługa handlu na targowisku, miejsce spotkań młodzieży i dorosłych.

Produktami uosabiającymi dziedzictwo historyczno-kulturowe, są symbole, pamiątki, czy dobra materialne, jak nazwa gminy Irządze, czy krzyż, w obronie którego stanął Ignacy Trenda, obraz Matki Boskiej Pocieszycielki Lelowskiej, a także regionalna potrawa ciulim, nalewka porzeczkowa, ryba po irządzku, szkoły, strażnica. Rozpoznawalność danego obszaru wiąże się z obchodami świąt i rocznic, jak np. dożynki, rocznicę bitwy pod Mełchowem, święto Ciulimu – Czulentu (festiwal kultury polskiej i żydowskiej), których produktami jest słynna potrawa regionalna, pamiątki. A także, wiele obrządków tradycyjnych, np. tworzenie palm wielkanocnych, pieczenie chleba, wyplatanie wieńcy dożynkowych, pokoleniowa gra na instrumentach, stawianie kilkunastometrowego słupa zakończonego ogromnym zieleńcem podczas święta w Ślęzanach. Produkty uosabiające dziedzictwo historyczno-kulturowe znalazły się na czwartym miejscu, podczas gdy tego rodzaju zasoby były na miejscu piątym. Świadczy to o cennym znaczeniu i potrzebnym walorze dla rozwoju lokalnego partnerstwa. Promocja tych produktów podniosłaby rangę partnerstwa w kraju.

Również, o jedną wyżej pozycję zmienił obszar dotyczący ważnych instytucji. Produkty, które generują omówione wyżej instytucje znalazły się na piątym miejscu z punktacją 6,56/10. Jak już wyżej wspomniano, instytucje te pełnią istotne funkcje społeczno-kulturowe, które zaspakajają niezbędne potrzeby społeczności lokalnej. Wśród tych potrzeb prezentowano rozwój kultury lokalnej, edukacji, resocjalizacji i wyrównywania szans społecznych, usługi senioralne, które są niezwykle potrzebne w obliczu obecnych tendencji demograficznych.

Ostatnie miejsce w rankingu, z punktacją 5,76/10 zajęły produkty miejsc zapomnianych i niewykorzystanych. Partnerzy z jednej strony wysoko punktowali zasoby posiadane w tych miejscach (poz. 4 z punktacją 7,02 istotności zasobów), z drugiej strony nie widzą produktów materialnych lub niematerialnych wytwarzanych na tych zasobach, ponieważ są one często zdewastowane i wymagają rewitalizacji, w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych i gospodarczych.

3.2 Bariery, problemy, deficyty obszaru partnerstwa

Drzewo problemów to metoda, która może być zastosowana do porządkowania występujących w jednostkach samorządu terytorialnego barier/problemów rozwoju. Prezentuje przyczyny, które warunkują pojawienie się problemu oraz konsekwencje bliższe i dalsze jego występowania. Na potrzeby analizy skonstruowano matrycę, która zidentyfikowała problemy/ bariery, związane z ich

natężeniem i istotnością dla rozwoju gminy, jak i całego partnerstwa. W oparciu o analizę danych statystycznych, ankietowych oraz pozyskanych z matrycy, poniżej zaprezentowano kluczowe problemy, które obrazują specyfikę partnerstwa. Matryca zawierała 12 obszarów funkcjonowania partnerstwa, które zostały poddane analizie przez przedstawicieli Partnerstwa: gminy Koniecpol, Lelów i Irządze. W skali od 0 do 10, oceniali istotność oraz natężenie występowania danego problemu dla rozwoju gminy oraz całego partnerstwa. Im wyższa ocena, tym większe natężenie i istotność problemu dla rozwoju gminy/partnerstwa, a więc większe bariery rozwojowe. W następnej kolejności podawali przyczyny oraz skutki wypisanego problemu w obrębie danego obszaru. Ocenie poddano następujące obszary:

1. Środowisko naturalne
2. Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka
3. Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa
4. Infrastruktura transportowa, dostępność komunikacyjna
5. Gospodarka, przedsiębiorczość
6. Rynek pracy, kadry gospodarki
7. Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcanie
8. Dostęp do usług cyfrowych
9. Administracja, obsługa administracyjna
10. Stan zdrowia mieszkańców i opieka zdrowotna
11. Wykluczenie społeczne
12. Tożsamość lokalna

Zagregowane wyniki przedstawiają poniższe tabele. Wyróżniono siedem głównych obszarów problemowych/deficytowych, w przypadku których osiągnięto średni poziom natężenia i istotności na poziomie przynajmniej 7 punktów. Należy jednak zaznaczyć, iż każdy z 12 obszarów jest oceniany jako dość istotny w wymiarze lokalnym (punktacja powyżej 6,5 pkt.).

Komentarza wymaga również obszar związany z Rynkiem pracy i kadrami gospodarki, który uzyskał relatywnie niskie wyniki (poz. 9. i 6,1 pkt.), w stosunku do obszaru związanego z Gospodarką i przedsiębiorczością (poz. 3. i 7,6 pkt.), co potwierdzają wyniki uzyskane z badań ankietowych, wskazujące, że lokalny rynek pracy wykazuje się stagnacją i nie jest postrzegany jako interesujące miejsce pracy (m.in. ze względu na znacznie niższą średnią zarobków niż województwie śląskim). Mieszkańcy, w szczególności młodzież dużo bardziej zainteresowani są prowadzeniem własnej firmy.

Syntetyczne wyniki uzyskane w matrycy problemów i deficytów przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 67 Obszary problemowe i deficytowe - agregacja według natężenia i istotności lokalnego (kol. C.) oraz natężenia i istotności dla Partnerstwa (kol.D.)

LP	PROBLEMY/DEFICYTY W DANYM OBSZARZE	ŚREDNIA NATĘŻENIA I ISTOTNOŚCI DLA ROZWOJU LOKALNEGO (0-10)	ŚREDNIA NATĘŻENIA I ISTOTNOŚCI DLA ROZWOJU PARTNERSTWA (0-10)	ŚREDNIA LOKALNIE I PARTNERSTWO (C+D)/2	POZYCJA W RANKINGU WG ŚREDNIEJ (E)
A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	Środowisko naturalne - zasoby, jakość, dostępność, infrastruktura, ochrona środowiska (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków) itd.	8,38	6,41	7,39	5
2.	Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług	9,00	6,51	7,76	2
3.	Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa infrastruktura/dostępność usług	8,82	6,78	7,80	1
4.	Infrastruktura transportowa dostępność komunikacyjna, w tym transport publiczny, zbiorowy	8,36	6,22	7,29	6
5.	Gospodarka, przedsiębiorczość - obsługa instytucjonalna, doradztwo, usługi dla biznesu, nowoczesne sektory gospodarki, obsługa MŚP,	8,89	6,33	7,61	3

	struktura gospodarki/przedsiębiorstw				
6.	Rynek pracy, kadry gospodarki (wykształcenie, mobilność), podaż miejsc pracy, jakość miejsc pracy, aktywność zawodowa mieszkańców, bezrobocie	7,21	4,99	6,10	9
7.	Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcanie w tym zawodowe, kursy, szkolenia, infrastruktura, dostępność usług	9,36	5,56	7,46	4
8.	Dostęp do usług cyfrowych, bezprzewodowy Internet, światłowody, zasięg,- infrastruktura - dostępność	6,56	2,94	4,75	12
9.	Administracja, obsługa administracyjna, dostępność usług	8,00	6,00	7,00	7
10.	Stan zdrowia mieszkańców i opieka zdrowotna, infrastruktura, dostępność do POZ, dostępność do usług specjalistycznych, szpitale, SOR-y	8,96	4,80	6,88	8
11.	Wykluczenie społeczne - natężenie zjawisk problemowych, bezpieczeństwo, dostęp do pomocy społecznej, infrastruktura	7,63	4,33	5,98	10

12.	Tożsamość lokalna, lokalne grupy działania, koła gospodyń wiejskich, rękodzieło, tradycje lokalne itp.	7,28	4,17	5,72	11
-----	--	------	------	------	----

Źródło: opracowanie własne

Tabela 68 Obszary problemowe i deficytowe agregacja po natężeniu dla rozwoju lokalnego i Partnerstwa (kol.C.) oraz po istotności dla rozwoju lokalnego i Partnerstwa (kol. D.).

LP	PROBLEMY/DEFICYTY W DANYM OBSZARZE	ŚREDNIA NATĘŻENIAI dla rozwoju lokalnego I PARTNERSTWA (0-10)	ŚREDNIA ISTOTNOŚCI dla rozwoju LOKALNEGO I Partnerstwa (0-10)	ŚREDNIA NATĘŻENIE I ISTOTNOŚĆ (C+D)/2	POZYCJA W RANKINGU WG ŚREDNIEJ (E)
A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	Środowisko naturalne - zasoby, jakość, dostępność, infrastruktura, ochrona środowiska (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków) itd.	6,99	7,79	7,39	5
2.	Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług	7,72	7,80	7,76	2
3.	Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa infrastruktura/dostępność usług	7,93	7,67	7,80	1
4.	Infrastruktura transportowa dostępność komunikacyjna, w tym transport publiczny,	7,21	7,38	7,29	6

	zbiorowy				
5.	Gospodarka, przedsiębiorczość - obsługa instytucjonalna, doradztwo, usługi dla biznesu, nowoczesne sektory gospodarki, obsługa MŚP, struktura gospodarki/przedsiębiorstw	7,44	7,78	7,61	3
6.	Rynek pracy, kadry gospodarki (wykształcenie, mobilność), podaż miejsc pracy, jakość miejsc pracy, aktywność zawodowa mieszkańców, bezrobocie	6,22	5,98	6,10	9
7.	Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcanie w tym zawodowe, kursy, szkolenia, infrastruktura, dostępność usług	7,42	7,50	7,46	4
8.	Dostęp do usług cyfrowych, bezprzewodowy Internet, światłowody, zasięg,- infrastruktura - dostępność	6,56	4,67	5,61	12
9.	Administracja, obsługa administracyjna, dostępność usług	7,00	7,00	7,00	7
10.	Stan zdrowia mieszkańców i opieka zdrowotna, infrastruktura, dostępność do POZ, dostępność do usług specjalistycznych, szpitale, SOR-y	6,86	6,90	6,88	8

11.	Wykluczenie społeczne - natężenie zjawisk problemowych, bezpieczeństwo, dostęp do pomocy społecznej, infrastruktura	7,63	6,07	6,85	10
12.	Tożsamość lokalna, lokalne grupy działania, koła gospodyń wiejskich, rękodzieło, tradycje lokalne itp.	7,28	5,78	6,53	11

Źródło: opracowanie własne

Tabela zawierająca najistotniejsze obszary problemowe/deficytowe ze średnim poziomem istotności i natężenia wynoszącym przynajmniej 7, dla których sporządzone zostały drzewa problemów przedstawia tabela poniżej.

Tabela 69 Najistotniejsze obszary problemowe /deficytowe

LP	PROBLEMY/DEFICYTY W DANYM OBSZARZE	ŚREDNIA NATĘŻENIA I ISTOTNOŚCI DLA ROZWOJU LOKALNEGO (0-10)	ŚREDNIA NATĘŻENIA I ISTOTNOŚCI DLA ROZWOJU PARTNERSTWA (0-10)	ŚREDNIA LOKALNIE I PARTNERSTWO (C+D)/2	POZYCJA W RANKINGU WG ŚREDNIEJ (E)
A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa infrastruktura/dostępność usług	8,82	6,78	7,80	1
2.	Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług	9,00	6,51	7,76	2

3.	Gospodarka, przedsiębiorczość - obsługa instytucjonalna, doradztwo, usługi dla biznesu, nowoczesne sektory gospodarki, obsługa MŚP, struktura gospodarki/przedsiębiorstw	8,89	6,33	7,61	3
4.	Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcanie w tym zawodowe, kursy, szkolenia, infrastruktura, dostępność usług	9,36	5,56	7,46	4
5.	Środowisko naturalne - zasoby, jakość, dostępność, infrastruktura, ochrona środowiska (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków) itd.	8,38	6,41	7,39	5
6.	Infrastruktura transportowa dostępność komunikacyjna, w tym transport publiczny, zbiorowy	8,36	6,22	7,29	6
7	Administracja, obsługa administracyjna, dostępność usług	7,00	7,00	7,00	7

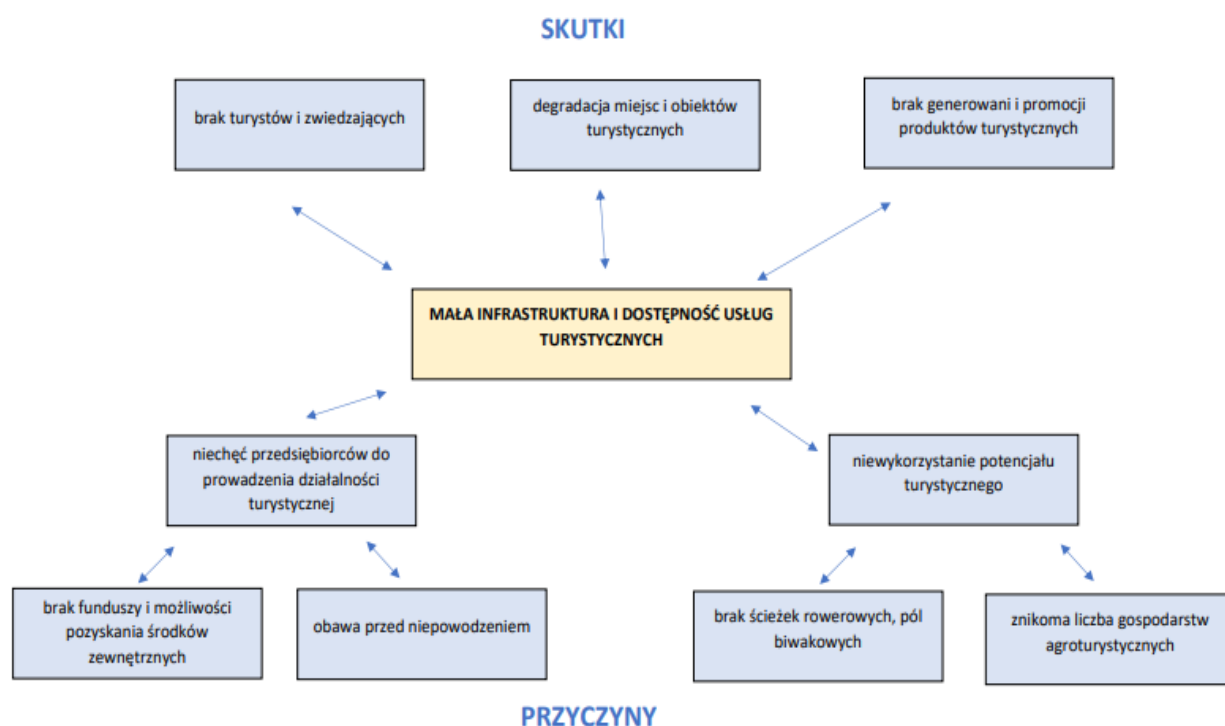
Źródło: opracowanie własne

Drzewo problemów nr 1 -Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa infrastruktura/dostępność usług

Problemem/deficytem, w opinii partnerów, o największym natężeniu i istotności dla rozwoju lokalnego i partnerstwa jest mała infrastruktura i dostępność usług turystycznych. Analiza danych z matryc zasobów i produktów wykazała, iż na terenie partnerstwa występuje duży potencjał turystyczny o charakterze zarówno przyrodniczym, jak i historyczno-kulturowym. Partnerzy wskazywali, iż jest on

niewykorzystany, co skutkuje brakiem turystów i zwiedzających, brakiem generowania i promowania produktów turystycznych. Wynika to m.in. z tego, iż niewiele jest przedsiębiorstw o profilu turystycznym, w tym gospodarstw agroturystycznych. Na jedną z przyczyn tego problemu wskazywany jest brak funduszy na rozwój firmy oraz obawa przedsiębiorców przed niepowodzeniem. Jest to szerszy problem związany z brakiem wsparcia rozwoju przedsiębiorczości na terenie partnerstwa. Na terenie partnerstwa również brakuje odpowiedniej infrastruktury turystycznej, jak ścieżek rowerowych, pól biwakowych, etc. Ważne jest opracowanie wspólnego programu/strategii promocji partnerstwa i konsekwentnie prowadzenie inwestycji w zakresie infrastruktury turystycznej, a także kampanii promocyjnej i zachęcającej do odwiedzenia gmin.

Rysunek 69 Drzewo problemów nr 1 - Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa infrastruktura / dostępność usług

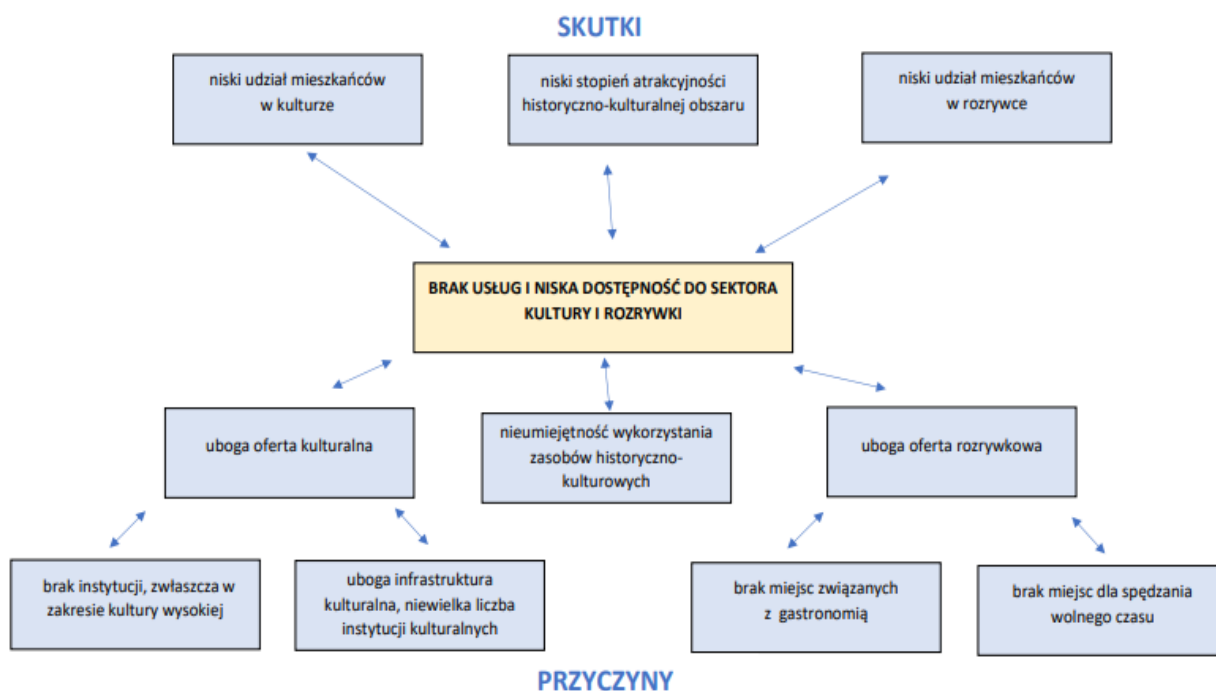
Źródło: opracowanie własne

Drzewo problemów nr 2 - Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług.

Kolejnym obszarem problemowym, który uzyskał 7,76/10 punktów, jest kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług. W kontekście występujących problemów najczęściej wskazywano na brak usług, a także niską dostępność do sektora kultury i

rozrywki. Analiza danych statystycznych oraz ankietowych wskazuje na ubogą ofertę kulturalną, zwłaszcza w zakresie kultury wysokiej. Instytucje kulturalne działające na terenie partnerstwa: Domy Kultury, Biblioteki pełnią funkcję rozwoju i krzepienia kultury lokalnej poprzez organizację festynów, pikników, konkursów, dożynek, prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych, oświatowych, w celu propagowania dziedzictwa kulturowego gminy. W konsekwencji, usługi z zakresu kultury wysokiej, takie jak teatr, koncert, wystawy są zaspakajane w większości poza obszarem partnerstwa. Dodatkowo, brakuje infrastruktury rozrywkowej, czyli miejsc świadczących usługi gastronomiczne, czy dające możliwość spędzenia wolnego czasu. Przyczyną niskiego udziału mieszkańców w kulturze i rozrywce jest m.in. niski poziom wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego. Należy pamiętać, iż obszar partnerstwa ma niezwykle bogaty zasób historyczno-kulturowy o specyfice lokalnej, który warto promować pod postacią np. kultywowania lokalnych obrządków, tradycji oraz symboli i pamiątek. Obszar ten bezpośrednio oddziałuje także na najwyżej punktowaną sferę, związaną z turystyką.

Rysunek 70 Drzewo problemów nr 2 - Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług.

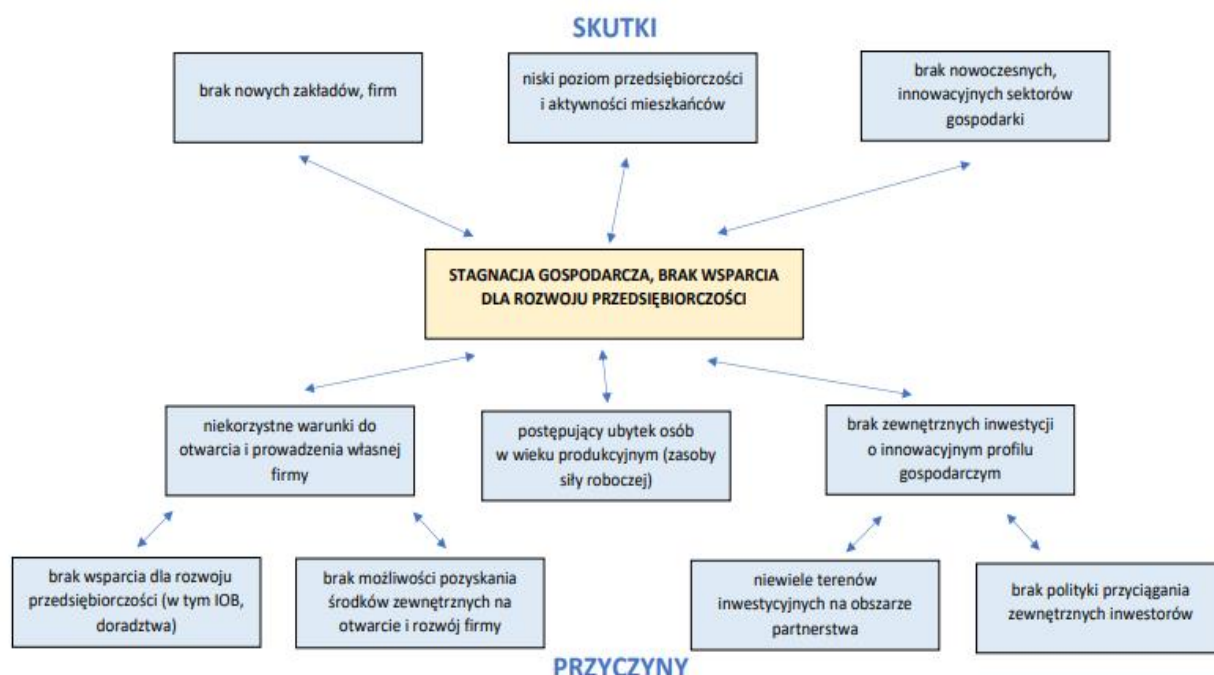

Źródło: opracowanie własne

Drzewo problemów nr 3 Gospodarka, przedsiębiorczość - obsługa instytucjonalna, doradztwo, usługi dla biznesu, nowoczesne sektory gospodarki, obsługa MŚP, struktura gospodarki/przedsiębiorstw

Wysoko notowany był również obszar dotyczący gospodarki, przedsiębiorczości i związanych z nimi usług dla biznesu, obsługi instytucjonalnej, doradztwa, nowoczesnych sektorów gospodarki, obsługi MŚP, struktury gospodarki i przedsiębiorstw. Najczęściej wskazywanymi problemami były te świadczące o stagnacji gospodarczej i braku wsparcia dla rozwoju przedsiębiorczości. Pod względem natężenia występowania problemu lokalnie i na terenie partnerstwa, obszar ten uzyskał 8,99/10 punktów. Zdaniem przedstawicieli gmin wypełniających matrycę, obszar ten niezwykle jest istotny dla rozwoju partnerstwa (6,33/10 punktów). Rozwój przedsiębiorczości lokalnej jest silną stymulantą rozwoju lokalnego. Dlatego szczególnie ważne jest stworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju przedsiębiorczości zwłaszcza wśród młodych ludzi, gdyż większość z nich uznała prowadzenie własnej działalności gospodarczej za atrakcyjną formę pracy. Tymczasem, ponad połowa respondentów (z badania ankietowego) z obszaru partnerstwa uznała, iż obecne, złe warunki do otwarcia i prowadzenia działalności gospodarczej zachęcają do opuszczenia zamieszkanego gminy. Najwyższy odsetek ankietowanych jako najbardziej potrzebną inwestycję na terenie partnerstwa podał więcej miejsc dobrej pracy. Co istotne, połowa osób zaapelowała o dobre warunki i wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości, zakładania własnych firm, samozatrudnienia. Stworzenie określonego otoczenia dla pobudzenia przedsiębiorczości jest o tyle istotne, gdyż jak pokazały wyniki badania ankietowego, większość respondentów uznała prowadzenie własnej działalności gospodarczej czy pracę w rodzinnej firmie za niezwykle atrakcyjną formę pracy. Co więcej, około 40% osób rozważyłoby prowadzenie własnej firmy. Na obszarze partnerstwa brakuje instytucji otoczenia biznesu (IOB), doradztwa/ szkoleń, instytucjonalnego wsparcia w zakresie pozyskiwania funduszy na wsparcia na otwarcie działalności gospodarczej. Ze względu na strukturę podmiotów gospodarczych obserwuje się niską dywersyfikację, dominują sektory przemysłu i budownictwo, handlu i usług. Gospodarka jest hermetyczna, endogeniczna, brak większych inwestycji zewnętrznych. Dodatkowo, na rozwój gospodarczy ma wpływ postępujący ubytek zasobów sił roboczych. Prognoza statystyczna wskazuje na zmniejszającą się liczbę osób w wieku produkcyjnym.

Rysunek 71 Drzewo problemów nr 3 - Gospodarka, przedsiębiorczość - obsługa instytucjonalna, doradztwo, usługi dla biznesu, nowoczesne sektory gospodarki, obsługa MŚP, struktura gospodarki/przedsiębiorstw.

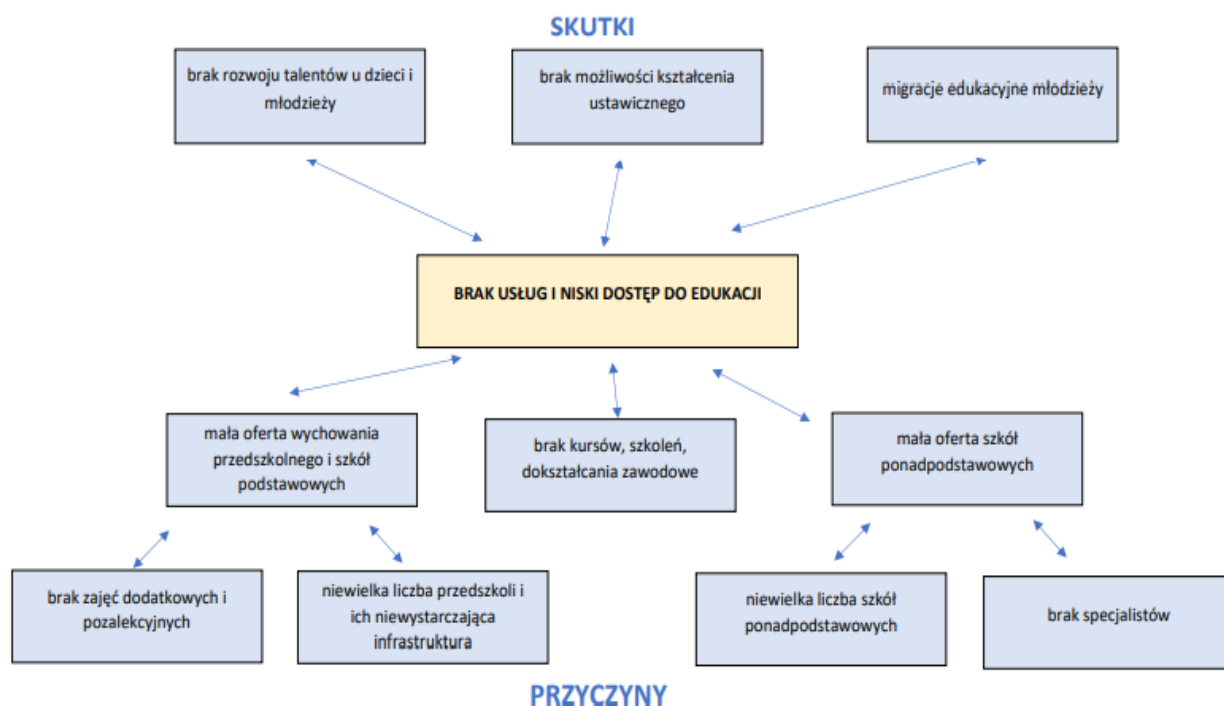
Źródło: opracowanie własne

Drzewo problemów nr 4 - Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcanie w tym zawodowe, kursy, szkolenia, infrastruktura, dostępność usług.

Kolejnym wyznaczonym problemem jest brak usług i mały dostęp do edukacji. Na terenie partnerstwa usługi edukacyjne są realizowane w stopniu przedszkolnym i podstawowym. Brakuje w znaczącym stopniu usług edukacji ponadpodstawowej i wyższej, a także doradztwa zawodowego, doksztalcania, podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Edukacja ponadpodstawowa (licea, technika, szkoły branżowe i zawodowe) jest realizowana tylko w gminie Koniecpol. Powyższe wnioski pokrywają się z uzyskanymi odpowiedziami z przeprowadzonego badania ankietowego z mieszkańcami i młodzieżą. Większość młodzieży kształci się w szkołach ponadpodstawowych w miejscowościach poza obszarem partnerstwa. Doradztwo i pośrednictwo zawodowe, poszukiwanie pracy, ale również doksztalcanie, podnoszenie kwalifikacji odbywa się również na terenie poza obszarem partnerstwa. Można zatem stwierdzić, iż na obszarze partnerstwa nie są realizowane w wystarczającym stopniu usługi edukacyjne. Należy zapewnić wysoki poziom kształcenia i ukształtować kierunek rozwoju systemu kształcenia zgodnie z zapotrzebowaniem oraz dla pozyskania nowych mieszkańców zwiększyć jakość i dostępność usług edukacyjnych. W kontekście zwiększenia usług edukacyjnych dla

dzieci należałyby również przemyśleć kwestię transportu autobusowego do szkół, która jest realizowana w bardzo niewielkim stopniu.

Rysunek 72 Drzewo problemów nr 4 - Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcenie w tym zawodowe, kursy, szkolenia, infrastruktura, dostępność usług.

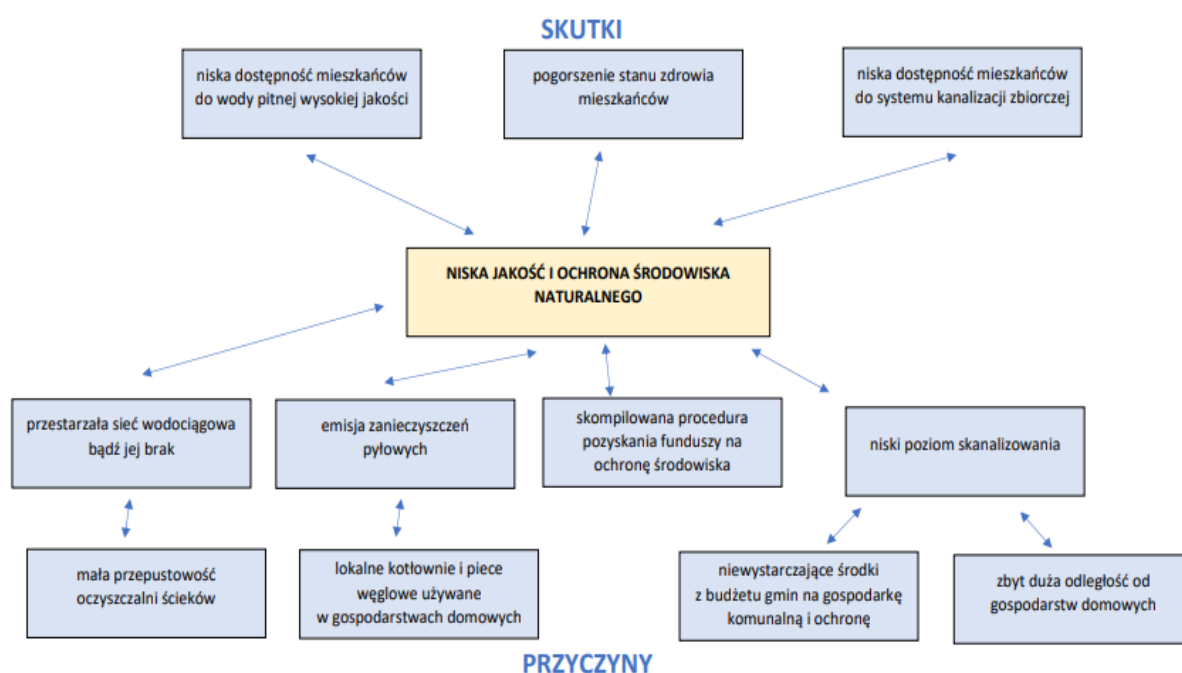
Źródło: opracowanie własne

Drzewo problemów nr 5 - Środowisko naturalne - zasoby, jakość, dostępność, infrastruktura, ochrona środowiska (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków) itd.

W obszarze związanym ze środowiskiem naturalnym, jego zasobami, ochroną, dostępnością i infrastrukturą, najczęściej wskazywano na niską jakość i ochronę środowiska naturalnego. Przedstawiciele gmin dostrzegali wysokie natężenie i istotność problemu w granicach swoich gmin, a mniejsze na terenie partnerstwa. Generalnie, obszar uzyskał 7,39/10 punktów. Wśród najczęściej wpisywanych problemów był niski poziom skanalizowania gminy, głównie z powodu zbyt dużej odległości od gospodarstw domowych. Potwierdziły to również dane statystyczne. Niewielki odsetek mieszkańców partnerstwa korzysta z czynnej sieci kanalizacyjnej. Z analizy danych wynika, że o wiele więcej osób ma dostęp do sieci wodociągowej, ale jest ona przestarzała i wymaga odnowienia. Zwracano również uwagę na małą przepustowość oczyszczalni ścieków. Kompleksowa analiza statystyczna pozwala stwierdzić, iż nieco zwiększyła się emisja zanieczyszczeń pyłowych na przestrzeni lat. Jest to nie tylko konsekwencja funkcjonowania zakładów przemysłowych na terenie partnerstwa, ale również stosowania lokalnych kotłowni i pieców węglowych w

indywidualnych gospodarstwach domowych. Wynika to z braku funduszy, ale również braku świadomości ekologicznej mieszkańców. Badani wskazywali także na skomplikowaną procedurę pozyskiwania funduszy zewnętrznych na ochronę środowiska naturalnego, która uniemożliwia im wnioskowanie o realizację projektów. Jest to tym bardziej znaczące, gdyż wydatki gmin na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska są niewystarczające. Wszystkie ww. przyczyny skutkują coraz wyższą emisją zanieczyszczeń pyłowych, niską dostępnością mieszkańców do systemu kanalizacji zbiorczej, czy do wody pitnej.

Rysunek 73 Drzewo problemów nr 5 - Środowisko naturalne - zasoby, jakość, dostępność, infrastruktura, ochrona środowiska (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków) itd.

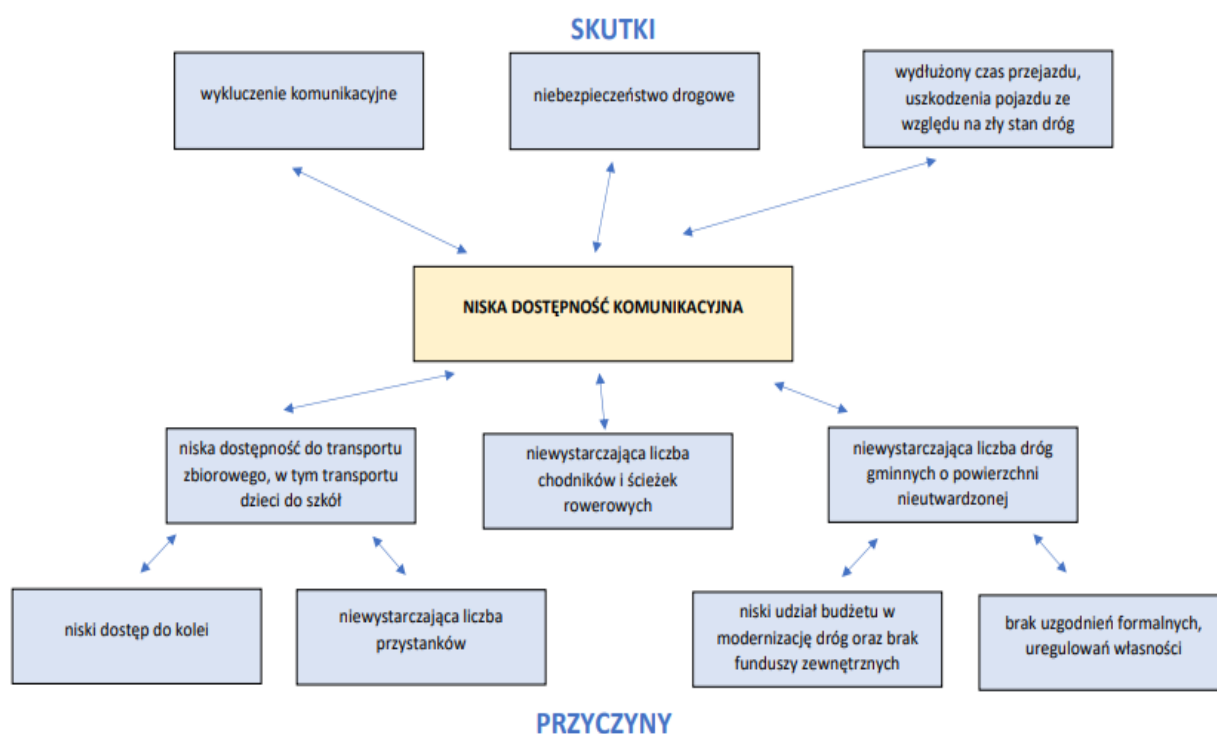
Źródło: opracowanie własne

Drzewo problemów nr 6 - Infrastruktura transportowa, dostępność komunikacyjna, w tym transport publiczny, zbiorowy

Generalnie, partnerstwo uznaje się za obszar dobrze skomunikowany. Przez teren przebiegają szlaki komunikacji samochodowej i kolejowej o znaczeniu krajowym. Problem, na jaki wskazali partnerzy, związany jest z niską dostępnością komunikacyjną. W tym kontekście wymieniano niską dostępność do transportu zbiorowego, spowodowanego głównie niewystarczającą liczbą przystanków i niskim dostępem do kolei. Prowadzi to do wykluczenia komunikacyjnego znacznej części mieszkańców obszaru partnerstwa, w szczególności nie posiadających własnych

środków transportu. Wskazywano również na niewystarczającą infrastrukturę okołodrogową, czyli brak profesjonalnych ścieżek rowerowych, czy niewystarczającą liczbę chodników. Są to istotne kwestie, gdyż od tych elementów zależy bezpieczeństwo na drodze każdego uczestnika ruchu drogowego. Wśród problemów akcentowano również niewystarczającą liczbę dróg o twardej nawierzchni, co jest związane z brakiem funduszy zarówno gminy, jak i zewnętrznych na modernizację i przebudowę dróg.

Rysunek 74 Drzewo problemów nr 6 - Infrastruktura transportowa, dostępność komunikacyjna, w tym transport publiczny, zbiorowy

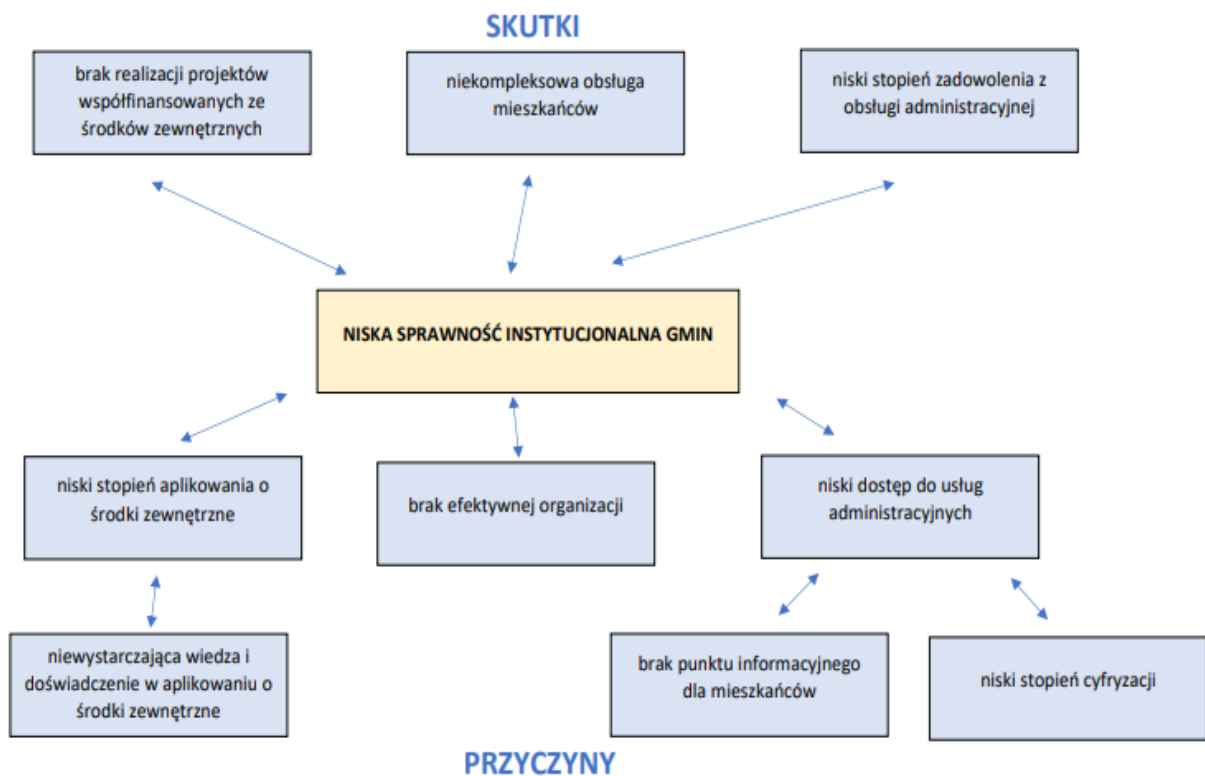
Źródło: opracowanie własne

Drzewo problemów nr 7 - Administracja, obsługa administracyjna, dostępność usług.

Obszar instytucjonalny otrzymał 7/10 punktów w skali natężenia i istotności problemu/deficytu dla rozwoju lokalnego i partnerstwa i posiada niebagatelne znaczenie, w szczególności dla rozwoju i zarządzania partnerstwem. Wymiar instytucjonalny i punktacja zdobyta w rankingu w odniesieniu do Partnerstwa wskazuje przede wszystkim na ograniczenia związane ze sposobem zarządzania, a także bariery technologiczne ograniczające lub uniemożliwiające współpracę. Wszystkie te trudności zagrażają niską sprawnością instytucjonalną, co może przekładać się na niską zdolność do współpracy. Sprawność instytucjonalna to

permanentna gotowość do nawiązywania relacji partnerskich w zakresie społecznym, gospodarczym, czy środowiskowym. Wśród wymienianych trudności pojawiły się m.in.: niski dostęp do usług administracyjnych, niewystarczające wyposażenie techniczne, niewystarczające środki na podnoszenie kwalifikacji pracowników. Bariery te wpływają na jakość i sprawność kompleksowej obsługi administracyjnej oraz na wizerunek i postrzegania administracji przez mieszkańców. W kontekście partnerstwa wskazane jest określenie przynajmniej stałej metodyki prac (formalnej lub nieformalnej) – np. poprzez cykliczne spotkania członków Grupy Roboczej i Rady Partnerstwa, zbieżności dokumentów strategicznych jednostek wchodzących w skład partnerstwa, ustalenia i podziału zadań w ramach partnerstwa oraz ich koordynacji i monitoringu.

Rysunek 75 Drzewo problemów nr 7 - Administracja, obsługa administracyjna, dostępność usług.

Źródło: opracowanie własne

3.3 Determinanty potrzeb rozwojowych obszaru partnerstwa

Rozwój lokalny jest procesem złożonym, na którego wpływ ma wiele zjawisk, procesów, jak i podmiotów biorących w nim udział. Powinien on uwzględniać

potrzeby mieszkańców, zasoby lokalne (które są postrzegane jako warunki wewnętrzne rozwoju lokalnego), środowisko naturalne, przyrodnicze, infrastrukturalne, zdolności gospodarcze, naukowe, techniczne. Zespół najważniejszych czynników, powiązanych z występującymi na terenie partnerstwa zasobami i produktami oraz deficytami i barierami, mogący zarówno zwiększać jak i osłabiać potencjały partnerstwa, a także pogłębiać lub eliminować problemy stanowią determinanty potrzeb rozwojowych partnerstwa.

Na potrzeby analizy wykorzystano specjalną matrycę diagnozującą szczegółowe determinanty potrzeb rozwojowych i ich istotność dla rozwoju lokalnego oraz partnerstwa. Partnerzy oceniali determinanty potrzeb na skali od 0 do 10. Im wyższa ocena, tym czynnik istotniejszy dla rozwoju. W matrycy wskazano ponad 25 determinant rozwoju dotyczących zarówno mierzalnych obszarów życia społeczno-gospodarczego (np. dostępność komunikacyjna, dostępność określonych usług), jak i trudno mierzalnych (np. współpraca, wspólna wizja), w katalogu znalazły się m.in.:

1. angażowanie mieszkańców we współpracę na rzecz rozwoju;
2. współpraca;
3. informacja - promocja - marka;
4. integracja działań;
5. dostępność komunikacyjna;
6. edukacja;
7. rozwój usług;
8. jakość życia na obszarze;
9. dostępność usług publicznych;
10. dostępność dobrze płatnych miejsc pracy;
11. dostępność kadr pracowniczych;
12. klimat dla przedsiębiorczości;
13. jakość środowiska;
14. walory przyrodniczo-krajobrazowe;
15. walory kulturowe i turystyczne.

Uzyskane szczegółowe wyniki pogrupowano w 10 głównych kategorii determinant zgodnie z tabelą poniżej, uszeregowaną wg uśrednionych istotności obliczonych na podstawie szczegółowych danych determinant wchodzących do danej grupy.

Tabela 70 Główne determinanty potrzeb rozwojowych partnerstwa.

LP	Determinanty potrzeb rozwojowych	Istotność determinanty dla rozwoju lokalnego	Istotność determinanty dla rozwoju Partnerstwa	ŚREDNIA (C+D)/2	Miejsce ŚREDNIEJ w rankingu
A.	B.	C.	D.	E.	F.
1	Zwiększenie infrastruktury oraz dostępności, zakresu i jakości usług publicznych, w tym bezpieczeństwa, edukacyjnych, zdrowotnych.	9,00	7,42	8,21	1
2	Poprawa jakości i warunków życia w celu spowolnienia niekorzystnych trendów demograficznych	8,47	7,22	7,85	2
3	Poprawa jakości, ochrony i dostępności środowiska naturalnego	7,83	7,33	7,58	3
4	Poprawa infrastruktury i usług turystycznych, wykorzystujących potencjały przyrodnicze i kulturowe partnerstwa	8,00	6,67	7,33	4
5	Poprawa warunków do rozwoju gosp., w tym prowadzenia działaln. gosp., dostępności atrakcyjnych miejsc pracy, dostępności kadr	7,78	6,44	7,11	5
6	Poprawa dostępności komunikacyjnej, wykorzystanie połączenia geograficznego	7,83	6,33	7,08	6

7	Poprawa dostępności i wykorzystania dziedzictwa kulturowego i historycznego, tradycji, folkloru itp.	7,22	6,78	7,00	7
8	Poprawa sprawności zarządzania, potencjału admin, promocji, wpływu na decyzje wyższego szczebla	7,21	6,25	6,73	8
9	Zwiększenie dostępności, zakresu i jakości usług rynkowych m.in. bankowych, prawnych, telekomunikacyjnych, gastronomicznych	6,11	6,88	6,49	9
10	Wzrost współpracy, zaangażowania mieszkańców i podmiotów społeczno - gospodarczych na obszarze partnerstwa	6,67	5,42	6,04	10

Źródło: opracowanie własne

Następnie główne determinanty zostały odniesione do wstępnie określonych obszarów rozwojowych:

- a. - gospodarczego,
- b. – społecznego,
- c. - środowiskowo – przestrzennego,
- d. - instytucjonalnego,

w celu weryfikacji korespondencji tych obszarów (określony wstępnie na początku badania) z uzyskanymi wynikami badań i analiz przeprowadzonych na podstawie otrzymanych danych i informacji.

Tabela 71 Korespondencja głównych determinant z obszarami rozwojowymi.

LP	DETERMINANTY POTRZEB ROZWOJOWYCH	ŚREDNIA ISTOTNOŚĆ DETERMINANTY DLA ROZWOJU LOKALNEGO I PARTNERSTWA	GOSPODARCZY	SPOŁECZNY	ŚRODOWISKOWO PRZESTRZENNY	INSTYTUCJONALNY
-	-	-	A	B	C	D
1	Zwiększenie infrastruktury oraz dostępności, zakresu i jakości usług publicznych, w tym bezpieczeństwa, edukacyjnych, zdrowotnych.	8,21	x	xx	xx	x
2	Poprawa jakości i warunków życia w celu spowolnienia niekorzystnych trendów demograficznych	7,85	xx	xx	x	x
3	Poprawa jakości, ochrony i dostępności środowiska naturalnego	7,58	x	x	xx	xx
4	Poprawa infrastruktury i usług turystycznych, wykorzystujących potencjały przyrodnicze i kulturowe partnerstwa	7,33	xx	xx	xx	x
5	Poprawa warunków do rozwoju gosp., w tym prowadzenia działaln. gosp., dostępności atrakcyjnych miejsc pracy, dostępności kadr	7,11	xx	xx	x	xx
6	Poprawa dostępności komunikacyjnej, wykorzystanie połączenia	7,08	x	x	xx	x

	geograficznego					
7	Poprawa dostępności i wykorzystania dziedzictwa kulturowego i historycznego, tradycji, folkloru itp.	7,00	x	xx	xx	x
8	Poprawa sprawności zarządzania, potencjału admin, promocji, wpływu na decyzje wyższego szczebla	6,73	xx	x	x	xx
9	Zwiększenie dostępności, zakresu i jakości usług rynkowych m.in. bankowych, prawnych, telekomunikacyjnych, gastronomicznych	6,49	xx	xx	x	xx
10	Wzrost współpracy, zaangażowania mieszkańców i podmiotów społeczno - gospodarczych na obszarze partnerstwa	6,04	x	xx	x	xx

Źródło: opracowanie własne

Powyższe zestawienie potwierdza korespondencję przewidywanych 4 sfer rozwojowych z głównymi determinantami określonymi na podstawie analizy szczegółowych danych i informacji.

3.4 Kluczowe wyzwania, kierunki strategicznej interwencji i współpracy

Wskazane główne determinanty potrzeb rozwojowych, z największym wpływem na zmianę sytuacji na obszarze partnerstwa, wyznaczają same w sobie wyzwania kluczowe dla partnerów, bądź składają się z szeregu wyzwań i działań kluczowych wchodzących w skład danej determinanty.

W procesie definiowania wyzwań i działań kluczowych wzięto pod uwagę priorytetowe czynniki w głównym stopniu determinujące rozwój obszaru partnerstwa m.in.:

- niekorzystną sytuację demograficzną (m.in. spadek liczby ludności, niekorzystna struktura wiekowa, malejące zasoby siły roboczej)
- niewystarczającą infrastrukturę oraz dostęp do usług publicznych przede wszystkim, edukacyjnych, zdrowotnych i opiekuńczych,
- niewystarczającą dostępność transportową, w szczególności w zakresie transportu zbiorowego,
- niewystarczający poziom ochrony środowiska i infrastruktury z tym związanej, przede wszystkim niewystarczający poziom skanalizowania terenu gmin,
- niewystarczające wykorzystanie potencjałów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego,
- niewystarczająca infrastruktura oraz dostęp do usług turystycznych,
- niewystarczające warunki do rozwoju przedsiębiorczości, m.in. w zakresie samozatrudnienia,
- brak średnich i dużych przedsiębiorców, generujących atrakcyjne miejsca pracy,
- niezadawalający poziom zarobków w stosunku do średniej z województwa śląskiego,
- poziom usług administracyjnych, warunkujący poza obsługą administracyjną mieszkańców, sprawne zarządzanie skomplikowanymi procesami – w tym realizacją projektów partnerskich, aplikowanie o środki zewnętrzne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy określono następujące wyzwania i działania kluczowe i odniesiono je do determinant rozwojowych:

- a. Wzrost innowacyjności i kreatywności
- b. Poprawa środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości
- c. Poprawa kapitału ludzkiego i rynku pracy
- d. Rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego
- e. Podwyższenie standardu i dostępu do usług publicznych
- f. Włączenie społeczne grup zagrożonych lub wykluczonych społecznie
- g. Dobra jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej
- h. Wysoka jakość i bezpieczeństwo zasobów przyrodniczych i antropogenicznych
- i. Zrównoważony system osadniczy
- j. Sprawne i skuteczne zarządzanie w administracji

Tabela 72 Główne determinanty rozwojowe - wyzwania kluczowe

LP	Determinanty potrzeb rozwojowych / wyzwania rozwojowe	Wzrost innowacyjności i kreatywności	Poprawa środowiska dla rozwoju przedsiębiorczości	Poprawa kapitału ludzkiego i rynku pracy	Rozwój kapitału społecznego i społeczeństwa obywatelskiego	Podwyższenie standardu i dostępu do usług publicznych	Włączenie społeczne grup zagrożonych lub wykluczonych społecznie	Dobra jakość i dostępność infrastruktury transportowej i technicznej	Wysoka jakość i bezpieczeństwo zasobów przyrodniczych i antropogenicznych	Zrównoważony system osadniczy	Sprawne i skuteczne zarządzanie w administracji
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
1	Zwiększenie dostępności, zakresu i jakości usług publicznych, w tym bezpieczeństwa, edukacyjnych, zdrowotnych.					X	X		X		X
2	Poprawa jakości i warunków życia w celu spowolnienia niekorzystnych trendów demograficznych		X	X		X	X	X	X	X	X
3	Poprawa jakości, ochrony i dostępności środowiska naturalnego								X	X	X
4	Poprawa infrastruktury i usług turystycznych, wykorzystujących potencjały przyrodnicze i kulturowe		X					X	X		X

	partnerstwa										
5	Poprawa warunków do rozwoju gosp., w tym prowadzenia działaln. gosp., dostępności atrakcyjnych miejsc pracy, dostępności kadr	X	X	X		X		X	X	X	X
6	Poprawa dostępności komunikacyjnej, wykorzystanie połączenia geograficznego		X					X			X
7	Poprawa dostępności i wykorzystania dziedzictwa kulturowego i historycznego, tradycji, folkloru itp.				X				X	X	X
8	Poprawa sprawności zarządzania, potencjału admin, promocji, wpływu na decyzje wyższego szczebla										X
9	Zwiększenie dostępności, zakresu i jakości usług rynkowych m.in. bankowych, prawnych, telekomunikacyjnych, gastronomicznych		X					X			X

10	Wzrost współpracy, zaangażowania mieszkańców i podmiotów społeczno gospodarczych na obszarze partnerstwa	X	X			X				X
-----------	---	---	---	--	--	---	--	--	--	---

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie kluczowych wyzwań i działań w ramach determinant rozwojowych pozwoliło na określenie strategicznych kierunków interwencji.

W ramach sfery gospodarczej jest to rozwój lokalnej i ponadlokalnej gospodarki Partnerstwa poprzez efektywne wykorzystanie i rozszerzenie zasobów i produktów, wsparcie środowiska przedsiębiorczości, doskonalenia zasobów rynku pracy oraz rozwój kreatywności i innowacyjności, zapewniające satysfakcjonujący poziom dochodów i warunków pracy.

W sferze społecznej jest to: poprawa dostępności i jakości usług publicznych, wzrost aktywności i zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny, sprzyjające integracji i włączeniu grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, w szczególności osób starszych.

W ramach sfery funkcjonalno-przestrzennej jest poprawa dostępności i jakości infrastruktury transportowej i technicznej, wzrost jakości i bezpieczeństwa zasobów przyrodniczych i antropogenicznych, zapewniający zrównoważony system osadniczy i rozwój lokalny.

W sferze instytucjonalnej jest to sprawne i skuteczne zarządzanie rozwojem obszaru partnerstwa, oparte na współpracy i zaufaniu, umożliwiające efektywne wykorzystywanie zasobów i wspólną realizację przedsięwzięć we wszystkich sferach życia społeczno-gospodarczego.

Strategiczne kierunki interwencji będą pomocne w wyznaczeniu celów Partnerstwa oraz ich struktury, w ramach kolejnej – drugiej części opracowania – *Cele Partnerstwa*.

Spis map

Mapa 1 Obszar Partnerstwa	11
Mapa 2 Obszar Partnerstwa objęty formami ochrony przyrody	14
Mapa 3 Obszar partnerstwa infrastruktura transportowa	15
Mapa 4 Sieć dróg obszaru Partnerstwa	106

Spis rysunków

Rysunek 1 Klasyfikacja funkcjonalna gmin Polski	17
Rysunek 2 Średnie czasy dojazdu do Aglomeracji i miast na prawach powiatu GMZ	25
Rysunek 3 Kierunki powiązań gospodarczych	25
Rysunek 4 Wskaźnik ogólny partnerstwa – wymiar społeczny	60
Rysunek 5 Dynamika wzrostu – wymiar społeczny	60
Rysunek 6 Ludność i struktura wieku	61
Rysunek 7 Przyrost naturalny	61
Rysunek 8 Prognoza liczby osób powyżej 65 roku życia	62
Rysunek 9 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	64
Rysunek 10 Bezpieczeństwo osobiste	68
Rysunek 11 Liczba ludności w wieku 0-14 lat	71
Rysunek 12 Liczba miejsc w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	72
Rysunek 13 Liczba uczniów klas 1 w stosunku do liczby uczniów w szkole ogółem	73
Rysunek 14 Liczba absolwentów w stosunku do liczby uczniów w szkole	74
Rysunek 15 Wskaźnik ogólny partnerstwa – wymiar gospodarczy	78
Rysunek 16 Dynamika wzrostu – wymiar gospodarczy	78
Rysunek 17 Wskaźnik syntetyczny „Przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców”	79
Rysunek 18 Dynamika zmian „Przedsiębiorczość i aktywność mieszkańców”	79
Rysunek 19 Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON	81
Rysunek 20 Wskaźnik syntetyczny „Dostępność do zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej	82
Rysunek 21 Dynamika zmian „Dostępność do zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej	82

Rysunek 22 Różnica liczby mieszkańców w wieku 20-14 i 60-64 do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym	83
Rysunek 23 Wskaźnik syntetyczny „Konkurencyjność i zdywersyfikowana struktura podmiotów gospodarczych”	83
Rysunek 24 Dynamika zmian „Konkurencyjność i zdywersyfikowana struktura podmiotów gospodarczych”	84
Rysunek 25 Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w PIT	84
Rysunek 26 Dochody budżetu gmin z tytułu udziału w CIT	85
Rysunek 27 Klasyfikacja funkcjonalna gmin Polski.....	88
Rysunek 28 Wskaźnik ogólny partnerstwa – wymiar środowiskowy	92
Rysunek 29 Dynamika wzrostu – wymiar środowiskowy (MRL).....	92
Rysunek 30 Wskaźnik syntetyczny „Dostępność walorów/usług przyrodniczych”	93
Rysunek 31 Dynamika zmian „Dostępność walorów/usług przyrodniczych”	94
Rysunek 32 Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST (dane powiatowe).....	95
Rysunek 33 Udział powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem.....	95
Rysunek 34 Wskaźnik syntetyczny „Sposób gospodarowania zasobami środowiska”	96
Rysunek 35 Dynamika zmian „Sposób gospodarowania zasobami środowiska”(MRL).....	97
Rysunek 36 Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych (dane powiatowe)	98
Rysunek 37 Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca	99
Rysunek 38 Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku na 1 mieszkańca	99
Rysunek 39 Wskaźnik syntetyczny „Ład i struktura przestrzenna obszaru”	100
Rysunek 40 Dynamika zmian „Ład i struktura przestrzenna obszaru”	100
Rysunek 41 Udział powierzchni gminy objętej obowiązującymi planami zagospodarowania w powierzchni gminy ogółem	101
Rysunek 42 Liczba inwestycji realizowanych na podstawie WZ w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	101
Rysunek 43 Liczba mieszkańców w przeliczeniu na km2 powierzchni gminy.....	102
Rysunek 44 Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	103

Rysunek 45 Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² (dane powiatowe)	107
Rysunek 46 Łączna długość dróg gminnych i powiatowych na 100 km ² powierzchni (dane powiatowe)	107
Rysunek 47 Udział dróg o nawierzchni twardej ulepszonej w łącznej długości dróg gminnych i powiatowych (dane powiatowe)	108
Rysunek 48 Udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Dziale Transport i łączność	108
Rysunek 49 Wskaźnik syntetyczny partnerstwa „Stan finansów lokalnych”(MRL)	136
Rysunek 50 Dynamika zmian „Stan finansów lokalnych”(MRL)	136
Rysunek 51 Wydatki majątkowe gmin	137
Rysunek 52 Dług na 1 mieszkańca	138
Rysunek 53 Spłaty długu(MRL)	139
Rysunek 54 Nadwyżka operacyjna(MRL)	139
Rysunek 55 Nadwyżka operacyjna netto	140
Rysunek 56 Wskaźnik syntetyczny „Zrównoważenie elementów budżetu”(MRL)	140
Rysunek 57 Dynamika zmian „Zrównoważenie elementów budżetu”(MRL)	141
Rysunek 58 Udział powierzchni obszarów cennych przyrodniczo prawnie chronionych w powierzchni JST (dane powiatowe)/MRL	156
Rysunek 59 Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych (dane powiatowe)/MRL	160
Rysunek 60 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych na 1 km ² powierzchni JST w ciągu roku (MRL)	160
Rysunek 61 Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych w powiatach województwa śląskiego w roku 2018	162
Rysunek 62 Rozkład przestrzenny liczby dni z przekroczeniem stężeń pyłu PM ₁₀ powyżej 50µg/m ³ (średnia z 24h) w województwie śląskim w 2018 roku	164
Rysunek 63 Rozkład przestrzenny średniorocznego stężenia pyłu PM _{2,5} na obszarze województwa śląskiego w 2018 roku	165
Rysunek 64 Ilość zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca/MRL	168
Rysunek 65 Udział powierzchni parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem/MRL	173

Rysunek 66 Proces diagnozy - metodyka	174
Rysunek 67 Obszary rozwojowe.....	175
Rysunek 68 Relacja między zasobami lokalnymi a produktami lokalnymi	179
Rysunek 69 Drzewo problemów nr 1 - Turystyka, agroturystyka, turystyka biznesowa infrastruktura / dostępność usług.....	190
Rysunek 70 Drzewo problemów nr 2 - Kultura, zabytki, sztuka, usługi czasu wolnego, gastronomia, rozrywka - infrastruktura/dostępność do usług.	191
Rysunek 71 Drzewo problemów nr 3 - Gospodarka, przedsiębiorczość - obsługa instytucjonalna, doradztwo, usługi dla biznesu, nowoczesne sektory gospodarki, obsługa MŚP, struktura gospodarki/przedsiębiorstw.	193
Rysunek 72 Drzewo problemów nr 4 - Szkolnictwo, wykształcenie, doksztalcanie w tym zawodowe, kursy, szkolenia, infrastruktura, dostępność usług.	194
Rysunek 73 Drzewo problemów nr 5 - Środowisko naturalne - zasoby, jakość, dostępność, infrastruktura, ochrona środowiska (kanalizacja, oczyszczalnie ścieków) itd.	195
Rysunek 74 Drzewo problemów nr 6 - Infrastruktura transportowa, dostępność komunikacyjna, w tym transport publiczny, zbiorowy	196
Rysunek 75 Drzewo problemów nr 7 - Administracja, obsługa administracyjna, dostępność usług.	197

Spis tabel

Tabela 1 Podstawowe informacje	10
Tabela 2 Kryteria delimitacyjne dla wybranych typów gmin	15
Tabela 3 Usługi zbilansowane wewnętrznie	19
Tabela 4 Usługi niedostatecznie zbilansowane.....	20
Tabela 5 Usługi niezbilansowane (importowane).....	20
Tabela 6 Funkcje gmin w zakresie zaspakajania indywidualnych i zbiorowych potrzeb mieszkańców	23
Tabela 7 Wykaz ważniejszych organizacji oraz zakres ich działań realizowanych przez gminy partnerstwa.....	27
Tabela 8 Rodzaj organizacji społecznych na terenie partnerstwa	32
Tabela 9 Analiza dokumentów wykonawczych gmin obszaru partnerstwa	37
Tabela 10 Beneficjenci pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności.....	64

Tabela 11 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej.....	66
Tabela 12 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego.....	66
Tabela 13 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej powyżej kryterium dochodowego.....	66
Tabela 14 Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego.....	69
Tabela 15 Czytelnicy na 1000 mieszkańców	70
Tabela 16 Liczba uczniów wychowania przedszkolnego/Raporty o stanie gminy Koniecpol, Lelów, Irządze.....	73
Tabela 17 Liczba uczniów szkół podstawowych/Raporty o stanie gminy Koniecpol, Lelów, Irządze	74
Tabela 18 Liczba przychodni.....	76
Tabela 19 Liczba porad lekarskich.....	77
Tabela 20 Liczba aptek	77
Tabela 21 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Koniecpol.....	80
Tabela 22 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Lelów	80
Tabela 23 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Irządze	81
Tabela 24 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Koniecpol (BDL)	85
Tabela 25 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Lelów	86
Tabela 26 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Irządze	86
Tabela 27 Szczegółowe kryteria delimitacyjne dla wybranych typów (kategorii) funkcjonalnych gmin	87
Tabela 28 Struktura użytków rolnych w 2014 r. w ha.....	89
Tabela 29 Powierzchnia gospodarstw rolnych.....	90
Tabela 30 Liczba gospodarstw zajmująca się pogłowiem zwierząt gospodarczych	90
Tabela 31 Liczba pogłowia zwierząt gospodarczych	91
Tabela 32 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej.....	102

Tabela 33 Długość czynnej sieci wodociągowej	103
Tabela 34 Czynne przystanki autobusowe	110
Tabela 35 Gęstość zaludnienia na km ²	111
Tabela 36 Zmiana ludności na 1000 mieszkańców	111
Tabela 37 Saldo migracji na 1000 mieszkańców	113
Tabela 38 Zagregowane wyniki matrycy bilansu usług	118
Tabela 39 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (BDL)	131
Tabela 40 Rodzaj organizacji społecznych na terenie partnerstwa	131
Tabela 41 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Koniecpol (BDL)	143
Tabela 42 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Lelów (BDL).....	143
Tabela 43 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Irządze (BDL).....	144
Tabela 44 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Koniecpol (BDL)	145
Tabela 45 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Lelów (BDL).....	146
Tabela 46 Podmioty gospodarki narodowej według rodzajów działalności PKD 2007 w gminie Irządze (BDL).....	146
Tabela 47 Liczba pracujących (BDL)	148
Tabela 48 Liczba pracujących mężczyzn (BDL)	149
Tabela 49 Liczba pracujących kobiet (BDL)	149
Tabela 50 Liczba bezrobotnych ogółem (BDL)	150
Tabela 51 Liczba bezrobotnych kobiet (BDL)	150
Tabela 52 Liczba bezrobotnych mężczyzn (BDL)	150
Tabela 53 Liczba długotrwale bezrobotnych (BDL)	151
Tabela 54 Barometr zawodów 2020 dla powiatu częstochowskiego i miasta Częstochowa - przykłady	153
Tabela 55 Barometr zawodów 2020 dla powiatu zawierciańskiego - przykłady	153
Tabela 56 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (BDL)	158

Tabela 57 Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (BDL)	159
Tabela 58 Długość czynnej sieci wodociągowej (BDL)	159
Tabela 59 Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej (BDL)	159
Tabela 60 Rodzaj zebranych selektywnie odpadów (Raporty o stanie gmin w 2019 r.)	167
Tabela 61 Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania/BDL.....	171
Tabela 62 Mieszkania na 1000 mieszkańców/BDL.....	171
Tabela 63 Liczba mieszkań komunalnych/BDL.....	172
Tabela 64 Wydatki na ochronę powietrza i klimatu/ BDL.....	173
Tabela 65 Główne grupy rodzajowe zasobów	176
Tabela 66 Główne grupy rodzajowe produktów.....	180
Tabela 67 Obszary problemowe i deficytowe - agregacja według natężenia i istotności lokalnego (kol. C.) oraz natężenia i istotności dla Partnerstwa (kol.D.).....	184
Tabela 68 Obszary problemowe i deficytowe agregacja po natężeniu dla rozwoju lokalnego i Partnerstwa (kol.C.) oraz po istotności dla rozwoju lokalnego i Partnerstwa (kol. D.).	186
Tabela 69 Najistotniejsze obszary problemowe /deficytowe	188
Tabela 70 Główne determinanty potrzeb rozwojowych partnerstwa.....	199
Tabela 71 Korespondencja głównych determinant z obszarami rozwojowymi.	201
Tabela 72 Główne determinanty rozwojowe - wyzwania kluczowe.....	204

Spis wykresów

Wykres 1 Udział wydatków na pomoc społeczną w wydatkach budżetu.....	63
Wykres 2 Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	65
Wykres 3 Prognoza ludności w wieku 0-14 lat.....	72
Wykres 4 Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych	75
Wykres 5 Lesistość obszaru	94
Wykres 6 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców (BDL)	112
Wykres 7 Liczba zawieranych małżeństw na 1000 ludności(BDL)	113
Wykres 8 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (BDL).....	115
Wykres 9 Współczynnik potencjału demograficznego (odsetek ludności 25-34 lata)/SAS/ .	115

Wykres 10 Prognoza dla powiatu częstochowskiego (BDL).....	116
Wykres 11 Prognoza dla powiatu zawierciańskiego (BDL)	117
Wykres 12 Udział dochodów z PIT w dochodach ogółem (SAS)	141
Wykres 13 Udział dochodów z CIT w dochodach ogółem (SAS)	142
Wykres 14 Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności (BDL).....	144
Wykres 15 Różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64 lat na 1000 mieszkańców gminy (MRL)	148
Wykres 16 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (BDL)	151
Wykres 17 Lesistość obszaru (BDL)	155

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”
MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

1. Czy obszar partnerstwa gmin opisany powyżej jest Twoim zdaniem dobrym miejscem do życia i rozwoju?				
Odpowiedzi	Liczba		%	
Zdecydowanie tak	8		5,67%	
Raczej tak	52		36,88%	
Raczej nie	30		21,28%	
Zdecydowanie nie	17		12,06%	
Trudno powiedzieć	34		24,11%	

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

2. Co zachęca Ciebie do mieszkania (teraz i w przyszłości) w Twojej gminie/miejscowości, a co do jej opuszczenia?				
Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.				
	zachęca do mieszkania	zachęca do opuszczenia	nie ma to dla mnie większego znaczenia	Liczba R.
Oferty pracy, rynek pracy	18 12,77%	104 73,76%	19 13,48%	141 100%
Wysokość zarobków i płac	16 11,35%	107 75,89%	18 12,77%	141 100%
Oferta i infrastruktura kulturalna i rozrywkowa	33 23,40%	84 59,57%	24 17,02%	141 100%
Oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna	51 36,17%	61 43,26%	29 20,57%	141 100%
Oferta handlowa i usług rynkowych dla mieszkańców i firm	36 25,53%	74 52,48%	31 21,99%	141 100%
Oferta usług społecznych (zdrowotnych, opiekuńczych edukacyjnych)	48 34,04%	74 52,48%	19 13,48%	141 100%
Możliwości kontynuowania nauki, kształcenia się	36 25,53%	87 61,70%	18 12,77%	141 100%

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

Warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy	28 19,86%	84 59,57%	29 20,57%	141 100%
Warunki do prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego	68 48,23%	30 21,28%	43 30,50%	141 100%
Estetyka otoczenia i jakość przestrzeni publicznych	72 51,06%	42 29,79%	27 19,15%	141 100%
Jakość i czystość środowiska naturalnego (powietrza, wody, zieleni)	90 63,83%	30 21,28%	21 14,89%	141 100%
Atrakcyjność turystyczna: przyrodnicza i kulturowa, zabytki	60 42,55%	54 38,30%	27 19,15%	141 100%
Bezpieczeństwo	99 70,21%	25 17,73%	17 12,06%	141 100%
To z czego gmina jest znana, lokalne produkty, kultura, wyroby, usługi	46 32,62%	49 34,75%	46 32,62%	141 100%
Działania i osiągnięcia samorządów lokalnych	39 27,66%	56 39,72%	46 32,62%	141 100%
Jakość i zakres usługi komunalnych (np. woda, gaz, parkingi, śmieci)	62 43,97%	49 34,75%	30 21,28%	141 100%
Komunikacja i transport zbiorowy	41 29,08%	78 55,32%	22 15,60%	141 100%
Skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami	57 40,43%	46 32,62%	38 26,95%	141 100%
Skomunikowanie z większymi miastami	56 39,72%	51 36,17%	34 24,11%	141 100%
Dostępność i ceny mieszkań	32 22,70%	74 52,48%	35 24,82%	141 100%
Opinia o gminie/miejscowości i jej mieszkańcach	40 28,37%	55 39,01%	46 32,62%	141 100%
Relacje z przyjaciółmi, znajomymi	109 77,30%	17 12,06%	15 10,64%	141 100%
Więzi rodzinne	112 79,43%	14 9,93%	15 10,64%	141 100%

„Partnerstwo gminy Koniecpól, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

Sentyment, lokalny patriotyzm, historia	85 60,28%	22 15,60%	34 24,11%	141 100%
Aktywność społeczna i współdziałanie mieszkańców	49 34,75%	50 35,46%	42 29,79%	141 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

3. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane na terenie Twojej gminy/miejscowości, aby młodzi ludzie - tacy jak Ty, chcieli tu pozostać lub wrócić po studiach i związać z tym miejscem/obszarem swoje plany życiowe?

Proszę wskazać 5 najważniejszych:

Odpowiedzi	Liczba	%
Lepsza i szersza oferta edukacyjna (szkolnictwo zawodowe, podnoszenie kwalifikacji, studia, staże, praktyki)	55	39,01%
Więcej miejsc dobrej pracy (najemnej)	104	73,76%
Warunki i wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości, zakładania własnych firm, samozatrudnienia	70	49,65%
Warunki i wsparcie dla rozwoju gospodarstw rolnych	18	12,77%
Lepsze połączenia komunikacyjne z regionem i światem, drogi, itp.	71	50,35%
Warunki i wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, większa dostępność mieszkań	35	24,82%
Aktywniejsza polityka prorodzinna: realne wsparcie dla rodzin, dzieci, matek (przedszkola, żłobki, itp.)	22	15,60%
Podniesienie jakości i poszerzenie oferty usług komunalnych (czystość, woda, odpady komunalne, itp.)	28	19,86%
Pełniejsze i realne włączenie mieszkańców w procesy planowania, decydowania i zarządzania samorządowego	28	19,86%
Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury i warunków życia: chodniki, przystanki, ścieżki, rowerowe, obiekty sportowe	58	41,13%
Stworzenie przez samorząd specjalnej oferty dla młodych: stypendia, granty, staże, ulgi, inkubatory, doradztwo zawodowe	38	26,95%
Poprawa warunków środowiskowych: więcej zieleni, czystość powietrza, jezior, rzek, itd.	39	27,66%
Zwiększenie atrakcyjności (oferty) turystycznej	55	39,01%
Lepsza promocja miejscowości i regionu, budowanie marki, prestiżu, dobrych skojarzeń	31	21,99%
Budowanie lokalnego patriotyzmu, tożsamości, dumy z lokalnej historii, kultury, integrowanie wokół lokalnych wartości	15	10,64%
Poprawa bezpieczeństwa (mniejsza przestępczość, bezpieczeństwo drogowe, epidemiologiczne, itp.)	26	18,44%
Lepsza i bardziej dostępna opieka zdrowotna (podstawowa i specjalistyczna)	74	52,48%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

4. Co zamierzasz po ukończeniu nauki w szkole średniej?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Kontynuować naukę	27	19,15%
Podjąć pracę	32	22,70%
Kontynuować naukę i pracować	64	45,39%
Jeszcze nie wiem	17	12,06%
Mam inne plany	1	0,71%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

5. Gdzie chcesz kontynuować naukę?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
W szkole branżowej II stopnia	2	1,42%
W szkole branżowej II stopnia, a później na studiach licencjackich	2	1,42%
W szkole branżowej II stopnia, a później na studiach licencjackich i magisterskich	2	1,42%
Skończyć kurs(y)	3	2,13%
W szkole policealnej	7	4,96%
Na studiach licencjackich/ inżynierskich	22	15,60%
Na studiach licencjackich/ inżynierskich a później magisterskich lub na studiach magisterskich	44	31,21%
Jeszcze nie jestem zdecydowany	26	18,44%
Inne plany edukacyjne, jakie?	1	0,71%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 109 / 77,30%

6. W jakim mieście znajduje się szkoła/uczelnia, gdzie chciałbyś kontynuować naukę?

Proszę wpisać jego nazwę lub napisz "nie wiem" jeśli jeszcze nie zdecydowałeś/eś.

Liczba	%
82	58,16%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 82 / 58,16%

7. W czym potrzebujesz uzupełnić lub pogłębić wiedzę/kompetencje, aby znaleźć i podjąć wymarzoną pracę?

Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Wiedzy, jak i gdzie efektywnie szukać pracy	58	41,13%
Praktycznych umiejętności związanych z zawodem	73	51,77%
Wiedzy z zakresu planowania, zarządzania i prowadzenia własnej firmy, gospodarstwa rolnego	46	32,62%
Kompetencji społecznych: komunikacja, współpraca, liderowanie, itp.	27	19,15%
Znajomości języków obcych	57	40,43%
Wiedzy psychologicznej: jak wykorzystać własne predyspozycje, koncentrować się, znosić stres, itp.	47	33,33%
Wiedzy z zakresu sytuacji na rynku pracy i w branży związanej z wyuczonym zawodem	39	27,66%
Wiedzy specjalistycznej związanej z zawodem, możliwą do zdobycia na dalszych etapach edukacji	52	36,88%
Nie wiem w czym brakuje mi wiedzy i kompetencji	17	12,06%
Inne, jaka?	1	0,71%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

OBSZAR PARTNERSTWA:

8. Gdzie najbardziej chciał(a)byś w przyszłości pracować?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Miejscowość w której mieszkam	15	10,64%
Inna miejscowość w ramach obszaru partnerstwa	8	5,67%
Inna miejscowość poza obszarem partnerstwa, ale w województwie	26	18,44%
Miejscowość w innym województwie	43	30,50%
Zagranica	13	9,22%
Nie zastanawiałam/em się	36	25,53%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

9. Gdzie najbardziej chciał(a)byś w przyszłości mieszkać?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Miejscowość w której mieszkam	35	24,82%
Inna miejscowość w ramach obszaru partnerstwa	7	4,96%
Inna miejscowość poza obszarem partnerstwa, ale w województwie	16	11,35%
Miejscowość w innym województwie	40	28,37%
Zagranica	18	12,77%
Nie zastanawiałam/em się	25	17,73%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

10. Jak oceniasz atrakcyjność poniższych miejsc pracy?

Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź na skali:

	bardzo atrakcyjne	atrakcyjne	mało atrakcyjne	zupełnie nieatrakcyjne	Liczba R.
Własna działalność gospodarcza (pozarolnicza)	36 25,53%	56 39,72%	36 25,53%	13 9,22%	141 100%
Praca w firmie rodzinnej (poza rolnictwem)	24 17,02%	64 45,39%	40 28,37%	13 9,22%	141 100%
Praca w małej lub średniej firmie lokalnej	24 17,02%	71 50,35%	41 29,08%	5 3,55%	141 100%
Praca w dużej firmie (powyżej 250 pracowników)	28 19,86%	57 40,43%	43 30,50%	13 9,22%	141 100%
Praca w rodzinnym gospodarstwie rolnym	12 8,51%	22 15,60%	43 30,50%	64 45,39%	141 100%
Praca w zagranicznej firmie	36 25,53%	60 42,55%	31 21,99%	14 9,93%	141 100%
Praca w instytucji publicznej, w urzędzie	17 12,06%	43 30,50%	52 36,88%	29 20,57%	141 100%
Prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego	5 3,55%	25 17,73%	42 29,79%	69 48,94%	141 100%
Prowadzenie domu - gospodarstwa domowego	17 12,06%	27 19,15%	54 38,30%	43 30,50%	141 100%
Telepraca, praca zdalna, wolny zawód (freelancer – praca bez etatu)	24 17,02%	39 27,66%	48 34,04%	30 21,28%	141 100%
Praca w organizacji społecznej (stowarzyszeniu, fundacji)	16 11,35%	59 41,84%	48 34,04%	18 12,77%	141 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

11. A jak oceniasz atrakcyjność pracy w poniższych sektorach/branżach?

Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź na skali:

	bardzo atrakcyjne	atrakcyjne	mało atrakcyjne	zupełnie nieatrakcyjne	Liczba R.
--	-------------------	------------	-----------------	------------------------	-----------

„Partnerstwo gminy Koniecpól, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

Praca w przemyśle	9 6,38%	49 34,75%	72 51,06%	11 7,80%	141 100%
W administracji państwowej, wymiarze sprawiedliwości, inst. publicznych, itp.	25 17,73%	48 34,04%	54 38,30%	14 9,93%	141 100%
Praca w admin. samorządowej (gmina, miasto, starostwo, urząd marszałkowski)	15 10,64%	44 31,21%	63 44,68%	19 13,48%	141 100%
Praca w sektorze pozarządowym (NGO), zw. zawodowe	11 7,80%	39 27,66%	72 51,06%	19 13,48%	141 100%
Praca w rolnictwie, ogrodnictwie	7 4,96%	30 21,28%	52 36,88%	52 36,88%	141 100%
Praca w branżach nowych technologii: IT, biotechnologii, itp.	34 24,11%	42 29,79%	49 34,75%	16 11,35%	141 100%
Praca w handlu	27 19,15%	47 33,33%	52 36,88%	15 10,64%	141 100%
Praca w kulturze i rozrywce	28 19,86%	56 39,72%	45 31,91%	12 8,51%	141 100%
Praca w rzemiośle, rękodzielnictwie	12 8,51%	38 26,95%	57 40,43%	34 24,11%	141 100%
Praca w budownictwie	14 9,93%	34 24,11%	62 43,97%	31 21,99%	141 100%
Praca w usługach: hotele, restauracje/kawiarnie catering, fryzjer, kosmetyczka	31 21,99%	44 31,21%	52 36,88%	14 9,93%	141 100%
Praca w sektorach/branżach tzw. eko-gospodarki, ochrony środowiska	10 7,09%	48 34,04%	68 48,23%	15 10,64%	141 100%
Praca w ochronie zdrowia, pomocy społecznej	19 13,48%	50 35,46%	55 39,01%	17 12,06%	141 100%
Praca w oświacie, szkolnictwie, wychowaniu	21 14,89%	34 24,11%	59 41,84%	27 19,15%	141 100%
Praca w nauce i technice	23 16,31%	56 39,72%	44 31,21%	18 12,77%	141 100%
Praca w transporcie, spedycji	20 14,18%	43 30,50%	59 41,84%	19 13,48%	141 100%

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

Praca gospodarce i usługach komunalnych i mieszkaniowych	14	26	65	36	141
	9,93%	18,44%	46,10%	25,53%	100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

12. Ile czasu jesteś w stanie poświęcić, aby codziennie dojeżdżać do pracy?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
do 15 min.	14	9,93%
do 30 min.	61	43,26%
do 60 min.	42	29,79%
do 90 min.	6	4,26%
powyżej 90 min.	0	0,00%
jest mi to obojętne	18	12,77%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

13. Czy podjąłeś/podjęłaś już kiedykolwiek pracę, za którą otrzymałeś/eś wynagrodzenie?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Tak	85	60,28%
Nie	56	39,72%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

14. Jakiego typu to była praca?

Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Praca stała w pełnym wymiarze godzin	10	7,09%
Praca stała w niepełnym wymiarze godzin	4	2,84%
Praca sezonowa	35	24,82%
Praca dorywcza (w trakcie roku szkolnego)	20	14,18%
Praca dorywcza w okresie wolnym od nauki – np. w wakacje	41	29,08%
Staż/ praktyka	19	13,48%
Wolontariat	9	6,38%
Działalność na własny rachunek	11	7,80%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 85 / 60,28%

15. Czy rozważasz prowadzenie własnej firmy lub jednoosobowej działalności gospodarczej/gospodarstwa rolnego?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	20	14,18%
Raczej tak	33	23,40%
Ani tak, ani nie	33	23,40%
Raczej nie	32	22,70%
Zdecydowanie nie	23	16,31%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

16. Co najbardziej mogłoby Ciebie skłonić, zmotywować do podjęcia własnej działalności gospodarczej, prowadzenia własnej firmy/gospodarstwa rolnego?

Proszę wskazać 3 najważniejsze powody.

Odpowiedzi	Liczba	%
Trudności w znalezieniu pracy „u kogoś”/najemnej	24	17,02%
Przejęcie lub wejście do istniejącej firmy rodzinnej, gospodarstwa rolnego, itp.	22	15,60%
Posiadanie dobrego pomysłu na biznes	71	50,35%
Posiadanie odpowiedniej wiedzy i doświadczenia w zawodzie	56	39,72%
Posiadanie odpowiednich znajomości, kontaktów np. z potencjalnymi klientami, dostawcami	37	26,24%
Opanowanie, wzmocnienie odpowiednich predyspozycji i umiejętności	27	19,15%
Wsparcie instytucji działających na rzecz młodych przedsiębiorców i rolników	12	8,51%
Mała konkurencja w branży, która mnie interesuje	34	24,11%
Posiadanie odpowiednich środków finansowych „na start”	45	31,91%
Dotacje lub inna forma finansowego wsparcia na założenie firmy, gospodarstwa rolnego	22	15,60%
Niskie podatki i inne koszty prowadzenia firmy, gospodarstwa rolnego	26	18,44%
Posiadanie partnera/ów do prowadzenia własnego /wspólnego biznesu/ z pomysłem na biznes	31	21,99%
Posiadany przeze mnie lub rodzinę lokal, samochód, itp.	14	9,93%
Wsparcie, patronat ze strony doświadczonego przedsiębiorcy lub/i organizacji przedsiębiorców	8	5,67%
Rzeczowe wsparcie ze strony np. samorządu lub innej instytucji, organizacji lokalnej (teren, wyposażenie, sprzęt, oprogramowanie,	21	14,89%

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

itp.)

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 118 / 83,69%

17. Czy Twoja najbliższa rodzina prowadzi firmę rodzinną lub/i gospodarstwo rolne?

Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Tak - firmę	34	24,11%
Tak - gospodarstwo rolne	28	19,86%
Nie	79	56,03%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

18. Czy Twoja rodzina oczekuje, że podejmiesz pracę w firmie rodzinnej/gospodarstwie rolnym?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	2	1,42%
Raczej tak	8	5,67%
Nie wiem	10	7,09%
Raczej nie	25	17,73%
Zdecydowanie nie	17	12,06%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 62 / 43,97%

19. Czy zamierzasz przejąć lub pracować w Waszej firmie rodzinnej/gospodarstwie rolnym?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	3	2,13%
Raczej tak	6	4,26%
Jeszcze nie wiem	14	9,93%
Raczej nie	18	12,77%
Zdecydowanie nie	21	14,89%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 62 / 43,97%

20. W jakim stopniu masz zaufanie do:

Proszę odnieść się do każdego wiersza wybierając w każdym wierszu jedną odpowiedź.

	pełne zaufanie	raczej ufam	nie wiem	ograniczone zaufanie	brak zaufania	Liczba R.
Rodziny	94 66,67%	39 27,66%	4 2,84%	2 1,42%	2 1,42%	141 100%

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

Bliskich sąsiadów i znajomych	18 12,77%	70 49,65%	18 12,77%	28 19,86%	7 4,96%	141 100%
Osób, z którymi pracujesz/ uczysz się	18 12,77%	59 41,84%	27 19,15%	30 21,28%	7 4,96%	141 100%
Nauczycieli z Twojej szkoły	15 10,64%	40 28,37%	38 26,95%	35 24,82%	13 9,22%	141 100%
Doradców zawodowych	5 3,55%	39 27,66%	63 44,68%	18 12,77%	16 11,35%	141 100%
Kapłanów z Twojej parafii	6 4,26%	26 18,44%	38 26,95%	27 19,15%	44 31,21%	141 100%
Lokalnych społeczników (animatorów, liderów społ.)	2 1,42%	17 12,06%	65 46,10%	32 22,70%	25 17,73%	141 100%
Instytucji państwa, służb porządku publicznego (policja, sądy, prokuratura)	4 2,84%	29 20,57%	38 26,95%	45 31,91%	25 17,73%	141 100%
Lokalnych przedsiębiorców	3 2,13%	26 18,44%	65 46,10%	27 19,15%	20 14,18%	141 100%
Przedsiębiorców i firm zagranicznych	3 2,13%	21 14,89%	62 43,97%	30 21,28%	25 17,73%	141 100%
Twojego Wójta/Burmistrza	7 4,96%	22 15,60%	46 32,62%	35 24,82%	31 21,99%	141 100%
Radnych Twojego miasta/gminy	7 4,96%	14 9,93%	55 39,01%	36 25,53%	29 20,57%	141 100%
Urzędników urzędu Twojej gminy/miasta	4 2,84%	15 10,64%	55 39,01%	39 27,66%	28 19,86%	141 100%
Lokalnych mediów (prasa, radio TV, WWW)	4 2,84%	18 12,77%	43 30,50%	47 33,33%	29 20,57%	141 100%
Lokalnych organizacji społecznych (NGO)	5 3,55%	12 8,51%	67 47,52%	34 24,11%	23 16,31%	141 100%
Mieszkańców sąsiednich gmin	3 2,13%	21 14,89%	62 43,97%	32 22,70%	23 16,31%	141 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

OBSZAR PARTNERSTWA:

21. Gdzie najlepiej spędzić czas wolny w ciągu roku szkolnego?

Możesz wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
W mojej miejscowości	66	46,81%
W sąsiedniej miejscowości w ramach obszaru partnerstwa (gminach opisanych powyżej)	16	11,35%
W stolicy Twojego województwa	16	11,35%
Inne miejsca	72	51,06%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

22. Które z poniższych aspektów życia są dla Ciebie szczególnie ważne?

Proszę wskaż 3 najważniejsze.

Odpowiedzi	Liczba	%
Rodzina, małżeństwo, dzieci	112	79,43%
Znajomi i przyjaciele	70	49,65%
Spokojne życie bez kłopotów, konfliktów	64	45,39%
Dobrobyt, stabilność finansowa i niezależność ekonomiczna	89	63,12%
Pełnienie znaczącej roli społecznej, np. bycie radnym, sołtysem, wójtem, burmistrzem	3	2,13%
Praca zgodna z zainteresowaniami	56	39,72%
Posiadanie własnej firmy, własnego gospodarstwa rolnego	14	9,93%
Aktywność i praca społeczna, bycie użytecznym dla innych	10	7,09%
Życie barwne, pełne rozrywek, podróże, bogate życie towarzyskie	29	20,57%
Osiągnięcie sukcesu w dziedzinie nauki lub sztuki	11	7,80%
Życie i służba dla ważnych idei społecznych, religijnych, politycznych	5	3,55%
Dobra opinia, poważanie i szacunek innych	18	12,77%
Przynależność do wspólnoty społecznej, społeczna i etniczna tożsamość	2	1,42%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

METRYCZKA

23. Proszę zaznaczyć swoją płeć:

Odpowiedzi	Liczba	%
Kobieta	81	57,45%
Mężczyzna	60	42,55%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

24. Proszę zaznaczyć miejsce stałego zamieszkania:

„Partnerstwo gminy Koniecpol, Gminy Lelów i Gminy Irządze – Razem dla Rozwoju”

MŁODZIEŻ - RESPONDENCI OBSZARU PARTNERSTWA

Odpowiedzi	Liczba	%
Miejscowość na terenie wiejskim na obszarze partnerstwa	85	60,28%
Miejscowość na terenie miejskim na obszarze partnerstwa	56	39,72%
Miejscowość poza obszarem partnerstwa	0	0,00%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

25. Proszę doprecyzuj miejsce stałego zamieszkania na obszarze partnerstwa:

Odpowiedzi	Liczba	%
gm. Irządze	20	14,18%
gm. Koniecpol	95	67,38%
gm. Lelów	26	18,44%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 141 / 100,00%

26. Proszę określić sytuację zawodową matki:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Prowadzi własną firmę	7	4,96%
Jest pracownikiem (praca na etat)	79	56,03%
Pracuje bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/ dzieło)	6	4,26%
Pracuje dorywczo	10	7,09%
Prowadzi gospodarstwo rolne	11	7,80%
Prowadzi gospodarstwo domowe	14	9,93%
Jest bezrobotna - obecnie nie pracuje zarobkowo/zawodowo	9	6,38%
Jest rencistką	4	2,84%
Jest emerytką	1	0,71%
Nie jestem zorientowana/y	13	9,22%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 135 / 95,74%

27. Proszę określić sytuację zawodową ojca:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Prowadzi własną firmę	18	12,77%
Jest pracownikiem (praca na etat)	75	53,19%
Pracuje bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/ dzieło)	4	2,84%
Pracuje dorywczo	7	4,96%
Prowadzi gospodarstwo rolne	15	10,64%
Prowadzi gospodarstwo domowe	5	3,55%
Jest bezrobotny - obecnie nie pracuje zarobkowo/zawodowo	1	0,71%
Jest rencistą	2	1,42%
Jest emerytem	4	2,84%
Nie jestem zorientowana/y	22	15,60%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 135 / 95,74%

28. Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi, uwarunkowany sytuacją finansową w Twoim domu/ rodzinie:

Odpowiedzi	Liczba	%
Możemy pozwolić sobie na pewien luksus	13	9,22%
Starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania	69	48,94%
Starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy	36	25,53%
Musimy na co dzień oszczędnie gospodarować	5	3,55%
Nie starcza nam na podstawowe potrzeby	0	0,00%
Nie jestem zorientowana/y	12	8,51%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 135 / 95,74%

29. Proszę wskazać typ szkoły, do której uczęszczasz:

Odpowiedzi	Liczba	%
Liceum	63	44,68%
Technikum	52	36,88%
Szkoła Branżowa I stopnia	20	14,18%
Inna szkoła	0	0,00%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 135 / 95,74%

30. Proszę wpisać nazwę szkoły:

Liczba	%
135	95,74%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 135 / 95,74%

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

Liczba respondentów: 192

115 / 100,00% - respondentów wypełniło ankietę do końca

1. Proszę zaznaczyć gminę, w której Pan/i mieszka:

Odpowiedzi	Liczba	%
gm. Irządze	28	24,35%
m. i gm. Koniecpol	44	38,26%
gm. Lelów	43	37,39%
inna	0	0,00%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

2. Czy ogólnie rzecz biorąc, obszar Partnerstwa opisany powyżej jest Pana/i zdaniem dobrym miejscem do życia i rozwoju?

Proszę wskazać jedną odpowiedź.

Odpowiedzi	Liczba	%
Zdecydowanie tak	13	11,30%
Raczej tak	53	46,09%
Raczej nie	26	22,61%
Zdecydowanie nie	12	10,43%
Trudno powiedzieć	12	10,43%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

3. Gdzie najczęściej korzysta Pan/i z poniższych usług? _____ Proszę

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

odnieść się do każdego wiersza zaznaczając odpowiedź w odpowiedniej kolumnie.

	w gminie w której mieszkam	w innej gminie z obszaru Partnerstwa	w stolicy mojego województwa	w innej gminie poza obszarem Partnerstwa	nie korzystam	Liczba R.
Usługi bankowe i finansowe (pożyczki, kredyty, doradztwo, itp.)	54 46,96%	11 9,57%	5 4,35%	31 26,96%	14 12,17%	115 100%
Zakupy na targowiskach	54 46,96%	20 17,39%	0 0,00%	24 20,87%	17 14,78%	115 100%
Zakupy w sieciach handlowych, większych sklepach, hurtowniach	22 19,13%	20 17,39%	11 9,57%	57 49,57%	5 4,35%	115 100%
Zakupy - podstawowe artykuły gosp. dom. i żywność	91 79,13%	10 8,70%	2 1,74%	11 9,57%	1 0,87%	115 100%
Zakupy artykułów przemysłowych, odzieży, AGD	20 17,39%	12 10,43%	18 15,65%	61 53,04%	4 3,48%	115 100%
Usługi budowlane, remontowe, naprawcze z firm	56 48,70%	17 14,78%	2 1,74%	28 24,35%	12 10,43%	115 100%
Usługi rolnicze i obsługi (dla) rolnictwa	48 41,74%	5 4,35%	2 1,74%	9 7,83%	51 44,35%	115 100%
Edukacja podstawowa dzieci i opieka nad dzieckiem (przedszkole, żłobek)	56 48,70%	1 0,87%	0 0,00%	7 6,09%	51 44,35%	115 100%
Dokształcanie się, edukacja własna, kursy, szkolenia	14 12,17%	2 1,74%	20 17,39%	38 33,04%	41 35,65%	115 100%
Edukacja (dzieci) w szkołach ponadpodstawowych	11 9,57%	5 4,35%	7 6,09%	35 30,43%	57 49,57%	115 100%
Doradztwo i pośrednictwo zawodowe, poszukiwanie pracy	11 9,57%	15 13,04%	6 5,22%	20 17,39%	63 54,78%	115 100%
Usługi otoczenia i wsparcia biznesu oraz przedsiębiorczości (księgowe, doradcze, szkoleniowe, itp.)	12 10,43%	7 6,09%	6 5,22%	33 28,70%	57 49,57%	115 100%
Usługi i doradztwo prawne (adwokat, notariusz, komornik, radca)	10 8,70%	6 5,22%	10 8,70%	58 50,43%	31 26,96%	115 100%

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

Podstawowa opieka zdrowotna, przychodnia, lekarz, pielęgniarka, dentysta, apteka)	70 60,87%	10 8,70%	2 1,74%	31 26,96%	2 1,74%	115 100%
Usługi lekarza specjalisty oraz specjalistyczne zabiegi	4 3,48%	7 6,09%	25 21,74%	70 60,87%	9 7,83%	115 100%
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	12 10,43%	9 7,83%	3 2,61%	20 17,39%	71 61,74%	115 100%
Usługi typu "beauty" (fryzjer, kosmetyczka, solarium, spa, itp.)	50 43,48%	19 16,52%	2 1,74%	35 30,43%	9 7,83%	115 100%
Usługi i imprezy kultury popularnej i rozrywki	25 21,74%	12 10,43%	12 10,43%	43 37,39%	23 20,00%	115 100%
Usługi z zakresu kultury wysokiej: teatr, koncert, wystawy	2 1,74%	5 4,35%	25 21,74%	51 44,35%	32 27,83%	115 100%
Imprezy sportowe, mecze, zawody, itp.	19 16,52%	8 6,96%	15 13,04%	28 24,35%	45 39,13%	115 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

4. Gdzie najczęściej realizuje Pan/i swoje aktywności ekonomiczne, kulturalne i społeczne?
odpowiedź w odpowiedniej kolumnie.

Proszę odnieść się do każdego wiersza zaznaczając

	w gminie w której mieszkam	w innej gminie z obszaru Partnerstwa	w stolicy mojego województwa	W innej gminie poza obszarem Partnerstwa	nie podejmuję tych aktywności	Liczba R.
Praca zawodowa – gdzie pracuję	60 52,17%	6 5,22%	6 5,22%	23 20,00%	20 17,39%	115 100%
Inne aktywności zarobkowe	31 26,96%	3 2,61%	3 2,61%	18 15,65%	60 52,17%	115 100%
Udział w uroczystościach i obrzędach religijnych (msze, nabożeństwa, itp.)	90 78,26%	1 0,87%	0 0,00%	8 6,96%	16 13,91%	115 100%
Realizacja własnych pasji, zainteresowań, hobby (np. teatr amatorski, chór, klub, zespół taneczny, turystyczny, stowarzyszenie, grupy/zespoły pasjonatów, UTW, itp.)	34 29,57%	3 2,61%	6 5,22%	16 13,91%	56 48,70%	115 100%

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

Uprawianie sportu, rekreacja, fitness, zespoły i kluby/sekcje sportowe, itp.	38 33,04%	5 4,35%	2 1,74%	21 18,26%	49 42,61%	115 100%
Aktywności społeczne, obywatelskie (np. wolontariat, zaangażowanie polityczne i samorządowe, org. pozarządowe, OSP; KGW, LGD, stowarzyszenia, fundacje, itp.)	43 37,39%	0 0,00%	0 0,00%	9 7,83%	63 54,78%	115 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

5. Jak często bywa Pan/i w poszczególnych gminach obszaru Partnerstwa dla załatwienia spraw, skorzystania z usług, itp.? Proszę zaznaczyć częstotliwość wizyt w każdej gminie
ZA WYJĄTKIEM WŁASNEJ (w tej sytuacji zaznacz "nie dotyczy").

	często	średnio często	rzadko	nigdy	nie dotyczy	Liczba R.
gm. Irządze	8 6,96%	5 4,35%	28 24,35%	45 39,13%	29 25,22%	115 100%
m. i gm. Koniecpol	17 14,78%	18 15,65%	37 32,17%	12 10,43%	31 26,96%	115 100%
gm. Lelów	20 17,39%	12 10,43%	35 30,43%	13 11,30%	35 30,43%	115 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

6. W jaki sposób najczęściej przemieszcza się Pan/i, aby uzyskać dostęp do wskazanych wcześniej usług lub/i zrealizować aktywności? Proszę odnieść się do każdego wiersza zaznaczając odpowiedź w odpowiedniej kolumnie.

	zawsze/najczęściej	często	rzadko	nie korzystam	Liczba R.
Prywatnym samochodem	95 82,61%	9 7,83%	4 3,48%	7 6,09%	115 100%
Środkami publicznego transportu (autobusy, busy)	7 6,09%	16 13,91%	39 33,91%	53 46,09%	115 100%
Koleją	1 0,87%	5 4,35%	31 26,96%	78 67,83%	115 100%

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

Rowerem	11 9,57%	18 15,65%	34 29,57%	52 45,22%	115 100%
Motocyklem, skuterem	0 0,00%	2 1,74%	5 4,35%	108 93,91%	115 100%
Pieszo	12 10,43%	17 14,78%	30 26,09%	56 48,70%	115 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

7. Co jest silną stroną (atutem), a co słabą stroną (deficytem) Pana/i gminy?

Proszę odnieść się do każdego wiersza zaznaczając odpowiedź w

odpowiedniej kolumnie.

	Jest silną stroną, atutem gminy	Jest słabą stroną, deficytem gminy	Trudno powiedzieć	Liczba R.
Oferty pracy, rynek pracy	0 0,00%	101 87,83%	14 12,17%	115 100%
Wysokość zarobków i płac	2 1,74%	92 80,00%	21 18,26%	115 100%
Oferta i infrastruktura kulturalna i rozrywkowa	14 12,17%	76 66,09%	25 21,74%	115 100%
Oferta i infrastruktura sportowa i rekreacyjna	31 26,96%	55 47,83%	29 25,22%	115 100%
Oferta handlowa i usług rynkowych dla mieszkańców i firm	26 22,61%	68 59,13%	21 18,26%	115 100%
Oferta usług społecznych (zdrowotnych, opiekuńczych, edukacyjnych)	14 12,17%	86 74,78%	15 13,04%	115 100%
Możliwości kontynuowania nauki, kształcenia się	19 16,52%	82 71,30%	14 12,17%	115 100%
Warunki do otwarcia i prowadzenia własnej firmy	21 18,26%	55 47,83%	39 33,91%	115 100%

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

Warunki do prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego	60 52,17%	20 17,39%	35 30,43%	115 100%
Estetyka otoczenia i jakość przestrzeni publicznych	55 47,83%	46 40,00%	14 12,17%	115 100%
Jakość i czystość środowiska naturalnego (powietrza, wody, zieleni)	79 68,70%	26 22,61%	10 8,70%	115 100%
Atrakcyjność turystyczna: przyrodnicza i kulturowa, zabytki	63 54,78%	35 30,43%	17 14,78%	115 100%
Bezpieczeństwo	67 58,26%	25 21,74%	23 20,00%	115 100%
Lokalne produkty, wyroby, usługi, z czego gmina jest znana	37 32,17%	49 42,61%	29 25,22%	115 100%
Działania i jakość pracy samorządu lokalnego (Urzędu Gminy)	55 47,83%	42 36,52%	18 15,65%	115 100%
Jakość i zakres usług komunalnych (np. woda, gaz, parkingi, śmieci)	45 39,13%	46 40,00%	24 20,87%	115 100%
Komunikacja i transport zbiorowy	24 20,87%	72 62,61%	19 16,52%	115 100%
Skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami	18 15,65%	75 65,22%	22 19,13%	115 100%
Skomunikowanie z większymi miastami	35 30,43%	62 53,91%	18 15,65%	115 100%
Dostępność i ceny mieszkań	7 6,09%	66 57,39%	42 36,52%	115 100%
Opinia o gminie i jej mieszkańcach	37 32,17%	40 34,78%	38 33,04%	115 100%
Relacje z przyjaciółmi, znajomymi	60 52,17%	23 20,00%	32 27,83%	115 100%
Więzi i tradycje rodzinne	71 61,74%	17 14,78%	27 23,48%	115 100%

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

Lokalny patriotyzm, dziedzictwo i historia	63 54,78%	27 23,48%	25 21,74%	115 100%
Aktywność społeczna i współdziałanie mieszkańców	31 26,96%	59 51,30%	25 21,74%	115 100%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

8. Jakiego rodzaju przedsięwzięcia powinny zostać zrealizowane w Pana/i gminie w pierwszej kolejności?

Proszę wskazać 5 najważniejszych.

Odpowiedzi	Liczba	%
Lepsze połączenia komunikacyjne z regionem i światem, drogi, itp.	66	57,39%
Lepsza i szersza oferta edukacyjna (szkolnictwo zawodowe, podnoszenie kwalifikacji, studia, staże, praktyki)	32	27,83%
Lepsze warunki i wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości, zakładania własnych firm, samozatrudnienia	56	48,70%
Warunki i wsparcie rozwoju gospodarstw rolnych (doradztwo, gospod. wodą, infrastruktura transportowa itp.)	22	19,13%
Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, większa dostępność mieszkań	25	21,74%
Aktywniejsza polityka prorodzinna: realne wsparcie dla rodzin, dzieci, matek (przedszkola, żłobki, itp.)	23	20,00%
Podniesienie jakości i poszerzenie oferty usług komunalnych (czystość, woda, odpady komunalne, itp.)	18	15,65%
Pełniejsze i realne włączenie mieszkańców w procesy planowania, decydowania i zarządzania w sprawach samorządowych	19	16,52%
Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury i warunków życia mieszkańców: chodniki, ścieżki, rowerowe, obiekty sportowe, itd.	69	60,00%
Stworzenie przez samorząd specjalnej oferty dla młodych: stypendia, granty, staże, ulgi, inkubatory, doradztwo zawodowe	32	27,83%
Poprawa warunków środowiskowych: więcej zieleni, czystość powietrza, jezior, rzek, itd.	13	11,30%
Zwiększenie atrakcyjności (oferty) turystycznej/ kulturalnej,	40	34,78%
Lepsza promocja miejscowości i regionu, budowanie marki, prestiżu, dobrych skojarzeń	22	19,13%
Budowanie lokalnego patriotyzmu, tożsamości, dumy oraz integrowanie wokół lokalnego dziedzictwa, historii i kultury	7	6,09%
Poprawa bezpieczeństwa (ograniczenie przestępczości, poprawa bezp. drogowego, epidemiologicznego, itp.)	14	12,17%
Atrakcyjna oferta kulturalna i spędzania czasu wolnego	38	33,04%
Lepsza polityka planowania i zagospodarowania przestrzennego	15	13,04%
Lepsza i bardziej dostępna opieka zdrowotna (podstawowa i specjalistyczna)	81	70,43%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

METRYCZKA

9. Proszę zaznaczyć swoją płeć:

Odpowiedzi	Liczba	%
Kobieta	75	65,22%
Mężczyzna	40	34,78%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

10. Proszę wybrać przedział wiekowy, w jakim się Pan/i znajduje:

Odpowiedzi	Liczba	%
poniżej 20 lat	5	4,35%
20-30 lat	19	16,52%
31-45 lat	51	44,35%
46-55 lat	21	18,26%
56-65 lat	15	13,04%
powyżej 65 roku życia	4	3,48%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

11. Proszę wskazać swoje wykształcenie:

Odpowiedzi	Liczba	%
Podstawowe	3	2,61%
Zawodowe	13	11,30%
Średnie	31	26,96%
Niepełne wyższe	10	8,70%
Wyższe	58	50,43%

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

12. Proszę wskazać Pana/i sytuację zawodową:

Można zaznaczyć więcej niż 1 kategorię.

Odpowiedzi	Liczba	%
Prowadzę własną firmę	14	12,17%
Prowadzę/my rodzinne gospodarstwo rolne	15	13,04%
Jestem najemnym pracownikiem w gospodarstwie rolnym	0	0,00%
Jestem pracownikiem sektora publicznego (administracja, służby mundurowe, oświata, kultura, pomoc społeczna, itp.)	37	32,17%
Jestem pracownikiem (praca na etat) w małej (mikro-)firmie, do 9 pracowników	9	7,83%
Jestem pracownikiem (praca na etat) w małej firmie, 10 do 49 pracowników	9	7,83%
Jestem pracownikiem (praca na etat) w średniej firmie, 50 do 250 pracowników	6	5,22%
Jestem pracownikiem (praca na etat) w dużej firmie, powyżej 250 pracowników	5	4,35%
Pracuję bez etatu (wolny zawód, freelancer, umowa zlecenie/ dzieło)	3	2,61%
Prowadzę gospodarstwo domowe	8	6,96%
Jestem uczniem, studentem	9	7,83%
Pracuje dorywczo	1	0,87%

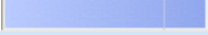
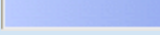
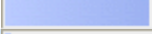

WYNIKI BADANIA MIESZKAŃCÓW

ZMP

Jestem bezrobotny/a	7		6,09%		
Jestem rencist(k)ą	1		0,87%		
Jestem emerytką/em	8		6,96%		

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%

13. Które z wymienionych określić najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi, uwarunkowany sytuacją finansową w Pana/i domu/rodzinie?

Odpowiedzi	Liczba		%		
Możemy pozwolić sobie na pewien luksus	4		3,48%		
Starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania	29		25,22%		
Starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy	57		49,57%		
Musimy na co dzień oszczędnie gospodarować	21		18,26%		
Nie starcza nam na podstawowe potrzeby	1		0,87%		
Nie jestem zorientowana/y	3		2,61%		

Liczba / procent respondentów którzy odpowiedzieli na to pytanie: 115 / 100,00%